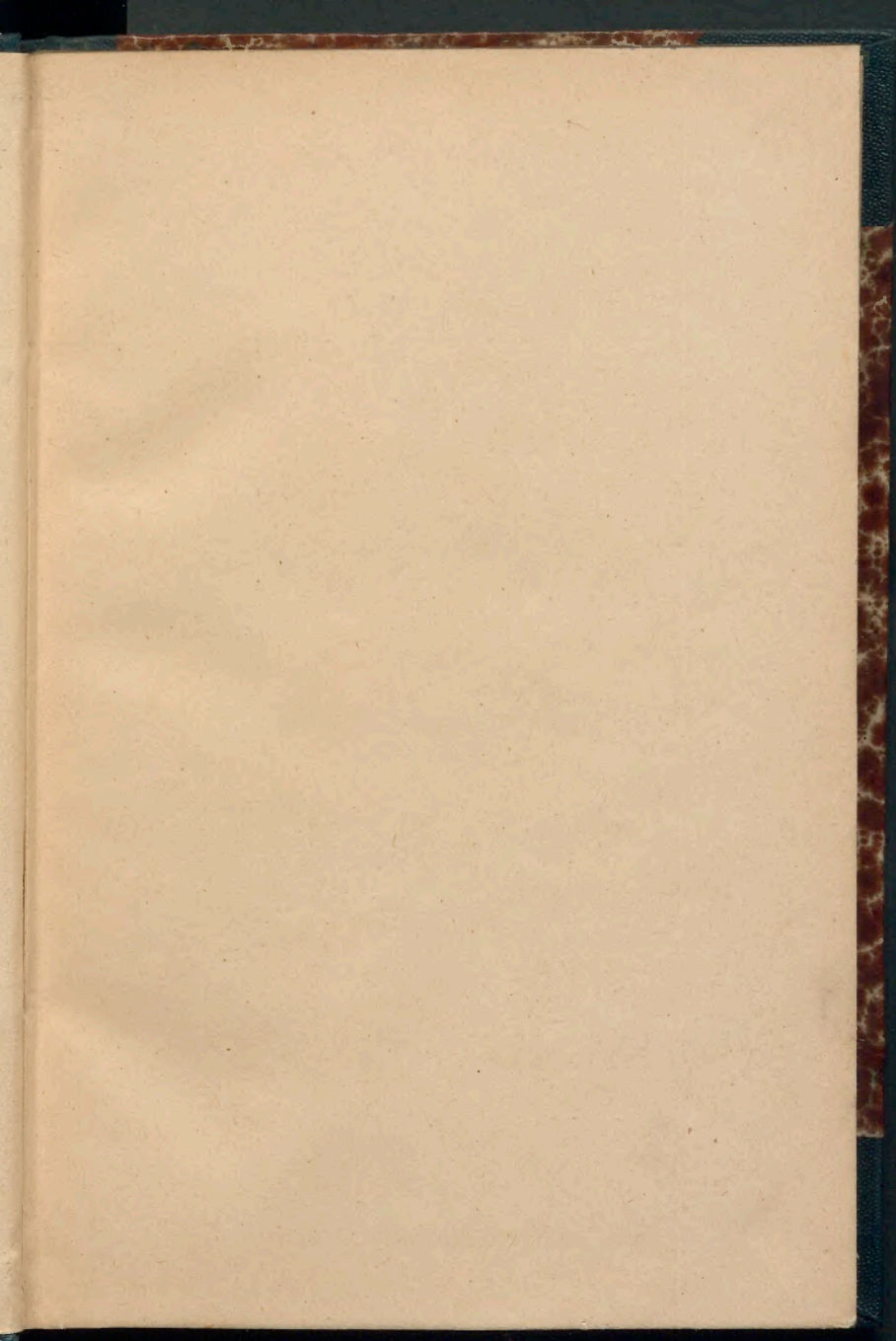
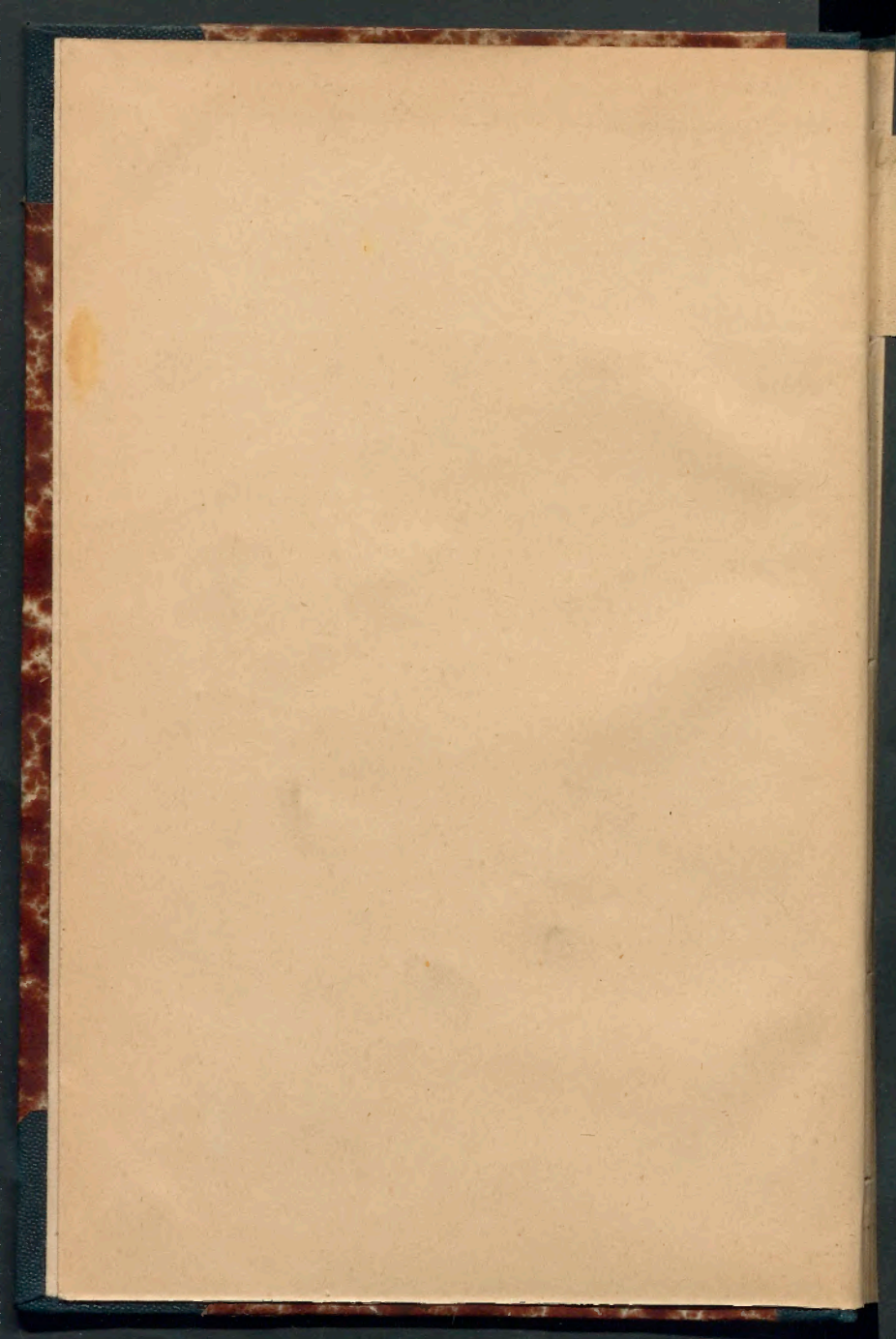

394

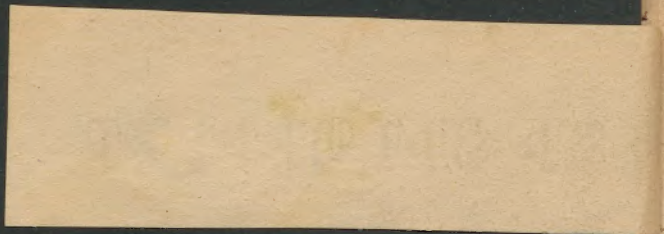
m. 394.

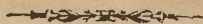

Henry Maynard

1881

ԵՒՏԻ ՏԻԼՊԵՐԼԵՐ

Վ. ԹԻԼԿԻԵԱՆ

Ա.ՍԻԹԱՆԷ

ՄԱԹՊԱՍԻ ՅՈՎՐԵՓ ԳԱՎԱՅԵԱՆ

—

1881

Մ ՈՒ Գ Ա Տ Տ Է Մ Է

Պէնիի ատէմին զէֆգ ու էյլէնճէլէրինտէն պիրի-
սի տախի թուհաֆ վէ զարայիպ հիքեայէլէրին կիւշի
եախօտ գրաաթը օլտուղունտան պու տէֆա իշ պու
« Հաֆթը Փէյքէր » նամընտաքի մէշհուր հիքեայէյի
պազը թաատիլ վէ թէպտիլաթ իլէ թիւրքճէ լիսան
իլէ էրմէնիճէյէ թէրճիւմէ իթտիմ :

Պու միսիւլլիւ հիքեայէլէր հէր նէ գատար տիւղ-
մէ ատտ օլունարագ եալընըզ վագըթ կէշիրմէք իշին
գրաաթա շաեան կէօրիւնիւրլէր իսէ տէ , գըսսէ վէ
իպրէթ ալընաճագ փէք չօգ շէյլէրի տախի ճամի
պուլունտուգլարընտան քիւլիէն ֆայիտէտէն տա-
խի խալի օլմատըգլարը պիրիթիպահ օլմաղլէ գապու-
լլայէթ պուլաճաղընը մէմուլ վէ թէմէննի իտէրիմ :

Վ . ԹԻԼՔԻՆԱՆ

Ե Է Տ Ի Տ Ի Լ Պ Ե Ր Լ Ե Ր

Գատիմ' իւլ է յեամոտէ իրան մէմալիքի՝ Սա-
սանեան թապիր օլունան փատիշահլարըն թախ-
թը թաաարրուֆունտա օլտուղու էսնալէրտէ ,
եզտիճէրտ նամընտա պիր փատիշահ թախթա
ճիւլիւս իտիպ , տիւնեայէ պիր գաշ էվլատը
կէլտի իսէ տէ , տահա քիւչիւք իքէն վէֆաթ
իթմիշ օլտուգլարը ճիհէթլէ , սալթանաթընա
վարիս պիր էվլատը պուլունմատըղընտան մահ-
զուն վէ միւքէտտէր օլարագ ահ ու ֆիղան իլէ
կիւնլէրինի կէչիրիր իտի :

Հալ պու քի պիր զէմանտէն սօնրա տիւնեա-
յէ պիր չօճուղու տահա կէլմէսիլէ իսմինէ Պէհ-
րամ թէսմիյէ իլլէտիքտէն սօնրա , պէլքի չօ-
ճուգլարա օ մեմլէքէթին ապ ու հավասը իյի
կէլմէտիյի միւթալաասընա մէպնի վիւքէլանըն
թէնսիպ ու գարարը իւզրէ Պէհրամը տահա չօ-
ճուգ իքէն Արապիսթանէ իրսալ վէ անըն թաա-
լիմ ու թէրպիյէսինի պէլտէի մէզքիւրիւն օ վա-
գըթլար հիւքմտարը պուլունան Նաաման փա-
տիշահա իհալէ իլլէտի :

Ֆիլ վագը Պէհրամ օրատա սալիմէն պիւյիւ-
յիւպ , օն ալթը օն եէտի եաշընա տախի վասլ

օլտուգտա , կերէք քէնտի թապի տիրայեթի վէ կերէք թէրպիյէսի սայէսինտէ էքսէրի իւմ ու ֆիւնտունա աշինա օլտու , վէ հէր ճիհէթլէ տիւնեայէ նատիր կէլմիշ պիւյիւք զաթլարտան պիրիսի իտուկի նիւմայան օլմայա պաշլատը :

Օ էսնալէրտէ Նատման շահ պիր կիւն նա- կեահան սարայընը թէրք իտիպ զայպ օլտուղու ճիհէթլէ , օլլու Մէնպէր թախթա ճիւլիւս իթ- տի . Պէհրամ տախի տիարը Բումտան Սէնմար նամընտա պիր միմար ճէլպ իթտիրիպ կիւզէլ պիր մէվզըտէ այրըճա քէնտի իգամէթի իշին պիր քէօշք ինչա իթտիրտի քի իսմի խո-լէէ + էէշ- էէ- թէսմիյէ օլունտու :

Պէհրամ պիր միւտտէթ մէզքիւր քէօշքտէ իգամէթ իթտիքտէն սօնրա , պիր կիւն քէօշ- քիւն քէնտիսինէ օլ անէ տէկին նամալիւմ օլան պիր օտասընա կիրտիյինտէ տէրունինտէ եէտի թանէ պիր պիրինտէն տիւպէր վէ հիւսնա գըզ- լարը օրրայըլա օթուրմուշ կէօրտիւ : Պէհրամ պու խուսուս հադգընտա աշուրի թաճիւպտէ գալըպ պիր էյեամ թէֆէքքիւրտէն սօնրա , անլէրին քիւմ օլտուգլարընը սիւալ իթմէք իշին եանլարընա վարտըղընտա նէ պագսըն , անլէրին հէր պիրիսինին եափմա պիրէր ըէսմ օլտուղունա վագըֆ օլտու . մէկէր պու խուսուս օ քէօշքիւ ինչա իտէն Սէնմարըն պիր ուսթալըղը իմիշ :

Պէհրամ պիրազ տահա տիգգաթլա նազար իթտիքտէ , անլէրին հէր պիրիսինին պաշլարը իւ- գէրինտէ իսմ ու շէօհրէթլէրինի միւպէյյին պի- ըհը լէվհա կէօրտիւ . քի պիրինճիսինտէ խէվար-

զէմ փատիշահընըն գըզը Բէրի . ի քինճիսինտէ
Հինտ փատիշահընըն գըզը Նօրգ . իւչիւնճիւսին-
տէ ֆայսէր Բուժ գըզը Համա . տէօրտիւնճիւ-
սինտէ Մաղըրպ փատիշահընըն գըզը Ազէրպոււն .
պէշինճիսինտէ Սիգլապ փատիշահընըն գըզը
Նէսրինփուշ . ալթընճըսընտա Բէսրի փատիշահը-
նըն գըզը Տէրսլթի . եէտինճիսինտէ Ջին փատի-
շահընըն գըզը Լաղման տէյու եազըլը իտի :

Պէհրամ պու եազըլարը օգուլուպ հայրէթի
տահա զիեատէ իզտիեատ պուլարագ պիրազ
տահա ըէսմէրին հէր թարաֆընա նազար իթ-
տիյինտէ անլէրին ալթընտա տիկէր պիր լէվհա
տահա կէօրտիւ քի շու վէճհ իւզըէ եազըլը իտի :

« Իլմի նիւճումէ աշինա միւնէճճիմէր թարա-
« ֆընտան խապէր վիրիլմիշ տիր քի պու եէտի
« Հիւ քիւմոարլարըն գըզլարընա Պէհրամ Շահ
« նաիլ օլաճագ տըր : »

Պէհրամ պու եազըլը տախի օգուտուգտա
նէ հալը մէսէրրէտ քէսպ իթտիյի թարիֆ օլու-
նուր մէվատտէն տէյիլ տիր , պա խուսուս քի օ
էսնալէրտէ եիկիրմի իւշ եաշընա հէնուզ գատէմ
պասմըշ օլտուղունտան աշգ ու սէվտա տախի
գալպինտէ շիտտէթլէ հիւքմիւնիւ իճրա իթմէք-
տէ իտի :

Իմտի արթըգ պու ըէսիմէրին ճանլըլարընը
քէնտի մալի ատտ իթտիյինտէն հանկիսի հանկի-
սինտէն տահա կիւզէլ տիր տէյու տիգգաթլա
նազար իտիպ թէճէսսիւզ իթմէյէ պաշլատը :

Պիրինճի ըէսմէ էն էվվէլ տիգգաթլա նազար
վէ անըն այըն օն տէօրտիւնէ պէնզէր , տէյիրմի

վէ գար կիպի ճեմալինի սէյր իթտիյինտէ ֆիգ-
րինտէն արթըգ օ պիրինէ նիչին պագայըմ, պուն-
տան տահա կիւզէլնէ օլապիլիր տէր իտի իսէ տէ-
կիւճ իլէ կէօզլէրինի օնտան այըրըպ ի.քինճի րէսմէ
նազար իթտիյինտէ անըն տախի փարլապ երլտըզ
կիպի կէօզլէրինի՝ ետըրմ այ կիպի զաչլարընը,
պէյազ կէրտունէ տէօքիւլմիւշ սիյահ սաչլարընը
կէօրիւնճէ ֆիգրինտէն պու օ պիրինտէն տէ կիւ-
զէլ իմիշ տէտի, խիւլասա ուղաթմայալըմ հէփսինէ
տէ շու օ պիրինտէն տահա մէշհուր իմիշ տիյէրէք
նազար իյլէտի, իյլէտի ամմա հէփսինին աչգու
սէվտասը տա ճանընա քեար իյլէյիպ կիճէ կիւն-
տիւզ խապ ու րահաթտան քէսիլտիյի, վէ հէման
օ էսնալէրտէ անլէրէ նաիլիյէթէ պիր իմարէ
կէօրիւլմէտիյի ճիհէթլէ պիր էյյամ տիկէր պիր
էյլէնճէ իլէ քէնտիսինի մէշղուլ իթմէսի աթըպ-
պա թարաֆընտան քէնտիսինի իխթար օլուն-
մաղլա ալա կիթմէյէ գարար վէրտի, վէ թա-
պիի մէհարիթինի անտէ տախի իճրա իտիպ՝ օ
սանաթտա հայլու հիւնէր քէսպ իթտի:

Պէհրամ էքսէրի ալա կիթտիյինտէ քէնտիսի-
նի էյլէնտիլմէսի իչին Ֆիթնէ նամընտա պիր
ճարիյէյի տախի պագէն պէրապէր կէօթիւրտիւ-
յիւնտէն, պիր կիւն եինէ Ֆիթնէ իլէ պիրլիքտէ
աթլարա պինիպ՝ շիքեարէ չըգտըղլարընտա Պէհ-
րամըն աթընըն էօնիւնտէն պիր չիվթ եապան
էօրտէյի սըչրայըպ իլէրի կիթտիլէր:

Պէհրամ օլ անտէ Ֆիթնէյէ շու հայվանը նա-
սըլ վուրայըմ տէյու սիւալ իթտիյինտէ, Ֆիթնէ
էֆէնտիմ սիղին օգ աթմադտա քի մէհարէթի-

նիզի սէյր իթմէք իչին խաթերիմ քի իպթիտա
հայվանն գուլաղընը տէլմէյիպ՝ հէման շէօյլէ
իւզէրինտէն սըյըրըպ կէշէճէք մէրթէպէտէ պիր
օգ. աթարագ հայվան օ պիր այաղընը գալտը-
ըըպ օ գուլաղընը գաշըր իքէն, տիկէր պիր օգ
տահա աթարագ այաղը իլէ գուլաղընը պիրլիք-
տէ վուրասընըզ, էյէր պունու պէօյլէ եափա-
պիլիր իսէնիզ ֆիլ վագը փէք պէօյիւք պիր հիւ-
նէր ատտ իտէրիմ տէտիյինտէ, Ֆիթնէնին պու-
լագըրուըը Պէհրամըն խօշունա կէլէրէք տէրա-
գապ աթընը սիւրիւպ՝ այնէն Ֆիթնէնին տիտիյի
կիպի իճրա իթտի, վէ Ֆիթնէյէ կէրի տէօնիւպ
նասըլ պէյէնտին մի տէյու սիւալ իթտիքտէ,
Ֆիթնէ թէպէսիւմ իտէրէք մաշալլահ էֆէնտիմ,
սանքի պունու պիր հիւնէր վէ մարիֆէթ զանն
իթմէյին, թաալիմ վէ մէշգ իլէ իճրա օլընա-
պիլէն շէյ մարիֆէթ սայըլմաղ տիտի :

Պէհրամ պու քէլամը Ֆիթնէտէն իշիթտիք-
տէ միզաննա տօգունուպ վէ ֆիգըրինտէն գարը
գըսմընա եիւզ վէրմէնին նէթիճէսի պու տուր
տիյէրէք հէման ֆիթնէյի աթտան աշաղը տիւ-
շիւրիւպ աթընա չիյնէթմէք իօթէտի իսէ տէ՝
պու վէճհ իլէ պիր գարըտան ինթիգամ լա-
մագըղըն քէնտիսինէ եագըշմայաճաղընը պիւ
միւթալտա՝ պիրազտան աթըլ խատէմէլէրէ պիր-
լէշտիքլէրինտէ սէրկէրտէնին պիրիսինի եանընա
շաղըրըպ գուլաղընա « Շու ճարիյէյի ալ պիր
եէրէ կէօթիւր տէ վիճուտինի օրթատան գալ-
տըր » տէյու էմը իլէտի : Սէրկէրտէ տախի « Կէլ
սանա պիր շէյ սէօյլէյէճէյիմ » տիյէրէք Ֆիթ-

նէյի պէրապէր ալըպ այրըլտը :

Հալ պու քի սէրկէրտէ շիմտի պու դըղը նաւ-
սըլ էօլտիւրմէլի տէյու տիւշիւնիւր իտի : Ֆիթնէ
խսէ մատտէյի աղնատըղընտան սէրկէրտէյէ խի-
թապէն էյ սէրկէրտէ , սէն պէնիմ Պէհրամըն
խաս ճարիյէլէրինտէն վէ անը էյլէնտիւրիճի միւ-
էննիսլէրինտէն օլտուղումու պիլիւսին . սանիէն
Պէհրամըն պէնի նէ տէրէճէ սէվտիյի վէ պիւ-
յիւք ատէմլէրին նէ ախլադտա օլտուգլարը տա-
խի սանա նամալիւմ տէյիլ տիր . պիրազ մի-
զաճընա տօգուհաճադ պիր լազըրտը սէյլէտիմ
տէյու պիլիւրիմ խըրսլանըպ գաթլիմի էմր իյլէ-
տի . կէլ պէնի տիյնէ տէ պէնի էօլտիւրմէյի
պիր գաչ կիւն թէէխիր իյլէ . չունքի պէնի էօլ-
տիւրմէք կիւճ պիր շէյ տէյիլ տիր . անճադ
եարըն պիր կիւն շայէտ Պէհրամ խըրս իլէ վիր-
միշ օլտուղու էմրէ փիւշման օլուրսա՝ օ վազըթ
պէնի տիրիլթմէք միւմքին տէյիլ տիր . շիմտի
սէն կիթ Պէհրամա Ֆիթնէյի էօլտիւրտիւմ տէ .
պադ էյէր Պէհրամ պիր գաչ կիւնտէն սօնրա
տախի պէնի էօլտիւրթմիւշ օլտուղունա մէմնուն
օլաճադ օլուր իսէ օ վազըթ կէլ պէնի էօլտիւր
տէտի :

Սէրկէրտէ՝ Ֆիթնէնին պու աղըլտանէ քէ-
լամլարընտան թէպտիլի ֆիքր իտէրէք տէրա-
գապ ֆիթնէյի կիզլիճէ քէնտի քէօյիւնիւն ճի-
վարընտա վազը քէօքիւնէ կէօթիւրտիւ , վէ
կէլիպ Պէհրամա էֆէնտիմ էմրինիլ իւզրէ Ֆիթ-
նէյի գաթլ իթտիմ տէտիյինտէ Պէհրամ օլ ան-
տէ ճուզի մէմնուն օլտու իսէ տէ պիր գաչ կիւն-

տէն սօնրա անը գաթլ իթմիշ օլտուղունա փիւշ-
ման օլֆայա պաշլատը : իմտի սէրկէրտէ Ֆիթ-
նէյի գաթլ իթմէմիշ օլտուղունա աշուրի սէվի-
նիպ օ կիւնտէն պէտ իլէ Ֆիթնէյէ տահա զի-
եատէ հիւրմէթ վէ ըիայէթ իթմէյէ պաշլատը :

Ֆիթնէ իսէ սէրկէրտէնին քէօշքիւնտէ պիր
գաշ կիւն արամ ու իգամէթ իթտիքտէն սօնրա՝
խըտմէթճինին պիրիսինին եէտիլլէ թազէ տօղ-
մուշ պիր պուզաղը պուլտուրուպ կէթիրթտիր-
տի . վէ անը աշաղը ախըրա գօտուրթտու իսէ
տէ պուզաղընըն եէմինի աշաղըտա վէրտիրմէ-
յիպ Ֆիթնէ քէնտիսի պուզաղըյը գուճազլայա-
րագ ալթմըշ աեազ նէրտիվէնտէն քէօշքիւն եօ-
գարը գաթընա չըգարըը վէ օրատա եէմինի վէ-
րիպ եէտիրտիքտէն սօնրա եինէ գուճազլայըպ
աշաղը ինտիրիր իտի . պու վէճհ իլէ իքի սէնէ
հէր կիւն երքէն ախշամ Ֆիթնէ պու շէյի իճրա
իթտի . թա քի պուզաղը պիւյիւյիւպ գօոգօճա
պիր ինէք օլտու իսէ տէ՝ Ֆիթնէ օնու եինէ
ալթմըշ աեազ նէրտիվէնտէն եօգարը չըգարըպ
ինտիրէպիլիր իտի :

Իմտի օ կիւնլէրտէ պիր կիւն Ֆիթնէ Պէհրա-
մը պիր կիւն ավա չըգտըղընտա քէօշքիւնէ տա-
վէթ իթմէսինի սէրկէրտէյէ ըիճա իթմէսի իւ-
զէրինէ սէրկէրտէ պիր կիւն եինէ Պէհրամ իլէ
ավա չըգըպ մէգքիւր քէօշքիւն ճիվարընտան
կէչմէքտէ իքէն , քէօշք Պէհրամըն կէօզիւնէ իլի-
շիպ սէրկէրտէյէ պու քէօշք քիմֆն տիր տէյու
սիւալ իթտիլինտէ՝ սէրկէրտէ պունու այնի ֆուր-
սաթ աատ իտէրէք , հէման աթտան աշաղը ի-

Նիպ Պէհրամըն այագլարընա գափանարագ, էֆէնտիմ, վէլի իւլ Նիմէթ էֆէնտիմին սայէի շահանէլէրինտէ պու գուլլարընըն մին ղայրի իսթինգագ ինշա իթտիրմիշ օլտուղու քէօշք տիր. քի էֆէնտիմին պու կիւն տիտէի շահինշահիլէրինէ մազհարէյէթիլլէ ըիւշէն վէ միւշէրրէֆ օլտու. վէ էկէր սիզ շահինշահը ճիհան արանըն ճիւմլէ զիյրի տէսթան վէ պինիւվալէրէ օլան իհսան ու լութֆու պէղայէլէրի իզթիզասընճա պիր տաքիքէճիք թէշրիֆ պույուրուրլար իսէ պու գուլլարընը միւճէտտէտէն իհեա պույուրուրլար տիտիլինտէ, Պէհրամ շիքեարտէն ալտէթինտէ քէօշքէ կէլմէյի վատ իյլէտի. սէրկէրտէ տախի քէմալը սիւրուր իլէ աթընը գօշտուրուպ՝ քէօշքէ կէլէրէք պու մատաէյի Յիթնէյէ միւժտէ վէ հազըր օլմալարընը ճիւմլէսինէ իսթար իյլէտի:

Պիրագտան Պէհրամ շիքեարտէն ալտէթ իտիպ՝ քէօշքէ թէշրիֆ վէ վիւքէլա իլէ պերապէր եօգարը չըգտը իսէ տէ, վէրտիվէնին ուղունլուղու սէպէպինէ եօրուլտուղունտան նէրտիվէն պաշընա վասլ օլտուգտա օրաճըգտա պուլունան պիր սանտալիյէնին իւղէրինէ օթուրտուգտան սօնրա սէրկէրտէյէ խիթապէն կիւլէրէք « քէօշքիւն կիւլէլ տիր ամմա շու վէրտիվէն հէր ատէմին չըգաճաղը շէյ տէյիլ. եարըն պիր կիւն իսթիյարլանտըղընտա նաճըլ չըգաճազսըն » տիտիլինտէ, սէրկէրտէ էֆէնտիմ պուրատա օն եէտի օն սէքիզ եաշընտա ճարիյէնիզ պիր նազիք գըզ վար տըր քի գուճաղընտա գօ.

ճաման պիր ինէք իլէ պու նէրտիվէնտէն հէր
կիւն ինէր չըգար տէտի :

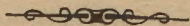
Սէրկէրտէնին պու քէլամը իւղէրինէ վիւքէ-
լա ֆիքրէրինտէն աճէպա սէրկէրտէ տէլիլէնտի
մի տէյու պիրպիրլէրինին եիւզիւնէ պագմայա
պաշլատըլար . Պէհրամ տախի աշուրի թաճիւպ
իլէ սէրկէրտէյէ « Պու տէտիլին օլո՛ւր շէյ մի
տիր » տէտիքտէ , սէրկէրտէ էֆէնտիմ էմը
պույուրուր խսէնիզ եօգարը չըգսըն տէյուպ վէ
Պէհրամ տախի « չըգսըն պագայըմ » տիմէսի իւ-
ղէրինէ սէրկէրտէնին իշարէթ ինի միւսթէադիպ
Ֆիթնէ ինէյի գուճագլատըզլայըն վէրտիվէնտէն
սիւրաթլէ եօգարը չըգարտը :

Պէհրամըն օլ անտէ պու խուսուս իքի ճի-
հէթլէ թաճիւպինի մուճիպ օլուպ եանի՝ պիրի-
սի տախի Ֆիթնէյի սաղ կէօրմէսի օլմաղլէ ա-
շուրի մէմնուսն օլտու . վէ Ֆիթնէնին պու պապ-
տէ ֆիքր ու էֆքեարընա վագըֆ օլուպ անըն
ֆիրառէթինի դայէթլէ փէսէնտ վէ սէրկէրտէյէ
տախի աթիլէլէր իհսան իթտիքտէն սօնրա Ֆիթ-
նէյի եինէ պէրապէր ալըպ շէհրէ կէթիրտի :

Հուլ պու քի Պէհրամ պու իքի սէնէ միւս-
տէթինտէ տախի ըհամլէրինի կէօրմիւշ օլտուղու
գըզլարը հիշ պիր վէճհ իլէ ֆիքր ու խայալըն-
տան չըգարամամըշ օլտուղունտան պու խուսուս
Ֆիթնէյէ պէեան վէ անըն ըէյ ու իսթիշարէսի
իլէ հէր պիր գըզըն փէտէրինէ էլլիլէր կէօնտէ-
րէրէք Պէհրամ անլէրին քէրիմլէրիլէ ագտը
թէգէվիլիւճ միւրատընտա պուլունտուղունու պէ-
յան իլլէտի :

Պէհրամըն զաթէն նամ ու շէօհրէթի ճիհանէ միւնթէղիր օլմուշ իտիւկի վէ էլլիէր տախի հէր պիր հիւքմտարէ պիր վագթտա վապ օլմուշ օլտուգլարը ճիհէթլէ անլէրին ճիւմլէսի տախի եաւընըզ քէնտի քէրիմլէրի իսթէնիլիօր զաննըյլա տէրագապ գըզլարընը Պէհրամըն նէզտինէ կէօն տէրաիլէր , էօյլէ քի պիր վագըթտա եէտի գըզլար տախի ըէսմլէրինին պուլունտուզու քէօքտէ մէվճուտ պուլունտուլար , վէ ըէսմլէրի իլէ եան եանէ կէլտիքլէրինտէ անլէրտէն պիլա ֆէրզ ալընը օլտուգլարը միւշահատէ օլունտու :

Իմտի Պէհրամ պու վէճհ իլէ միւնէճճիմլէրին քէշֆիաթընըն իճրա օլմուշ իտիւկի հագգընտա աշուրի մէմնուն վէ մէսրուր օլուպ՝ էօյլէ պիր հիւրրի միսալի տիրպէրլէրին վիսալինէ նայիլիլիթտէն էվվէլ պիր էյյամ խուպ ճէմալլէրինին սէյրի իլէ շատ ու խէնտան , վէ անլէրին մալիւմ օլան իլմ ու մալիւմաթլարընա տախի վագըթ օլմագ էմէլ վէ արզիւսիլլէ ագտէմճէ պիրէր հիքեայէ սէօյլէմլէրինի թալիպ իթմէսի իւզէրինէ պիրինճի գըզ տիհանը պիլավէթինի քիւշատ իտիպ աթիտէքի հիքեայէյի սէօյլէմէյէ հազըրլանըպ , պալլատը նագիլէ :

Պ Ի Ր Ի Ն Ճ Ի Հ Ի Ք Ե Ա Յ Է

ԽԵՎԱՐՁԷՄ ՓԱՏԻՇԱՀԵՆԸՆ ԳԸԶԸ ԲԵՐԻՆԻՆ

ՍԷՅԵԼԷՏԻՅԻ

Վագթը յլա բուժ մէմալիքին տէ Պէշիր նա-
մընտա ապիտ վէ փէրհիզքեար պիր Ապտալ (ճըդ-
նաւոր) վար իտի քի հէր նէ գատար փէտէրին-
տէն քէնտիսինէ չօգ մալ ու էմլաք միրաս ինթի-
գալ իթմիշ իտի իսէ տէ ճիւմլէսինի սաթըպ սա-
վըպ ֆուգարալարա թէվզի իթտիքտէն սօնրա ,
քէնտիսի շէհրին խարիճին տէ պիր մաղարայա չէ-
քիլիպ օրատա իպատէթ իթմէքլէ մէշղուլ օլու-
րուտու , վէ պաղէն շէհրէ կէլիպ իգթիզա իտէն
շէյլէրի ախզ ու իշթիրա իթտիքտէն սօնրա եի-
նէ մաղարասընա ավտէթ իտէր իտի :

Պու Ապտալ պէյլէճէ տիւնեատէն էլ չէքտի-
յի վէ իպատէթ քեարլըղը սէպէպինէ ինտէլ ու-
մում , օ թէրէճէ հիւրմէթ վէ ըիպյէթէ մաղհար
օլմուշ իտի քի , հէր քէս անը հէր նէրէտէ կէօ-
րէճէք օլսալար , էլինի էօփիւպ տուասընը ա-
լըրլար իտի :

Պիր կիւն Պէշիր միւթատը իւզրէ շէհրտէն
մաղարասընա ավտէթ իթտիյի հէնկեամտէ էսնա-
յը ըահտէ պիր գարըյա թէսատիֆ իթտի : Գա-
րընըն հէր նէ գատար եիւզիւ էօրթիւլիւ իտի
իսէ տէ , օ կիւն հավա փէք զիեատէ շէտիտ ըիւզ-
կեարըլ օլտուղունտան ըիւզկեարտէն գարընըն
եիւզիւնիւն էօրթիւսիւ աչըլմաղլէ Պէշիր գարը-
նըն սանքի այ տօղմուշ կիպի կիւզէլ վէ փարլադ

հիւսնիւ ճէմալինի կէօրտիւլինտէ տէրագապ օրատա տիւշտիւ պայրլտը , գարը իսէ գօրգուսունտան օլ մահալտէ տուրմայըպ ալըպ եիւրիւսիւ վէրտի :

Եօլտան կէլիպ կէչէնլէր Ապտալը օ հալտէ կէօրիւնճէ անըն նէ իչին պայրլտըղընը պիլմէզլէր ես , ճիւմլէսի անը թանըտըղլարընտան պաշընա թօփլանտըլար , վէ պունուն պէօլէճէ պաշըլըշը՝ մութլագա քիմ՝ պիլիը գաշ կիւն տիւր օրուճ թութուպ քէնտինի աշուրի իպատէթէ վէրմիշ օլտուղունտան նիշաթ իթմիշ տիր տիյէրէք քէմալը իհթիրազ վէ հիւրմէթ իլէ գալտըրըպ մաղարասընա կէօթիւրտիւլէր , վէ եիւղիւնէ տուլար սէրփէրէք ագլընը պաշընա կէթիրտիլէր :

Ապտալ կէօղիւնիւ աշըպ պաշընտա դալտապալըղը կէօրիւնճէ , էվվէլ էմրտէ փէք ճանը սըղըլտը իսէ տէ սօնրատան ֆիգրինտէն՝ պունլար պէնիմնէ՝ իչին պայրլտըղըմը նէ պիլէճէքլէր տէյէրէք , հիշ քէնտինի պօղմայարագ գալդըպ օ թուրտու . վէ թէօվպէ ըսթաղֆիւրուլլահ տէյէրէք եինէ իպատէթինի իթմէյէ պաշլատը . ճէմիաթ իսէ արթըղ Ապտալըն քէնտինէ կէլմիշ օլտուղունու կէօրտիւլլէրինտէն եիւրէքլէրի ըահաթ օլարագ ճիւմլէսի էթէյինի էօփիւպ իսայր տուասընը տիլէտիքտէն սօնրա եէրլէրինէ կիթտիլէր :

Օ վագըթ Ապտալ թահիւպ ու հայրէթլէ քէնտի քէնտինէ ճանըմ պու նէ՞ իշ իտի տէ պու կիւն պէնիմ պաշըմա կէլտի . քեաշքի հիշ շէհրէ կիթմէյէ գալդմայա իտիմ տէ պու գարըյա

րասթ կէլմէյէ իտիմ. պիր քերրէ եիւզինիւ
կէօրտիւմ ագլըմ պաշըմտան կիթտի. պէն շիմ-
տի նէ եափայլմ. աճէպա օ դարը քլմ իտի.
պէնիմ քէնտիսի իչին պու հալէ կիրտիյիմին
Ֆարգընտա օլտոն մու. շիմտի հէր քէս պէնիմ
պէօյլէ պիր աշգ ու սէվտայէ տիւշտիւյիւմիւ
տույար իսէ նէ տէր. պիւթիւն ալէմին եանըն-
տա ընդիլ պէտնամ օլուրում. պու սէվտատէն
Ֆերաղէթ կէլէյիմ տիտմ գարը պանա փէք
թէէսիր իթտի. պիր տագիգէ կէօզիւմին էօ-
նիւնտէն զայպ իտէմէյօրում. տահա ֆէնասը
շու քի նէ գարընըն քիմին նէսի օլտուղունու
պիլիրիմ, նէ եէրինին եուրտունուն նէրաէ օլտու-
ղուն պիլիրիմ, նէտէ պիլսէմ կիտէպիլիրիմ. հա-
սըլը պու սէվտա հիշ պանա եագըշըր շէյ տէյիլ
տէ նէրէտէն կէլտի պաշըմա տիյէրէք պիշարէ Ապ-
տալ հալի միւշքիլ թէֆէքքիւրլէրէ տալար վէ
նէ եարտէն կէլէպիլիպ նէ սէրտէն կէլէպիլտի-
յինտէն պէօյլէ պիր չարէսի կիւճ տէրտ ու հիճ-
րան էլինտէն ահ ու Ֆիղան իտէր տուրուր իտի:
Խիւլասա Ապտալ օ տէրէճէյէ կէլտի քի զիհնի-
նի փէրիշան իտէն պու իչինտէն չըգըլմազ թէ-
ֆէքքիւր՝ խարիճտէ տախի զահիր վէ նիւմայան
օլուպ, վէ գալպինի սիւզան իտէն պու աթէշի
աշգ վիճուտինէ տախի սիրայէթ իտիպ կիւն պէ
կիւն զայըֆլանմայա պաշլատը:

Ապտալ քէնտիսինին պու հալինի տախի տէրք
վէ թէֆհիմ իտէրէք տահա զիեատէ թէֆէք-
քիւր վէ էնտիշէյէ տալտը. վէ արթըգ պու աշգ
ու սէվտայը տէրունինտէ հըֆղ վէ մահֆուզ

իթմէյէ չարէսի գալմատըղընը պիլիպ՝ աճէպա շու գարը հէր քիմ իսէ պիր տահա կէօրէպի-
լլիրմիլիմ տէյու օ եօլտան սըգ սըգ կէչիպ տէօն-
մէյէ պաշլատը իսէ տէ օ գարըյա պէնզէր քիմ-
սէյէ ըասթ կէլէմէտի . վէ պազէն ուզագտան
պիր գաշ գարը կէօրտիւյիւնտէ աճէպա շունլարըն
իչինտէ վաճ մը տըր տիյէրէք եանլարընա վարըր
իտի իսէ տէ , քիմնէյի կէօրէմէյիպ նաֆիլէ եօ-
րուլտուգտան պաշգա ար նամուս տախի քէն-
տիսինի խարապ իտէր իտի . զիրա հէր քէս քէն-
տիսինի քեամիլ վէ էտէպլի պէլլէմիշ օլտուգլա-
ընտան էօյլէ օլուր օլմազ եէրտէ կէօրիւնճէ
թաճիւպ իլէ պիրպիրլէրինին եիւզիւնէ պագար-
լար , վէ պիրպիրլէրինին գուլաղընա ֆըսըլտա-
յարագ պոււնուն պուրալարտա նէ իշի վար տէր-
լէր իտի : Ապտալ իսէ պու խուսուսուն տախի
ըանա ֆարգընտա օլտուղունտան թէրքի տիւն-
եա իթմիշ օլտուղունա ճանը սըգըլըպ , ախ քեաշ-
քի պարի Ապտալ օլմուշ օլմայայըտըմ , քեաշքի
հէր քէսին ինտինտէ պու տէրէճէ մազհարը
հիւսնիւ թէվէճճիւհ օլմայայըտըմ տիյէրէք տէր-
տի տէրունիյէսի տահա զիեատէ արթար իտի :

Իմտի Ապտալ արթըգ պու տէրտլէրտէն օսա-
նըպ վէ գարընըն խայալինտէն տէֆինի անճագ-
ֆիրարտէ իւմիտ իտէրէք պիրազ վագըթ թէրքի
տիյար իտիպ տիկէր պիր մէմլէքէթէ կիթմէյէ
գարար վիրէրէք եօլա ըէվան օլտու : Պէշ ալթը
կիւն մէսաֆէտէ պիր գասապայա կիտիպ պիր
միւտտէթ օրատա արամ ու իգամէթ իթտի իսէ
տէ՝ նասըլըսա օրատա տախի ըահաթ իտէմէ-

տիյինտէն եինէ մէմէքէթինէ կիթմէք իւզրէ
թէքրար եօլա չըգտը : Պիր գաչ կիւն եօլ կիթ-
տիքտէն սօնրա եալընըզմա եօլմուլուգ իթմէք-
տէն տախի օսանտըղընտան վէ պախուսուս գա-
ընըն թէֆէքքիւրիւ օ եալընըզըգտա ֆիքր ու
խայալինի տահա զիյատէ իհաթէ իթտիյինտէն
ան պարի պիր արգատաչ ըաստ կէլսէ տէ իքի
լազըրտը իտէրէք կիթմէք տիյօր իքէն , օ արա-
տա քէնտիսինտէն իլէրուտէ կիթմէքտէ օլան
պիր ատէմէ ըաստ կէլիպ արգասընտան եէթի-
չէրէք անէ սէլամ վէրիպ . — ուղուրլար օլոււն .
— տէտիքտէն սօնրա օ ատէմ իլէ արգատաչ
օլուպ՝ պէրապէր կիթմէյէ պաշլատըլար :

Պիրազ իլէրի կիթտիքէրինտէ օլ ատէմ Ապ-
տալա տէօնիւպ պիր ղուրուրիյէթլի թարզ իլէ .
— եահու սէն քիմսին . նէրէտէն կէլիյօրսուն . —
տէյու սիւալ իթտի : Ապտալ տախի . — էֆէն-
տիմ պէնիմ իսմիմ Պէչէր տիր , վէ ֆիլանճա գա-
սապայա պունտան ագտէմ հավա թէպտիլինէ
կիթմիշտիմ օրատան կէլիյօրում . — տէտիյինտէ
արգատաչը . — էօյլէ իսէ տիւնեատա սէնին հիչ
պիր չէյտէն խապէրին եօգ . փէք ճահիլ վէ նա-
տան պիր ատէմ օլտուղունու շիմտի աղնատըմ
տէտի : —

Ապտալ՝ մէրգումտան պու լազըրտըյը իշիթ-
տիքտէ փէք մահճուպ օլուպ՝ պիր էյեամ սիւ-
քիւթ իլլէտի իսէ տէ գալպինտէ պու խուսուս
հագգընտա տուրտուգճա պիր հիտտէթ վազը
օլուպ՝ ֆիքրինտէն նէ տիմէք օլոււն , պունտա
նատան օլաճագ ալիմ օլաճագ նէ վար . պա-

դայլմ մ շու հէրիֆ քիմ իմիշ պիր տէ պէն ու-
րուպ աղնայայլմ տէտիքտէն սօնրա անէ խիթա-
պէն . — էֆէնտի , սիզ պէնիմ քիմ օլտուղումու
սիւալ իտիպ աղնատընըզ , սիզին տէ քիմ օլտու-
ղունուղու պանա պէնան իտէրմիսինիզ . — տէ-
տիքտէ արգատաշը քէլամէ պէտ իլէ . — էյ Պէ-
շէրը ճահիլ վէ էյ սէֆիհի լաադըլ , պիլմիշ օլ քի
պանա իմամը ալէմիյան վէ տանայը ճիհան վէ մէշ-
հուրու զէման վէ սէրտարը միւթթէգիյան վէ սիւ-
րուրու իւնս ու ճան Մէլիսա տիրէր , քի պէնիմ
կիպի ագիլ վէ Փազըլ վէ քեամիլ տիւնեայէ
նէ կէլմիշ տիր նէ տէ կէլէճէք տիր . պէն եէր-
տէ կէօյտէ հէր նէ վար իսէ վէ ինսանըն խաթ-
րընա նէ կէլէպիլիրսէ հէպսինի պիլիրիմ . տէնի-
զի , դարայը , տաղը , սահրայը , նէհրի , պէնա-
պանը . նէտէն պիրիսինին կիւզէլ պիրիսինին
չիրքին օլտուղունու , պիրպիրէրինէ վիսալ-
լէրինին մուգարրէր օլուպ օլմատըղընը , ֆէլէք-
տէ օլան պուրճու մէքեանը , աֆիթապ վէ մու-
հիթապ վէ քէվաքիպին տէվրինի պիլիրիմ . տիւն-
եանըն պիր պաշընտա պիր դարընճա գըմըլտան-
սա տիւնեանըն օպիր պաշընտան տույարըմ , հէր
տիւրլիւ խասթէլիյի տէֆ ու ղէֆ իտէպիլիրիմ . . .
էվվէթ հէր նէ դատար պէն տէ ինսանըմ ամմա
սիզին կիպի հայվան տէյիլիմ . . . ինսանըմ ին-
սան . հաթթա ճիւմէ ինսանըն ուսթատըլըմ ,
թաշը թօրաղը ալթունա թէպտիլ իտէպիլիրիմ .
տիւնեատէ մէվճուտ օլան հէր պիր խազինէնին
անախթարը պէնիմ էլիմտէ տիր . կէօյտէն նէ
սօրար իսէն վէ եէրտէն հէր նէ սօրար իսէն

խապեր վերերիմ. խիւլասա պէնիմ կիպի տիւն.
եառէ եօգտուր վէսսէլամ. — տէտի :

Ապտալ պու լազըրտըլարը օ ատէմտէն ի-
շիթտիքտէ պիր էյեամ թաճիւպ ու հայրէթլէ
հէրիֆին եիւզիւնէ պագա գալտը . վէ զաթէն
քէնտի ճանը սըգըլմըշ իքէն պիր տէ պէօյլէ պիք
արգատաշա ըասթ կէլտիյինէ վէ օնա քլմ օլ-
տուղունու սօրտուղունա չօգտան փիւշման օլ-
տու . վէ հէրիֆին սէօյլէտիյի լազըրտըլարըն
փէք չօղու պէնիի ատէմին դուվվէթ ու գուտ-
րէթինտէն իւթիւն շէյլէր վէ պինսէն ալէյհ
հէր պիր լազըրտըսը պիրէր խաթա վէ հէզէ-
եան օլտուգտան պաշգա քէնտիսինէ տախի
թահգիրաւիզ լաֆզլար իսթիմալ իթտիյինտէն
ֆիքրինտէն պիզ տէ ամմա արգատաշա ըասթ
կէլտիք հա տիյէրէք պու եիւզտէն տախի մահ-
զուն օլմայա վէ հէրիֆին աղզընը աշտըրըրսամ
տէյու գօրգտուղունտան պիր տահա պիր շէյ
սիւալ իթմէյէ գօրգմայա պաշլատըլը եէրտէ
օ արատա հէրիֆ ըույի սէմատէ պիրի սիեահ
պիրի պէեազ միւշահէտէ օլունան պուլութլարը
Ապտալա կէօսթէրէրէք . — Էյ Պէշիրը ախմազ վէ
էյ նատանը պիխապէր . շու պուլութլարըն նէ-
տէն պիրիսի պէեազ տըր պիրիսի սիեահ սէօյլէ
պագայըմ պիլէպիլմիսին . — տէտիքտէ , Պէ-
շիր . — Էյ Մէլիխայը տանա . վագաա անըն պիր
սէպէպի վար տըր ամմա պէնիմ ագլըմ իրմէզ . —
տէտի իսէ Մէլիխա պէթէքրար քէլամէ շուրու իլէ .
— Էյ ճահիլի պիխապէր , սէն անճագ եէմէք եէ-
մէյէ մի ագլընը էրտիրտին . կէօրտլունմիւ իլմ

ու մալիւմաթ նէ մագպուլ շէյ տիր . շիմտի սէն տախի պէնիմ կիպի ալիմ վէ ադիլ օլմուշ օլայը-տըն պունլարըն նէ օլտուղունու պիլիր խտին . շու սիյահ պուլուլթ՝ միւհթէրէք տուխան տըր , վէ պէեազ պուլուլթ տախի խամ պիր թուպէթ տիր աղնատընմը ա՛ ճահիլ . տիւնեատէ հայվան կիպի կէզմէ ատէմ օլ . — տէտիքտէ՝ Պէշիրին ճանը ա-շուրի սըգըլըպ , հէրիֆտէն այրըլմագ իշին հայ-վանընը պիրազ իլէրի սիւրտիւ իսէ տէ՝ հէրիֆ արգասընտան հայվանընը գօշտուրարագ եէթի-շիպ . — տուր պէ հէյ ախմագ ատէմ , պիլմէտիյին շէյլէրի էօյրէնմէքտէն նիշին գաշայօրսուն . պու-լուլթլարը պիլմէտին , պագայըմ պունու պարի պիլէպիլլիմիսին . շու ըիւզկեար նա՛սըլ օլունճա էսէյօր . — տէտիյինտէ , Պէշիր ֆիքրինտէն եա-րապպի պու հէրիֆէ նէրտէն չաթաղգ տէտիքտէն սօնրա հէրիֆէ խիթապէն . — ճանըմ պիրատէր նէ՛ պիլէյիմ , իշթէ ըիւզկեար տըր էսէր . — տէտի իսէ Մէլիխա Պէշիրէ խիթապէն . — պէ հէյ պու-տալա , օնուն ըիւզկեար օլուպ էստիյինի չօճուգ տա պիլիր , սէն պու գատար վագթտան պէրու տիւն-եայը պօշունամը չիյնէտին . տիւնեատէ թարլա-տաքի էօքիւզլէրին կէզտիյի կիպլիմի կէզտին , պու գալըն գաֆայը նէ՛ վագըթա գատար թա-շըյաճագսըն , իշթէ սէօյլէյիմ տէ պարի էօյ-րէն . պու ըիւզկեարըն ասը հավատան տըր քի եէրին տուխանըյլա հարէքէթէ կէլիյօր . — տէտի :

Պէշիրին եինէ աշուրի ճանը սըգըլտը իսէ տէ , եինէ սապր ու թէհամիւլիւ էլտէն պը-րագմայըպ՝ պիրազ թէֆէքքիւր իթտիքտէն

սօնրա պիր արալըգ հերիֆտէն այրըլապիլմէք
իչին հայվանընըն կիւյա թագըմընը տիւզէլթմէք
պէհանէսիյլէ անը տուրտուրուպ հերիֆտէն պի-
րազ կէրույէ գալտը իսէ տէ , Մէլիխա տէօնիւպ
արգասընա պագարագ անըն կէրուտէ գալմըչ
օլտուղունու կէօրիւնճէ օ տա հայվանընը կէրի
չէվիրիպ եինէ Պէշիրին եանընա կէլտի . վէ անէ
խիթապէն կէօրտիւն միւ , սէն իլմ ու մալիւ-
մաթտա տախի պէնտէն չօգ կէրուտէ գալմըչ-
սըն տէտիքտէն սօնրա , անէ ճիվարլարտա պու-
լունան տաղլարը կէօսթէրէք . — էյ արթըգ պու-
նու պարի պիլ . շու տաղըն պիրիսինիչին օ գատար
եիւքսէք վէ օ պիրիսի օ գատար ալչագ . — տէ-
տիլինտէ Վէշիրին սրգընթըսընտան ճանը աղղը-
նա կէլիպ՝ հէր նէ գատար էօյլէ ատէմ իլէ՝
գալտըրըպ գաֆասընա՝ իշթէ օնուն ալչագլըղը-
նըն եիւքսէքլիլինին սէպէպի պու տըր տիյէրէք
պիր շէյ վուրմայըլա պաշա չըգըլըր օլտուղու-
նու փէք էյի պիլիր իսէ տէ , հերիֆին քէնտի-
սինտէն կիւճլիւ գուվլէթլի օլուպ էօյլէ պիր
արանտըղը իւզրէ գալլա վուգուինտէ քէնտի-
սինի թութտուգլայըն թուզ կիպի փարչա փար-
չա իտէճէյի շէօյլէ տուրսուն , էօյլէ ատէմլէր
ատէմի հիւքիւմէթին էլինէ տիւշիւրմէք իչին
պիր պէլա չըգարմայա հազըր վէ ամատէ պու-
լունտուգլարը վէ պունլարըն հիչ պիրիսինին
գօրգու վէ իհթիմալի տախի օլմասա զաթէն
նամուս սահիպի օլան քիմնէլէր հիւքիւմէթին
էլինէ տիւշմէք գատար հէր քէսին տիլինէ տիւշ-
մէքտէն հապէր իթտիքլէրի ճիհէթլէ Ապտալ

երնէ միլամիյէթ վէ հիլմիյէթտէն տըրլմայարագ-
անէ խիթապէն . — նէ պիլէյիմ ա գարտաշ, տաղ-
լարը պէն էօլչիւպ պիշմէտիմ ա, իշթէ տիւնեա
գուրուլալըտան պէրու տաղլար ալչագլը եիւք-
սէքլի տիր . — տէտիյինտէ, հէրիֆ հիտտէթ իլէ .
— վայ պուռնուն պէօյլէ օլտուղունու պիլիօրսուն
տա սէպէպինի պլլմէյօրմուսուն, սանքի պու-
նու պիր ճէվապ վէրիօրում տէյի մի վէրտին .
եազըգ սէնին գալըպընու գընաֆէթինէ, եա-
զըգ սէնին եէտիյին էքմէյէ, իշտիյին սուեա,
սէն տէ ինսանըմ տէյու տիւնեատէ կէղլիօր-
մուսուն . պիր եէրին տիկէր պիր եէրտէն ալչագ
եախօտ եիւքսէք օլտուղունու հայվանլար պիլէ
պիլիր . ֆարգընա վարտըղըն եօգ մու քի փէք
եիւքլիւ վէ եօրղուն օլտուգլարը վագըթ եօ-
գուլլարտան եօգարը չըգ մագ իսթէմէզլէր, իշ-
թէ սէն տէ պու լագըրտըն ըլա թըպգը անլէր
կիպի հայվան օլմուշ օլտուղունու իսպաթ իթ-
տին, իշթէ արթըգ պուռնու տա էօյրէտէյիմ .
եաղմուր եաղըպ սէլ կէլտիյի հալտէ եիւքսէք
օլան եէրլէրէ սէլ եէթիշմէտիյի իշին մահֆուզ
գալըր, վէ պագը մահալլէրի իսէ սէլ պաստըղը
իշին չուգուր գալըր . իշթէ տաղլարըն քիմիսի-
նին ալչագ վէ քիմիսինին եիւքսէք օլտուղու-
նուն սէպէպի պու տուր . — տէտի :

Պիշարէ Ապտալ պու հէրիֆին միւթէմատի-
էն հէզէեանլարընա հէտէֆ օլուպ՝ պիր տիւզի-
յէ թէքտիր իշիթտիյինտէն վէ հէր նէ գատար
զաթէն պիր ատէմ քէնտիսինին պագը մալիւ
մաթտան մահրումիյէթի հագգընա մահճուպ

օլտուղու հալտէ անտէն պիտապէր պուլունտու-
ղունուն պիր տիւղիյէ եիւղիւնէ վուրուլտուղու-
նու իսթէմէզ իսէ տէ , հէրիֆին քէնտիսինին
վէք պիլիյօրում զաննըյլա պիր թագըմ շէյ-
լէրէ վիրաիյի մանալար տախի պիւթիւն եալան
եաննը վէ սաչմա սափան շէյլէրտէն իպարէթ
օլտուղունտան՝ արթըզ պու ճան սըզընթըսը
հէրիֆին էլինտէն գուրթուլմագ իչին պիր եօլ
այրըլմընա միւնթաղըր օլմայա պաշլատը . չիւն-
քի Մէլիխանըն տախի քէնտի մէմլէքէթլիսի օ-
լուպ օրայա կիթմէքտէ օլտուղունու Փարգ իթ-
միշ իտի :

Հէր նէ հալ իսէ պիր էյեամ տախի հէրիֆ
եինէ պիր տիւղիյէ լագըրտը արանարագ վէ
Ապտալ իսէ հէրիֆին քէնտիսինէ եէնիտէն պիր
շէյ սիւալ իթմէսինէ հիշ տէյիլսէ պիր սուհու-
լէթ վիրմէմէք իւզըէ եիւղիւնիւ օ պիր թարա-
ֆա չէվիրմիշ օլուպ պազը իլահիլէր օգույարագ
կիթմէքտէ վէ օ արատա հէր նէ գատար Մէլի-
խա եինէ տուրմայըպ էսնայը րահտէ թէսատիւֆ
օլունան պազը շէյլէրին սէպէպ ու հիքմէթինի
սիւալ իտէր իտի իսէ տէ , Ապտալ հիշ իշիթ-
մէզլիքտէն կէլէրէք եօլունա տէվամ իթմէքտէ
օլտուղու հալտէ եան թարաֆա այրըլան պիր
եօլ րաաթ կէլմէսիյլէ Ապտալ ուսուլ իլէ հայ-
վանըն օ եօլա չէվիրի վէրտի :

Մէլիխանըն էվլէլ էմրտէ պունտան խապէրի
օլմատըղընտան տօղրու եօլտան պուրնունու տի-
քիպ կիթմէքտէ իտի իսէ տէ , սօնրատան էթ-
րաֆընա պագըպ Ապտալըն եօլտան այրըլմիշ օ-

լուպ օ պիր եօլտան կիթտիյինի կէօրիւնճէ հէ-
ման հայվանընը չէվիրիպ օ տա Ապտալըն կիթ-
տիյի եօլա կէլոի . վէ անէ խիթապէն . — պէ հէյ
ախմագ ատէմ , իշթէ սէնին կիպի նատանլար
պէօյլէ նատանլըդլարընտան գուրթուլմագ իս-
թէմէտիքլէրինտէն , ալիմ ատէմլէրին եանլա-
ընտան գաչարլար . — տէտիքտէն սօնրա օ արա-
տա կիւնէշ գարշը թարաֆլարընտան տօղմուշ օլ-
տուղունտան Ապտալա օ թարաֆը կէօթէրէրէք .
— տէ պագայըմ արթըգ պունու պարի պիլ . շու
գարշըքի թարաֆ նիչին Շարգ վէ անըն գար-
շուսու Ղարպ թէսմիյէ օլմուշ տուր . — տէտիյինտէ
արթըգ Պէշիրին սապըը թիւքէնիպ սըգլէթ ու
հիտտէթի տէրէճէյի նիհայէյէ վսալ օլարագ
վէ ղայրու քէնտիսինի ղապթէ միւգթէտիր օլա-
մայարագ . — եահու , արթըգ սէնի տիյնէմէյէ իշ-
թահըմ եօգ , իթտիյին քիւֆիւրլէր հէգէ-
եանլար ղայրու եէթէր օլտու . ալիմ իսէն
քէնտին պիլ . հէմ սահիհ օլարագ պիլմիշ օլա-
սըն քի տիւնեատէ էն ախմագ վէ նատան ա-
տէմ՝ հէր չէյի պիլիրիմ իթիգաթընտա պու-
լունան ատէմ տիր . վէ պիր ատէմ պու ալէմ
տէ տիւնեանըն վարինէ մալիգ օլսա ինսանիյէթի
օլմատըղը հալտէ ալթուն խաղիսէ եիւքլիւ պիր
հայվան սայըլաճաղը կիպի՝ հէր իլմ ու ֆիւնու-
նու տախի վէլէվ թախիլ իթմիշ օլուպ ինսա-
նիյէթ իլմինի թահսիլ իթմէմիշ օլուրսա , օ տա-
խի իլմ քիթապլարընը եիւքլէնմիշ պիր հայվան
սայըլըր . պիր ատէմէ մալիւմաթ թահսիլ իթ-
տիրմէք հաթթա էյլիք իթմէք պապլինտէ պիլէ

ճէպր իսթիմալ իթմէք՝ մուղայիրի ինսանիյէթ տիր . սանիէն թարզ ու թավրտան վէ մուամէլէ-ամէլէնին էնվաինտէն՝ ֆիգր ու գալպի հիսս իթմէք տախի եալընըզ ինսանա մախսուս պիր հասսէ տիր . պէն իւք տէֆա աղզընը աչտըղընտան սէնին նէ զէվզէք օլտուղունու աղնայրպ՝ տահա պիր տահա լագըրտը իթմէտիմ՝ աղնամատըն . սիւլալինէ ճէվապ վէրմէք իսթէմէտիմ՝ աղնամատըն . իլէրի կիթտիմ, կէրի գալտըմ, եան սափտըմ՝ եինէ աղնամատըն , չիմտի հայվան հաճնիլմըզ օլմուշ օլույօր . — տէտի :

Միլիսա պունա գարշըլըզ պիրազ միլայիմանէ . — նէ չարէ սէն ճահիլին , նատանսըն , նատանլարըն հալի իշթէ պէօյլէ տիր , պէն իսէ սէնի աճըտըղըմտան շու նատանլըզ չուգ ուրունտան սէնի չըգարմայա չալըշըյօրուտուլմ . — տիյէրէք , վէ տահա էմսալ պիր չօգ տըրլանարազ իքիսիտէ եօլլարընա տէվամ իթտիլէր :

Պիր իքի կիւնտէն սօնրա պիր չէօլ վէ սահրայա թէսատիֆ իտէրէք օրայա ինտիլէր , վէ իքիսի տախի զաեէթ սուսամըշ վէ հավա իսէ աշուրի սըճագ օլտուղունտան իքիսիտէ այրը այրը թարաֆա կիտիպ սու արամայա պաշլատըլար :

Պէշիր ֆիգրինտէն հայ սաղլըզ սէլամէթ իլէ սանա րասա կէլէմէզ օլայըտըմ ուղուրսուղ հէրիֆ , սէնին սէպէպինէ տօղրու եօլումտան սափտըղըմտան պաշըմա պու պէլա կէլտի , ան օ տօղրու եօլուն իւզէրինտէ ուֆաճըզ տէրէլէրտէն ագան նիլէ պէրրահ սուլար վէ աղաճլարըն քէօքլէրի ալթընտան սիւզիւլիւպ կէլէրէք կէլիպ կէ-

չէն պազը եօլճուլարըն էսէրը հիմմէթիյլէ աղամ
գապուգլարընտան ճէրիյան իտէն կիւղէլիմ չամ
սուլարը վար իաի տիյէրէք, տիլի գուրուսուչ
օլտուղու հալտէ պիր հայլու տօլաշտըգտան սօն-
րա ուզագտան կէօղիւնէ պիր աղամ կէօրիւն-
տիւքի իւզէրինտէ պազը գուչլար ուչմագտա իտի:

Պէշիր օրատա սու պուլունսճաղընը թախմին
իթտիյինտէն օ թարաֆա տօղրու կիթտիքտէ,
ֆիլվագը օրաճըգտա աղամըն ալթընտա պիր
մահալտէ քիւփ իլէ եէրէ կէօմիւլմիւշ մէրթէ-
պէտէ պիր չուգուր տէրունինտէ պէրրահ վէ
ալա պիր սու կէօրիւպ իշտիքտէն սօնրա՝ Մէլի-
խայը տախի սէս վիրէրէք օրայա չալըրտը. հէ-
րիֆ իսէ չօգ տօլաշլպ պիր սույա բասս: կէլէ-
մէմիշ օլտուղունտան գանա գանա օ սուտան
իշտի: Օ վագըթ Մէլիխա Ապտալա տէօնիւպ՝
— կէօրտիւնմիւ պէն իլմիմին սայէսինտէ պու սու-
յու պուլտում, անճագ սանա եինէ պիր սիւա-
լիմ վար, պու սույու պուրատա պու չուգու-
րուն իշինէ նիշին պիրիքտիրմիշլէր պիլմիմին. —
տէտիյինտէ՝ Ապտալ հէրիֆին չու կէօզ կէօրէ
կէօրէ եալան սէօյլէտիյինէ տէ աշուրի խըրսլա-
նըպ ճանը սըգըլտը իսէ տէ, ֆիքրինտէն նալլէթ
սուրաթընա օլտուն տիյէրէք անէ խիթապէն. —
ճանըմ՝ պունուն նէսիսի սօրույօրսուն, պէսպէլի
պիր խայը սահապընըն պիրիսի պուրանըն չէօլ
պիր մահալ օլտուղու ճիհէթլէ կէլիպ կէչէն եօլ-
ճուլարըն իշմէսի իշին պուրայա պու սույու պիրիք-
տիրմիշ. — տէտիյինտէ, Մէլիխա եինէ պիր թահ-
գիրամիզ թարզ իլէ. — ամմատա պիլտին հա, է-

կէր հէր շէյի պէօյլէ պիլիրսէն վայ պաշընա . նէ
խսէ արթըգ պուհուն սէպէպիւնի տէ սէօյլէյիմ տէ
էօյրէն . տիւնեատէ հայվան կիպի կէզմէ աիյօ-
բում սանա , պու շէօլէ տիւշէն եօլճուլար կիճէ
գարանլըգտա պու սույու կէօրմէյէրէք իշինէ
տիւշսիւնլէր տէ պօղուլսունլար տէյու պու սու-
յու խասսէթէն պուրայա խըրսըղլար պիրիքտիր-
միշ տիր . — տէտի : Ապտալ տախի ճէվապէն , պի-
րատէր պէն տէ սանա ինսանիյէթ էօյրէն տիյօ-
բում . պիր ատէմէ պիր շէյի եա սիւալ իթմէզ-
լէր , եա տա զիւհմ ու իթիգատը իշին անը թադ-
պիհ վէ թահգիր իթմէզլէր պախուսուս քի
պու սէնին զիւհմիւնիւն հիշ պիր ադլէ եադըն
եէրի եօգ տուր . էկէր սուտա պօղուլմագտան
պաշգա տիւրլիւ պիր ատէմ էօլէմէզ վէ եա-
խօտ պու շէօլէ տիւշէնլէրի խըրսըղլար պաշգա
տիւրլիւ թէլէֆի խտէմէզ օլպըտը , օ սէնին տէ-
տիյինին իհթիմալի օլապիլիրտի . վադաա պիր
ատէմ քէնտի նէֆսինին վիգայէսի իշին պազը
պիլմէտիյի վէ կէօրմէտիյի շէյլէրտէն շիւպհէ ի-
տէպիլիր իսէ տէ՝ մէյտանտա ճուղի պիր ֆէնու-
լըգ ալամէթի միւշահատէ օլունմատըգճա էօյլէ
հէր շէյտէն շիւպհէլէնիպ ֆէնա մանա վէրմէք
պէյհուտէ սույի զանն իտիպ էյլիյէ պիր իֆ-
թիրա վէ մէգատիրշինասլըղը իպթալ իթմէք
տիմէք օլտուգտան պաշգա՝ շու ալէմտէ հիշ պիր
շէյ եափամամագլըղա տախի տէլալէթ իտէր .
պու սու էկէր պուրայա խըրսըղլար թարաֆըն-
տան եօլճուլարա պիր տիւշմէնլիք իշին պիրիք-
տիրիլմիշ իսէ անըն իշինէ զէհր գարըշտըրըլմըշ

օլմասը եախօտ սէնին զիւհմիւնճէ պիր ատէմին
իչինէ տիւշիւ պ պօղուլմուշ օլմասը տախի միւհ-
թէմէլ տիր . էօյլէ իսէ պու սուտան նիչին իչ-
տին . օնու էօյլէ տէմէ , պէնիմ ֆիքրիմ ֆէնա
օլտուղունտան հէր էյի շէյէ տախի ֆէնա մանա
վէրիրիմ տէ . — տէտի :

Մէլիխա իսէ Ապտալըն պու քէլամլարընը
իսթիհզա իտիծի պիր թարզ իլէ . — իշթէ սէնին
կիպի թէվէ.ք.քէլլի վէ սատէտիլ ատէմլէր էօյլէ
հէր շէյէ իյի մաննա վիրտիքլէրինտէն չուգուրա
տիւշէրլէր եա , հէր նէ հալ իսէ աղնատըմ.քի պէն
սէնի ատէմ իտէմէյէճէյիմ , հատէ սէն կիթ պի-
րազ շու սահրատա տօլաշ , պէն պիրազ սօյու-
նուպ շու սուտա երգանաճաղըմ , զիրա սըճագ-
տան փէք սըգըլտըմ . — տէտիյինտէ Ապտալ թա-
ճիւպ իլէ . — ճանըմ պու օլուր շէյ մի տիր , սէն նէ
աճալ աճայիպ ատէմ իմիշսին , պիզ էօլիւմ թէրէ-
ճէսինտէ սուսամըշ իքէն համտ օլտուն վէ պու սու-
յու սէպէպ օլուպ պուրայա պիրիքտիրէնէ Ալլահ
րազի օլտուն իչիպ սուսուղլուղումուղու գանտըր-
տըգ , պէլքի պիզիմ կիպի պուրայա պիր սուսա-
մըշ տահա կէլիր , սույու նիչին մուրտտարլայա-
ճագսըն տէտի . — իսէ տէ , Մէլիխա . — կէօրտօլն
միւ պիր ագըլսըզ օլտուղուն պունտան տա պէլլի ,
ագըլլը օլան եալընըզ քէնտիսինի տիչինմէլի ;
պաշգառըտա վարսըն նէ պուլուրսա օնու իշսին . —
տիյէրէք սօյունմայա պաշլատը իսէ՝ Պէշիր էօյլէ
ատէմէ լազըրտը քեար իթմէյէճէյինի աղնայըպ՝
եանընտան ուզագլանտը :

Հալ պու քի Պէշիր պիր սաաթ տօլաշտը կէ-

լիպ պիրազտան պագտը քի հերիֆ տահա սու-
տան շըգմամը, իքի սաաթ տօլաշտը, իւշ սա-
աթ տօլաշտը եինէ չըգ ան եօգ իսէ նիհայէթ սու-
եուն պաշնա կէլտի, նէ պագսըն, Մէլիխայը
սուլուն իշինտէ պօղուլմուշ կէօրտիւ : Վագաա
Պէշիր եինէ զայրէթի էլտէն պըրագմայըպ հերի-
ֆի սուտան տիշարը չըգարարագ աղաճտան պա-
շաշաղը աստը իսէ տէ չօգտան պօղուլմուշ օլ-
տուղունտան պիր ֆայիտէ իթմէտի : Օ վագըթ
Պէշիր անէ նազար իտէրէք էյ Մէլիխայը տանա,
վէ էյ իմամը ալէմիեան, նաօսըլ օլտու քի սէն
պու սուլուն իշինտէ պօղուլտուն, սէն քի տիւն-
եանըն պիր ուճունտա պիր գարընճա գըմըլտան-
սա, օ պիր պաշնտան տույար իտին, եէրտէ
կէօյտէ հէր նէ վար իսէ հիսապ իտէր իտին, տէ-
նիզլէրին տէրինլիյինի էօլէր պիշէր իտին, շու
ուֆաճըգ սուտա պօղուլաճաղընը պիլմէտին մի
տիյէրէք, չապուճագ ճէնաղէյի աղաճտան ին-
տիրիպ պիր մահալլէ տէֆն իլլէտի, վէ հէյպէ-
սինի տախի եինէ քէնտի հայվանընա եիւքլէտիպ՝
չէհրէ վարտըղըմտա ֆամլիեասը հէր քիմ իսէ
պուլուպ թէսլիմ իտէյիմ, վէ քէյֆիյէթի տա-
խի օլմուշու կիպի իֆատէ իտէյիմ տիյէրէք եօ-
լա ըէվան օլտու :

Օ կիւն ախշամ Պէշիր գօնագ եէրինտէ պա-
գայըմ շու հէրիֆին նէսի վար նէսի եօգ իմիշ
տիյէրէք, հէյպէսինի աշտըղընտա պիր կէօղիւն-
տէ ուֆաճըգ պիր չէքմէճէ պուլուպ անը տախի
աշտըղընտա իշինտէ պիր քէսէ ալթուն կէօրտիւ,
ալթունլարը սայտը քի թամամ պին թանէ տիր,

եինէ եւելլի եւերինճէ գոյուպ շէհրէ տախիլ օլտու :

Պէշիրին ավտէթինի շէհրին էհալիսի տույ-
տու գտա՝ պէօյիւք քիւչիւք , էրքէք գարը իս-
թիգ պալինէ կիտիպ հիւրմէթ վէ րիայէթի վա-
ֆիրէ իլէ էլինի էօփէրէք ալըպ շէհրէ կիրտիր-
տիլէր իսէ տէ Պէշիրին կէօղիւ աճէպա շու օ պիր
գարըյը իշէրինտէ կէօրէպիլլըմիլմտէյու կէօ-
ղիւ գարըլարտա իտի , վէ պիւթիւն շէհրին է-
հալիսի փէյտէրփէյ քէնտիսինէ թէպրիքէ կէ-
լիլէր իտի իսէ տէ իշէրինտէ օ գարըյա պէն-
զէր քիմնէ կէօրէմէտիլինտէն անըն հէր հալտէ
տիկէր մէմլէքէթտէն պիր գարը օլմուշ օլտու-
ղունա գարար վէրտի , վէ պէհուտէ պունուն ի-
շին պիր միւտտէթ տիարը ախէրի իխթէյար իլէ
իլլա շու Մէլիխանըն էլինտէն շէքտիքլէրինէ վէ
տահա անտէն տօլայը պաշընա կէլմէսի մէհուզ
օլան սրգընթըլարա քէնտիսինի կիրիֆթար իթ-
տիլինէ աշուրի փիւշման օլտու . զիրա հէր նէ
գատար քէնտիսի տօղրուլուգ վէ սատագաթ
իւզրէ պու խուսուսու ֆամիլեասըմը վար , փէ-
տէրի վալիտէսի եախօտ գարտաշըմը վար սնէ
խապէր վէրէճէք իտի իսէ տէ անլէրին պու խա-
պէրի իշիթտիքլէրինտէ Պէշիրի խիթապէն անը
սէնին սուեա եիթիպ պօղուլմասընա սէպէպ օլ-
մատըղըն նէ մաալիւմ . եախօտ պօղուլույօր իտի
իսէ նիշին գուրթարմատըն վէ եախօտ տահա օ-
նուն չօգ փարէսի օլաճագ իտի կիպի շէյլէր տի-
մէյէ գալգըշաճագլարը տախի փէք ագըլէ կէլ-
մէշ շէյլէր տէյիլ իտի :

Պունուն հէփսինտէն էյիսի հայվանընը սալը

վերիպ հիշ սէս չըդարմամագտա իտի իսէ տէ Պէ-
չիր քէնտիսինին ինտէլ ու մու մ մագհար օլմուշ օլ-
տուղու հիւսնիւ թէվէճճիւյէ մաղղուրէճնմի եօզ-
սա իսթիգամէթի հէր գօրգու վէ իթիրազէ դա-
լէպէ իթտիյինտէ՛ն մի պիր գաշ կիւնտէն սօնրա
Մէլիխանըն հայվանընը էօնիւնէ գաթըպ՝ սօնրա
սօրա սօրա Մէլիխանըն խանէսինի պուլտու . վէ
գափույու չալտըղընտա՝ պիր գարը կէլիպ գափու-
գանոււն արգասընտան քէնտիսինին քիմ՝ օլտու-
ղունու սիւալ վէ Պէչիր տախի — Մէլիխանըն խա-
նէսի պուրասը՝ մը տըր — տէյիպ , գարը տախի
— էվվէթ պուրասը տըր — տէյու իֆատէի հալ
իթտիքտէն սօնրա գափույու աչտը . վէ գարը
սօգագ գափուսունոււն արգասընտա տուրուպ
— իֆատէնիղ նէ տիր — տէյու Պէչիրէ սիւալ
իթտիյինտէ , Պէչիր ֆիքրինտէն աճէպա նափըլ
սէօյլէյիմ , պիրտէն պիրէ Մէլիխա սուտա պօ-
ղուլտու տէնի՛ր մի , նէ գատար օլսա գարա խա-
պէր վերմէք իյի շէյ տէյիլ տիր . տուր պագա-
յըմ , պիրազ խասթէ ֆիլան տըր տիյէրէք պիր
սըրասընա կէթիրէյիմ տէտիքտէն սօնրա գարը-
յա խիթապէն — սիզ Մէլիխանըն նէփսինիզ —
տէյու սիւալ՝ գարը տախի — պէն օնու գարը-
սըյըմ — տէտիյինտէ , Պէչիր՝ — էվվէթ պէն Մէ-
լիխայը թանըրըմ , ահպապըմ տըր , փէք էյի
ատէմ տիր — տէր տէմէզ գարը շէօյլէ պիր ճան
եանըզլըզը իէ — հայ օնու իյի էյի երլանլար
սօգայըտը , քեաշքի պէն տէ օնա վարմազ օլա-
յըտըմ — տէտիքտէ , Պէչիր աշուրի միւթէհայիր
օլուպ վէ ֆիքրինտէն գարընըն հագգը վար ,

քիմ պիլիր գարընըն տա նէ գատար ճանընը
եագտը տէտի իսէ տէ , գարըյա խիթապէն
— գատըն նիչին պէօյլէ սէօյլէյօրսուն , պիր
գարը գօճապընն հագգընա հիչ պէօյլէ լագըր-
տը սէօյլէր մի — տէտիյինտէ գարը տէֆաթլէ
— եա սիզ պէնիմ օնուն էլինտէն չէքտիյիմի
պիլսէնիզ սէօզիւմէ հագ վէրիւր իտինիզ . պէն
օնա վարալը պիր տագիզէ եիւզիւմ կիւլմէտի .
ճանըմըն եանղընլըղընտան եա օնուն եա քէնտի-
մին էօլիւմիւնիւ տիլէմէյէ պաչլատըմ — տէտի :

Պէշիր՝ գարըտան պու լագըրտըլարը իշիթ-
տիքտէ՝ ֆիքրինտէն տէմէք քի արթըգ Մէլի-
խանըն սուտա պօղուլտուղունու սէօյլէսէմ տէ
օլուր տէտի իսէ տէ , անճագ տուր պագայլմ ,
չու գարընըն պիր տէ Մէլիխատէն նէ՞ սէպէպէ
մէպնի խօշնուտ օլմատըղընըն սէպէպինի աղնա-
յըմ տիյէրէք անէ խիթապէն — գատըն , Մէ-
լիխայէ վարալը պիր տագիզէ պիլէ եիւզիւմ
կիւլմէտի տէմէնիզլէ նէ՞ տիմէք իսթէյօրսու-
նուզ , պու խուսուս իքինիզին տախի թէճէլլիսի
իգթիզասընճա իշէրին ագսի կիթտիյի , վէ շա-
եանը թէէսսիւֆ վուգուաթլարըն լաէնգաթի
զուհուրի սէպէպինէ՞ մի , եօխսա Մէլիխանըն
ֆէնա ախլագը սէպէպինէ՞ մի վագը օլտու ,
չուրայը այըրտ իտին , զիրա սէօզիւմէ ալֆի ի-
տէրսինիզ՝ էքսէրի գարըլար վուգուաթըն նիք
վէ պէտի սէպէպինէ գօճալարընա իյի եախօտ
խաթէմէտիքլէրինտէ ֆէնա սէօյլէրլէր . վագաա
էլէ կէչմէզ , կէօզէ կէօրիւնմէզ , հիւքմիւնէ գարչը
տուրուլմազ գատէրին պազը ագսի էմըլէրինտէն

վէ իճրալարընտան տօլայը՝ հէր քէս էլէ կէշէր ,
կէօզէ կէօրիւնիւր օլան պիր մազլում վէ է.յի
եիւրէքլի ատէմի միւթթէհիմ իթմէք ճինսի պէ-
շէրճէ պիր ֆէնա վէ հագսըզ ատէթ իսէ տէ՝
պու խուսուս պիր ճան վէ պիր վիճուտ օլմուշ
օլան գարը գօճա հագգընտա ասլա վէ գաթան
ճայիզ տէյիլ տիր տէտիյինտէ՝ գարը քէլամէ
աղաղ իլէ — էֆէնտիմ պէնտէնիզ գատէրիմին
աննըմա եազմըշ օլտուղու ագսիլիքլէր սէպէ-
պինէ պիղայրը հագգ գարշըմտաքինի միւթթէ-
հիմ իտէնլէրտէն վէ տահա աշըղը կէօզէ կէօ-
րիւնիմէզ վուզ ուաթա սէօյլէյէմէտիյիմ ֆէնա
սէօզիւ գարշըմտաքինէ սէօյլէյէնլէրտէն տէյի-
լիմ. սանիէն տիկէրլէրինին է.յի պիլտիյի վէ եա-
խօտ ֆէնալըզլարընը պիլմէտիյի պիր ատէմին
հագգընա ֆէնա սէօյլէմէք , վէ անտէ պուլուն-
մայան ֆէնալըզլարը տիւղիւպ եախօտ բիրէյի
տէվէ իտէրէք վէ պիրին եանընա պէշ օն տահա
գաթարագ սէօյլէմէք ասլա ճայիզ օլմատըղընը
տախի պիլմէյէնլէրտէն տէ տէյիլիմ, վէ պու
գատարը տախի սէօյլէմէյէ պաշլատըղըմ՝ սիզին
անըն ահպապը օլմուշ օլտուղունուղու պէեան
իթմէնիզին իւզէրինէ վուզ ու պուլտուղու բանա
մալիւմիւնիւզ տիր . չիւնքի պու տէրէճէ ահ-
պապըղընըզ օլտուղու հալտէ՝ էյէր ատէմի տէ-
յիլի ֆարգ վէ թէմնիզ իթմէք պապինտէ ճուզի
մէհարէթէ մալիգ իսէնիզ , սիզին տախի անըն նէ
ախլագտա ատէմ օլտուղունու աղնամըշ օլա-
ճաղընըզ պէտիհի տիր , վէ հէր քէսին հէր պի-
լէճէյի պիր ֆէնալըղը սէթր իթմէք իսէ պիր նէվ

պէյհուտէ եէրտէ ատէմ ալտաթմայա չալըշ-
մադտան պաշգա օ ֆէնալըղը թագտիր իթմէք
տիմէք տիր . խիւլասա էֆէնտիմ պէնիմ չէք-
տիյիմ ֆէղգ էլ ատէ ագսի վուգուաթլար սէ-
պէպինէ օլմայուպ , ֆէնա ախլագ սէպէպինէ
տիր . պէն պիր թիւճար գըղըյըտըմ , փէտէ-
րիմին վէ վալիտէմին տէ փէք գըյմէթլիսի ի-
տիմ . պու Մէլիխա իսէ զաթէն զէնկին օլուպ
քէնտիտինի մէթհ իթմէք տախի պիրինճի թա-
պիաթը օլտուղունտան վէ էքսէրի ատէմէր իսէ
իճրատան զիյատէ լազըրտըյա գանար օլտուգ-
լարընտան նասըլսա փէտէրիմտէն իսթէյիպ պէնի
ալտը : Սրատան պիր գաչ կիւն կէչէր կէչմէզ
պու հէրիֆ տուրտուղում եէրտէ պանա տիւր-
լիւ քիւֆըլէր հէղէեանլար իթմէյէ պաչլատը .
հէր նէ եափսամ պիրէր պէհանէ պուլուպ աղ-
ղընը աչար վէ պիր քէրրէ տէ աղղընը աչտըմը
տինէճէյի օլմազ իտի . խանէմիղտէ հէր չէյ պօլ ,
պիր չէյէ մուզայիգամըզ եօգ իտի իսէ տէ եա-
լընըզ պիր թաթլը մուհապպէթ վէ հիւսնիւ իմ
թիզաճէ մուզայիգամըզ վար իտի , վէ պու խու-
սուս իսէ օ տէրէճէ տաղը տէրունիմի միւճիպ
օլուր իտի քի օ թէրէճէ վարիյէթ իչինտէ պիր
կիւն ֆէրահ կիւնիւմիւզիւն կէչմէտիյինի վէ օ
գատար պօլլուգ իչինտէ պիր կիւն աղըզ թատը
իլէ օթուրուպ պէրապէր թաամ իթտիյիմիզ վու-
գու պուլմատըղընը այնի պիր ագար չէչմէ պա-
չընտա սուսուզ պօղուլմայա պէնզէթտիյիմտէն ,
էքսէրի ֆէնա ախլագտան տօլայը չէքիլէնլէրէ
սէպէպ ատու օլունան ֆուգարայըղա հասիտ չէք-

մէյէ պաշլատում, վէ պու պէտ ախլազընտան
տօլայը շու հէրիֆ օ գատար մէնֆուրում օլ-
տու քի պէնիմ իչին տիւնեատէ էն պէօյիւք
սիւրուրու սատտէթ վէ զէվդ ու ֆէրահիյէթ
անըն եիւզիւնիւ պիր էքսիք կէօրմէք օլտու,
հէլէ նէ իսէ պիր գաչ սէնէ տիր թիւճճարլըգ
վասէթասըյլա տիշարը կիթտի տէ տիւնեա պէ-
նիմ օլտու, վէ սիզ իսէ շիմտի անըն խանէսինի
սիւալ իթտիյինիզտէ աճէպա եագընտա կէլէճէ-
յինին խապէրէնի՞ մի վիրէճէքսինիզ տէյու գալ-
պիմի պիր խէվֆ ու թէլաշ իսթիլա իթտի — տէտի:

Օլ վագըթ Պէշիր գարըյա խիթապէն — էօյ-
լէ իսէ սիզէ միւժտէ վէրէյիմ քի սըթըգ պու-
տան պէօյլէ Մէլիխատէն գուրթուլտունուզ —
տէտիքտէն սօնրա քէնտիսինին օ շէհրէ ալտէ-
թինտէ անէ եօլտա բասթ կէլտիյինի վէ պիւ-
թիւն եօլտաքի մաճարայը քեամիլէն նագլ իյ-
լէտի, վէ պատէհու Մէլիխանըն հէյպէսինի գա-
րըյա թէսլիմ իթտի:

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ շիմտիյէ գատար
պուշլար սօգագ գափուսունուն արգասընտա
վէ գարընըն եիւզիւ էօրթիւլիւ օլտուղու հալտէ
պիրպիրլէրիյլէ լագըրտը իթմէքտէ իտիլէր:

Իմտի գարը քէմալը թաճիւպլէ Պէշիրին պու
քէլամլարընը կիւշ վէ հէյպէյի անըն էլինտէն
ախզ իյլէտիքտէն սօնրա անէ խիթապէն — ա-
ֆէրին սիզին սատագաթընըզա վէ հէլալզատէլի-
յինիզէ, վագաա պէնտէնիզին պու կիպի շէյլէ-
րէ միւհթաճիյէթիմ եօգ իսէ տէ, պու խուսուս
սիզին թարաֆընըզտան պիր պիւյիւք իսթիգա-

մէթ վէ ինսանիյէթ էսէրի տիր . սանիէն սիզ պու-
խուսուսու կէլիպ խապէր վիրմէսէնիզ պէն միւտ-
տէթի էօմրիւմտէ անըն վէֆաթը հագգընտա-
քիմսէտէն պիր խապէր ախզընա մուվաֆֆագ-
օլամայաճագ իտիմ, էքսիք օլմայըն . անճագ մա-
տամ քի պու գատար եօրուլմուշսունուզ պարի
հիշ օլմազ իսէ պուլուրուն պիր դասէհ շարա-
պըմըզը իշին — տիյերէք Պէշիրի ալըպ աշաղը
գաթտա պիր օտայա օթուրթտու, վէ քէմալը
իհթիրամ ու ըիայէթլէ խըտմէթ իթմէյէ պաշ-
լատը :

Պէշիր իսէ չօգտան պերու էօյլէ շէյ կէօր-
միւշ օլմատըղընտան տիւրլիւ տիւրլիւ արմաշաի
նէֆիսէ իլէ տէօշէնմիշ պիր օտա կէօրտիւլիւնտէ
թաճիւպ ու հայրէթտէ գալտը . պա խուսուս քի
գարը տախի նաղիք նաղիք սէօյլէտիքճէ պիշա-
րէ Պէշիրին պու գարը հագգընտա տախի գալ-
պինտէ պիր էսէրը մէյլ ու մուհապպէթ փէյտա
օլուպ՝ ֆիքրինտէն շէօյլէ պիր գարը Մէլիսա-
կիպի ատէմին էլինէ տիւշմիւշ իմիշ, քիմ պիլիը
պէօյլէ պիր նաղիք գարը անըն էլինտէն նէլէր
շէքտի իտի տիյերէք, անըն հագգընտա պիր
ըրգգաթ հիսս իթմէյէ պաշլատը . հալ պու քի
պու ըրգգաթ տախի տէրունինտէ հէնուզ վագը
օլան մէյլ ու իշթիյագընը տահա զիեատէ ար-
թըրմայա պաշլատը :

Ֆագաթ պու խուսուս տախի Պէշիրին զամի-
րինէ տօգունարագ քէնտինի թօփըյարագ քէն-
տի քէնտինէ ֆիքրինտէն ճանքմ պու պէնիմքի-
քի տէ նէ՞ հալ տըր, հանկը գարըյը կէօրսէմ

անէ մէյլ իտէյօրում, պա խուսուս քի ադտէմ-
 ճէ պէնիմ կէօյնիւմիւ խարապ իտէն գարը պու-
 գարը տա տէյիլ տիր քի անը պու թամիր իտէ-
 պիլսին տիյէրէք պու թէֆէքքիւրլէրէ տալմըշ
 իքէն, գարը կէլիպ Պէշիրին եանընա եագըն սէ-
 տիրին իւզէրինէ օթուրտու, վէ պիր միւտտէթ
 շուստան պուստան պիրպիրլէրլյէ գօնուշտուգ-
 տան սօնրա՝ տէֆա Մէլիխանըն լագըրտըսը աչըլ-
 տըղընտա, գարը Պէշիրէ խիթապէն — նէ՞ չարէ
 էֆէնտիմ, արթըգ օնուն թապիաթը տա էօյլէ ի-
 տի. պէն քէնտիսինի սէվմէքլիյի չօգ իսթէրիտիմ
 ամմա քէնտիսի քէնտինի զօր իլէ սէվտիրմէղ իտի
 — վէ տաճա պուստա էմսալ շիվէ ու ճիվէ իլէ պազը
 լագըրտըլար իթտիքճէ Պէշիրին ագլը պաշընտան
 կիտիպ՝ վէ ֆիդրինտէն — ճանըմ արթըգ օպիր
 գարըյը միւտտէթի էօմրիւմտէ պիր տէֆա կէօ-
 րիւպ պիր տաճա կէօրէմէտիմ. պուստան սօնրա
 տա եա կէօրէպիլիրիմ եա կէօրէմէմ. հէմ պու
 գարը տա անտէն աշաղը գալմայօր զանն իտէ-
 րիմ, վէ հէմ հանկը գարը իլէ իւլֆէթ վէ մի-
 նապիպէթ վագը օլուրսա՝ օ հէպսինտէն զիյատէ
 ինսանէ թէէսիր իտիյօր օլմալը. նէ՞ օլուր շու
 գարը պէնիմ իլէ նիքեաճ օլմագլըղա բագը օլ-
 սա տա, պուստան պէօյլէ միւտտէթի էօմրիւ-
 միւզտէ պիր զէվդ ու սէֆա սիւրսէք — տէյու
 գալպինտէ պիր արզիւ փէյտա օլմայա պաշա-
 տը, վէ պատէհու գարըյա խիթապէն — հէր
 նէ հալ իսէ սուլթանըմ, արթըգ Մէլիխայը խաթ-
 րընըզտան ֆէրամուշ պույուրունուզ տա պուս-
 տան պէօյլէ սէֆայը խաթըր իլէ շու գօնաղը-

նըզտա իմիրարը էօմր իտինիզ — տէտի :

Գարը Պէշիրի պէօյլէ կիւղէլ սէօզլիւ , թաթլը տիլլի վէ նազիգ մուամէլէլի կէօրտիւքտէ՝ անըն Ուպտալ օլտուղունու վէ քիմին նէսի իաիւկինի թանըմազ իտի իսէ տէ՝ Փիգրինտէն — շու ա- տէմ հէր քիմ իսէ պիր էյի ատէմէ պէնզէյօր — տիյէրէք օ տախի Պէշիրէ մուհապէթ պաղլատը , վէ — պէնի ալմայա ըազը օլսա , պէն տէ քէն- տիսիյէ նիքեահ օլուրում — տէյու գալպինտէ դարար վէրտի իսէ տէ պունու քէնտիսինէ նա- սըլ սէօյլէմէլի վէ նաօըլ աղնաթմալը տէյու տիւշիւնմէյէ պաղլատը :

Հալ պու քի թաիֆէի նիսանըն ախազը ա- ճայիպ՝ եանի ալագա անլէրին տէրունինէ կիւճ տուխուլ իտէպիլիր իսէ տէ՝ պիր քէրրէ տու- իուլ իթտիքտէն սօնրա հիւքմիւնիւ զայէթ շէ- տիտ սուրէթտէ իճրա իթտիյինտէն , վէ հէր նէ գատար անլէրտէ հիճապ գիյատէ իսէ տէ օլ պապտէ գալպ ու էֆքեարլարընը պէեան իտէ- պիլմէք իչին հիւնէր ու մէհարէթլէրի տախի զի- յատէ օլտուղունտան գարը պու մատտէ հագ- գընա հայլու տիւշիւնտիւքտէն սօնրա՝ էնճամ Փիգրինտէն — պունտա պու գատար ութանա- ճագ նէ վար , հէլպընտան նիքեահ օլմագ իս- թէյօրում , շու ըագըրտըյը շունա պիր ուզագ- տան աչայըմ , պագայըմ նէ ճէվապ վէրիր տէ- տիքտէն սօնրա՝ Պէշիրէ խիթապէն — էֆէնտիմ , Մէլիխա էօլտիւ իսէ սիպին կիպի տօսթլար սաղ- սաղ , պէնիմ իգպալիմ տիկէր թարաֆտան եանի վէտէր , վալիտէ , գարտաշ վէ հալ վագթ

Թարափընտան եազէր իտի, վէ միւթէհիլ օլ-
տուգտան սօնրա իսէ եինէ հիչ պիր չէյէ զա-
րուրէթ չէքմէտիյիմ կիպի պունտան պէօյլէ տա-
խի կերէք փէտէրիմին խանէսինտէն կէթիրտի-
յիմ քիւլլիյէթլի ճէհէզ վէ կերէք Մէլիսատէն
պանա ինթիգալ իտէն հայլու միրաս սայէսինտէ
պիր չէյէ մուզայիգա չէքմէմ մէմուլ իտէրիմ.
պէնիմ եալընըզ շու ալէմտէ մուզայիգա չէք-
տիյիմ պիր չէյ վար իսէ՝ օ տախի սիզլին մութ-
թասըֆ պուլունտուղունուզ կիպի պիր ախլագը
համիտէ տիր. էյէր պունտան պէօյլէ թալէիմ
օ թարափտան տախի եազէր օլուպ տա սիզլին
կիպի տիրայէթլու վէ նէզաքէթլու պիր զաթէ
թէսատիֆ իտէպիլէճէք օլուր իսէմ՝ պազի գա-
լան էօմրիւմիւ քէմալը ըրիֆահ ու սիւրուր իլէ
կէչիրէճէյիմի մէմուլ իտէրիմ — տէտի :

Պէշիր գարըտան պու լազըրտըլարը իշիտին-
ճէ ֆիքրինտէն շու լազըրտըլար զալիպա պանա
խիթապ օլույօր, էօյլէ՝ եա. պիր գարը իլք
տէֆա կէօրտիւլիւ տտէմէ տահա պունտան ա-
չըք նէ՞ լազըրտը իտէպիլիւ, պա խուսուս քի
կերէք փէտէրինին խանէսինտէն կէթիրմիշ օլ-
տուղու ճէհէզլին վէ կերէք դօճասընտան քէն-
տիսինէ ինթիգալ իտէն միրասըն քէսըլէթինի
զիքր իթմէսիլլէ պանա էկէր փաղան սա եօդ
իսէ գասաւլէթ չէքմէ տիմէք իսթէյօր
տուր հէր նէ գատար պէօյլէ զանն իտէ-
յօր իսէմ տէ քիթապըն իքի եիւզիւնիւ տէ օ-
գումալը. եա պու լազըրտըլարը պէնիմ հագ-
դըմա սէօյլէմէք գարընըն գաթան ֆիքրինտէ

օլմայրպ տա պէնտէն տօլայը պիր թէմսիլ կէ-
թիրէրէք սէօյլէյօր իսէ , եախօտ գարը գըսմը
գուրնազ օլուր եա' , պէնիմ մաղարատա իս-
քեան իսէն պիր Ապտալ օլտուղումու հէր քէս
իլէ պէռապէր պու տա պիլիյօր տա պէնի թէճ-
ըիւպէ իթմէք իչին պէօյլէ սէօյլէյօր իսէ , էօյլէ
եա' , պու տա խաթրա կէլմէզ չէյ տէյիլ , պէ-
նիմ աղղըմտան պու պապտէ պիր լաղըրտը ալ-
տըզ տան սօնրա օ վաղըթ պանա տէօնիւպ' հէ-
լէ շու Ապտալա պագ , ֆիքրինտէն նէլէր կէչի-
րիյօր , հայտէ պագայըմ մաղարանա տէյիվէ-
րիրսէ հալիմ նիճէ օլուր , քէնտիսինին եանընտա
ղայէթլէ մահճուպ օլտուղ տան պազդ ա պիւ-
թիւն պու մէմլէքէթին խալղընըն եանընտա տա-
խի ըէզիլ ըըսվայ օլուրում , վէ հէր քէս շիմտի
էլիմի էօփիւյօր իքէն' օ վաղըթ եիւզիւմէ թիւ-
քիւրմէյէ պաշարլար , վէ տնտէն սօնրա տա
արթըզ միւճիւզէ իչլէյէճէք օլսամ քիմսէ եիւ-
զիւմէ պագմազ էօյլէ' եա , էօյլէ եա' ,
հէմ հագլարը տա վար , էօյլէ իսէ աշգ ու սէվ-
տանըն նասիհաթընա ույուպ շու գարըյա պիր
լագըրտը աշմատըղըմ իյի օլտու , պէն իսէ հէ-
ման պիր լագըրտը իտէճէքտիմ , օֆ չիւքիւր ,
նէ պէօյիւք թէհլիքէտէն գուրթուլտում
աման սագըն հա' քէնտիմէ չէքի տիւզէն
վէրէյիմ տէ օլուր օլմազ լագըրտը իթմէյիմ ,
ամմա օ իտէր իմիշ , պէն իքիսի օրթասը պիր
ճէվապ վէրէյիմ տիյէրէք , ֆիքրինտէն պէօյլէ
գարար վէրտիքտէն սօնրա գարըյա խիթապէն
— ինչալլահ պուլնտան պէօյլէ գարչընըզա պիր

էյի ատէմ չըգար տա հէփսինի ունուտուրսու-
նուզ, սօնրաքի վուգու պուլաճագ էյլիյի տա-
հա զիեատէ զիյգըյմէթ իթմէք իչին էվվէճէ
պիր ֆէնալըղա տիւչար իթմէք էքսէրի թալէհին
ճիլվէսի տիր, պու գատար վարիյէթ, նէվճի-
վանլըգ, հիւսնէտարլըգ սիզտէ օլտուգտան
սօնրա քիմ օլսա սիզի ալըր, սիզ տէ պու տէֆա
արթըգ քէնտի սէրպէսթ րէյինիզ իլէ իյի ախ-
լագ տա պիր ատէմ զէվճիյէթէ ինթիխապ իտի-
նիզ — տէտի :

Գարը՝ Պէշիրին պու քէլամէրի իւզէրինէ պիր
ազ տիւչիւնճէյէ վարըպ ֆիգրինտէն — վախ
զէվալը ատէմ, լագըրտըլարըմըն քէնտիսի իչին
օլտուղունու աղնամատը . պէն տէ վագտա փէք
աչըգ սէօյլէմէտիմ, ամմա արթըգ ծնտան տա
աչըգ սէօյլէմէք պիրտէնպիրէ օլոլումու, տիւն-
եատէ հէր տիւրլիւ էֆքեարտէ ատէմ պուլուն-
մագ միւհթէմէլ տիր . պէլքի պու ատէմին էվ-
լէնմէյէ հավվէսի եօգ իսէ . . . պունտան տա
աչըգ սէօյլէտիյիմ կիպի օվագթ պանա նէ տէր .
գօճան հէր նէ գատար ֆէնա իտի իսէ տէ տա-
հա էօլտիւյիւնիւ քիմսէ տույմատը, պիր կիւն
գօճատըղ տուրամայօրմուսուն տէր իսէ նէ տի-
մէլի . . . էփէյիճէ աչըգ լագըրտըլար տա իթ-
տիմ ամմա եինէ պիր շէյ աղնայամատը . . . ա-
ճապա պիրուզ գալըն գաֆալըմը տըր տիսէմ . . .
ֆագաթ փէք գալըն գաֆալըյա տա պէնզէմէ-
յօր, հաթտա փէք ինճէ վէ փէք զարիֆ լագըր-
տըլար տա իտիյօր . հէմ իշթէ անըն իչին պու
գատար ճանըմ սէվտի եա . . . աճէպա պիրազ

տահա աչըդ լազըրտըլար իթսէմմի . . . աման
խայրը, պու գատար էլվէրիր, աղնամատը իսէ
եինէ աղնայամազ. եօգ աղնատը տա մախսուս
գուրնազըղդ գուլլանըյօր իսէ՝ եինէ օլաճաղը
օ . . . տուր. շէօյլէ տէ օլապիլիր, սաղըն էվ-
լի օլմասըն . . . էօյլէ եա՛, աղնաշըլմասը էլ-
զէմ՝ օլան պիր մատտէ տէ օ տուր. տուր շու-
նու տա պիր թագրիպ աղնայայրմ տէտիքտէն
սօնրա՛ Պէշիրէ խիթապէն — էֆէնտիմ՝ պիղէ
ֆէնա ախլագտա պուլունան զէվճին այնի պիր
ազապ օլտուղու կիպի թաիֆէի զիւքիւր իշին
տախի էօյլէ պիր զէվճէ պիր ազապ տէմէք տիր.
ինշալլահ օիզին ֆամիլեանըզ սիզէ ուլջուն օլուպ
տըրլէյինիզ վէ հիւսնիւ իմթիղաճընըզ եէրինտէ
տիր — տէտի:

Պէշիր գարընըն պու լազըրտըսընտան պիրազ
տահա միւթէէսսիր օլուպ՝ ֆիգրինտէն վագաա
պու գարընըն եիւրէյի գօճասընտան եանմըշ օլ-
տուղու իշին տէրտինի եանմագ թապիի իսէ տէ
պիր կէօրիւշ պիր պիլիշ պէնի տէ պու թէրէճէ
գայըրմագ, պու տա փէք սէպէպսիզ տէյիլ
զանն իտիյօրում, եա տա մէրամը պէնի գայըր-
մազըղդ տա օլմայըպ պիլթապրիպ պէքեար օ-
լուպ օլմատըղըմը աղնամագ տըր . . . հէր նէ
հալ իսէ տուր շունա պէքեար օլտուղումու տա
աղնատայըմ, պագայըմ օնտան սօնրա նէ տէր,
տէտիքտէն սօնրա գարըյա խիթապէն — գա-
տընճըղըմ, պէնտէնիզ հէր նէ գատար էվլի օլ-
մայըպ վէ հասպէլ պէշէրիէթ թաիֆէի նիսա
հագգընտա մէյլանը գալպիմ տէրքեար իսէ տէ

զաթընըզըն մէյտանէ գոյտուղու իթիրազլարը
պէնտէնիզ տէ պիլմիւթալտա պու անէ գատար
միւթէէհհիլ օլմագտան իճթինապ վէ իսթէտի-
յիմ կիպիսինէ թէսատիֆ իթմէզ իսէմ տէյու.
խէյֆ իտէրիմ — տէտի :

Գարը Պէշիրին պու լաղըրտըսը իւզէրինէ
ֆիքրինտէն հա՛ օնու տա աղնատըզ պէքեար ի-
միշ . հէմ տէ պէնիմ պիրազ տահա աչըլմագ-
լըղըմ իչին թայիֆէի նիսանըն մէճպուրի օլտու-
զունու տա պիլթագրիպ աղնաթտը . տիմէք քի
տուր շունա պիրազ տահա աչըլայըմ տէտիք-
տէն սօնրա Պէշիրէ տէօնէրէք — էյ միւթէէհհիլ
օլմագլըղընըզը հէր հալտէ գարար վիրտիյինիզ-
տէ մութլագա դըզ ալմագ ազմինտէ միսինիզ,
եօխսա իսթէտիյինիզ կիպի պիր գարը տա ու-
ղուրունուզա թէսատիւֆ իթտիքտէ րէտտ իթ-
մէզ միսինիզ — տէտի :

Պէշիր՝ գարընըն պու լագըրտըսը իւզէրինէ
արթըզ անըն նէ տիմէք իսթէտիյինէ քեամիլէն
վագըֆ օլտուզունտան սէվինճինտէն վիճուտին.
տէ պիր տիտրէմէք վէ եիւզիւնտէ պիր թէպէս-
սիւմհուսուլէ կէլտի իսէ տէ եինէ քէնտինի զապթ
իտիպ խարիճտէն պիր շէյ պէլլի իթմէք իսթէ-
մէյէրէք . ֆիգրինտէն արթըզ աղնաչըլտը քի
պու փաղարըղըն գալուշմասընա չօգ պիր շէյ
գալմատը , ֆագաթ շիմտի հէր քէս Ապտալ էվ-
լէնմիշ տէյու տույարլար իսէ նէ տիյէճէքլէր .
ալ սանա պիր տէրտ տահա , հէմ տէրտին պէօ-
յիւլիւ . . . ամմա հէր քէս տէ նէ տէր իսէ տէ-
սին , պէն արթըզ պունա տայանամայօրում , էլ-

լէրիմոէ ամմատա տիտրիյօր հա՛ . . . աման պէլ-
լի իթմէյէյիմ, շիմտի գարը էլլէրին նիշին տիտ-
րիյօր տէր իսէ նէ՞ տիմէլի . . . կէլ պադ քի գալ-
պիմին էֆքեարլարընը սէթր իտէպիլտիյիմ կիպի
պու տիտրիյիշի սէթր իտէմէյէճէյիմ . . . ամմա
տո՛ւր . . . պէն եինէ նէ՞ գատար իլէրի կիթտիմ,
գարընըն պէօյլէ պիր սիւալի իշին մութլագա
պէնի ալըմըսըն տիմէք իսթէտիյինէ հիւքմ օ-
լու՛նամազ, շիմտի փաթ տէյու իշի աչըղա վուր-
տուղում հալտէ գալգար պանա տէր իսէ քի օլ
պապտէ պէնիմ քէնտիմ իշին պիր ֆիգրիմ եօգ
իտի , ալէսէվիյէ սէնին նէ՞ զիւիւմոէ օլտուղունու
աղնամագ իշին սիւալ իթտիմ, սէնին ֆիգրին-
տէն էօյլէ կէշիյօր իմիշ տէ էօյլէ աղնամըշսըն ,
պէն սանա քէնտիմ իշին էօյլէ պիր լագըրտը իթ-
տիմ մի տէյու պէնի իսթիհզա իտէր , եախօտ
պէնի սէն էվիլինտէն թանըյըպ կէօզ տիքմիշ
օլտուղունտան տիմէք քի խասսէթէն գօճամը
սույա եիթիպ պօղտուրմուշտուն , աման ատէմ-
լէր շուրատա պիր զապիթ եօգմու , գօճամըն
գաթիլինի պուլտում տէյու չաղըրըպ չաղըրմա-
եա պաշլարսա ան հալիմ նիճէ օլուր տէյուպ
պիշարէ Ապտալըն պիրազ էվիլէ սէվինճիւտէն
տիտրէյէն վիճուտի գօրգուսունտան տիտրէմէյէ
պաշլատը , վէ եինէ տիֆաթլէ քէնտի քէնտինէ
ֆիգրինտէն աման իյի օլմուշ քի աչըգտան պիր
լագըրտը սէօյլէմէմիշիմ, պունտան պէօյլէտէ
քէնտիսի պանա աչըգտան աչըղա սէօյլէմէտիք-
ճէ պէն օնա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէյէյիմ տէտի :
Հալ պու քի Ապտալ պու տիւշիւնճէլէրէ

տաւմըչ օլտուղու իշին գարընըն պու տէֆաքի սիւալինէ պիր գարչըլըդ վիրէմէմիշ օլտուղուն տան գարը տէֆա քէլամէ աղաղ իլէ — էֆէն տիմ պու սիւալիմէ ճէվապ վիրմէք իշին փէք չօդ տիւշիւնտիւնիւղ, եօխսա օլ պապտէ տահա պիր գարար վիրմիշ տէյիլմիտինիղ տէտիքտէ — Ապտալ հա . . . շէյ . . . չունքի . . . նիշին քի պէն տէնիզտէ զաթընըղ կիպի իյի ախլագա պագա ըրմ, իսթէր գըղ օլտուն, իսթէր գարը, պէնտէնիղ զաթէն էրքէքճէ տախի պիրիսիյլէ իւլֆէթ վէ ահպապըղդ իթմէք իսթէտիյիմտէ օլ ատէմին զէնկին, ագըլը, նուֆուսլու ատէմ օլտուղունա պագ մայըպ, եալընըղ իյի ատէմ օլտուղունա պագ արըմ, անըն իշին . . . էօյլէ շէյլէր . . . պէնիմ իշին . . . տէյիլ տիր — տէտի :

Գարը Պէշիրին պու միսիլիւ քէսիք քէլամ լարընտան վէ անըն հէր թարղ ու թաւրընտան քէնտի ֆիգրինի աղնամըչ իսէ տէ պէեան իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէտիյիստէն պու հալլէրէ կիրֆթար օլտուղունա ըանա վագըֆ օլարագ, հալ պու քի քէնտիսի տէ թաիֆէի նիսատէն վէ պախուսուս էհլի իֆֆէթ կիւրուհինտէն պու լունտուղու ճիհէթլէ արթըղ պունտան զիյատէ տէ Պէշիրէ պիր շէյ տիյէմէտիյինտէն եիւզիւն տէն էօրթիւյիւ գալտըրըպ ճէմալինի Պէշիրէ կէօս թէրտի :

Պէշիր գարընըն ճէմալինի կէօրիւր կէօրմէղ պայըլըպ օրատա սէտիրին իւզէրինէ տիւշտիւ : Գարը իսէ պու վուգուաթտան գօրգտուղուն տան տէրագապ Պէշիրին եիւզիւնէ սու սէրփիպ :

քէնտի հալինէ կէթիրտի իսէ տէ, Պէշիր տէ ֆաթլէ
կէօզինիւ գալտըրըպ մէլիլ մէլիլ գարընըն եիւ-
զինէ նազար իտէրէք անէ խիթապէն — էյ պէ-
նիմ աֆէթի ագլըմ, վէ սէպէպի մամուրու վի-
րսնըմ. պէնիմ սանա մէյլ ու մուհապպէթիմ պու-
կիւնտէն տէյիլ տիր, չօգտան պէրու խայալըն-
լա թէրքի խապ ու րահաթ խոյոյորում. հայլու
տէմ տիր աթէշի աշգընլա եանըյորում. պուն-
տան պիր սէնէ գատար մուգատտէմ սիզէ եօլ-
տա թէսատիֆ խոիպ բիւզկեարտան եիւզինիւ-
զինէ օրթիւսինին աշըտըղը սէպէպինէ շու
խուպ ճէմալինիզի կէօրտիւյիւմ հալտէ պայլլան
իֆթատէնիզ իշթէ պէնիմ, վէ պէնիմ շիմտիյէ
գատար պիլմէյէրէք գօնուշմագտա օլտուղում
ղաթ տախի օլ աֆէթի տէվրան իմիշ տիյէրէք,
պիրպիրլէրինի հասրէթլէ տէրաղուշպիրլէ փէր-
տէի գալպլէրինի օլ անտէ քեսամիլէն պիրպիր-
լէրինէ քիւշատ՝ վէ Ապտալըն ըէյ ու գարարը
իւզրէ՝ գարը իրթէսի կիւնտէն պէտ իլէ հէր էմ-
վալ վէ էշեսարնը ֆիրուխտ խոիպ տիկէր ու-
ղադ պիր մէմլէքէթէ կիտէրէք պիրպիրլէրիյլէ
նիքեսա՝ վէ պէրմիւրատ օլտուղար :

Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Հ Ի Ք Ե Ա Յ Է

ՀԻՆՏ ՓԱՏԻՇԱՀՐՆԸՆ ԳՐԶԸ ՆՕՐԳՈՒՆ ԱԷՕՅԼԵՏԻՅԻ

Հիյնի սէպալէթիմտէ Տատիմ պուլունան պիր գարը պաղը հիքեայէլէր սէօյլէյէրէք պէնի էյլէնտիրմէք միւթատընտան իտի :

Պէն եինէ պիր կիւն մէզպուրէյէ պիր հիքեայէ սէօյլէմէսի իչին իպրամ իյլէտիյիմտէ տաւիմ քէլամէ շուրու իլէ ,

Վէն վազթըյլա պիր փատիշահըն ճարիյէլէրինտէն իտիմ . պու փատիշահ իսէ զայէթլէ աւտիլ վէ զարիպիէրվէր իտի . շէօյլէ քի պիր զարիպ ատէմ շէհրէ կէտիյինտէ տէրագապ անը սարայա ճէլպ վէ իզզէթ իզրամ իլէ մազհարը թալթիֆ վէ նայիլի իհսան իթտիյինտէն հէր քէս անը պիր փէտէրի միւշֆիդ մագամընտա սէվէր իտի :

Պիր կիւն պու փատիշահ պիրտէն պիրէ զայպ օլուպ՝ հէր նէ գատար արանտը իսէ տէ նէրէյէ կիթտիյի պէլլի օլմատըղընտան , վէզիրի պուլունան զաթ վէքեալէթէն վէ մուվադգաթէն ումուրու հիւքիւմէթէ մէշղուլ օլտու :

Պիր իքի սէնէտէն սօնրա փատիշահ եինէ պիր կիւն ափանտըղ օրթայէ չըզըպ՝ պէթէքրար թախթընա ճիւլուս իյլէտիքտէ պու տէֆա պաշտան այաղա գատար սիյահլար կիյինմիշ իտի :

Պու խուսուս պանա զայէթ մէրադ օլտու զուտան , վէ պէն փատիշահը՝ փատիշահ տախի պէնի աշուրի սէվտիյի ճիհէթլէ՝ նէզտինտէ թէք-

լիֆսիդ օլտուղուման, պունուն սէպէպինի
պսնա պէեանէ հիմմէթ պուլումասընը պիր
գաչ տէֆա քէնտիսինէ բէճա ու նիյազ իթտիմ
խսէ տէ, սէօյլէմէք իսթէմէտիյի ճիհէթլէ պէն
տէ արթըզ զիեատէ իպրամէ ճէսարէթ իտէմէզ
իտիմ: Անճագ պու հալէ վագըֆ օլմագլըզ ար-
ղուսու պէնի աշուրի մէրթէպէտէ թահրիզ իթ-
տիյինտէն պիր կիւն նէ օլուր իսէ օլսուն հու-
ղուրինէ վարըպ — էֆէնտիմ եա պէնի շիմտի
պուրատա դաթլ էթ եա եօխսա շու բէնք էլ-
պիսէնին սէպէպինի պէեան էթ — տէյու սօն
տէրէճէ նիյազ վէ իպրամ իթտիյիմտէ փատի-
շահ պէնի փէք սէվտիյինտէն ազըպէթ բէճամը
գապուլ իտուպ քէլամէ աղազ իտուպ՝

— Պէնիմ նէ թէրէճէ զարիպ տօսթ վէ միհ-
ման նիւազ օլտուղումու սէն պիլիրսին. պիր
կիւն օտամըն փէնճիրէսի էօնիւնտէ օթուրուպ
կէչէնի տէօնէնի սէյր իթտիյիմ էսնատէ՝ պաշ-
տան այաղա գատար սիյահլար կիյինմիշ պիր
տէրվիշ կէօզիւմէ իլիշէրէք տէրվիշին պու գը-
եաֆէթի պանա զայէթ մէրագ օլտուղունտան
նէզտիմէ ճէլպ վէ նայիլի իլթիֆաթ իթտիքտէն
սօնրա՝ — նիշին պէօյլէ սիյահլար կիյինմիշսին —
տէյու անէ սիւալ իթտիմ: Տէրվիշ ճէվապընտա
— էֆէնտիմ, պէնի գաթլ իտէճէք օլսանը՝ պու
սըրը քեամիլէն սիզէ ֆաշ իտէմէմ, հալ պու
քի սիզ պիր փատիշահը ալիճահ օլտուղունուզ
ճիհէթլէ սիւալինիզի տախի պիլքիւլլիյէ ճէվապ-
սըզ պըրագմագ ճայիլ օլամայաճաղընտան՝ սիզ
էֆէնտիմիզէ շու գատար մալիւմաթ վէրէյիմ

քի ջին մէմալիքինտէ « շէհրը Մէտհուշան » նա-
մընտա կիւղէլ վէ մամուր պիր շէհր պուլու-
նուպ , շէհրը մէգքիւրիւն քեաֆֆէի էհալիսի
պէօլէ սկյահար կիլինիրլէր . պէն տախի վադ-
թըյլա օլ շէհրէ վարտըղմտան իշթէ պէօլէ սի-
եահար կիլինտիմ , ամմա պունուն սէպէպինի իս-
թէրսէնիզ իշթէ արթըզ օնու սէօլէյէմէմ —
տէտիլինտէ պէնիմ մէրազըմ տահա զկյատէ
թէզայիւտ պուլուպ Տէրվիշէ — ճանըմ , պիր
շէյի եա թէքմիլ սէօլէմէլի՝ եա եօգսա պու-
գատար տա սէօլէմէմէլի իտին . պէն շիմտի պուն-
տան նէ ալնատըմ — տիմէքտէ իքէն օ արատա
սարայլն էօնիւնտէ պիր գալապալըզ զուհր ի-
տիպ տէօնիւպ օ թարաֆա տօղրու պագարագ
անըն պիր սաթըճը իլէ պիր միւշթէրի պէյնինտէ
ուֆաճըզ պիր մուարազատան նէշաթ իթմիշ պիր
իզտիհամ օլտուղունա վադըֆ օլտուգտան սօն-
րա՝ տէօնտիւմ օտայա պագտըմ քի Տէրվիշ օր-
թատէ եօգ , տէրագապ Տէրվիշի արաթմագ ի-
շին ատէմ կէօնտէրտիմ իսէ տէ՝ անլէր տախի
կէլիպ հիշ պիր եէրտէ կէօրէմէտիքլէրինի պէ-
եան իթտիքլէրինտէ՝ աճէպա շու Տէրվիշ քիմ
իտի , վէ տէտիլինին սէպէպի նէ իտի տէյու
մէրազըմտան տիվանէյէ տէօնիւպ էֆքեարտէ
գալտըմ . իսթիյար վէզիրլէրիմէ Տէրվիշին տէ-
տիլի կիպի պիր շէհր պիլիբմիսինիզ տէյու օիւ-
ալ իթտիմ իսէ տէ՝ քիմսէնին էօլէ եէր պիլ-
տիլի եօգ , պունուն իւղէրինէ պէնի տահա զի-
եատէ մէրագ պասըպ խիւլաոա թէրքի սալթա-
նաթ իտէրէք պիզլաթ թա Չինումաշինէ գատար

կիթմէյէ դարար վերտիմ: Իշթէ պունտան ագ-
տէմքի շայպուպէթիմին տախի սէպէպի պու խտի:

Իմտի պիր կիւն թէպտիլ գըեաֆէթ իլէ թիւ-
ճար գըեաֆէթինէ կիրտիմ, վէ եանըմա մըգ-
տարը քիֆայէ ադճէ վէ պիր գաչ խատէմէ ա-
լարագ պիր կիճէ փայթախթտան չըգըպ՝ տիարը
մագսէտէ ըուպէրահ օլտոււմ:

Հէր վարտըղըմ մէմլէքէթտէ Տէրվիշին տէ-
տիյի իսմտէ պիր շէհր սիւալ խտէր խտիմ իսէ տէ
էօյլէ շէհր պիլմէյօրուզ ճէվապընը ալարագ,
պէն իսէ պունճա միհնէթի սէֆէրի իխթիյար
իթմիշ օլտուղոււմ հադգընա կեահ փիւշման վէ
կեահ տախի պու վէսիլէ իլէ մէմլէքէթ սէյր
իթտիլիմէ շատան օլարագ նիհայէթ Զին թօփ-
րաղընա վասլ օլտոււմ:

Օրատա տախի ատէթիմ իւղրէ էօթէքինէ
պէրիքինէ « շէհրը Մէսհուշան » տէյու պիր շէհր
թանքըմսընըղ տէյու սիւալ իթտիմ իսէ հէլէ
նէյիսէ պիրիսինտէն — էվվէթ էօյլէ պիր շէհր
վար տըր ամմա ֆիլան եէրտէ տիր ճէվապընը ի-
շիտէպիլտիմ. անճագ պու տէֆա տա խապէր
վիրտիքլէրի թարաֆա տօղըու կիտէր սօրարըմ
անլէրտէ պիր պաշգա եէր խապէր վիրրիլէր, նի-
հայէթ ուղաթմայայըմ պիր ալթը այ գատար
պէօյլէճէ սէրսէրի տօլաշտըգտան սօնրա կիւճպէ-
լա օ շէհրի պուլապիլտիմ:

Ֆիլ վագը Տէրվիշին թարիֆի իւղրէ կիւզէլ
պիր շէհր օլուպ ճիւմլէ էհալիսինին տախի սիյահ-
լար կիլինմիշ օլտուղլարընը միւշահատէ իյլէտիմ,
վէ պիր խանըն պիրիսինտէ պիւր օտա թուլթուպ

էշեալարըմը տախի տիկէր պիր մաղազայա եէր-
լէշտիրտիքտէն սօնրա օ կիճէ կէրէք եօլ եօր-
ղունլուղու վէ կէրէք ազըպէթ արատըղըմ շէհ-
րի պուլտուղումա սէվինճիմտէն նաշի պիր դաշ
թանէ չազտըղըմ սէպէպինէ սապահա գատար
պիր րահաթ ույգու ույումուշում: Իրթէսի կիւն
տիշարը չըգըպ ախշամա գատար հէր թարաֆը
տօլաշտըմ իսէ տէ , պանա սէն քիմսին , վէ պու-
րայա նիչին կէլմիշսին , նէրէտէն կէլմիշսին տէյու-
սօրան պիլէ օլմատը , պէն իսէ Տէրվիշին թարի-
ֆինտէն օ մէմլէքէթէ կիտէն ատէմէ էլպիսէլէ-
րինի սիյահա տէյիշթիրմէք իշին հիւքիւմէթ եա
ահալի թարաֆընտան ճէպը օլունուր մէմուլ իթ-
տիյիմտէն եօլտա պիրիսի րասա կէլիպ սըգը սըգը
պանա նազար իտէճէք օլտա չաղըրըպ էլպիսէլէ-
րիմի տէյիշթիրմէքլիյիմի իթթար իտէճէք զանն
իտէրիտիմ իսէ տէ , արատան պիր այ գատար
վազըթ կէշիպ օլ պապտէ տախի պանա պիր շէյ
տիյէն օլմատըղընտան , պու տէֆա տախի պու
խուսուսու մէրազ իթմէյէ պաշլատըմ:

Իմտի պու մատտէյէ վազըրֆ օլապիլմէք իշին
օրատա պիրիսի իլէ ախպապ օլմագլըղըն էլզէմի-
յէթինի տէրք իտէրէք նէ եափըպ եափըպ՝ պիր
գասապ իլէ պիրազ իւլֆէթ փէյտա իթտիմ ,
գասապ իսէ ղաեէթ ֆէհիմ վէ ինսանիյէթլի պիր
քիմսէ օլտուղունտան պէնտէն իլթիֆաթ կէօր-
տիւքճէ մահճուպ օլուպ՝ հազգըմտա մուհապէ-
թի արթըրտը , պէն տախի քէնտիսինէ իգթիզա
իթտիքճէ էօտիւնճ աքճէ տախի վիրմէյէ պաշ-
լատըմ , վէ պու ճիհէթլէ արթըգ գասապ իլէ

Թէքլիֆսիզ օլտուղու մտան պագայըմ շու գասապ
պարի պանա էլպիսէ հագդընտա պիր լազըրտը
աչաբմը տէյիւ միւնթագըր օլտում իսէ տէ պու
պապտէ օ տախի ապլա պանա պիր շէյ սիւալ
իթմէտիյինտէն տահա դիւտտէ մէրագըմ արթ-
տը, հէր քէսին էլպիսիսինի կէօրտիլիւմտէն
Տէրվիշին տիտիյի եալան տըր տա տիյէմէզտիմ,
հէր նէ հալ իսէ պէն տախի քէնտիմէ զօր վէրիպ
• պանա պու պապտէ պիր լազըրտը իթմէտիք-
ճէ պէն տախի ծնա հիշ պիր լազըրտը իթմէմէյէ
գարար վիրտիմ, ամմա մէրագըմտան տա չաթ-
լամագ տէրէճէսինէ կէլիր իտիմ:

Պէօյէճէ պիր գաչ հաֆթա տահա միւրուր
իթտիքտէն սօնրա պիր կիւն գասապ պէնի ախ-
շամ թաամը իթմէք իշին խանէսինէ տավէթ
իթտի. պէն տախի լիսանէն հէր նէ գատար
թաճիզլիք օլուր էֆէնտիմ ֆիլան տէտիմ իսէ
տէ, պու խուսուս շու մէրագ իթտիյիմ մատ-
տէյէ վագըֆ օլապիլմէք իշին ալա պիր ֆուր-
սաթ տըր տիյէրէք գալպէն աշուրի մէմնուն օլ-
տում. գասապ տախի ագտէմճէ տէտիյիմ իւզ-
րէ հէր նէ գատար սանաաթը պիրագ եիւրէք
փէքլիյինէ միւհթաճ օլտուղու ճիհէթլէ տույ-
ղուսուզ վէ գապա պիր ատէմ օլմագ մէմուլ
իտի իսէ տէ պիլ ագս՝ քիպար մէշրէպ վէ նա-
ղիք տուլղուտա պիր ատէմ օլտուղունտան պու
սէօգիւմէ գարշըլըգ — թաճիզլիք նէ մինասի-
պէթ էֆէնտիմ, գուլունուզ վէ խանէի քէմթէ-
րանէմ սիզին տիր — տիյէրէք պիր թագըմ
թալթիֆաթլարտա պուլունտու: Նիհայէթ ախ-

չամ օլտուղունտա գասապըն խանէսինտէ հէ-
տիյէ վիրմէք իւզրէ պիր պօխճա տէրունինէ պա-
ղը պէնազ էլպիսէլէր վաղ իտիպ ուշաղըն պի-
րիսինին գօլթուղունա վիրէրէք գասապըն խա-
նէսինէ կիթտիմ:

Տօղրուսու գասապըն կիւզէլ վէ սէֆալը պիր
խանէսի վար իտի, վէ խատէմէ վէ ճարիյէլէրի
տախի պուլունտուղունտան՝ պունլար պէնի կէօր-
տիւքլէրինտէ աշուրի թալթիֆ վէ հիւրմէթ իլէ
խթիգպալ էյլէտիլէր, վէ անլէր իլէ պէրապէր
պիր վէրտիվէնտէն եօգարը չըգըպ՝ էնլայի նի-
կեսհ իլէ միւնազգաշ պիր օտայա կիրտիք:

Գասապ պէնիմ իչէրի կիրտիյիմի կէօրտիւլիւ
կիպի այաղա գալգըպ — պուլուրուն էֆէն-
տիմ — տիյէրէք սէտիրին իւզէրինէ օթուրթ-
տու, վէ քէնտիսի տախի եանըմա օթուրուպ
պիրպիրիմիզէ պիլ մուգապէլէ հալ խաթըր սիւ-
ալինտէն սօնրա՝ պաղը շունտան պունտան ա-
տէթ օլտուղու իւզրէ լագըրտըլար աչըլտը. վէ
պէն հէր նէ գատար լագըրտըյը տէօնտիւրիւպ
տօլաշտըրըպ հէր մէմլէքէթին պիրէր տիւրլիւ
ատէթի օլտուղու իւզէրինէ կէթիրիր իտիմ իսէ
տէ, գասապ — էվլէթ էֆէնտիմ — ֆիլանտան
պաշգա պիր լագըրտը իթմէզ իտի:

Ուզաթմայալըմ պիրաղտան սօֆրա գուրու-
լուպ տիւրլիւ նէֆիս թաամլար կէլտի, վէ պա-
տէլ թաամ եինէ պիր միւտտէթ պիրպիրիմիզէ
միւսահիպէթտէն սօնրա՝ արթըգ կիտէճէյիմ
վագըթ կէլտիյինտէ ուշաղա կէօզ իտիպ պօխճա-
յը կէթիրթտիրէրէք վէ գասապա անը թագ-

տիմ իլէ — էֆէնտրմ պիր շէյ տէյլլ ամմա
արթըգ պիզիմ մէմլէքէթ մսթաը տըր , չօճուգ-
լար կիյինսին , տահա չօգ միւնասիպի վար իտի
ամմա ալֆի իտէսինիզ — տէյիպ , գասապ տա-
խի — ըսթադֆիրուլլահ էֆէնտրմ , զաթընդըն
պէնտէնիզէ կիյիյի չօգ տուր , պիր տէ տէֆաթլէ
նիշլին զահմէթէ կիրտինիզ — տէտիքտէն սօնրա
պօխճայը աչըպ էլպիսէլէրէ պիր պիր նազար
իթտիքտէն սօնրա տէֆաթլէ պանա խիթապէն
— էֆէնտրմ զաթընդլտան կէօրմիւշ օլտուղու
պունճա նամ ու նիմէթին զաթէն թէշէքիւ-
րինտէն աճիզ իքէն՝ շիմտի տէ պունլարը գա-
պուլ իթմէք փէք այըպ շէյ տիր ամմա , գա-
պուլ իթմէմէք տախի տահա զիեատէ այըպ օ-
լաճաղընտան պու պապտէ նէ կէօնա տավրան-
մագլըղըմ վաճիպ ու միւնասիպ օլտուղու հագ-
գընա միւթէրրէտտիւտ վէ եէնիտէն իհսան ու
ինայէթինիզ իլէ մահճուպ իթտինիզ — տիյէ-
րէք պօխճայը ալըպ եանընա ք օյաու վէ գապուլ
իթտիյինէ նիշանէ օլմագ իւզրէ թալթիֆ իլէ
պիր թէմէննա իթտի :

Պէն իսէ ագլըմ սըրա՝ գասապ պօխճայը ա-
չըպ պագտըղընտա պէեազ էլպիսէլէրի կէօրէ-
րէք հալիլլէ — էֆէնտրմ , հէտիյէնիզ պաշ իւս-
իւսթիւնէ անճագ պու մէմլէքէթտէ սիյահտան
պաշգա բէնկ էլպիսէ կիյինիլմէզ օլտուղու իշին
գապուլ իտէմէմէյէ մէճպուրում — տէյէճէք ,
օ վագըթ պանա տա անըն սէպէպլինի սիւալ
իթմէյէ եօլ տիւշէր միւթալաասըյլա խասսէթէն
օ պէեազ էլպիսէլէրի հէտիյէ կէօթիւրմիւշ-

տիւմ իսէ տէ գասապըն պու վէճհ իլէ եինէ
հիչ ընուն հագգընա պիր լադըրտը իթմէմէսի
եէնի պաշտան պէնի մէրագտէ պըրագտը , վէ
պու մատտէ հագգընա պիր էյեամ տիւշիւն-
տիւքտէն սօնրա՝ քէնտի քէնտիմէ փէք էյի ամ-
մա հէր նէ գատար պէն պունու պու ֆիգրէ
եափտըմ իսէ տէ՝ պու մէմլէքէթտէ պու րէնկ
էլպիսէ կիյինիլմէզ տէյու գապուլ իթմէմէք-
լիյի տէ գասապըն մալիւմ օլան նէզաքէթ վէ
խաթըրշինապըղընտան մէմուլ իթմէմ , օ տա ղա-
լիպա ընուն իշին պիր շէյ սէօյլէմէտի . տուր
շու մատտէյի պիրազ տահա աչպըմ տէտիք-
տէն սօնրա գասապա խիթապէն — էֆէնտիմ ,
հուզրինիզէ աճիզանէ թագտիմ իթմիչ օլտու-
ղում իշպու հէտիյէի քէմթէրանէմին հէր պիր
նօգասնընտան մատա պիր տէ պու մէմլէքէթտէ
անըն իսթիմալինին ղայրի միւմքին օլտուղու
գաղիյէսի վար իսէ տէ , արթըզ գուլունուղուն
եանընտա պուրատա կէօրիւլմէտիք տիկէր պիր
մաթարմ պուլունմատըղընտան օլ պապտէ տախի
նօգասնըմըն խասսէթէն ալֆընը նիյազ իտէ-
րիմ — տէտիյիմտէ գասապ եինէ քէմալը թէ-
վազիւ իլէ — էֆէնտիմ , ղաթէն հէտիյէնիզ պէն-
տէնիզի պէզայէթ մահճուպ իթմիչ իքէն անտէն
տահա գիյատէ կիրանպէհա օլան իշպու մա-
ղուրիյէթլէրինիզ՝ եիւզիւնիւզէ նազար իթմէք-
լիյէ պիլէ պէնտէնիզտէ ճէսարէթ պըրագմայօր ,
պու խուսուս իշին տախի սարֆը զիհն իթմէք-
լիյինիզէ իսէ արթըզ գաթան վիճտանըմ գայիլ
օլմազ , համտ օլսուն պու մէմլէքէթտէ պօյա-

ճըլար վար տըր . անլերի սիյահա պոյաթտըղը-
ղըմըզ կիպի եինէ սիզ էֆէնտիմին եատիկեարը
օլարագ իզսա օլունուր — տէտի :

Իմտի գասապ պու լագըրտըյը տախի պէօյ-
լէճէ քէսիպ ղիյատէ պիր շէյ սէօյլէմէտիյինտէն
արթըզ մէրագըմ օ թէրէճէյէ վասլ օլտու քի՝
հէման աչըգտան աչըղա պու խուսուսուն սէպէ-
պինի անէ սիւալ էթմէք իչին արթըզ լիսանը-
մըն զապթընա տախի գատըր օլմատըղըմտան ,
գասապա խիթապէն — ճանըմ . . . փէք էյի
եա . . . տիյերէք սիւալ իթմէյէ պաշլամըշ իքէն
եինէ քէնտիմի թօփլայըպ էվէլքի գարարըմտա
հէր հալտէ սէպաթ իթմէյէ նիյէթ իթտիմ իսէ
տէ՝ գասապ պէնիմ էվվէլա պիր լագըրտը սէօյ-
լէմէյէ պաշլատըղըմը , սօնրա արգասընը քէս-
տիյիմտէ պույուրուն էֆէնտիմ տէտի իսէ պէն
արթըզ պագտըմ կէօրտիւմ քի պու մէրագ
պէնի պիրագ տահա օրատա տուրահագ օլուր
իսէմ պիւթիւն պիւթիւն տիվանէյէ տէօնտիւ-
րէճէք , հիչ քէնտիմի պօղմայարագ գասապա
— էվվէթ փէք էյի եա , տէտիյիմ օնուն իչիւն
իտի քի պուրասը պէնտէնիգին իգամէթկեահըն-
տան իյի տիր — տիյերէք զաթընըղա վէրտիյիմ
թաճիղլիյի տէրխաթըր իթմէյէրէք չօգճա օ-
թուրտում տէտիքտէն վէ գասապ տախի պանա
վաճիպ օլան իգրամտէ վագը օլան գուսուրլարը
իչին պիր թագըմ էօղրէր տիլէտիքտէն սօնրա
գալգըպ խանէյէ կէլտիմ :

Օ կիճէ պէնտէ եինէ ույգու եօգ , ճանըմ
պու պէնտէքի հալնէ տիր տէյու ֆիգըրիմտէն

քէնտի քէնտիմէ սիւալ իթմէյէ պաշլատում, վէ պու չէքտիյիմ ըղթըրաղըն քէնտի պէյխուտէ ի նատըմտան օլտուղունու տէրք խտէրէք իրթէսի կիւն հէր հալտէ գասապա տիւքեանտէ պու մատտէյի աչըգտան աչըղա սիւալ իթմէյէ արթըգ գարար վիրտիմ:

Իմտի իրթէսի կիւն գասապըն տիւքեանընա կիտիպ՝ էվվէլ տիշամքի վիրմիշ օլտուղում թաճիզլիքտէն տօլայը ալֆ տիլէտիյիմտէ գասապ տախի պէօյլէ չէյլէր քէնտիսինճէ թաճիզլիք օլմատըգտան մատտա միւճիպի մէմնունիյէթ պիր ահպապլըգ օլտուղունու պէյան իյլէտիքտէ պէն օ վազըթ գասապա խիթապէն — էֆէնտիմ զաթընըղա պիր սիւալիմ վար տըր, էյէր օնա պիր միւսքիթ ճէվապ վիրէճէք օլուր իսէնիզ պէնտէնիզէ պունտան պիւատէ պիր տօտըլուգ իճրապընտա պուլունամաղսընըղ տիտիքտէն սօրա պէնիմ քիւմ օլտուղումու տէյիլ իսէ տէ նէ սէպէպ իչին օ մէմլէքէթէ գալգըպ կէլմիշ օլտուղումու քէնտիսինէ քեամիլէն պէյան իտիպ չու սիյահ էլպիսէնին սէպէպինի պանա մութլաղա պէյան իտիպ մէրազըմը տէֆ իթմէսինի րէճա իյլէտիմ:

Գասապ չու քէլամլարըմը իսթիմա իյլէտիքտէ էվվէլ էմրտէ թաճիւպ իտիպ պատէհու թէֆէքքիւրէ տալտը, պէն անըն պու հալինի կէօրտիւլիմտէ հէնիտէն մէյուսիյէթէ տիւչար օլտում, զիրա սէօյլէմէք իսթէմէտիյինէ վազըֆ օլտում:

Իմտի գասապ պիր միւտտէթ պէօյլէճէ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա պանա խիթապէն պու խու

սուսու սիզէ սէօյլէմէք վաճիպ օլուպ օլմատըզը հազգընա պիր էյիճէ տիւշիւնէրէք գարար վիրմէքլէյիմ իչին պէնտէնիզէ եարըն ախշամա գատար րուխսաթ պույուրսուն, եարըն ախշամ խանսա կէլիպ սիզի պուլարագ սիզէ պունուն իչին գաթիէն պիր ճէվապ վիրիրիմ տէտիյինտէ պէն տահա զիեատէ մէրագլանըպ՝ վէ ֆիդրիմ տէն զայիպա պէնի ալտաթմագ իսթէյօր տիյէրէք անէ խիթապէն — ճանըմ եարըն ախշամա գատար տիւշիւնէճէք պունտա նէ իշ վար, իշթէ պու մէմէքէթին ատէմի շունուն իչին սեյահ էլպիտէ կիյինիրէր տէրսին պիթէր կիտէր, — գուզում էֆէնտիմ րիճա խտէրիմ եարըն ախշամա պըրագմա տիտիմ իսէ տէ գասապ տէֆաթլէքէլամէ շուրու իլէ — էֆէնտիմպու խուսուսու թէէլիր իթտիյիմին սէպէպի մահզա սիզտէն կէօրմիւշ օլտուղում էյլիքլէր սէպէպինէ սիզին հազգընըզտա նէ կէօնա խայըրլը օլաճաղընը պիր էյիճէ տիւշիւնիւպ գարար վիրմէք իչին տիր, վէսվէսէ իթմէյին պէն հէր հալտէ եարըն ախշամ կէլիպ սիզի պու մէրագտէն գուրթարըրըմ — տէտի :

Պէն տախի չարնաչար րազը օլուպ խանէյէ կէլտիմ իսէ տէ, օ կիճէ սապահա գատար եինէ պէնտէ ույգու եօգ, ճանըմ շուշէյին սէպէպինի պէեան իթմէքլէյին պանա խայըրլըսը խայըրսըզը նէ օլապիլիր տէյու վիրա թէֆէքքիւր իթմէքտէ իտիմ. պիր ապը եօգտան չէյէ տէ ագըլ իրտիրմէքլէյին ինսանէ պու գատար տէրտ օլտուղունա տախի պիր եանտան թաաճիւպ

իթմէքոտէ իտիմի հէր նէ հալ իսէ կիւյա պիր տալ-
ղըն իշէրէ միւպթէլա օլմուշ կիպի կեահ տալա-
րադ կեահ ույանարադ սապահ իթտիմ. գալտը օ
կիւնիւ ախշամ իթմէնին տէրտի. նէ իսէ եինէ
խանտան չըգըպ շէհրին հէր թարաֆընը տօլա-
շարադ նիհայէթ ախշամը տա իթտիք. աման
գասապ կելիպ տէ պէնի պուլմամաղըդ իթմէ-
սին տիյէրէք ալէլ աճէլէ խանէ կելիպ ուշագ-
լարա սիւալ իթտիմ իսէ տէ, կէլէն կիտէն օլ-
մատը ճէվապընը վիրտիքլէրինտէն եինէ տիւր-
լիւ տիւրլիւ վէսվէսէլէրէ զահիպ օլմայա պաշ-
լատըմ. կիճէնին սաաթ իքիսի օլտու իւչիւ օլ-
տու եինէ կէլէն եօդ. նիհայէթ արթըգ պու
գասապըն կէլէճէյի եօդ տէյէրէք գաթի իւ-
միտ օլուպ՝ հիտտէթ վէ գասապթ իլէ եէրիմէ
եաթմայա հաղըրլանտըղըմ եէրտէ պիր տէ պադ-
տըմ գասապ օտա գափուսունտան իչէրի կիր-
տի. սէվինճիմտէն հէման օթուրտուղըմ եէր-
տէն սըչրայըպ գասապը գարչըլատըմ, վէ ալըպ
եանըմա օթուրթտուրարադ շունտան պունտան
պիր միւտաէթ գօնուշտուդ իսէ տէ, գասապ
տէտիյիմ մատտէ իւղէրինէ եինէ հիչ պիր լա-
դըրտը աչմատըղընտան պէլքի ուշագլարտան չէ-
քինիյօր իսէ տիյէրէք անլէրէ տիշարը չըգմալա-
րընը իթթար իյլէտիմ:

Հալ պու քի գասապ եինէ պիր շէյ սէօյլէ-
մէտիյինտէն էնճամ պանա տէֆա սիւալ իթ-
մէք ֆարզ օլարադ մէրգումէ իիթապէն — էյ
էֆէնտիմ հէվիսի պիր եանէ գալսըն շու պանա
պէեան իտէճէյինիզ քէյֆիյէթ նէրտէ գալտը —

տէտիյիմտէ դասապ պանա աշուրի նէղաքէթլէ
— էֆէնտիմ սիզին պու մատտէյէ պու տէրէճէ
մէրագ իթտիյինիզէ փէք թաճիւպ խախորում,
էկէր միւմքիւն իսէ պու մէրագտան ֆէրաղաթ
իթսէնիզ օլմազ մը, զիրա պու էօյլէ պիր շէյ
տիր քի անը պիլմէմէքլիքտէն սիզէ պիր զարար
կէլմէզ իսէ տէ պիլտիյինիզ հալտէ զիեանլը չը-
գարսընըզ — տէտի իսէ, դասապըն պու լագըր-
տըսը իւզէրինէ մէրագըմ տահա զիեատէ ար-
թարագ — ճանըմ էֆէնտիմ պէնի պիւթիւն
պիւթիւն մէրագտան պօղաճաճմըսընըզ, պու
նաւսըլ շէյ իմիշ քի պէն անը պիլտիյիմ հալտէ
զիեանլը չըգաճագ իմիշիմ — տէտիյիմտէ, գա-
սապ տէֆաթլէ — էֆէնտիմ զիեան տէր իսէմ
շու տուր քի պու պապտէ պիր շէյէ սապը ի-
տէպիլմէք իշին հայլու սըգընթըյա տիւշար օ-
լաճագսընըզ, պէօյլէ պիր հալինիզէ սէպէպ օլ-
մագ իսէ պիր տօսթ իշի օլմատըղընտան սիզէ
պու խուսուստան սարֆը նազար իթմէնիզի ա-
ճիզանէ թալսիյէ իտէյօրում — տէտիքտէ — պէն
աման էֆէնտիմ նէ տիյօրսունուզ, օ տէտիյի-
նիզ շէյ հէր նէ օլաճագ օլսա պու շէյի սէօյլէ-
մէմէնիզէ սապը իթմէքտէն տահա կիւճ տէյիլ
տիր եա, պախուսուս քի պիր շէյին սէպէպի մա-
լիւմ օլտուղու հալտէ անէ սապը իթմէք միւշ-
քիւլ պիր շէյ տէյիլ տիր — տէտիմ:

Գասապ պու քէլամըմըն իւզէրինէ թէպէս-
փիւմլէ — էֆէնտիմ զաթընըզ սապըր փէք դօ-
լայլաշտըրտընըզ, հալ պու քի սապը տիմէք
պիր ատէմ քէնտի քէնտինի եէնմէք տիմէք,

վէ քէնտի քէնտինի եէնմէք իսէ պիւթիւն տիւն
 եայր եէնմէքտէն միւշքիւ տիր . վագթըյլա
 « սապր էթմէք տէ պիր մարիֆէթմի տիր » տէ-
 յէն համմալըն թէմսիլինի պիւմէզմիսինիզ — տէ-
 տիյինտէ պէն օ համալըն հիքեայէսի նափըլ իմիշ
 տէյու գասապա սիւալ իթտիյիմին իւզէրինէ
 գասապ քէլամէ շուրու իլէ — վագթըյլա համ-
 մալըն պիրիսի սըրթընտա թէհամմիւլիւնտէն զի-
 եատէ եիւք օլուպ՝ պիր եանտան եիւքիւն ա-
 ղըրըղընտան ըզըլայարագ վէ պիր եանտան հէ-
 րադէթի չէմստէն նաշի աննընտան թէրլէր ագա-
 րագ կիթտիյի եէրտէ շու հալի փիւր մէլալը
 հագգընտա գալպինտէ թալիինտէն պիր թէչէք-
 քի վագը օլարագ ֆիդըրինտէն ախ պէն չիմտի
 շու եիւքիւն ալթընտա էզիլտիյիմ վէ ճէհէնէմ
 կիպի սըճագտան պիւղիւլտիւյիւմ եէրտէ նիչէ
 առէմլէր վար տըր քի չիմտի շու սաաթտա էն-
 վայի էշճարլա մուհաթ պախճէլէրտէ վէ էթրաֆը
 կէօնակէօն չիչէքլէրլէ միւզէյյէն հավուզ պաշ-
 արընտա օթուրուպ՝ տաղլարըն արասընտան է-
 սէն սէրին ըիւզկեար իլէ ֆէրահլանըպ՝ վէ ա-
 ղաճլարըն սըգ եափրագլարը սէպէպինէ ղըեայը
 չէմսին իւզէրլէրինէ գաթան տիւշէմէտիյի եէշիւ
 չիմէնզարլար իւզէրինտէ եան կէլիպ՝ տիւնեատէ
 եիւք նէ տիր սըճագ նէ տիր պիւմէյէրէք իմ-
 րարը էօմր իթմէքտէ տիրլէր տէմէսիլլէ՝ անին-
 տէ պիր մէլէք կէօրիւնիւպ համմալէ՝ էյ համ-
 մալ, պիւմիշ օլասըն քի շու սէնին չիմտիքի խա-
 եալ իթտիյին եէրլէր տախի բույի զէմինի ու-
 մումէն իսթիւա իթմիշ օլան տէրտ ու միհնէթ

Թուֆանընտան խալի վէ էզատէ տէյիլ տիրէր ,
վէ պունա իսպաթ օլմագ իւզրէ էյէր եալընըզ
պիր կէօրտիւյիւն չէյէ ասլա սէօյլէմէյիպ սապր
իթմէ.քլիյի տէրիւհտէ իտէրիսէն՝ պէն սէնի շիմ-
տի շու եիւքտէն վէ սըճագտան գուրթարըպ
օ տէտիյին կիպի պիր պախճէյէ կէօթիւրիւր
պըրագըրըմ տէտիյինտէ՝ համալ « աման նէ
տուրույօրսուն , սապր իթմէք տէ պիր մարի-
ֆէթմի տիր » տիմէսի իւզէրինէ մէլէք համմալը
ալըպ խայալ իթտիյինտէն տահա մէշհուր պիր
տիւլքիւշա պախճէյէ կէօթիւրիւպ պըրագ տը :

Համմալ պիրտէն պիրէ եիւքիւն աղըրըղըն-
տան վէ սըճաղըն սըգլէթինտէն գուրթուլըպ
քէնտիսինի էնվաի գուշարըն թէրէննիւմազ վէ
տիւրլիւ չիչէքլէրին րայիհէէնտազ օլտուգլարը
սէրին պիր պախճէտէ վէ օրթասընտաքի ֆիս-
քիյէտէն ինճու թանէսի կիպի սուլար սաշըլան
հավուզուն պաշընտա կէօրտիւյիւնտէ քէնտիսինի
ճէննէթի պալայա նագլ օլունմուշ զանն էթտի :
Հալ պու քի պիր սաաթ , իքի սաաթ , պէշ սա-
աթ օրատա տուրտուգտա իւզէրինէ ճուզի օսանճ
կէլիպ ճանը սըգըլմայա պաշլատըղընտան պիրագ
տէֆիղամ իչին գալգըպ պախճէնին իչինի կէզ-
մէյէ պաշլատը :

Հէր ճինստէն միյվէտար աղաճլարտա իսէ
տիւրլիւ տիւրլիւ րէնկէրտէ եէթիշմիշ միյվէլէր
եէշիլ եափրագլարըն արալարընտան սալլանմագ-
տա օլտուզունտան համալ անլէրի կէօրիւնճէ աղ-
ղընըն սուլարը ագըպ՝ հանկի պիրինտէն գօփա-
ըպ եէյէճէյինի շաշգըն օլարագ հէման րաստ

կէլտիյինտէն գօփարըպ աղղընա աթմայա պաշ-
լատը , վէ ֆիգըրինտէն պէօյլէ պիր միյվէլէրտէն
գօփարըպ եիմէ.ք իչին տախի սապրա պօրծլու օ-
լունմատըղը հալտէ տահա պու պախնէտէ սապր
խտէճէ.ք նէ պուլունսպիլիր , էյ մէլէ.ք էյ , էյէր
պուրատա սապրը կիւն պիր շէյ վար իսէ օ տա
եալընըղ պու սաատէթ պախնէսինտէն նակեա-
հան թարտ վէ իխրաճ օլունմագ տըր , պէօյլէ
պիր մահալէ հիշ տէրտ ու միհնէթ տուխուլ ի-
տէպիլիրմի տիյէրէ.ք չօգճա եէմիշ օլտուղու եէ-
միշէրի սինտիրիպ հաղմ իտէպիլմէ.ք իչին եինէ
տօլաշմայա պաշլատը :

Պիշարէ համալ՝ պիր կիւն ագտէմ հիսս իթ-
տիյի օսանծլըգ , վէ շիմտի.քի միտէսինտէ.քի ա-
ղըրլըգ՝ վէ էօյլէ պիր պախնէյի գայպ իթմէ.ք-
լի.ք տէրտիւն քէնտիսինտէն էվվէլ օ մահալը
տիլ.քիւշայա տուխուլ իթմիշ օլտուղունու՝ աղա-
պընը շէ.քտիյի հալտէ տախի կէօրէմէղ իտի :

Հէր նէ հալ իսէ պէօյլէճէ պիր էյեամ տօ-
լաշտըգ տան սօնրա՝ պիր պէօյիւճէ.ք գուրումուշ
աղաճա ըաստ կէլիպ՝ անըն ճիվարընտա տախի
ուֆաճըգ գայալա՞ր պուլունտուղունտան վէ քէն-
տիսի տախի էփէյիճէ եօրումուշ օլտուղունտան
պիրաղ թէնէֆֆիւս իչին գայալարըն իւղէրինէ
օթուրտու :

Պիր տէ պախնէնին օպիր թարաֆընտան ա-
ղաճլարըն արասընտան էլինտէ պալթա օլտու-
ղու հալտէ պիր ատէմ զուհր իտիպ՝ օ գուրու-
մուշ աղաճըն եանընա կէլտի վէ աղաճըն իւղէ-
րինէ չըգըպ գուրումուշ տալլէրինի քէսէրէ.ք ա-

չաղը տխմայա պաշլատը, պիւթիւն տալլէրինի
պէօյլէճէ քէստիքտէն սօնրա՝ նիհայէթ աշաղը
խնիպ քիւթիւյիւնիւ տէ քէստի վէ օտուն պիւ-
յիւքլիւյիւնտէ տէֆա անլէրի քէսէրէք ճիւմլէ-
սինի տէ իսթիֆ իթտի. պատէհու պիր գալլն-
ճա իփի եէրէ իլմէք իտիպ եայարագ օտունլար-
տան պիրազ կէօթիւրմէք իւզրէ պիր մըգտար
օ իփին իւզէրինէ վազ իտէրէք իփի պաղլատը:

Համալ իսէ պունու կէօրտիւյիւնտէ ֆիգըրին-
տէն պու պախճէսին ճիւլարընտա զահէր պազը
սէքէնէ օլուպ՝ քէստիլէրինէ իգթիզա իտէն օ-
տունլարը պու պախճէտէն ալըյօրլար օլմալը.
Յիս, հէլէ նէ իսէ շիւքիւր պէն պու էզլլէթտէն
գուրթուլտում ես. էյէր պիլթագրիպ պու
պախճէյէ կիրմիշ օլմասայտըմ, պէն տէ շիմտի
հալա պէօյլէ եիւք թաշըյօր օլաճագտըմ. վագ-
թըյլա պէն եիւքիւն ալթընտա ինլէր իքէն հէր
քէս իսանէսինին փէնճիրէսինին էօնիւնտէ րա-
հաթ օթուրուպ պէսի սէյր իտէրլէր իտի. պէն
տէ շիմտի շու հէրիֆի սէյր իտէյիմ տիյէրէք,
օլ տտէմէ նազար իթմէյէ պաշլատը:

Հէրիֆ իսէ համալլարըն առէթի իւզրէ օտուն
եիւքիւնիւն էօնիւնէ օթուրուպ իփին իքի ուճ.
լարընը օմուզլարընտան ալարագ այսղա գալգ-
մագ իսթէտի իսէ տէ՝ իփէ օտունու կէօթիւրէ-
պիլէճէյինտէն պիրազ զիյատէճէ սարմըշ օլտու-
ղունտան հէր նէ գատար այաղա գալգապիլիթ
մէրթէպէտէ իտի իսէ տէ զալիպա եօլտա ալլը-
լըղընտան թաճիզ օլուրում տէյու գօրգտու-
ղունտան օտունլարըն պիրազընը չըգաբմագ իչին

եիւքիւնիւ ինտիրիպ պաղընը չէօզմէյէ պաշատը :

Համալ իսէ պունու տախի կէօրտիւյիւնտէ ֆիքրիմտէն՝ պագ պէն համալլըղըմտա պէօյլէ տէյիլ իտիմ, կէօթիւրէպիլէճէյիմ գատար իւ փիմէ եիւք սադար ըտըմ, տիմէք քի պէն եինէ համալլարըն իարագլըսը՝ պու հէրիֆ իսէ փէք պէյնսիզ պիր ատէմ իմիշ տիմէքտէ իքէն, հէրիֆ իփինի աչըպ անտէքի օտուընլարտան պիրազընը տիշարը չըգարըպ պախճէտէ պըրագաճագ եէրտէ՝ պախճէտէքի օտուընլարտան պիր գուճագ տահա ալըպ իփին իւզէրինէ գօյարագ տէֆա պաղլատըղընը համալ կէօրտիւյիւնտէ աշուրի թաճիւպտէ գալըպ՝ շու հէրիֆ տիվանէմի տիրնէ՞ տիր տէյու եիւզիւնէ պագմայա պաշատը : Հալ պու քի օ տտէմճիյէղին տիկէր հէր պիր հարաքետթ վէ թարզ ու թավընտա պիր տիվանէլիք ալամէթի տախի գաթան միւշահէտէ օլունամատըղընտան՝ էօյլէյէ տախի գարար վիւրէմէյիպ վարըսա ինսան տէյիլ մի տանղընլըգլա օտուընտան չըգարաճագ եէրտէ տէֆա իւզէրինէ զամմ իթտի տէտի :

Հալ պու քի հէրիֆ եիւքիւ եինէ պաղլայըպ էճիւնէ օթուրարագ գալտըրմագ իսթէտիյինտէ եիւք պու տէֆա էվվէլքինտէն տահա զիեատէ աղըր կէլտիյինտէն իփի օմուզուընտան չըգարըպ տէֆաթլէ չէօզմէյէ պաշատըգտա համալ ֆիքրինտէն կէօրիւյօրմուսուըն, ագլը ազ օլմագ նէ ֆէնա չէյ տիր, իշթէ պէօյլէ ագըլըղ ատէմլէր պիր չէյի պիթթէճրուպէ պաշարընա կէլմէյինճէ աղիայամագլար, ամմա ագըլլը ատէմ

լեր էքսերի հեր շէյի պիրաղ էվլէլինտէն քէշֆ
 իտուպ սնա կէօրէ տալրանըլար . պու սուրէթ-
 տէ ագըլ տիմէք բուհուն պիր կէօղիւ տիմէք
 տիր քի քիմիսինտէ քէսքին քիմիսինտէ զայըֆ
 օլուր . շու ատէմծիյէզ տէ շիմօի շու եիւքիւն
 տահա զիեատտէ աղըրլաշմիշ օլտուղունու պիզ-
 զաթ թէճըրիւպէ իթմէմիշ օլսայըտը , անըն իւ-
 զէրինէ տալընլըգըս պիր դուճագ տահա գօ-
 մուշ օլտուղունու ֆարդ իտէմէյէճէքտի . ֆա-
 գաթ շիմօի աղնատ , տա օտունուն պիրաղընը
 չըգարաճագ տըր տի " քտէ իքէն՝ հէրիֆ իփի
 շէօղիւպ աշարագ տիարտաքի օտունլարտան
 պիր դուճագ տահա էթիրիպ իւզէրինէ գօ-
 տուղունտա արթըգ հ հալըն հիշ պիր շէյէ մա-
 նա վիրէճէյի գալմայ , շու հէրիֆ տէլի տէյիլ
 իսէ տէ արթըգ սօն " ւէճէ ագըլըզ տըր տէ-
 յու ֆիքրինտէն գար վէրտի . հէրիֆ իսէ ի-
 փի պաղլատըգտան րա եինէ եիւքէ պէլ
 վիրտիյինտէ արթըգ " ւ տէֆա հիշ եէրինտէն
 գըմըլտատամայարագ հալ պու քի սէպէպինէ
 տախի վագըֆ օլամա : զընտան եինէ պիր էյ-
 եամ գալտըրմայա չալ արագ գան թէրէ պաթ-
 մայա պաշլատը . հայ : օֆ փիւֆ իթտի , քէն-
 տի քէնտինէ թատհիւ : ալամէթլէրի ըզհար իթ-
 տի . պատէհու իփի տ ֆա օմուղունտան պըրա-
 դըպ եիւքիւն ալթ թ . աֆընա տիգդաթլա նա-
 զար իթտիքտէն սօնր : քէնտի քէնտինէ ճանըմ
 պիր եէրէ տէ թագըլ յօր , պէն պուսու նիչին
 գալտըրամայօրում տլ րէք տէրին տիւշիւնճէ-
 յէ տալտը : Պիր միւս : էթ միւթալաա իթտիք-

տէն սօնրա կիւյա պունս պիր յարէ պուլմուշ
կիպի պիր թալը իլէ հէման գօշուպ պիր գու-
ճագ տահա տիշարտաքի օտունլարտան ալըպ
կէթիրէրէք իգին իչինտէքի օտունլարըն իւզէ-
րինէ գօտու ժէ թէքար իփի սարարագ եինէ
օթուրուպ օմնլունա գալորըմայա ճահտ իթտի
խէտէ՝ պու տէֆա հիչ գըմըլտատամատըգտան
պաշգա գալորըպպիլմէք իչին այագլարընը եէրէ
գիհատէ խըղըճա տիրէմիշ օլտուղու էմնատէ
իփ էլինտէն ուշարագ հէրիֆին պաճագլարը
հավայա կէլիպ եուվարլանմայա պաշլատը : Հա-
մալ իսէ պունու կէօրտիլիւնտէ ֆիքրինտէն
արթըգ պէօլէ առէմլէրին ագըլըղըղընա կիւլ-
մէլի, կիւլմէյէ տէ պիր շէյ եօգ եա տիլէրէք
վէ զաթէն տախի հէրիֆին կիւյա օտունլարտան
պիրիսի կիպի հավայա տօղրու տիքիլէն պաճագ-
լարը աշուրի թուհաֆընա կէլմիշ օլտուղունտան
թըգ տէ ի կիւլիւ վէրտի :

Հէրիֆ իսէ կիւլմէ սէսինի իչիտիպ տէօնիւպ
տէօրթ թարաֆընա պագմագտա իքէն համալը
օրատա կէօրտիլիւնտէ տէօնիւպ պիր ինֆաալ
վէ հիտտէթ իլէ անէ խիթապէն — պէ հէյ ա-
տէմ, արթըգ համիլյէթ վէ ինսանիլյէթ տինի-
լէն շէյ տիննեատէն գալգտը մը, կէօրիւյօր-
սուն քի պիր եարտըմըմ վէ սըրթըմա գալտը-
րանըմ պուլունմատըղը ճիհէթլէ նէ՝ էզիլէթլէր
շէքիյօրում, կէլիպ պիրաղ շու եիւքիւ սըրթը-
մա գալտըրաճագ եէրտէ պէօլէ ուղագտան սէ-
յիրճի օլուպ տա կիւլմէնին ալէմի վաը մը պէ
հայվան առէմ — տէտիլինտէ՝ համալ հէր շէյ

Թէհամմիւլ իտէպիլտի իսէ տէ արթըզ շու հէ-
 րիֆին հէմ քէնտիսինին հայվանլարտան տա պէ-
 թէր իտրազսըզ վէ ֆէհիմսիզ օլուպ տա հէմ
 տէ գարչըսընտաքինի հայվան ափտ իթտիլինէ
 աշուրի մէրթէպէտէ ճանը սըգըլըպ վէ արթըզ
 շունուն միւսթահագ օլտուղու ճէվապը վիրէ-
 յիմ տէ նէ օլուրսա օլսուն տէյու գալպինտէ
 պիր հիտտէթ վագը օլտուղունտան հիչ պիր շէյ
 կէօղիւնէ կէօրիւնմէյէրէք անէ խիթապէն — պէ
 հէրիֆ, ասըլ հայվան ասէմ սէնին կիպի օլուր
 քի իփինէ սարտըղըն օտունլարը գօլտըրումա-
 տըզճա իւզէրինէ տահա օտուն զամմ իտիյօր-
 սուն — տէր տէմէզ քէնտիսինի եինէ էվվէլքի
 մահալտէ սըճագ կիւնէշին աննընտա վէ եիւքիւն
 ալթընտա պուլտու : իշթէ էֆէնտիմ պու ալէմ
 տէ էօյլէ շէյլէր վագը օլուր քի ինսանըն սապր
 ու Թէհամմիւլիւ էլինտէն չըգար, հատէ պու
 խուսուս տախի պէշէրիյէթին պիր իճապընտան
 օլտուղու իչին փէք զիեատէ թագ պիհ օլունմազ
 տիյէլիմ, անճագ պէնտէնիզ սիվին կիպի պիր
 տօսթումու էօյլէ պիր սապր իթմէք էզիյէթինէ
 տիւշար իթմէքլիյի ըէվա կէօրմէտիյիմոնէն պու
 սիեահ էլպիսէնին սէպէպինէ վագըֆ օլմագըլըզ
 մէրազընտան սարֆը նազար իթմէքլիյինիզի սի-
 զէ պիղայրը հատտ նասիհաթ իտիյօրում, զիրա
 զաթընըզ տախի պիր պաշգա ճիհէթլէ պու հա-
 մալըն հալինտէ պուլունահագսընըզ, վագաա
 սապր իտէմէտիյինիզ հալտէ սիզէ պիր ֆէնալըզ
 իսապէթ իտէճէք տէյիլ իսէ տէ սապր իթմէք
 իչին սըգընթը չէքէճէքսինիզ — տէտի :

Պէն համալըն պու քէլամլարընը տըզգաթը
թամմէ իլէ կիւշ իթտիքտէն սօնրա անէ խիթա-
պէն — հագ գընըղ վար էֆէնտիմ ամմա հէր ա-
տէմ պիր օլուրմու, օ սապր իտէմէմիշ իսէ պէն
սապր իտէրիմ, ախուսուս քի օ տէտիյին շէյ
հէր նէ իսէ ճնա սապր իթմէք էզիյէթինի շէքմէ-
տիյիմ հալտէ աջը մէրագ իթմէք էզիյէթինի շէ-
քէճէք տէյիլ մի իտիմ — տէտիյիմին իւզէրինէ
գասապ — էօյլէ ինէ պույուրուէն տրգաանըրա կէ-
լին — տէտի, վէ պատէհու իքիմիզ տէ նըսֆ
էլ լէյլտէ խանտան վէ շէհրտէն տիշարը չըգ-
տըզ վէ պիր օվանըն եօլունու էլէ ալտըզ :

Պէն իսէ նէրէյէ կիթտիյիմիգի տախի գասա-
պ օօրամաւտըղմտան էօյլէ կիճիլէյտի գըր օվա
եիւզիւնտէ նէրէյէ կիթտիյիմի պիմէյէրէք գա-
սապ էօնտէ պէն արգատա կիթմէքիյիմ սէպէ-
պինէ իւզէրիմէ պիր տէհշէթ կէլտի իսէ տէ առ-
թըզ շու շէյին աօլընա իրէճէյիմ տիյէրէք կէօ-
զիւմէ հիշ պիր շէյ կէօրիւնմէմէքտէ իտի :

Կիտէ կիտէ պիր վիրանէ կիպի պիր մահալէ
կէլտիք, գասապ օրատա պիր մահալտէ տու-
րուպ՝ պանա պիր ասըլմըշ սէրէթ կէօսթէրէրէք
— պույուրուէն էֆէնտիմ շու սէրէթին իշինէ կի-
րին — տէտի, պէն տախի օ սէրէթին նէ իլէ վէ
նէրէտէն ասըլմըշ օլտուղունա տիգգաթ պիլէ
իթմէյէրէք հէման իշինէ կիրէր կիրմէղ սէրէթ
տիր հավալանտը, վէ կիթտիքճէտէ հավալան-
մագտա իտի : Պէն պու խուսուստան աշուրի գօր-
գուպ՝ աման պու նաօրը շէյ տիր, պէն պու
սէվտատան վաղ կէշտիմ տէյու չօգտան պաղը-

րաճաղը՝ ամմա սէբէթ հայլու հալայա գալգ-
մըշ վէ պիր եանտան տա հիշ տուրմայրպ գալգ-
մագտա օլտուղունտան արթըգ պաղըրսամ չա-
ղըրսամտա նաֆիլէ օլտուղունու պիլէրէք սիւ-
քիւթ իլէտիմ:

Հալ պու քի գօրգումտան ֆիւթիւն վիճու-
տիմ տիտրէմէյէ վէ գաթի ումիտլիքտէն նաչի
կէօղլէրիմ տէօնիւպ՝ հէման էօտիւմ փաթլամագ
թէրէճէսինտէ իքէն հէլէ նէյիսէ սէբէթ եինէ
եալաշ եալաշ աշաղը ինմէյէ պաշլատը: Պիր
տիւղիւյէ պէօյլէճէ ինտիգտէն սօնրա եէրէ հէ-
ման պիր մըղրագ պօյու գալտըղընտա սէբէթ
թէքրար հալալանմասըն տէյու գօրգտուղում-
տան շու ֆըրսաթը զայպ իթմէյէյիմ տիյէրէք
սէբէթին իլինտէն ֆըրլայրպ քէնտիմի աշաղը
աթտըմ, ֆագաթ քէնտիմտէն խապէրիմ եօգ
պայըլմըշմ: Պիր միւտտէթտէն սօնրա քէնտիմէ
կէլէրէք կէօղիւմիւ աչըպ քէնտիմի պիր տիւլ-
քիւչա չիմէնղար իւզէրինտէ կէօրտիւյիւմտէ ճէն-
նէթէ տիւշմիւչիւմ զանն իթտիմ:

Պուլունտուղում մահալին էվվէլքի եօգարը
չըգտըղըմ մահալ օլմատըղընա տախի օլ անտէ
փագըֆ օլտում, վէ օրաճըգտա պիր տաղըն է-
թէյինտէն պիր պէրրահ սու տախի ագմագտա
օլտուղունտան կիտիպ օ սուտանտա իչիպ պիրազ
տահա ֆէրահլանտըմ, սույուն իքի թարաֆըն-
տա իսէ կիւզէլ պախճէլէր օլուպ էզճարը միւ-
սէմմէրէ իլէ մէմլու իտի:

Պու արատա պիրազ ուզագտան պիր գաշ
թանէ մէշալէլէր միւշահատէ օլունտուղունտան

պէն օ թարափա տօղրու պագմայա պաշատում։
Մէշալէրէր իսէ կիթտիքճէ պէնիմ պուլունտու-
ղում թարափա տօղրու եագլաշմագտա օլտու-
ղունտան պէն օ մէնգարէտէն տախի գօրգմայա
պաշայըպ ւ աման շունլար հէր քիմ իսէ պէնի
կէօրմէսին տիյէրէք օրատա հէման պիր աղանճըն
իւզէրինէ չըզըպ տալէրինին վէ եափրագլարը-
նըն արասընտան կէլէնէրի սէյր իթմէյէ պաշ-
լատում։

Պիր տէ էլլէրինտէ կիւմիւշ շամտանլար օլ-
տուղու հալտէ սէքիզ օն թանէ պիրպիրինտէն
տիւպէր վէ հիւսնա վէ թէմիզ էլպիսէլէր կիյին-
միշ գըզլար կէլիպ օրաճըգտա չիմէնղարըն իւզէ-
րինէ հալիլէր սէրէրէք օթուրտուշար իսէ տէ իշ-
լէրինտէ պիրիսի տիկէրլէրինտէն զիեատէ ինսա-
նը միւթէհայիր իտէճէք թէրէճէլէրտէ կիւզէլ
օլուպ՝ զալիպա հէփսինին հանըմը օլտուղունտան
քէնտիսի իշին խասսէթէն գուրուլան պիր պիւ-
յիւ գ սանտալիէյէ օթուրտու, տիկէր գըզլար
իսէ ճարիյէ մագամընտա անէ խիզմէթ իթմէյէ
պաշլատըլար։

Պէն քէմալը հայրէթլէ վէ ֆիգըրիմտէն ճանըմ
հէրքէս սէնի կէօրմէյէրէք սէն հէրքէսի սէյր
իթմէք նէ թուհաֆ օլույօր իմիշ տիյէրէք պու
գըզլարը սէյր իթմէքտէ իքէն իսկէմլէ իւզէրին-
տէ օթուրան գըզ ճարիյէլէրին պիրիսինի եանընա
շաղըրըպ՝ անէ խիթապէն — պուրատա պիր եա-
նանճը տտէմպուլունտուղունու հիսս իտիյօրու մ,
կիթ նէրէտէ իսէ պուլտա կէթիր — տէմէսին մի։

Պէն պու քէլամը իշիտինճէ աշուրի թաճիւպ

խորպ ֆիզրիմտէն ճանըմ պու գըզ պէնիմ պու-
րատա պուլունտուղումու նէտէն պիլտի տիմէ.ք-
տէ ի.քէն , օլ ճարիյէ կիւյա էվլէլինաէն մալիւ-
մաթը վար կիպի պէնիմ պուլունտուղում աղա-
ճըն հանընա կէլտի , վէ եօգարը նազար խորպ
պէնի կէօրէրէ.ք — էյ միսաֆիր , պույուրուն սի-
զի պիզիմ հանըմ իսթէյօր , սիզ պիզիմ միսաֆի-
րիմիզ օլտուղունուզ հալտէ պէօյլէ աղաճըն իւ-
զէրինտէ օթուրմազլըղընըզ եագըչթը մէ — տէտի :

Պէն տախի արթըզ պէօյլէ ատէմլէրին էմրի-
նէ մուխալիֆէթ իթմէ.ք օլմայաճաղընը տէր.ք վէ
թիֆհիմ իթտիյիմտէն հէման սղաճտան աչաղը
ինտիյիմտէ ճարիյէ պէնի ալըպ տօղրու գըզըն
եանընա կէօթիւրտիւ :

Գըզ օ վագըթ պանա խիթապէն պիր նազի.ք
թէպէսսիւմ վէ պին նազ ու ճիլվէ իլէ — էյ պէ.
նիմ ազիզ միսաֆիրիմ , նիչին պէօյլէ քէնտինիզի
աղըրտան սաթըպ տա աղաճընը սրտոընտա սի-
փէր օլույօրսունուզ — տիտիյինտէ պէնիմ եիւզ-
լէրիմ հիճապըմտան գըզարըպ՝ ֆիզրիմտէն ճա-
նըմ պու պէնիմքիսի նաւըլ միսաֆիրլի.ք , նէ
պունլար պէնի թանըր նէ պէն պունլարը , նէ տէ
պէնի պուրայէ պիր տալէթ իտէն օլտու տիտի.ք-
տէն սօնրա գըզա խիթապէն — էֆէնտիմ սիզին
միսաֆիրինիզ օլմագլըղա քէնտիմտէ հիչ պիր սէ-
լահիյէթ կէօրէմէյօրում — տէյու ճէվապ վէր-
տիմ :

Գըզ իսէ տէֆաթլէ քէլամէ շուրու իլէ — նէ
սէօյլէյօրսունուզ էֆէնտիմ , պու կիւն պուրայա
թէչրիֆինիզլէ պիզլէրի ղանէթլէ մէմնուն իթ-

տինիզ, պուլուրուն եանըմա օթուրուն — տիյէ-
րէք սանտալիեէտէն գալգըպ պէնի եանընա օ-
թուրթտուրտու, վէ քէնտիսի տախի օթուրուպ՝
գար կիպի պէյազ վէ նազիք էլլէրի իլէ էլիմտէն
թութալազ տէֆաթլէ պանա — էյ ազիզ միտա-
ֆիրիմ, տիյինտի արթըգ դամ ու գասապէթի
պէր թարաֆ իտէլիմ, էյլէնիպ զէֆգ ու սէֆա
իտէլիմ — տէտիլինտէ պէն եինէ գըզարըպ պօ-
զաբարազ պէօյլէ հիչ թանըմատըզըմ գըզ իլէնէ
լագըրտը իթմէլի օլտուղու հագգընա տիւշիւն-
մէքտէ իքէն գըզ պանա — էյ էֆէնտիմ, պէօյ-
լէ տուրղուն տուրուշունուզտան արթըգ աղնա-
շըլտը քի պէնի պէյէնմէտինիզ — տէտիլինտէ
պէն ֆիգըրիմտէն մատամ քի պէնիմ քիպարլըգ
վէ նէզաքէթիմէ պու կիւնա մանեա վերիլի-
յօր իսէ պէն տէ նէ օլուրսա օլտուն տիյէրէք
գըզա խիթապէն — էյ աֆէթի տէվրան, սիզին
շու հիւանի ճէմալինիզի կէօրիւպ տէ պիր աոտէմ
սիզի սէվմէմէք միւմքին մի տիր — տիտիլիմտէ
գըզ պու սէօղիւմտէն աշուրի մէմնուն վէ մէս-
րուր օլարազ ճարիյէլէրէ իշրէթ կէթիրմէլէրինի
էմր իյլէմէսի իւզէրինէ կիւմիւշ թէֆսիլէր իշին-
տէ տիւրլիւ իշրէթլէր կէլիպ իշմէյէ պաշլատըգ :

Կէրէք պիրազ գօնուշտուգճա եիւղիւմ ա-
լըշտըզը վէ կէրէք իշրէթ իլէ գաֆամ թութու-
լուպ տիլիմ աշըլտըզը սէպէպինէ գըզ իլէ ար-
թըգ գըրգ եըլտան պէրու պիրպիրիմիզի թանըր
կիպի պիլաթէքիֆ գօնուշմայա պաշլատըգ, վէ
հէր նէ գատար գըզ պանա պէօյլէճէ եագըն-
լըգ կէօթէրիպ տիւրլիւ շիյվէ ու ճիւլէլէր իթ-

տիքճէ պէն քէնտիմտէն կէչիպ՝ քէնտիսինէ պաղը
կէճնա ալադա իֆատէսինտէ տախի պուլունմայա
պաշլատըմ՝ իսէ տէ մէյէր պու գըզըն պիր ա.
ճայիպ ախլադը օլուպ՝ էօյլէ իֆատէլէրիմտէն
տօլայը իւզէրինէ պիր մահղունլուգ չէօքէրէք
պանա խիթապէն — պագ ազիզ միսաֆիրիմ,
պէնիմ իլէ նէ գատար իսթէրսէնիզ՝ տէյին,
կիւլին, էյլէնին, զէվզ իտին, սիզէ իզն, ան.
ճագ պանա ալադա եօլունտա պիր իֆատէտէ
վէ օ կէճնա պիր մուամէլէտէ պուլունմայըն —
տէրիտի:

Հալ պու քի մէզպուրէնին պու կէճնա թէն.
պիհաթլարընտան պէնիմ անէ օլան տէրունի
մէյլ ու մուհապէթիմ զանն իտէրսինքի տահա
զիյատէ թէզայիւտ պուլարագ, վէ պէօյլէճէ եա.
լընըզ զէվզ ու ճիւմպիւշ իթմէքտէն տախի օսա.
նարագ լաէնգաթի իֆատէի աշգըմտա ըսրար
իտէր իտիմ իսէ տէ գըզ նէ գապուլ իտիպ՝
նէ տախի պէնի գօյ վէրտիյինտէն պէն պիր հալը
մէյուսիյէթէ տիւչար օլմայա պաշլատըմ:

Մէզպուրէ գըզ պէօյլէճէ պէնի եէտի կիւն
միսաֆիր այըդօյուպ՝ վէ իսթէրսէնիզ պու կէօ.
նա տավրանարագ եէտի սէնէ հաթտա միւտտէ.
թի էօմրիւնիւզիւ տախի պուրատա քէմալը զէվզ
ու սէֆա վէ հուզուր ու իսթիրահաթ իլէ իմրար
իտէպիլիրսինիզ տէրիտի իսէ տէ՝ պէն պու հալէ
կիւճ հալ իլէ եէտի կիւն սապր իտէպիլիպ օ կի.
ճէ եինէ իշրէթ մէճլիսի գուրուլուպ գըզ իլէ
եան եանա օթուրարագ միւսահիպէթ հէնկեա.
մընտա անըն կիւլ եափրաղընտան նազիք օլան

ալ եանագլարընա տալըպ նազար իթտիքտէ ,
անը ճանրմըն ըէսմինի կէօրտիւյիւմ պիր այինէ
ղաննըյլա սապր ու րատէթիւմ էլիմտէն չըգըպ ,
— ախ ճանրմ — տէյուպ գօլումու պօյնունա
տթար աթմաղ քէնտիմի եինէ սէփէթին իչինտէ
պուլտում , վէ գասապը տախի օրատա կէօրտիւմ :

Մէրգում պէնի տէրագապ սէփէթին իչին-
տէն չըգարըպ կիյինմէքլիյիւմ իչին կէթիւրմիչ օւ-
տուղու պիր գաթ սիյահ էլպիսէյի պանա թագ-
տիւմ իտէրէք — իշթէ էֆէնտիւմ , օ գըղը կէօր-
տիւնիւզ եա , պունտան պէօյլէ պու ըէնկտէ էլ-
պիսէ կիյինմէյէճէք օլուր իսէնիզ , սիզէ հէր
հալտէ պիր ֆէնալըգ իսապէթ իտէր — տէտի-
յինտէ՝ պէն օ էլպիսէյի կիյինէրէք անընլա վէ-
տալաշտըգ տան սօնրա՝ գալգըպ մէմէքէթիւմէ
կէլտիւմ տէտի տէյուպ Հինտ փատիշահընըն գըղը
հիքսայէսինի թէքմիլ էյլէտի :

Ի Ի Զ Ի Ի Ն Ճ Ի Ի Հ Ի Ք Ե Ա Յ Է

ՔԱՅՍԵՐ ԲՈՒԾ ԳԸԶԸ ՀԱԲԱՆԸՆ ՍԷՅԼԵՏԻՅԻ

Վազթըյլա Արագ մէմալիքինտէ կէնճ վէ
կիւզէլ պիր փատիշահ օլուպ՝ միւշարիլէյհ էք-
սէրի իլմ՝ ու ֆիւնուկա պէրապէր իլմի նիւճու-
մա տախի աշինա օլտուղունտան, պիր կիւն քէն-
տի երլտըղընա նազար իթտիյիստէ քէնտիսի շու-
ալէմտէ գարը գըսմընտան վէֆա կէօրմէյէճէ-
յինի, եանի գարշըսընա չըգան գարընըն ույ-
ղունսուղ ախլագտա օլաճաղը սէպէպինէ իմթի-
զաճ վէ մուհապէթլէրի օլմայաճաղընը քէշֆ իթ-
տիյինտէն միւտտէթի էօմրիւնտէ ապլա էվլէնմէ-
յիպ պէքտար տուրմայա գարար վիրտի :

Իստի պիր միւտտէթ պէօյլէճէ իմրարը էօմր
իյլէտի իսէ տէ սօնրատան շունու տախի տիւ-
շիւնտիւքտէ քի պու վէճհ իլէ քէնտի վէֆա-
թընտան սօնրա թաճ ու թախթը պաշգասընա
ինթիզալ իտիպ՝ տիւնեատէ նամ ու նիշանը
գալմայաճաղընտան պաշգա՝ պէնիի ատէմին շու-
ալէմտէ միւպթէլա օլտուղու պին տիւրլիւ տէրտ
ու պէլա վէ սէրէնճամլէրէ մուգապիլ ճուզի
ֆէրրահ վէ թէսէլլիսի վէ շու սէյեահաթը պահ-
ըր միհնէթտէ պիրիճիք եար ու եարտըմըսը օ-
լան էօյլէ պիր զաթտան պիլ քիւլլիյէ հատ վէ
մահրում օլաճագ տըր . աշուրի քէտէր ու թէ-
էսսիւֆէ տիւշար օլուպ՝ վէ կիճէյի կիւնտիւզէ
գաթըպ ֆիքրինտէն պունուն իշին պիր չարէ
վէ թէտպիր թասապիւր իթմէյէ պաչատը :

Իմտի հայլու կիւնլէր պունուէն իշին սարֆը
զիհն վէ պէղլը վիճտան իյլէտիքտէն սօնրա նի-
հայէթ ֆիքրինտէն՝ փէք իյի եա , գարչըմա չը-
գաճագ գարընըն թապիաթը ֆէնա օլաճագմըչ
տէյու պունուէն իշին արթըդ միւտտէթի էօմ-
րիւմտէ գարը եիւզիւնտէն մահրոճմ մու օլմա-
լը , գարը օլմազսա պէն տէ պիր գաչ տանէ ճա-
րիյէ ալըրըմ , պունլարըն տա հէփսի ֆէնա թա-
պիաթլը օլմազ եա , վէլէվ պիր տէ օլմուչ , նա-
յէթի պունլար ճարիյէ տէյիլ մի , ծնլարը սա-
թար պիր պաչգալարընը ալըրըմ տիյէրէք իւչ
պէչ տանէ ճարիյէ ալտը վէ անլէրին թաալիմ
ու թէրպիյէսինի գատիմինտէն պէրու քէնտի
տայէսի պուլունան պիր գօճա գարըյա հէվալէ
իյլէտի :

Հալ պու քի պու գօճա գարը՝ գըզլարը թէր-
պիյէ իտէճէք եէրտէ անլէրի տահա զիեատէ
պաչտան չըգարմայա պաչլատը . շէօյլէ քի փա-
տիշահ հանկը կիճէ հանկը գըզը եանընա ալա-
ճագ օլսա գօճա գարը իրթէսի կիւն օ գըզը
թէնհատէ եագալայըպ անէ խիթապէն — գը-
զըմ իգպալինէ շիւքը վիրթյօրմուսուն , փատի-
շահ օ պիր գըզլարը պըրագըպ տա սէնի եանը-
նա ալմասը սէնի հէփսինտէն զիեատէ սէվտիյինէ
հիշանէ տիր , պու ճիհէթլէ սէն փատիշահըն
խաս սուլթանը սայըլըրսըն — տիյէրէք վէ տահա
պունա էմալ եօլսուզ լագըրտըլար իտէրէք օ
գըզըն գալպինէ քիպրիյէթ սօգար ըտը . գըզ
խէ հէր նէ գատար քէնտի կէօզիւ իլէ տիկէր
կիւն տախի պիր տիկէր գըզըն փատիշահըն եա-

նընտա գալորդընը կէօրիւր իտի իսէ տէ նասը-
սա դօճա գարընըն սէօղիւնէ գանըպ՝ ֆիքրին-
տէն — եւ, պէն փատիչահըն խառ սուլթանը
ըմըլըմ հէ, էօյլէ օլտուգ տան սօնրա նիշին օ
պիր գըղլար իլէ միւսափի օլայըմ, օնլար հէֆ
պէնիմ ճարիյէլէրիմ սայըլըր — տիյէրէք օ պիր
գըղլարա գ ուրուլմայտ պնչար ըտը :

Պու վէհճ իլէ գըղլարըն մապէյնինէ պիր իթ-
թիֆագ սըղլըգ վէ տըրլիքսիղլիք տիր տիւշտիւ ,
վէ հարէմտէ հէր կիւն պիրպիրլէրիլէ գավղա
վէ նիզալէրի էքսիք օլմաղ ըտը :

Անճագ պունտան փատիչահա նէ վար տէնէ-
հէք : էօյլէ տէյիլ, չիւնքի պիր պէտ խուլ՝ տի-
կէր պիր պէտ խուլու թէվէլլիւտ իթտիյինտէն՝
գըղլարտա փէյտա օլան պու քիպրիյէթ տէրա-
գապ գըսղանճըղը վէ գըսղանճըղը տախի պիր-
պիրլէրինէ ատավէթի վէ փատիչահա ինֆաալը
հուսուլէ կէթիլիւր իտի : չէօյլէ քի զէվալը փա-
տիչահըն պիր չէյտէն խապէրի եօգ եա , օլա-
պիլիւր քի գըղըն պիրիսի կէօղիւնէ տահա կիւ-
զէլ եախօտ ճիլվէքեար կէօրիւնտիլիւնտէն անը
եանընտա իրթէսի կիճէ տախի ալըգօտուգտա
պունու տիկէր գըղ իշիթտիլի կիպի ֆիգրինտէն
եւ, պէն ասըլ խառ սուլթան օլայըմ տա փա-
տիչահ պիր ճարիյէյի պէնտէն ղիյատէ սէվսին
տիյէրէք տահա իրթէսի կիւն քէնտիսի փատի-
չահըն եանընտա գալորդընտա հէր նէ գատար
փատիչահըն եիւղիւնէ պիր չէյ տիյէմէղ իտի ի-
սէ տէ իւղէրինտէ պիր մահղունըուգ վէ գալ-
պինտէ պիր գըրըղլըր վէ լէհճէսինտէ պիր ին-

Ֆաալ վէ սօվուգլուդ միւշահէտէ օլունուր իտի :
Փատիշահ իսէ Ֆիգրինտէն ճանըմ պու գըզլար
պէնիմ կիպի պիր փատիշահըն թալթիֆ ու մու-
հապպէթինէ մազհար օլմուշ օլտուգլարը իշին
աշուրի սէվինէճէք եհրտէ նիշին պէօյլէ մահ-
ղուն վէ միւքէտտէր տիրլէր տէյու թաճիւպ ի-
տէր իտի :

Վադտա փատիշահ պազէն ճանըմ պու մահ-
ղունիյէթին սէպէպի նէ՞ տիր տէյու գըզլարա
սիւալ իտէր իտի իսէ տէ , գըզլար թայիֆէի նի-
սանըն ախլադը իւզրէ հէր նէ գատար հիշ միշ
պիր շէյ եօզ տէրլէր իտի իսէ տէ եինէ չէհրէ-
լէրինի տօղբուլթմատըզլարընտան , վէ հէր նէ
գատար ատէթտէն օլտուղու իւզրէ պիրազ տէ-
յիպ կիւլէլէր տէ օ կիւլմէլէրինէ տախի աշուրի
պիր սօվուգլուղու արգատաշ իթաիքլէրինտէն ,
փատիշահ պէօյլէ քէնտիսինէ քիւսմիւշ կիպի
ինֆաալլը գըզլարըն եիւղիւնէ պազմայա փէք
տէ ճանը չէքմէղ օլտու :

Գօճա գարընըն գըզլարա վիրտիյի պու ֆէնա
թէրպիյէնին մազարբաթը եավաշ եավաշ քէն-
տիսինէ տախի տօգունմայա պաշլատը . չէօյլէ քի
գըզլար արթըգ գօճա գարըյը տա սայմայըպ օւ
նա տա գուրուլուր օլտուլար :

Գօճա գարըն իսէ վայ պու քիմին նէպի օլ-
տուգլարը պէլլիսիզ գըզլար քիմ օքույօր քի
պանա գուրուլույօրլար , տուրուն պէն տէ սիզի
փատիշահըն նազարընտան տիւշիւրմէզաճմ պանա
տա ատէմ տէմէսինլէր տիյէրէք անլէրին հազ-
գընտա փատիշահա ֆէնա սէօյլէմէյէ պաշլատը :

Փատիշահըն իսէ գըզլարըն ֆէնալըղընըն գօ-
ճա գարըտան վաաֆընը տիյնէմէքտէն կիճէ կիւն-
տիւզ գաֆասը աղըրաղընտան ֆիդըրինտէն ճա-
նըմ նաֆիլէ, հասըլը նէ եանա տէօնիւլէ հըլ-
տըզըն հիւքմիւ կէլիպ չըգ աճագ տէր իտի իսէ
տէ տօղըրուսու գըզլարտան տա կէչէմէտիյինտէն
գօճա գարըտան իշիթտիյինի գըզլարա վէ գըզ-
լարտան իշիթտիյինի գօճա գարըյա սէօյլէմէյէ-
րէք վէ օրթալըգ տահա զիեատէ պիրպիրինէ
կէչմէսին տէյու իքի թարաֆը տա հէ հիւ տի-
յէրէք գուլլանըր իտի իսէ տէ, պիր կիւն եինէ
գօճա գարը աղզընը աչըպ գըզըն պիրիսինին
հագգընա իքի սաաթ ուճու արգասը կէլմէզ
ֆէնա լագըրտըլար իթտիյինտէ արթըգ փատի-
շահըն սապըր թիւքէնիպ՝ գօճա գարըյա խի-
թապէն — ճանըմ վալիտէ, արթըգ սէն տէ չու
գըզլար իլէ չօգ տիւշմէ, նէ՛ ետիարսըն, սէնին
ինոան տէտիյին գուսուրսուզ օլմազ, հայտէ
պուշլարը սաթալըմ պաչգալարընը ալալըմ տի-
յէլիմ ամմա եինէ անլէրինտէ պիրէր գուսու-
բու օլաճագ տըր, օնուն իյիսի մի արթըգ պիր
ազտա կէօզ գափամալը, օնլար սէնի գուլլանա-
ճագ տէյիլլէր սէն օնլարը գուլլանաճագսըն —
տէտիյինտէ գօճա գարը հէր նէ գատար փատի-
շահա խիթապէն — ճանըմ օնա շիւփհէ նէ, պէն-
տէ զաթէն էօյլէ տավրանըրըմ — ֆիլան տէտի
իսէ տէ ֆիգըրինտէն հէլէ չու փատիշահա պաճ,
պուտա պէնի պըրագըպ տա գըզլարա թարաֆ
չըգայօր, տուր էյէր պէնտէ օ գըզլարը օնտան
սօվութմայաճագ օլուր իսէմ պանատա ատէմ

տիմէսինէր տիւերէք, պիր կիւն պիր գըզը օ պիր
կիւն օ պիր գըզը թէնհայէ չէքիպ՝ անէ խիթա-
պէն — գըզըմ սէն հէր նէ գատար պէնի ազար-
լայըպ պազէն գալպիմի ինճիտիյօր իսէն տէ պէն
եինի սէնի աճըյըպ գայըրըպ կէօզէտիրլմ, իշթէ
պանա պիր իսպաթ օլմագ իւզրէ փատիշահըն
սէնի փէք սէվէրլմ տիւերէք հէր տայլմ սէնի
ալտաթաղընը փէք էյի պիլիյօրումտա եիւրէ-
յիմ եանըպ թուլթուշույօր, պէն պու մատտէյի
հէր նէ գատար սանա սէօյլէմէյէյիմ տէտիմ իսէ
տէ արթըգ պու թէրէճէ հէյլէյէ զամիրիմ պիր
տիւրլիւ գայիլ օլմայօր, սանա եազըգ տէյիլմի
քի պու թէրէճէ նէվճիվանլըգ վէ հիւսնէտարըղա
մալիգէ օլմուշ օլտուղուն հալտէ սէնի փատիշահ
արթըգ գըղլարըն իշինտէ պուղունմուշտուն տիյէ-
րէք արատա պիր եանընա ալսըն, պու կիւն սա-
թըլմագլըղըն իյճապ իտէճէք օլսա եինէ փատի-
շահլար սէնի պիրպիրինտէն գափըլըր, էն պէ-
յէնտիյինին պիրիճիք խաս սուլթանը օլուրսուն
— տիտիյինտէ գըղ գօճա գարը իլէ օլան արպէ-
տասընը քիւլլիյէն ունուտուպ՝ վէ անըն իլէ ա-
շուրի կիրկինլիք վէ մուհապէթ փէյտա իտէրէք
անըն պիւթիւն պու սէօզլէրինէ գանըպ վէ խա-
թըր իշին կիպի սէվիլմէք թաիֆէի նիսանըն էն
զիւեատէ մէյուսիյէթիյի միւճիպ պիր քէյֆիյէթ
օլտուղունտան պուղուն իշին տախի աշուրի ճա-
նը սըգըլըպ՝ գօճա գարըյա — սաղ օլսաըն վա-
լիտէմ, պու հիմայէթինին տօղրուսու թէշէքքիւ-
րիւնտէն աճիղիմ, նամըլ օլտու տա հէմ սէն պու
չէյի իշիթտին — տէտիքտէ գօճա գարը — գը-

զըմ պու ալեմտէ իշխտիլմէտիք շէյ օլմուհու , հանի ֆիւանճա գըզ եօգմու , իշթէ սանա իամի բէամի իլէ սէօյլէյօրում , ամմա եինէ սէն օ գըզա պու մատտէ հագգընտա պիր շէյ սէօյլէմէ , ինա փատիշահ տիմիշ քի պէն տիմիշ , սէնին իշին , օ գըզը տիմիշ , հիշ սէվմէմ ամմա տիմիշ , արթըգ գըզլարըն մապէյնինտէ տիմիշ պունտան տօլայը պիր գիլլ ու գալ զուհուր իթմէսին տէյու տիմիշ արատա պիր եանըմա ալըրըմ տիմիշ — տէտիյինտէ պիշարէ գըզ հիշ պէօյլէ շէյ օլմուհու տէյու աալա հիւսապ իտէմէտիյինտէն , եանի փէք իյի եա , պիզ ճիւմլէմիզ տէ նայէթի պիր ճարիյէ օլտուղումուզ հալտէ փատիշահըն պաշընըն զօրու նէ քի պու տէրէճէ իսթէմէյէրէք պէնի եանընա ալօըն տա պիր չարէսի կիւճ տէրտէ տիւչար օլմուշ կիպի պունու էօթէքինէ պէրիքինէ՝ փատիշահա վաճիպ օքսն ճէնապ վէ վագարը տախի թարաֆի իտէրէք եանսըն . էօյլէ եափաճաղընա պէնի սաթըվէրիլ , եախօտ հիշ եանընա չաղըրմաղ , խայըր պու պէօյլէ տէյիլ . պու մութլագա պիր տիւշմէնլիք լագըրտըսը տըր տէյու ագըլ իտէմէտիյինտէն գօճա գարընըն պու իսպաթսըզ վէ պիր իսպաթ տախի իպրազ իթմիշ իսէ տէ սագըն հա ծնա պու մատտէ հագգընտա պիր շէյ սէօյլէմէ տէյէրէք հագգէթին մէյտանէ չըգմասընըն գօրգուսունտան էօսիւնիւ քէստիւրմիշ օլտուղու պիւթիւն պիւթիւնէ տիւղմէ վէ եալան լագըրտըլարընա կէրշէք տէյու ինանարագ տէֆաթլէ անէ իթիթապէն՝ — էյ վալիտէ , փէք հագը սէօյլէյօր-

սուն ամմա պէն քէնտիմի փատիշահա սահիհ օ-
լարագ սէվտիրմէք իշին նէ՞ եափմագլըզմ ֆարգ
տըր — տէտիքտէ՞ գօճա գարը — նէ՞ եափաճագ-
սըն գըզըմ, օ սէնի սէվմէզսէ՞ սէն տէ օնու հիշ
սէվմէզսին, զօր իլէ կիւզէլլիք օլմազ եա, հէմ
հիշ շիւպհէ էթմէ քի պէօյլէլիքլէ օ սէնի իլէ-
րուտէ սէվէր տախի օլուր. չունքի թաիֆէի
զիւքիւրտէ պիր ախլագ տահա վար տըր քի էք-
սէրի քէնտիլէրինէ մէյլ իթմէյէն եախօտ աշուրի
նաղա չէքէնէ միւպթէլա օլուրլար. ամմա սէն տէ
տիյէճէքսին քի՞ օ պիր փատիշահ պէն պիր ճա-
րիյ, անճագ հէփսի պիր ճան տէյլլմի. պա-
խուսուս համո օլսուն թապիաթ պիզիմ ճընսը-
մըզա էօյլէ պիր իմթիյազ վէրմիշ տիր քի պէզմը
մուհապէթտէ թաճ իլէ չօպան քիւլահը պիր օ-
լուր. անլէր պիզիմ կիւզէլլիյիմիզին մէճպուրի
օլտուգճա պիզ անլէրի իսթէտիյիմիզ թարաֆա
ֆըրըլտագ կիպի տէօնտիւրմէյէճէք օլուր իսէք
պէօյլէ պիր ֆէվգէլատէ իմթիյազըն գատր ու
գըյմէթինի պիլմէմիշ օլուրուզ, սէն պու կիւն-
տէն պէտ իլէ փատիշահ սէնի եանընտա ալըգօ-
տուզունտա ապլա կիւլէր եիւզ կէօսթէրմէ. քէն-
տիմի սէվտիրմէք իմիշիմ տէյէրէք շիյվէ ու ճիւ-
վէլէր իթմէ. հաթտա չէհրէնի էյ, լագըրտը-
սընա պիլէ չօգլուգ ճէվապ վիրմէ տէտիքտէ՞
գըզ պիր սէվինճ հիսս իտիպ կիւլէրէք նէ՞ տէր-
սին վալիտէ սէն զաթէն պունլարը պանա էօյ-
լէթմէզտէն էվվէլ տախի պիլմիշ կիպի պէօյլէ
տավրանըր իտիմ տիմէսի իւղէրինէ գօճա գարը
— աֆէրիմ գըզըմ, եա էօյլէ տալլանմալլը.

պագմալը քի էրքէքէր տայիմա պիզէ մէճպուր
օլտուն , վայ անլէրէ թէվէքէլլիլիքէ մէճպուր
օլտան եախօտ մէճպուրլուգ կէօսթէրէն գարընըն
հալինէ . օ խուսուս անլէրի պիւթիւն պիւթիւնէ
իւզէրիմիզէ ասլան իթմէք տէմէք տիր . էրքէք-
լէրին հագգընտան՝ ասլա անլէրէ մուհապէթ իպ-
րազ իթմէյէրէք , քէնտինի անլէրէ գուլ իթ-
մէյէրէք , գօրգույօր կիպի կէօսթէրմէյէրէք ,
աշուրի հիւրմէթ վէ թալթիֆ իթմէյէրէք կէ-
լինիր — տէտի :

Իմտի օ գըզ օ կիճէ փատիշահըն եանընտա
գալտըզընտա այնէն գօճա գարընըն նաաիհաթը
իւզըն տալրանմայա գարար վէրմիշ օլտուղուն-
տան օ թէրէճէ պարիտ վէ սեվուգ մուամէլէտէ
պուլունտու քի՝ փատիշահ ֆիգրինտէն , ճանըմ
պու նէ հալ տըր , պու գըզլարա նէ օլույօր ,
պունլարըն եիւզիւնէ պագմագտան իսէ՝ կիւլէր
եիւզլիւ պիր ըէսմէ նազար իթմէք տահա էվլա
տըր տիյէրէք օ կիճէյի էօյլէճէ պիրպիրլէրինէ
քիւս կիպի կէշիրիպ՝ իրթէսի կիւն օ գըզը եէ-
սիր փաղարընա կէօնտէրիպ՝ սաթտըրտը իսէ տէ
ժրթէսի կիւն եանընա ալտըզը օպիր գըզ տախի
այնի օնուն թազընը թուլթտուղունտան օնու
տա սաթտըրտը օպիրինի տէ . տէրիքէն ճարիյէ-
լէրին հէփսի սաթըլըպ սարայտա գըզ նամընտա
քիմսէ գալմատը :

Փատիշահ վագաա եէնիտէն պիր գաշ ճարի-
յէ տահա ալտը , լաքին գօճա գարը վար իքէն
սարայտա նէ միւմքին գըզ եաշայապիլիմի , ան-
լէրին տախի հէր պիրինի պիրէր եօլ իլէ փատի-

շահըն նազարընտան վէ փատիշահը անլէրին նա-
զարընտան տիւշիւրիւ պ սաթտըրտը , զէվալը
փատիշահըն իսէ իշին առլընտան խապէրի օլմա-
տըղընտան իշի կիւճիւ ճարիյէ ալըպ սաթմաֆ
օլտու , վէ պու խուսուս պէյն էլ նաս տախի օ
թէրէճէ թէվաթուր պուլտու քի օ փատիշահըն
իսմի « Էսիրճի Շահ » թէսմիյէ օլունմայա պաշ-
լատը :

Պու թէվաթուր իւզէրինէ Էսիրճիլէրին թէլ-
լալը պիր կիւն հուզրի փատիշահիյէ չըգըպ՝ օ
կիւնլէրտէ պիր Էսիր թիւճարը կէլմիշ օլուպ՝ պէ-
րապէրինտէ հիւսնա վէ բանա գըզլար պուլուն-
տուղունու վէ ալէլ խուսուս իշլէրինտէ տիկէր
հէփսինտէն մէշհուր վէ հէման հէր վէճհ իլէ պի
գուսուր պիր գըզ վար իտիւկինի խապէր վիրմէ-
սի իւզէրինէ փատիշահըն Էսիրիյէ թիւճար պիւ-
թիւն գըզլարը ալըպ սարայա տախիլ օլտու իսէ
տէ իշլէրինտէ օ էն մէշհուր կիւզէլ գըզ եօգ ի-
տի , վէ պու մատտէյի տախի թէլլալ պիւ թագ-
րիպ փատիշահա իֆատէ իյլէտի :

Փատիշահ գըզլարա պիր պիր նազար իթտիք-
տէն սօնրա թիւճարա տէօնիւպ — սէնին եանըն-
տա պիր գըզ տահա վար իմիշ , ծնու նիջին կէ-
թիրմէտին — տէյու սիւալ իթտիլինտէ թիւճար
ճէվապընտա — Էֆէնտիմ , վագաա օ գըզ հէփ-
սինտէն կիւզէլ վէ հիւսնա իսէ տէ պիր խույուն-
տան տօլայը Էֆէնտիմիզէ լայըգ կէօրմէտիլիմ
տէն կէթիրմէտիմ — տիտիքտէ փատիշահ խույ
լագըրտըսընը իշիթտիլի կիպի Էվվէլ Էմրտէ Փիգ-
րինտէն աման էօյլէ իսէ վագ կէշտիմ ծնուն կիւ-

ղէլլիյինտէն, թէք խույու օլմասընտա վարսըն օ
գատար կիւզէլ օլմասըն տէտի իսէ տէ սօնրա-
տան էօյլէ ամմա մէյտանտա օլան խույուն փէք
օ գատար զարարը օլմաղ, տուր պագայլըմ շու-
նուն խույու նէ իմիշ տիյերէք թիւճարա — օ
գըզըն խույու նէ տիր — տիտիյինտէ թիւճար —
էֆէնտիմ խույու տիտիյիմ պու տուր քի պու
գըզ էրքէքտէն իճթինապ իտիյօր, եօխաս հիչ
պաշգա պիր ֆէնա խույու եօգ տուր, ամմա
կիւզէլլիքտէ տէր իսէնիզ արթըգ ճիհանտէ մա-
նէնտի եօգ տիսէմ ճայիզ տիր, ազլ ու տիրայէթ
վէ խըտմէթ ու մարիֆէթի տախի կիւզէլլիյին-
տէն աշաղը գալմաղ — տիտիյինտէ, փատիշահ
եինէ ֆիգըրինտէն պիղիմ սարայա կէլէն գըզլար
էրքէքտէն իճթինապ իտէր թագըմտան օլմա-
սալար պիլէ պուրանըն հալսաընտան մը տըր
նէտէն տիր էրքէք եիւզիւնէ պագմաղ օլույօր-
լար, ֆագաթ պազը շէյ զըտաընտան օլտուղու
հալտէ մուվաֆըգ կէլիր, պիր տէ իգպալիմի պու
եիւզտէն թէճըիւպէ իտէյիմ տիյերէք տէր հալ
գըզըն իխսարըն էմը իլլէտի :

Թիւճար կիտիպ գըզը ալըպ կէթիրտիյինտէ
փատիշահ գըզը կէօրտիւ իսէ եիւզիւնէ պիր մա-
հիթապ Թօղմուշ զանն իտիպ պին ճան իլէ անէ
վուրուլտու, վէ անէ պիր գաշ շէյ սիւալ իտիպ
գըզ տախի ազիլանէ ճէվապլար վէրտիյինտէն,
փատիշահ անըն իլմու տիրայէթինի տախի զա-
եէթլէ պէյէնիպ՝ ֆիգըրինտէն շու գըզը ալայըմ
տա էրքէքտէն նիչին իճթինապ իթտիյինի պիլ
թագըիպ աղնայայըմ. օլապիլիրքի իլէրուտէ

քէնտիմէ ճէլպ իտէպիլիրիմ տիյերէք թիւճարա
փահասընը վէրիպ ալարդ տան սօնրա գըզը հա-
րէմէ կէօնտէրտի :

Ախլամ օրուպ փատիշահ հարէմէ կիթտիյին-
տէ պագտը քի գըզ փէրվանէ կիպի օրթատա
տօլաշըպ խըտմէթ իտիյօր , վէ ապա աճէմիլիք
չէքմէքսիզին հէր չէյի եէրլի եէրինճէ հաղըր
իթմիշ , պոննուն իւզէրինէ փատիշահըն գըզա
մուհապպէթի տահա զիւհատէ թէզայիւտ պու-
լուպ անը եանընա չաղըրարագ օթուրմասընը
էմի իյլէտի :

Գըզ ճէվապընտա — ըսթաղֆիրուլլահ էֆէն-
տիմ , սիզլին կիպի պիր սուլթանը զիշանըն հու-
զուրունտա օթուրմագ հատտիմ տէյիլ տիր .
պէն պիր ճարիյէի հագիրէ օլտուղումտան ան-
ճագ խըտմէթ իյլէմէք իշին տէրկեսահընըզա սը-
ղընմըշըմ — տէտի :

Փատիշահ գըղըն պու կէօնա քէլամընտան
փէք տէ խօշնուտ օլամատը իսէ տէ ֆիքրինտէն
սուր պագալըմ պունու պիրազ վագըթ քէնտի
հալինէ պըրագայըմ տիյերէք քէնտիսի տիկէր
պիր օտայա կիտիպ եէրինէ եաթտը վէ իրթէսի
կիւն եինէ ումուրու հիւքիւմէթինէ մէշղուլ
օլտու :

Գօճա դարը իսէ փատիշահըն եէնի պիր ճա-
րիյէ տահա ալմըշ օլտուղունու իշիթտիքտէ ֆիք-
րինտէն մէկէր պէն էօլէյիմ քի փատիշահ տա
պիւր գըզ իլէ իւլֆէթ իտէպիլսին տիյերէք գալ-
գըպ տօղրու հարէմէ կիթտի , վէ գըզա եանա-
շըպ անէ խիթապէն թաթլըլըգ իլէ — խօշ կէ-

միշտին գըղըմ, ան նէ տէ կիւզէլ իմիշտին, նէյ-
լէյիմ քի կիւզէլլէրին պախթը չիքքին օլտուր,
պէտպախթըլըզլա պու խուսուս սէնին իւզէրինտէ
տախի թաստիգ օլտուր, սէն վագաա պիր փա-
տիշահա սաթըլտըմ տէյու շիմտի իֆթիխար իթ-
մէքտէ իսէն տէ, ան պէօյլէ սարայլարտա տա-
խի նէ տէրտլէր վար տըր պիլէճէք օլսան պիր
չօպան գուլիպէսինի պուրպա թէրճիհ իտէր ի-
տին . . . վախ գըղըմ վախ, սէն տէ կիւն կէօ-
րէճէյիմ տէյի՞ մի գալգտըն պուրպա կէլտին,
էվվէլա պիլմիշ օլ քի փատիշահըն թապիաթը
փէք ֆէնա տըր . . . — տիյօր իքէն՝ գըղ հէ-
ման էլինի գօճա գարընըն աղղընա գափայա-
րազ անէ խիթապէն — սուս օլ էյ ճատու, սէ-
նին նէ՛ ատէմ օլտուղուն շու պիր գաշ չիֆթ
քէլամլարընտան աշիքետար օլտուր, պիր ատէմ
ասլա թանըմատըղը վէ նէ ակլագտա օլտուղու-
նու պիլմէտիյի պիր ատէմի սէվէմէզ վէ պինա-
էն ալէյհ անըն հալինէ աճըյըպ գայըրամազ,
սէն պէնի նէրէտէն թանըր իտին քի սէվիպ գա-
յըրաճաղսըն վէ հալիմէ մէրհամէթ իտէճէքսին,
պէլքի պէն մէրհամէթէ գաթան նայալըգ պիր
ատէմ իսէմ սէնին մէրհամէթինէ եաղըգ տէ-
յիլ մի, տիմէք քի սէն պիր միւտահին գարը
սըն վէ սէնին վիճուտին պուլունտուղուն մահա-
լին ատէմլէրինէ քեաֆֆէի էօլտիւրիւճիւ խաս-
թէլիքլէրտէն զիեատէ միւհլիք վէ մուղիրր տիր,
սանիէն պիր ատէմին կիւն կէօրիւպ կէօրմէյէ-
ճէյինի պիլմէք պէնիի ատէմին ագլ ու իլմինին
մավէֆքինտէ պիր քէյֆիյէթ տիր, սէնին կիւն

եախօտ կիւնէշ տէտիյին սարայա տա տօղար չօ-
պանըն գուլիպէտինէ տէ , վէ էյէր պիր ատէմին
պուլունտուղու մահալին իւզէրինտէ պուլութ
գափլը իսէ՝ օլ ոտէմ սարայլարտա տա օլսա
կիւն կէօրմէյէճէյի կիպի՝ իւզէրինտէքի հաժա
աչըդ իսէ գուլիպէտէ տախի կիւն կէօրէպիլիր .
եանի՝ տիմէք իսթէրիմ քի պու ալէմտէ տիւն-
եէվի սիւրուր ու սաատէթ սարայա վէ գուլի-
պէյէ մէրպուլթ օլմայըպ՝ հէր պիր ֆէրտին թա-
լիհինէ մէրպուլթ պիր քէյֆիյէթ տիր . կէրչի
պէն պուրայա քէնտի իսթիյարըմլա կէլմէտիմ :
աննադ էօյլէ տախի կէլմիշ օլսամ պու խուսուս
շաեանը թադպիհ պիր հալվէս տէյիլ տիր . պու
ալէմին պիր պահըր տէրտ ու միհնէթ օլտուղու
աչիքեար իսէ տէ հիշ պիր քիմնէ տախի կէօզ
կէօրէ կէօրէ գալտըրըպ քէնտինի տէնիզէ աթ-
մազ , իլլա էլինէ կէչէն եանի գըսմէթինէ տիւ-
չէն թախտայա քիւ չիւք գայըգմլ օլուր պէօյիւք
կէմիմի օլուր սարըլըպ եինէ միւմքին մէրթէպէ
սույուն եիւզիւնտէ սալիմէն քէշթ ու կիւզար
իթմէքտէ կէզէր . ամմա նէ հիշ պիր քիմնէ ըա-
գիպ օլմուշ օլտուղու սէֆինէնին պէօյիւքիւլիւ
իլին պու պահըր իւմմանտէ գօրգու վէ թէհ-
լիքէտէն խալի՝ նէ տէ ուֆաճըգ գայըգ սէլա-
մէթտէն գաթի ումիտ տիր . եանի՝ տիմէք իս-
թէյօրում քի պու ալէմտէ հէր պիր ֆէրտին
հուզուրու իսթիյրահաթէ օլան մէյլի թապիի՝
շաեանը թայիպ տէյիլ տիր . էլվէրիր քի քէն-
տի ըահաթը իլին տիկէրինին ըահաթսըզլըղընը
միւճիպ օլմատըն վէ էսնայը էօմիւնտէ թէսա-

տիֆ իթտիյի սէրէնճամլարա՝ թագտիրիմ՝ պու-
խմիշ տէյէրէք՝ սապր ու թէհամիւլ իթսին : Սա-
լիսէն սէն պիր իյի գարը օլմուշ օլսան՝ սէն պու-
րատա զաննըմա կէօրէ էփէյիճէ վագըթտան պէ-
րու պուլունմուշ վէ հարէմէ կիրիպ չըգմայա
սէրպէսթ օլաճագ մէրթէպէտէ նուֆուս վէ թէք-
լիֆոիզլիք քէսպ իթմիշ օլտուղուն հալտէ պէ-
նիմ կիպի եէնի ալընըպ գաֆէսէ գօնմուշ պիր
գուշ կիպի՝ հիշ պիր խուսուստան էլան մաալիւ-
մաթը պուլունմայան եէնի կէլմիշ պիր գըզա
մէյտանտա ապլա պիր սէպէպ օլմատըղը վէ պէ-
նիմ սանա օլ պապտէ պիր շէյ սիւալ իթմէտի-
յիմ հալտէ փատիշահըն հագգընա պիրտէն պիրէ
ֆէնա սէօյլէմէյէ պաշլամաղ իտին . վէլէվ փա-
տիշահ ֆէնա տախի օլսա պու կիւնէ պու կիւն
պէնիմ ուղուրումա չըգան էֆէնտիմ տիր տէ-
տիքտէն ոսնրա՝ գարըյա տա պիր գաշ թօգաթ
վորարագ՝ հաստէ տէֆ օլ շունտան ճատու ,
պիր տահա տա օտամա պնագ պաստըղընը կէօր-
մէյէյիմ տէյիպ եիթէրէք գօճագարըյը օտա-
տան տիշարը չըգարտը :

Գօճագարը իսէ նէյէ ուղրատըղընը պիլմէ-
յիպ՝ վէ ֆիգըրնտէն աղնաչըլտը , պու գըզ օ-
պիրլէրի կիպի տէյիլ ագըլը իմիշ տիյէրէք պէ-
լասընը պուլտուղունա վագըֆ օլուպ՝ ինլէյէրէք
խօմուրտանարագ տէֆ օլուպ կիթտի :

Ախշամ օլուպ եինէ փատիշահ հարէմէ կէլ-
տիյինտէ գըզ ուզագտան փատիշահը իսթիգպալ
իտիպ քէմալը ատապ ու հիւրմէթլէ էյիլիպ է-
թէյինի էօփտիւ . փատիշահ տախի գըզըն էլինի

Թու թուալ պուս իյլէտի , վէ կէլիպ հէրինէ օ-
թուրտուգտա եինէ եանընա օթուրմասընը գը-
ղա իխթար իյլէտի իսէ աէ , գըղ աշուրի նէզա-
քէթլէ էօղը տիլէյիպ եինէ այագտա տուրտու :
Փատիչաճ իսէ գըզըն կիւղէլիյինտէն զիեատէ
էզաք ի թարզ ու թավրընըն վէ շիրին աթ-
վար ու կիւֆթարընըն մէճպուրի օլուր իտի իսէ
տէ օնա իւնս ու իւլֆէթ եօլունտա պիր լազըր-
տը աշմայա ատէթա հիճապ իթմէյէ պաչլատը-
ղընտան եինէ պիր թագըմ թէֆէքքիւրլէրէ տա-
ւալ՝ ֆիգրինտէն հասըլը սահիճ , պանա շու ա-
լէմտէ կիւղէլ սէվմէք միւէսսէր տէյիլ տիր ,
պունտան էվլէլքի գըզլար ույդունսուզ թապի-
աթտա չըգ տըլար , եախօտ իւքին էօյլէ տիյիլէր
իտի իսէ տէ նաարլա սօնրատան հափայը չէվիր-
տիլէր , պու գըղ իսէ հէր ճիհէթլէ իյի իսէ տէ
պուտա հայ փահալ , էրքէքտէն խօշլանմազ
չըգտը տիյէրէք գըզըն եիւղիւնտէն եօգարը աթ-
ֆը նիքեաճ իյլէմիշ օլտուղու հալտէ գօճա գա-
րը աղլտյարադ օտաւան իյէրի կիրտի , վէ տօղ-
րու կիտիպ փատիչաճըն այագլարընս գափանտը :

Փատիչաճ պու հալէ թաճիւպ իտիպ — նիչին
աղլայօրսուն վալիտէ — տէյու սիւալ իթտիլին-
աէ գօճա գարը եինէ աղլամասընս տէվամ իտէ-
րէք — նիչին աղլամայայըմ էֆէնտիմ . պէն սի-
զին կիպի պիր շահինշահը ճիհանըն տայէսի՝ վէ
սիզի հիյնի սէպավէթ ինիզտէ գուճաղըմտա պիւ-
յիւթմիւշ օլտըմտա տահա տիւնքի կիւն ալտը-
ղընըզ ասը նէսլի պէլիսիզ շու ճարիյէ պէնի
տէօյէրէք օտաւան տիշարը աթսըն , պու սիզին

շանընդտան մը տըր — տէտի :

Փատիշազ գօծա գարընըն պու լազըրտըլարընը
իշիթտի.քտէ երինէ պիրազ տիւշիւնճէյէ տալտը ,
վէ էվվէլ էմրտէ ֆիգըրինտէն գապահաթը գըզա
պուլտու իսէ տէ սօնրատան տահա տիւն.քի կէլէն
գըզըն պիլա սէպէպ պէօյլէ պիր հարաքեաթտա
պուլունաճաղընը տախի մէմուլ իթմէտիյինտէն
վէ օ արատա իսէ կէօղիւնիւն ուճու իլէ գըզա
նազար իթտիյինտէ անըն զաեէթ տարղընլլգ ի-
լէ գօծա գարըյա նազար իթմէ.քտէ օլտուղու-
նու վէ էյէր քէնտիսիւտէն չէքինմէսէ տէֆաթ-
լէ անը տէօյէճէ.ք մէրթէպէտէ պիր հալ ու հիյ-
յէթտէ պուլունտուղունու կէօրտիւ.քտէ գօծա
գարըյա տէօնիւպ — էյ եա , գապահաթ սէնին
տիր , պէն սանա ալտըղըմ գըզլար իլէ չօգլուգ
տիւշմէ տիմէտիմ մի , օ սէնին օտանա կէլմէմիշ
եա , սէն ճնուն օտասընա կէլմիշտին , սէնին սէօ-
ղիւն իւզրէ տահա տիւն.քի կէլէն գըզըն օտա-
սընտա սէնին նէ իշին վար , սանիյէն սէն չիմտի
պու գըզ իշին ասլը նէսի պէլլիսիզ տիտին իսէ օ
լազըրտըյը պանա սէօյլէմիշ օլտուն , սէնին պու
մինասիպէթսիզ լազըրտըն իշին պիւյիւզ ճէզայէ
միւսթահադ իսէն տէ եինէ խաթըրնա հիւրմէ-
թէն սէնին ճէզան շու օլտուն քի պունտան պէօյ-
լէ քէնտի օտանտա մահպուս օլուպ ասլա տիշա-
րը չըգ մայաճագսըն տէտի.քտէն սօնրա խատէմէ-
լէրէ անը ալըպ օտասընա կէօթիւրմէլէրինի վէ
ասլա տիշարը չըգմամասընա տիգգաթ իթմէլէ-
րինի էմր ու թէ նպի իյլէտի :

Գաւղանըն թօհումու օլան գօծա գարը պու

վէճհ իլէ օրթատան գալգ տըգտան սօնրա փա-
տիշահ գըղը հէր տայիմ թաթըը գուլլանարագ-
քէնտիսինէ ճէլպ իթմէքտէ կէզէր իտի, գըղ ի-
սէ էրքէքտէն եալընըզ պիր խուսուստան տօլա-
յը իճթինապ իտէր օլուպ՝ տիկէր ճիհէթլէ էօյլէ
խօրեատ մէշրէպլի օլմատըղընտան փատիշահա
աշուրի մուհապէթլէ կիւլէր եիւզ կէօսթէրիր վէ
հէր նէվի ճիլվէքեարլըգլարտա պուլունուր իտի :

Հալ պու քի գըղըն պու թէրէճէ ինսանէ եա-
գընըղը վէ ճիլվէքեարլըղը տախի թապիի տիւ-
պէրլիգ վէ հիւսնէտարլըղընա վէ հիւսնի նէզա-
քէթ վէ լէթաֆէթինէ իլավէ օլունտուգտա՝ փա-
տիշահըն անէ մուհապէթիի տահա զիյատէ թէշ-
վիգ վէ թէզեիտ իյլէտիյինտէն վէ փատիշահ իսէ
էօյլէ պիր մահպուպէի տիւարա հագգընտա ճէպը
իսթիմալինի գաթան թէճվիղ կէօրմէյիպ անըն
հիւսնիւ րիզասը իլէ իւնս ու իւլֆէթինէ նայիլի-
յէթէ արզիւքէշ օլտուղունտան փատիշահըն հալի
կիւնպէկիւն եաման վէ րուզիշէպ եանընտա պու-
լունան պիր տիլպէրին հասրէթի տիտարը իլէ
սիւզան օլուրուտու :

Իմտի պիր կիւն փատիշահ մէրգումէ իլէ էս-
նայը միւսահիպէթտէ անէ խիթապէն — էյ պէ-
նիմ տիլպէրի բաանամ, տահա նէ վագթա գա-
տար սէնին հիւսնի ճէմալինէ՝ եալընըզ պիր կիւ-
զէլ րէսմէ պագար կիպի նազար իտէճէյիմ. թա-
պիաթըն սանա իհսան իթմիշ օլտուղու շու թէ-
րէճէ հիւսնի տիլպէրլիյի թաիֆէի զիւքիւրտէն
քէթմ իթտիյինին սէպէպի նէ իսէ տօղրուսունո
սէօյլէյէճէքսին . չիւնքի պու ալէմտէ տօղ

լուգ հէր շէյտէն եվլա տըր, ճիհանըն իլմու մա-
ալիւմաթընա աշինա վէ պիւթիւն հիւնէր ու մա-
րիֆէթէ մալիգ օլուպ տա տօղրուլուղու օլմա-
եան պիր առէմտէն՝ տօղրու օլան պիր նատան
ատէմ տահա էյի տիր. չունքի՝ եվլէլքի հէր
շէյի պիլիր ամմա չիֆայիտէ քի տօղրու խապէր
վէրմէտիյինտէն գարշըսընտաքինի չուգուրա տիւ-
շիւրիւր. սօնրաքի իսէ աղ պիլտիյինի տօղրու
խապէր վէրտիյինտէն քէնտիսինէ պիր շէյ սիւալ
իտէնին սէպէպի նէճաթը օլուր. տօղրույու իգ-
բար իտէն ատէմին գապահաթը տախի ալֆ օ-
լուր, նասըլ քի հազրէթի Սիւլէյմանըն չօճու-
ղու տախի պու վէճհ իլէ չիֆայապ օլտու տէ-
տիքտէ՝ գըզ քէմալը հիճապ վէ իհթիրամ իլէ
փատիչահըն էթէյինի էփտիւքտէն սօնրա — է-
ֆէնտիւմ ճարիյէնիզին էֆէնտիմէ տօղրույու սէօյ-
լէմէքտէն պաշգա պիր իֆատէյէ նասըլ ճիւրաթ
իտէպիլիրիւմ, խուսուսի իլէ քի սիզ էֆէնտիմիզ
գուլաղա խօշ կէլէն եալանտան իճթինապ իլէ
թախթըն եանընա չօզլուգ. եանաշամայան տօղ-
րուլուղու պէեան իթմէքլիյիմէ փէշինան միւսա-
ատէ պույուրաուղունուզ թագտիրտէ արթըզ
պանա տօղրույու իգբար իթմէքտէն խէյֆ իտէ-
ճէք հիշ պիր սէպէպ գալմաղ. անճաղ. աղտէմճէ
չու չիմտիքի պէեան պույուրաուղունուզ հազ-
րէթի Սիւլէյմանըն չօճուղունուն ֆրքրասընր քէ-
միսէլէրինէ իֆատէյէ հիմմէթ պույուրմալարընր
քէճա իտէրիւմ — տէմէսի իւզէրինէ գըզըն պու
արգիւսիւ փատիչահըն փէք խօշունա կէլիպ՝ քէ-
լամէ չուրու իլէ « Հազրէթի Սիւլէյման պիր

կիւն ֆամիլեապը Պէլզիս իլէ օթուրուպ՝ միւսա-
հիպէթ իթմէքտէ իքէն՝ հիքնի թէվէլլիւտինտէ
էլլէրի այադլարը պիրպիրինէ եափըչըգ օլարագ-
տիւնեայէ կէլմիշ օլան չօճուգլարը տախի օ էս-
նատէ եանլարընտա օլտուղունտան վէ չօճուղուն
պու հալի իսէ տայիմ՝իւլ էֆգաթ իքիսինին տա-
խի տաղը տէրունինի միւճիպ պիր քէյֆիյէթ օլ-
տուղունտան՝ լադըրտը պու չօճուղուն իւզէրինէ
կէլէրէք պունլար գարը գօճա պիրպիրէրինէ
ճանըմ՝նասըլ օլտուտա պու մասումօւն էլլէրի
այադլարը պէջլէ օլտու տէյու տէրտլէշմէքտէ
իքէն օ արատա գուտրէթտէն պիր սէտա զուհր
իտիպ , « էյէր իքինիզ տախի պու չօճուգ տիւն-
եայէ կէլմէզտէն էվվէլ իշլէմիշ օլտուղունուզ պիր
կիզլի գապահաթընըղը ասլա չէքինմէյէրէք վէ
ութանմայարագ պիրպիրինիզէ տօղրուճա պէյան
իտէրիսէնիզ պու չօճուղուն էլ վէ այադլարը
տիւզէլէճէք տիր » տիմէսի իւզէրինէ Հազրէթի
Սիւլէյման պէնիմ կիզլի գապահաթըմ պու տուր
քի պիր կիւն պիր տավա բույէթ իթտիրմէք իշին
հուզըրմէ պիր ատէմ կէլտիյինտէ աճէպա տավա-
յը քէնտիսինտէն թարաֆա քէսմէքլիյիմ իշին
պանա պիր մըգտար աքճէ եախօտ պիր հէտիյէ
կէթիրմիշ մի տիր տէյու էլլէրինէ պադմըչմ
տիր տիմէզ չօճուղուն էլլէրի պիրպիրինտէն ա-
շըլըպ այրըլտը :

Օ վագըթ Հազրէթի Սիւլէյման Պէլքիսէ խի-
թապէն — իշթէ պէն իշլէտիյիմ գապահաթը տօղ-
րուճա սէջլէտիմ , չօճուղուն էլլէրի աշըլտը , սէն
տէ սէջլէ քի այադլարը աշըլտըն — տիտիյինտէ

Պէլքիս սըգըլարագ պիւղիւլէրէք վէ ութանա-
րագ , շէյ . . . մէյ տիյուպ պիր շէյ ույտուրուպ
սէօյլէմէքտէ կէզտի իսէ տէ զալիպա եալան
սէօյլէտիյիմ հալտէ չօճուղուն այագլարը տահա
զիեատէ պիւզիւ լիւրսէ տիյու գ օրգտուղունտան
քէլամէ պէտ իլէ — էֆէնտիմ պէն տէ պիր կիւն
պու չօճուղու համիլէլիյիմտէ փէնճիրէնին էօնիւն .
տէ օթուրուպ սարայըն էօնիւնտէ պիրագ ուզագ .
տա կէզինմէքտէ օլան պիր կիւզէլ տէլիգանլը
կէօղիւմէ իլիշմէսիլէ , ախ շու տէլիգանլը պիրագ
տահա եադըն կէլսէտէ իչէրի չաղըսամ տիյու
այագլարընա պագմըշտըմ — տիտիյինտէ չօճու-
ղուն այագլարը տախի աշըլըպ եիւրիւմէյէ պաշ-
լատը :

Իշթէ արթըգ շիմտի սէն տախի մէմուլ իտէ-
րիմ քի գալպինտէքի էսրարը ապլա պէնտէն
քէթմ ու իխֆա իթմէյէրէք տօղըուսունու սէօյ-
լէրսին տիտիյինտէ , գըզ ճէվապէն — էֆէնտիմ
քէմինէլէրինին շու պապտէ էրքէքտէն իճթինապ
իթտիլիմին սէպէպի շու տուր քի , պիզիմ սիւսի-
լէմիզտէ պուլունան քեաֆֆէի գըզլար էվլէն .
տիքլէրինտէն տօգուզ օն այ սօնրա , եանի չօ-
ճուգ տօղուրմագ հէնկեամընտա վէֆաթ իթմիշ-
լէր տիր , պունուն իչին պէն գաթան քիմնէ իլէ
ագտը թէզէվվիւճ իթմէմէյէ գարար վիրմիշիմ
— տէտի :

Փատիշահ գըզըն պու սէօզլէրի իւզէրինէ պիր
ազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա՝ անէ խիթապէն ,
— էյ պէնիմ նուրի տիտէմ , պու կիպի թէհի
վէ պաթըլ էֆքեարէ զահիպ օլմագլըղը սէնին

մատիւմ օլան մատիւմաթ վէ ֆիրասէթինէ եա-
դըշտըրամամ. չունքի պէնիի ատէմ քէնտի էնէ-
լինին նէ վագըթ վուգու պուլաճաղընը պիլմէ-
տիյի կիպի՝ նէ եիւզտէն վուգու պուլաճաղընը
տախի պիլէմէզ — տիյէրէք վէ տահա պունա էմ-
սալ չօդ տիւրլիւ լագըրտըլար խտէրէք, անըն
պու պապտէ գօրգուսունու տէֆ վէ նիյէթին-
տէն ֆէրաղէթ իթտիրմէյէ չալըշտը իսէ տէ գը-
զա ապա լագըրտը քեար իթմէտիյինտէն՝ հալ
պու քի պու հալտէ տախի փատիշահըն գըզա օ-
լան աչգ ու իշթիյագը տահա զիյատէ թէզայեիւտ
պուլտուղունտան նէ եափաճաղընը շաշըրըպ տէ-
րին տիւշիւնճէյէ տալմըշ օլտուղու հալտէ խաթ-
րընա գօճագարը տիւշտիւ, վէ աճէպա օ՝ շու
գըզը նիյէթինտէն ֆարիղ իթտիրիպ թէէհհիւլ
իթմէյէ պէլքի գանտըրապիլիո տիյէրէք գօճա-
գարըյը մահպուստան չըգարթտըրըպ նէզտինէ
ճէլպ իյլէտի, վէ անէ խիթապէն — իշթէ ար-
թըգ գապահաթընը ավֆ իթտիւմ, ամմա պիր
տահա գըզըն եանընա կիթմէ — տէտիյինտէ գօ-
ճագարը աղլայարագ փատիշահըն էթէյինի էօփ-
տիւքտէն սօնրա՝ անէ խիթապէն — էֆէնտիւմ,
պէն սիղին էմրինիզտէն տիշարը չըգմամ, օ վա-
գըթ տա անըն եանընա կիթտիւմ իսէ սիզէ մու-
հապէթի զիյատէ օլսուն տէյու սիզի մէթհ իթ-
մէք իշին կիթմիշտիւմ. անճագ օ գըզ զայէթլէ
քիպիր վէ խօտպին օլտուղունտան նաշի քիմնէ-
նին մէթհինի իշիթմէք խաթմէտիյինտէն պէնի
տէօյէրէք օտապընտան տիշարը չըգարտը. եօթ-
սա պէնիւմ սիղ էֆէնտիւմին ֆամիլեանըզլա մու-

հապէթլի օլմանըզտան մատա աթըզ պու ճի-
հանտէ նէ արզիւմ օլապիլիր , ճուզի հիւսնէ-
տարլըզա մալիզէ օլմուշ օլաուղու իշին քէնտինի
պու մէսնէտէ իրտիւմ զանն իտիյօր , տիմէյօր քի
օ խուսուս մահզա սիզ էֆէնտիմին պիր իհսանը
մախսուսէսի տիր . հէլէ պէն քիմէնին հազգընա
ֆէնա սէօյլէյէն գարըլարտան օլսամ պէլքի պու
իթտիյինէ օ գատար եիւրէյիւմ եանմաղ ըտը .
կիւվէնտիյի օ կիւզէլլիք իսէ՝ պանա սօրար իսէն
էվվէլքի գըզար օնտան չօգ . կիւզէլ իտի , պէ-
նիւմ կէնճիլիմտէքի գատար կիւզէլ օլսա աճէսլա
նէ եափար իտի . հալա պու կիւն տախի օնուն
կիյիտիյի էլպիսէլէրի կիյինսէմ վէ քէնտիմէ օ
գատար սիւս տիւզէն վէրսէմ , եինէ օնտան ա-
շաղը գալմամ . ամմա արթըզ պէն էօյլէ շէյլէրի
նէ եափաճաղըմ , պէնիւմ արթըզ պիր աեաղըմ
մէզարտէ , իսթէրիւմ քի սիզ պիրպիրինիզ իլէ
մուհապէթլի օլսաընը . կէլիր կէլմէզ սիզին հազ-
գընըզա նէլէր սէօյլէտի էֆէնտիւմ , նէլէր , նէ
չիրքիւլիյինիզ գալտը , նէ գապալըզընըզ հէփ-
սինտէն թէշէքքի իթտի . ֆազաթ պէն պէօյլէ
շէյլէրի լիսանըմա ալըպ սէօյլէմէմ . իքի քիշինին
վէ խուսուսիյլէ զէվճ իլէ զէվճէնին մապէյնինէ
նիֆազ պըրադաճազ , վէ պիրուտէթ ու ատա-
վէթի միւճիպ օլաճազ լազըրտըլարտան սարֆը
նազար իտէրիւմ . . . — տիմէքտէ իքէն՝ փատի-
շահ անըն սէօղիւնիւ գաթ իտիպ՝ — ճանըմ վա-
լիտէճիլիւմ արթըզ անլէրտէն սարֆը նազար ի-
տէլիւմ , էյի ֆէնա , արթըզ հէր նէ իսէ պէնիւմ
գապուլոււմ տուր , շիմտի սէն պէնի տիյնէ , պու

գըզըն պիր խույու վար իմիշ քի . . . տիյօր ի-
իքէն գօճագարը — էվվէթ պիր խաւոճմու, հէր
խույու ֆէնա տըր — տիյէրէք երինէ աղզընը աչ-
մայա պաշլատըղընտա փատիշահ տէֆաթլէ անըն
սէօզիւնիւ գաթ իտէրէք — ճանրմ վալիտէ հէլէ
պիր լազըրտըմը թէքմիլ իտէյիմ, խույու տէ-
տիյիմ չու տուր քի պուլնլարըն սիւսիլէլէրինտէքի
գըզլարըն հէփսի միւթէհհիլ օլուպ՝ չօճուգ տօ-
ղուրաճագլարը հէնկեամաւէ վէֆաթ իթմիշ օլ-
տուգլարընտան՝ պէն տէ օնլար կիպի օլուր իսէմ
տէյու գօրգտուղու ճիհէթլէ էրքէքտէն իճթի-
նապ իտիյօր . շունա սէն շիմտի պիր չարէ տիւ-
շիւնէպիլլիրմիսին — տէտի :

Գօճա գարը փատիշահըն պու քէլամլարընը
իշիթտիքտէ պու խուսուստան տօլայը քէնտի-
սինին երինէ մազհարը թալթիֆ ու հիւրմէթ օ-
լաճաղընը աղնայընճա փատիշահա իիթապէն
— վախ փատիշահըմ վախ, տիմէք քի շիմտիյէ
գատար պունա պիր չարէ տիւշիւնէմէտիյինիզ-
տէն էօյլէ պիր փէրի փէյքէրին սատէճէ խուպ
ճէմալինէ նաղար իլէ իդթիֆայէ մէճպուր օլ-
տունուզ էօյլէ՞ մի, պու քէյֆիյէթի պանա շիմ-
տիյէ գատար նիշին սէօյլէմէտիսիզ, տօղրուսու
պունա չօգ թէէսսիւֆ իթտիմ, շիմտիյէ գատար
չօգտան նալիլի մէրամ օլմուշ օլուր իտինիզ —
տէտի :

Փատիշահ գօճա գարըտան պու միւթտէյի
իշիթտիքտէ տիւնեա քէնտիսին օլուպ՝ անէ խի-
թապէն — աման վալիտէճիյիմ, էկէր չու խու-
սուսա պիր չարէ պուլաճագ օլուր իսէն պէնի

փէք պիւյիւք պիր տէրտտէն գուրթարմիշ օլա-
ճագսըն — տէտիյինտէ՝ գօճա գարը — փատիշա-
հըմ, անըն իչիւն ասլա թէէտիւֆ իւզրէ օլմա-
յընըզ, օ գօլայ պիր շէյ տիր, վէ ետիաճաղը-
նըզ տախի շու տուր քի սիզ շիմտի տիկէր պիր
ճարիյէ ալըրսընըզ, վէ քէնտինիզի օնա աշուրի
տէրէճէտէ կէօնիւ վէ մուհապպէթ վիրմիշ կէօս-
թէրէրէք գըզըն եանընտա անըն իլէ սըգը միւ-
սահիպէթ վէ տիւրլիւ շագա վէ ճիլվէլէր իտէր-
սինիզ. արատան պիր հաֆթա կէշմէտէն կէօրէ-
ճէքսինիզ քի շիմտի պին տիւրլիւ ինթիրաղլար
վէ միւշքիլաթլար մէյտանէ գօյան գըզ քէնտի-
լիյինտէն սիզէ թալիպ վէ ճէլպ օլաճագ տըր —
տէտի :

Փատիշահ գօճա գարընըն պու թէտպիրինի
ղայէթլէ պէյէնիպ՝ իրթէսի կիւն պիր ճարիյէ
ալըպ հարէմէ կէօնտէրտի, վէ քէնտիսի ախշամ
կէտիյինտէ արթըզ գըզըն հիչ եիւզիւնէ պիլէ
պագ մայարագ օ ճարիյէյէ աշուրի մէյլ ու մու-
հապպէթ ըզհար վէ անընլա սըգը իւլֆէթ վէ
մուհապէթ իթմէյէ պաշլատը :

Գըզ պու հալի կէօրտիւքտէ վագաա ֆէնա
պիր հալ քէսպ իթմէյէ պաշլատը իսէ տէ պու
խուսուսուն մահպուստան չըգմիշ օլտուղունու
խապէր ալտըղը գօճա գարընըն պիր թէտպիրի
օլտուղունու պիտիյինտէն պիր գաչ կիւն քէն-
տիսի խըտմէթիլլէ մէշղուլ օլարագ սապը իտիպ
հիչ պիր շէյ թընմատը : Հալ պու քի փատիշահ
իլէ ճարիյէ հէր ախշամ եան եանա տիզ տիզէ
օթուրուպ պիրպիլիլլէ տիւրլիւ շագա ճիլվէ իթ-

տիքէրի եերտէ ճարիչէնին քէնտիսինէ հատէ
պիղէ սու կէթիր , շունու շէօյլէ եափ , պունու
պէօյլէ եափ կիպի էմրէրինէ թէհամիւլ իթմէք
տէ թայիֆէի նիսաճէ արթըզ տայանըլմազ պիր
հալ օլտուղունտան դըզ չարնաչար փատիշահըն
արզիւսինէ ըուլի ըիզա կէօսթէրմէքտէն պաշ-
դա պիր չարէ գալմամըշ օլտուղունու տէրք իյ-
լէտի իսէ տէ , պու միւնասիպէթլէ քէնտիսի տէ
շու գօճա գարըյա պիր օյուն իթմէքլիյի գու-
րարագ , պիր կիւն փատիշահ հարէմտէ եալը-
նըզ օլտուղու հէնկեամտէ կիտիպ էթէյինի էօփ-
տիւքտէն սօնրա — էֆէնտիմ ճարիչէնիզ էֆէն-
տիմին թարաֆընտան վագը օլան էմրը շահանէ-
լէրինին իճրաաընտա պուլունամատըղըմ հադ-
գընտա աշուրի քէտէր վէ թէէսսիւֆ իթտիյիմ-
տէն պու պապտէ հայլու արիզ ու ամիգ միւ-
թալաւտէն սօնրա հէր նէ օլաճագ օլուրստ օլ-
սուն պու պապտէ էֆէնտիմի մահզուն վէ խաթ-
ըը շահանէլէրինի չիքէսթ իթմէքլիյի գաթան
թէճվիզ իթմէտիյիմտէն չիմտիյէ գատարքի ըս-
ըարըմ հադգընա նատիմ վէ պունտան պէօյլէ
ըուլի ըիզայէ գարար վիրտիմ իսէ տէ , պէնիմ
տէ էֆէնտիմտէն պունա մուգապիլ պիր րէճամ
օլւպ՝ օ տախի շու գօճա գարըյը պունտան
պէօյլէ վուգու պուլաճագ տըրլիք վէ մուհապէ-
թիմիղէ պիր սօվուգլուգ գաթըպ վէ պիր պօղ-
ղունլուգ վիրմէմէսի իչիւն ուզագ պիր տիարէ
մէնֆի իտէսինիզ , զիրա անլէր եալընըզ քէնտի
իլլէրինին չըգարընա կէօրէ հէր պիր ինսաֆ ու
մէրհամէթի պէրթարաֆ իտէրէք ատէմի ատէմ

իլէ պօզուշտուրմանըն տախի փէք ուսթասը
տըրլար — տէտի :

Փատիշահ գըզտան պու քէլամը իշիթտիքտէ
աշուրի մէմնուն վէ մէսրուր օլարագ իրթէսի
կիւն գօճա գարըյը պիր գաչ աթլըյա թէսլիմ
իտիպ՝ անը թա Հինտիսթանէ գատար կէօթիւ-
րիւպ պըրագ մայընճա ավտէթ իթմէմէլէրինի է-
քիտէն թէնպիհ իյլէտի , վէ պատէհու փատիշահ
սօնրատան ալտըղը ճարիյէյի տէֆ իտիպ՝ գըզ
իլէ միւտտէթի էօմրլէրինտէ քէմալը իշթիյագ ու
մուհապէթլէ պիրպիլլէրիյլէ իւլֆէթ ու մուհա-
պէթ իթտիլէր :

ՏԷՕՐՏԻԻ ՆՃԻԻ ՀԻՔԵԱՅԷ

ՄԱՂԻՐՊ ՓԱՏԻՇԱՀՐԵՐՆ ԳԸՋԸ ԱՊԷՐՊՈՒՆՈՒՆ

ՍԷՅՅԼԷՏԻՅԻ

Վազթըյլա Մըսըր տիարընտա պիր զէնկին
թիւճար վար իտի քի սէրվէթ ու սամանը ֆէվզ
էլ զայէ օլտուղունտան « րէիս էլ թիւճար »
թէսմիյէ օլունուր իտի :

Թիւճարը մէրգումուն Մահան նամընտա պիր
թէք էվլատը օլտուղունտան թիւճար անըն հիյնի
սէպավէթինտէն պէրու անըն թալիւմ ու թէրպի-
յէսինէ զիեատէ տըգդաթ ու իթինա իթմիշ վէ
Մահան զաթէն տախի ագիլ վէ ֆէհիւմ վէ հա-
լիւմ պիր ատէմ օլտուղունտան հէրքէս անը զի-
եատէսիյէ սէվէլլէր իտի : Մահան կիւնախղէ-
րի փէտէրի իլէ տիւքեանէ կիտիպ ախզուլիթա
իլէ վէ աթշամլարը էվէ կէլտիինտէ եարը կիճէ-
լէրէ գատար քիթապ օգումագլա մէշղուլ օլու-
րուտու , վէ հաֆթատա պիր կիւն տախի քէն-
տինէ էմսալ թիւճար էվլատլարընըն խանէսինէ
կիտիպ օնլարըլա կիճէ եարըսընա գատար էյլէ-
նիրլէր իտի :

Փէտէրի Մահանըն տէրք ու տիրայէթինի պիլ-
տիյինտէն տահա զիեատէ իշ էօյրէնսին տիյու ա-
նը տիկէր պիր թիւճար իլէ օրթագ իթտի , վէ
Մահան մէմլէքէթտէ գալըպ տիւքքեանտա ա-
լըշ վէրիշ իթմէյէ , շէրիքի իսէ թաշրալարա կի-
տիպ մալ կէթիրմէյէ գարար վիրիլտի :

Պիր էյյամ պէօյլէճէ կէշտիքտէն սօնրա պիր

կիւն եինէ օրթաղը մալ կէթիրմէք իւզրէ տիկէր
պիր մէմէքէթէ կիթմիշ օլտուղունտան պիր այ
գատար սօնրա պազը ահպապլարը եինէ միւթատ-
լարը իւզրէ էյլէնմէք իչին իչլէրինտէն պիրիւ-
նին խանէսինէ թէճէմիւ իտիպ Մահանը տախի
օրայա տավէթ իթտիլէր , վէ պիրազ էվտէ օթու-
րուպ էյլէնտիքտէն սօնրա օլ թիւճարըն շէհրին
խարիճինտէ պուլունան պախճէսինէ կիտիպ՝ օլ
կիճէյի օրատա կէչիրմէյէ գարար վիրէրէք հէվ-
սի գալգըպ օրայա կիթտիլէր , վէ հավուղուն
պաչընտա օթուրուպ աղաճլարա ֆէնէրլէրի ա-
սարագ զէֆգ ու մուհապէթ իլէ վագթ կէչիր-
մէյէ պաչլատըլար :

Կիճէնին վէ հավուղ պաչընըն պու քէյֆի ի-
լէ ճիւմէսի տէ պիրազ գարարլարընտան զիւտ-
տէ չագըպ չագըշտըրտըլար , հալ պու քի Մա-
հան ղանէթ թէմքինլի պիր ատէմ օլտուղուն-
տան սարհօչլուղունու պէլլի իթմէտիյինէ՝ արգա-
տաչլարը օնուն տահա գարարը կէլմէմիշ տէյու
մանեա վիրտիլլէրինտէն անէ պիրազ տահա չօգ
իչիրտիլէր :

Պիրաղտան տիւրլիւ նէֆիս եէմէքլէր տախի
կէլիպ՝ թէնավիլիւ թաամա պաչլանտը իսէ տէ
եինէ եէմէք արասընտա տախի շարապ գատէհ-
լէրի տօլուպ տօլուպ պօշալմագտա օլտուղուն-
տան , արթըգ Մահանըն կէրէյի կիպի պաչը տէօն-
մէյէ պաչլատը , վէ ուսուլ իլէ պիրազ տօլաչ-
մագ իչին այաղա գալգըպ պախճէյէ կիրտի ,
օրատա աղաճլարըն արասընտա պիրազ տօլաչ-
տըգտան սօնրա՝ պիրազ պաչը քէնտինէ կէլտի-

յինտէ թէքրար ահպապլարըննն եանննա ավտէթ
խտէճէյի հէնկեամտէ աղաճլարըն արասընտան
պիր ատէմին քէնտի պուլունտուղու թարափա
տողրու կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրէրէք պա-
գայլմ շու քիմ իմիշ տէյէրէք օրատա տուր-
տու : Օլ ատէմ իսէ կիթտիքճէ քէնտի եանննա
տողրու եագլաշոր . նիհայէթ թա եանննա կէլ-
տիքտէ պագտը քի մալ ալմագ իչին թաշրայա
կիթմիշ օլան օրթաղը տըր : Օլ վագըթ աշուրի
թաաճիւպ վէ հայրէթէ կիրիֆթար օլարագ անէ
խիթ ապէն — ճանըմ սէն նէ վագըթ կէլտին վէ
պէնիմ պուրատա օլտուղումու նասըլ պիլիպ տէ
պուրայա կէլտին — տէյու սիւալ իթտիյինտէ
օրթաղը աշուրի սէվինճ իլէ — տիմէ օրթագ ,
պէն պու տէֆա օ կիթտիյիմ մէմէքէթէ կէօ-
թիւրտիւլիմ մալլէրի չօգ քեարը իլէ սաթտըմ .
վէ օրատան տախի պէտէլինէ պուրատա կէչէր
հայլու մալ կէթիրտիմ իսէ տէ՝ կիճէ վագըթ
կէլմէքլիյիմ թէսատիֆ էթտիյի ճիհէթլէ շէհրին
գափուլարը գափալը օլտուղունտան մալլէրի օ-
րատա քիմսէնին կէօրէմէյէճէյի պիր մահալէ
եըգտըմ , վէ սէնին պուրատա պուլունտուղու-
նու տախի եօլտա պիրիսինտէն խապէր ալըպ՝
պուրայա կէլտիմ . իմտի հայտէ սէնինլէ շուրա-
տան չապուճագ կիտէլիմ տէ էյէր շու մալլէրի
սապահ օլմատան պիր գապիլինի պուլուպ շէհրէ
կիրտիրէպիլէճէք օլուր իսէք՝ հաղըր կէօմիւլք
ըէսմինի տախի գազանըրըլ — տէտիյինտէ քեաֆ-
ֆէի շէֆգաթ , մէրհամէթ , ինսանիյէթ վէ հագ-
գանիյէթ տուլղուլարը իլէ պիրլիքտէ ագլ ու

խորագ տախի լաղվ վէ նապէտիտ օլմագլըդ
 թամաքեարլարա մախսուս պիր խասսէ օլտու-
 ղունտան Մահանա տախի աշուրի վէ նապէճա-
 քեար սէվտասըյա պու հալ վագը օլուպ ասլա-
 հիսապ իտէմէյէրէք քի՝ փէք էյի եա պու ա-
 տէմ թաշրա կիտէլի տահա անճագ պիր այ վար
 եօդ, պու նէ վագըթ օ մէմլէքէթէ կիթտի,
 նէ վագըթ մալլէրի սաթտը եէրինէ մալ ալտը,
 պուրայա կէլտի, նիչին կիճէ վագըթ կէլտի,
 մալի նէրէյէ ինանտը, նիչին տօղրուճա պախ-
 ճէնին գափուսունտան կիրիպ հալուղ պաշընա
 կէլմէտի տէ պախճէնին տիվարընտան աշտը, կի-
 ճէ վագըթ եօլտա պէնիմ պուրատա պուլուն-
 տուղումու քիմաէ՛ն խապէր ալապիլտի, պու
 գատար հէլալընտան փարա գազանմըշ իքէն՝
 պիր տէ նիչին կէօմրիւքտէն մալ գաշըրմայա
 գալգսըն. պուրալարը գաթան թախտը միւթա-
 լաայա ալմագսըզըն օրթաղընըն տէտիքլէրինէ
 տէրագապ գանըպ՝ հաթթա — աֆէրին, պունու
 էյի տիւշիւնմիւշսիւն — տէյէրէք անը մէթհ ու
 փէսէնտ իյլէյիպ՝ իքիտի ուսուլ իլէ պախճէնին
 գափուսունտան տիշարը չըգտըլար վէ սահրա
 թարաֆընը թութուպ կիթմէյէ պաշլատըլար:

Իքի իւշ սաաթ պէօյլէճէ կիթտիլէր իսէ տէ,
 Մահան ֆիքրինտէն պիր տիւղիւյէ մալլէրի կիճէ
 վագըթ քիմնէյէ տույուրմագսըզըն վէ կէօթէր-
 մէքսիղին շէհրին հաճկի թարաֆընտան վէ նէ՝
 եօլ իլէ իտխալ իթմէլի օլտուղունուն թէֆէք-
 քիւր վէ թասափվուրու իլէ մէղուլ օլտուղուն-
 տան էվլէլ էմրտէ նէ շէհր իլէ պախճէնին արա-

սը օ գառար ուղագ օլմատըղընըն վէ նէ տախի
 եօլլարըն պաշգա տիւրլի օլտուղունուն ֆար-
 գընտա օլամատը իսէ տէ սօնրատան ֆիգրինտէն
 հէր պիր խուսուսու գարարլաշտըրտըգտան սօնրա
 պաշընը գալտըրըպ տէօրթ թարաֆընա նազար
 իթտիլինտէ շէհրին հիշ պիր թարաֆընտա վագը
 օլմայան պիր թագըմ չալըլըդլար վէ գայալըդ-
 լար արասընտա պուլունտուգլարընը կէօրմէսիյլէ
 արգատաշընա խիթապէն — օրթագ , օ տէյիլ
 ես պիզ նէ եափայօրուզ , պէօլլէ նէրէյէ կիտի-
 յօրուզ , եօխսա եօլու շաշըրտըգ մը , շիմտիյէ
 գատար չօգտան շէհրէ վարըլըր ըտը , հէմ պէն
 շէհրին հիշ պիր թարաֆընտա պէօլլէ եէրլէր աս-
 լա պիլմէյօրում — տիտիքտէ օրթաղը — մաշալ-
 լահ էֆէնտիմ , կիւմրիւքտէն մալ գաշըրմայը դօ-
 լա՞ մը զանն իթտիս , էօլլէ հէրքէսին պիլտիյի
 թարաֆտան մալ գաշըրըլըր մը , փարա գազան-
 մագ տիտիյին էօլլէ աղաճլարտա ֆէնէրլէր ասը-
 լը հավուզուն պաշընտա օթուրուպ տա եումու-
 շաճըգ շարապ իլմէյէ պէնզէմէզ , պէն օ մալլէրի
 սաթըպ փարէ գազանմագ իշին թաշըալարտա նէ
 սըգընթըլար չէքտիմ , շուրտան շէհրէ իքի ա-
 տըմ եօլ կէօղիւնէ պու գատար ուղոնմու կէօ-
 ըլինիւյօր , եօլլարըն թէպտիլ կէօրիւնտիւյինէ
 սէպէպ իսէ էլան պաշընտա օլան իշընթին տիւ-
 մանը աըր — տիյէրէք եինէ պիր տիւղիւյէ կիթ-
 մէքտէ իտիլէր :

Պիր էյեամ տահա պէօլլէճէ կիթտիքլէրին-
 տէ Մահան քէնտիլէրինի պիր թագըմ սիվրի
 գայալար արասընտա վէ տէրէ իշլէրինտէ կէօր-

մէսիյլէ տէֆաթլէ օրթաղընա — ճանրմ պէ
գարտաշ հէր նէ գատար իշրէթ վիճուտի վար
օլան շէյի թէպտիլ հիյէթտէ կէօսթէրիւր իսէ տէ
հիշ օլմայան շէյի տէ վար կէօսթէրմէզ եա,
պիզիմ շէհրին ճիվարընտա պէօյլէ եէրլէր նէ՞
կէզէր, պէն սարհօշ իսէմ սէն տէ մի սարհօշ-
սուէն — տէտի իսէ տէ, օրթաղը — ճանրմ սէն
պու թարաֆլարա օ պիր թարաֆտան կէլմիշ
օլտուղունտան՝ պու թարաֆտան կէլինտիքտէ
սանա աճայիպ կէօրիւնիւր, սէնին տաղ տէտի-
յին հէր թարաֆընտան պիր պաշգա տիւրլիւ
հիյէթտէ կէօրիւնիւր, տուր տա պագ, շիմտի
պու եօլ տա պիլտիյին եօլլարըն պիրիսինէ չը-
գար — տիմէսի իւզէրինէ Մահան երինէ թաճիւպ
իլէ — հայտէ օնա էօյլէ տիյէլիմ, անճագ սա-
պահ եագլաշըյօր, տահա պիզ կիտիյօրուզ —
տէտիյինտէ, օրթաղը — էֆէնտիմ նէ՞ մինասի-
պէթ տահա պիզ պախճէտէն չըգալը եարմ
սաաթ անճագ օլտու, օ վագթըն սանա ուղուն
կէօրիւնմէսինին սէպէպի նէ գատար օլսա թաթ-
լը ճիւմպիւշիւ պըրագըպ էհպապլարընըն եա-
նընա իշիմիզի պիթիրտիքտէն սօնրա երինէ ալ-
տէթ իթմէքլիյէ աճէլէ իտիշինտէն նաշի տիր,
վագաա պիրաղ եօլ տօլաշտըղմըզ տախի ին-
քեար օլունմազ, ֆագաթ օ խուսուս տախի նէ
չարէ իյճապը մասլահաթտան տըր, հէմ պու
թարաֆտան կէլտիյիմին չօղու սէպէպի տախի
սանա պախճէյէ կէլիր իքէն էսնայըր րահտէ թէ-
սատիւֆ իլէ իթտիյիմիզ գալլ ու գարար մու-
ճիպինճէ պու թարաֆլարտա միւքէմմէլ պիր

պախճէսի պուլունան վէ կիւմրիւքտէ մէմուր օլան
թաներտըղըմ ագըլը պիր զաթէ ու զրամագ տըր ,
մաալիւմ օլտուղու իւզրէ օնուն տա պու պապ-
տէ պիղէ պաշլըճա լուզումի վար տըր , պու իշ-
էօյլէ պիր շէյ տիր քի անը սալթ կիւմրիւք գօլ-
ճուլարընըն կէօզիւնտէն տէյիլ տիկէր թիւճար-
լարտան տախի կիզլի թութմագլըղըմը ֆարզ
տըր , շունքի սօնրա անլէր տախի պու եօլու էօյ-
րէնիպ պիզիմ իլէ պէրապէր փարէ գաղանմայա
պաշլարլար , պիզ իսէ պաշգալարընըն գաղանմա-
տըղը փարէյի գաղանմազ իսէք օնա քեար
տիւրմի տիմէքտէ իքէն օ արալըգ Մահանա
երինէ պիր սիվրի գայալըգ մահալ կէօթէրիպ
— իշթէ օ տիտիյիմ ատէմին պախճէսի շուրասը
տըր , սէն շուրատա պիրազ տուր , պէն կիտէյիմ
օ ատէմի ալըպ կէլէյիմ — տիտիյիստէ Մահան
զաթէն օրթաղը եանընտա իքէն օ եերլէրտէն
դօրգմագտա իքէն պիր տէ օ եանընտան այրը-
լընճա տահա զիեատէ դօրգաճաղընը պիլտիյին-
տէն աման պէնտէ պէրապէր կէլէյիմ — տէտի
իսէ տէ օրթաղը — խայըր սէն կէլմէք օլմազ ,
հէրիֆ շիմտի սէնի կէօրիւր իսէ չիւփհէլէնիպ իշ
պօղըլուր տիյերէք քէնտիսի այրըլըպ օ սիվրի
գայալըգլարըն արասընտա զայպ օլտու :

Պիշարէ Մահան իսէ թամա սէպէպինէ իտրա-
զը օ թէրէճէ քէօրլանմըշ իտի քի շու կէօմրիւք
մէմուրու եօլտա օրթաղըմա կէճէ վագթ նափըլ
րաստ կէլէպիլիր , վէ տէրագապ անըն սէօզիւնէ
նափըլ ըույի ըիզա կէօսթէրէպիլիր , վէ էօյլէ
տախի օլմուշ օլսա մատամ քի մապէյնլէրինտէ

պէօյլէ պիր մուգավէլէ օլտու իսէ հերիֆ նիչին օրթաղըմ իլէ պերապէր պախճէյէ կէլմէյիպ տէ կիճէ վագըթ օ դատար ուղագ օլան քէնտի պախ. ճէսինէ կիթտի տէ պիզ անը օրատան ալմագըլը. ղըմըզ իչին տիֆաթլէ օ դատար եօլու գաթ ի. տիպ անըն պախճէսինէ կէլմէյէ մէճպուր օլտուգ տէյու ագըլ իտէմէյիպ օ դատար եալանլարա ինանտըգտան պաչգա, էլան շիմտի օրթատա պախճէյէ պէնզէր շէյ օլմատըղը հալտէ տախի սիվրի գայալարա պագտըղընտա եինէ ֆիգրին. տէն պունլար հէփի պիրէր աղաճ իսէ տէ դա. լիպա կէճէ վագըթ էօյլէ կէօրինիւյօր տէյու քէնտի քէնտինի ալտաթմագտա իտի :

Հալ պու քի արատան պիրաղ վագըթ կէչիպ կէլէն կիտէն օլմատըղընտան, վէ քէնտիսինէ պիրաղ մուգատտէմ աղաճ կէօրինէն օ սիվրի գայալըգլար հէր պիրի պիրէր ատէմ կէօրին. մէյէ պաչլատըղընտան պիչարէ Մահան զաթէն նէֆէս ալմայա գօրգույօր օլտուղու սէպէպինէ նէ օրթաղընա սէս վիրէպիլիպ նէ տէ եօլտան կէրի տէօնէպիլիպ էօյլէ պիր հալը թէրէտտիւտ. տէ գալտը, վէ հայլու տա եօրուլմաւշ օլուպ տիզ. լէրինտէ տէրմանտա գալմամըշ օլտուղունտան պիրաղ օրաճըգտա օթուրմագ իսթէտի իսէ տէ օթուրմայա տա գօրգուպ նէ եափաճաղընը շա. շըրմըշ օլտուղու հալտէ հէլէ նէյիսէ պէրէքէթ վիրսին եալաշ եալաշ կիւն տօղու թարաֆըն. տան ուֆուգուն աղարմայա պաչլատըղընը կէօր. տիւլիւնտէ իւզէրինէ պիրաղ ճան կէլտի, վէ պի. րազտան օրթալըգ թէքմիլ աղարտըղընտա տէօրթ

Թարափընա պագտը քի նէ պախճէ վար , նէ օր-
թաղը , հաթտա պիրազ եիւքսէյէ չըգըպ էթ-
րաֆա նազար իթտիքտէ շէհրէ պէնգէր պիր եէր
տախի կէօրէմէյիպ քէնախիսինն եափա եալընը
եիւճէ տաղլար պաշընտա գալմըշ օլտուղունու
միւշահատէ վէ օ օրթաղը զանն իթտիյի առէմին
պիր միւֆսիտին պիրի օլտուղունու տէրք վէ
թէֆհիմ հյլէտի :

Իմտի Մահան էթրափընտաքի պիրպիրինտէն
եիւքսէք տաղլարա վէ գարա պուլութ կիպի
օրմանլարա նազար իթտիյինտէ քէնտինի շաշը-
րըպ վէ խէյֆ ու հիրասընտան նաշի տիտրէյէ-
րէք — պու պէնիմ պաշըմա կէլէննէ տիր — տէ-
յու աղլամայա պաշլատը իսէ տէ էօյլէ պիր մա-
հալտէ աղլամանըն տախի ֆայիտէսի օլմայաճաղը
վէ պիր ան էվվէլ եօլա տիւշիւպ կիթմէքտէն
պաշգա պիր չարէ օլմատըղը տէրքեար օլմաղլէ
հէման տաղտան աշաղը ինտի իսէ տէ եօլ նէ եսն-
տէ , պիր եօլ պուլմագ իչին պիր էյյամ պիր
թարաֆա կիտէր , պագար կէօրիւր քի կիթտիք-
ճէ էօնիւնէ ասլա հիչ պիր թարափը կէօսթէր-
մէյէն եա օրմանըգ կէլիյօր եա սիվրի գայալար ,
օրթատու ին ճին եօգ . իմտի օ թարափը պըրա-
գըպ օ պիր թարաֆա տէօնէր , պիրաղտա էօյլէ
կիտէր պագար քի էօնիւնէ պիր թագըմ ինսիգ
տէրէլէր տէհչէթլու մաղարալար չըգար , խիւլա-
սա պու հալ իւգրէ ախշամա գատար տօլաշտը
իսէ տէ նէ պիր եօլ պուլապիլաի նէ տէ պիր եօլ
սիւալ իտէճէք ատէմէ րաստ կէլէպիլտի , օ ա-
րատա կիւնէշ տախի կիւն պաթըր թարափընա

տօղրու մէջիլլէնիպ ախշամըն թագարըիւպ իթ-
մէսի Մահանը եէնիտէն խէյֆ ու թէլաշէ տիւշար
կյլէտի :

Օլ անտէ մէլուլ վէ մահզուն քէնտի քէնտի-
նէ , ախ պու նէ ֆէլաքէթ իտի տէ պէնիմ պա-
շըմա կէլտի , շիմտի վարըլըպ պագըլսա էհպապ-
լարըմ պու կիւն տէ պիր պաշգա եէրտէ զէֆգ-
իթմէյէ կիտիյօրլար , պէն իսէ թամաըն թահրի-
գիյլէ պաշըմա նէ պէլալէր կէթիրտիմ , շիմտի
պէն նէ եափայըմ նէ եանէ կիտէյիմ տիյէրէք
հայլու էնտիշէ վէ թէֆէքքիւրէ տալտըգտան
սօնրա օրաճըգտա պիր մաղարայա կիրիպ օ կի-
ճէ օրատա գալմայա գարար վիրտի , վէ գօր-
գուսունտան տիտրէյէրէք օրայա կիրտի :

Պիր տէ օ արատա պիրաղ ուզագտան պիր
ինսան սէսի իշիթմէսիլլէ սէվինճ իլէ օ թարաֆա
տօղրու գուլագ վիրմէյէ պաշլատը , վէ պիրաղ
տահա վագթ կէշէր կէշմէզ պագտը քի պիր իս-
թիյար ատէմ իլէ պիր գօճա գարը սըրթլարըն-
տա պիրէր մըգտար օտուն օլտուղու հալտէ ա-
ղաճլարըն արասընտան չըգըպ՝ քէնտի պուլուն-
տուղու մաղարանըն էօնիւնէ կէլտիլէր : իթթիյար
ատէմ տիգաթլըճա Մահանըն եիւզիւնէ նաղար
իթտիքտէն սօնրա անէ խիթապէն — այ օղու
սէն պուրայա նիշին կէլտին , պունուն պուրասը
եապանի վէ տաղ ատէմլէրինին մէքեանը տըր ,
սէնի կէօրիւրլէր իսէ աման վիրմէյիպ չիյ չիյ
եէրլէր — տիտիյինտէ Մահան իթթիյարըն էթէ-
յինէ սարըլըպ — աման պապաճըղըմ պանա մէր-
համէթ իթ , պէն պուրայա քէնտի հիւնի ըիզամ

իլէ կէլմէտիմ — տիյուպ վուգուլի հալի անէ պէ-
յան իթտիյինտէ, իխթիյար մէրհամէթէ կէլէրէք
— վախ էվլատըմ վախ, տօղրուսու հալինէ ա-
ճըտըմ, ամմա իսապէթ օլտու քի պէն սանա
րաստ կէլտիմ, զիրա օ սէնին օրթաղըմ զանն
իթտիյին եապան ատէմի տիր քի շիմտիյէ գա-
տար սէնին կիպի չօգլարընը պու սահրալարա
տիւշիւրիւպ աճլըգտան վէ սուսուզլուգտան թէ-
լէֆ իթմիշ տիր. հայտէ կէլ պէնիմ արգամը-
րա, ամմա սագըն սէսինի չըգարմա — տէտիք-
տէն սօնրա քէնտիսի իլէ գօճա գարը էօնտէն
Մահան արգալարընտան կիթմէյէ պաշլատըլար :

Պիչարէ Մահան վագըթ տախի կիճէ օլտու-
ղունտան նէ՞ թարաֆա կիթտիյինի հիչ պիլէմէզ
իտի, վէ իխթիյարըն թէնպիհինտէն գօրգարագ-
նէրէյէ կիտիյօրուզ տէյու տէ սօրամազ իտի,
վէ ույգուսուղլուգ պիր եանտան եօրղունլուգ
տա պիր եանտան վիճուտինտէ հալ գալմամըշտը
իսէ տէ ֆիքրինտէն եա շու իխթիյարլար տա
հէմտէ սըրթլարընտա եիւք օլտուղու հալտէ
եիւրիւյօրլար վէ հէմ պէն տէ արթըգ շու նա-
մալիւմ եէրլէրտէն գուրթուլաճաղըմ տիյէրէք
թէսէլլի օլուրտու :

Պէօյլէճէ եարը կիճէյի կէշտի էլան կիթմէք-
տէ իտիլէր. պիր արալըգ գօճա գարը տախի
ղալիպա աշուրի եօրուլմուշ օլտուղունտան իխ-
թիյարա խիթապէն — ճանըմ պիզ արթըգ ֆու-
գարա օլտուղումուղտան պու էզիյէթի չէքիյօ-
րուզ տիյէլիմ, նիչէ թամահքեար զէնկինլէր տէ
պիլիւրիմ քի այնի պիզիւմ կիպի վէ իհթիմալ

տոր տահա պիղտէն պէթէր պիր զարուրէթտէ
կիպի եղիյէթ չէքէրլէր , միլեօնլարլա փարէ սա-
հիպի օլտուգլարը հալտէ պու կիւն փարա գա-
զանմասալար աճլըգլարընտան էօլէճէք կիպի
պիր գօրգու իլէ էնվայի մէշադգաթլար չէքէ-
րէք վէ տիւնեանըն հէր տիւրլիւ ղէֆգ ու սէ-
ֆասընտան քէնտլիլէրինի մահրում իտէրէք պիր
փարա ֆաղլա թիճարէթին արգասընա տիւշէր-
լէր վէ էօյլէ տէ պիր խային վէ ղատտար եիւ-
րէքի օլուրլար քի եանլարընտա պիրիսի աճլը-
ղընտան էօլէճէք օլսա պիր լօգմա էքմէյի սն-
տէն քէթմ իտէրլէր — տէտիլինտէ իխթիյար
ղալիպա պիր մուգալլիտ ատէմ օլտուղունտան
գարըյա խիթապէն — պէ' գարը պէն սանա գաչ
տէֆա եօլտուղ լադըրտըլար իթմէ տիմէգմիլիմ,
շիմտի օ գապիլտէն օլարադ շու թամահքեար-
լարըն հագգընա սէօյլէտիլին լադըրտըլարըն տա-
խի քեաֆֆէսի սըրֆ իֆիթիրա վէ պիւհթան տըր ,
հէմ տախի սույի զանն տըր , պիլմիշ օլսըն քի
տիւնեանըն էն էյլիքտա ղէն ֆէտաքեար ատէմ
լէրի թամահքեարլար տըր . տիւնեատէ մէվ-
ճուտ օլան տիկէր ատէմլէրին քեաֆֆէսի քէն-
տի հուղուր ու իսթիրահաթլարը վէ ղէֆգ ու
սէֆալարը իչին չալըշըլար , քիմնէին տիկէր
պիր քիմնէ իչին չալըշմագ սըգընթը չէքմէք եօ-
րուլմագ խաթըրնա պիլէ կէլմէտիքտէն մաատա
պիրիսի վէլէվ պիրինէ էօյլէ պիր թէքլիֆտէ
տախի պուլունաճագ օլսա սէն տէլլ' միսին տէ-
յու հէր քէս եիւզիւնէ պագար . համտ օլսուն
սէնին տէ էլին վար այաղըն վար կիթ չալըշ տա

սաստեթ ու իսթիգպալինի թէէմին իյլէ տէր-
 լէր . եալննը թամահ, քեարլար տըր քի եէմէ-
 յէրէք իշմէյէրէք, կիլինմէյէրէք գուշանմա-
 յարագ խիւլասա տիւնեանն հիշ պիր զէֆգ ու
 սէֆասընտա պուլունմայարագ փարէ պիրիքտի-
 րիպ սօնրա պաշգալարընա թէրք իտէրլէր, պու-
 նու . սէնին անան պապան եափաթ մը, նէ՛ հա-
 ճէթ, եափմըշ օլսալար ըսը սէն շիմտի սըրթըն-
 տա օտուռն թաշըմայա մէճպուր օլմազ ըտըն, վէ
 հէմ անլէրին չօղու եափար իսէ պիլէ պու
 խուսուս տիկէր պիր գաշ ճիհէթլէրլէ անլէ-
 րին պօրճու տուր, ֆազաթ պու զէվալլը ա-
 տէմլէր էքսէրի հիշ պօրճլարը օլմատըղը ատէմ-
 լէր հագգընտա պու տիւրլիւ համիյյէթ վէ սէ-
 խավէթատ պուլունուրլար : Հա՛, պագ էյէր տէ-
 յէճէք օլուր իսէն քի էօյլէ ամմա պէօյլէ պիր
 ֆէտաքեարլըղը փէք կէճ իճրա իտէրլէր, պուն-
 տա հագգըն վար տըր : անճագ պու խուսուս
 տախի էյէր ինճէ տիւշիւնիւլիւր իսէ անլէրին
 նիյէթլէրինին իյիլիյինտէն նէշաթ իթմէ պիր
 քէյֆիյէթ տիր . չունքի հէրիֆլէր տիւշիւնիւր-
 լէր քի էյէր շիմտի պիզ մալիգ օլտուղումուզ
 փարէ եախօտ մալին պիրէր մըգտարընը այըրըպ
 փարչա պէօլիւք վէրէճէք օլսագ՝ նաֆիլէ ալան
 ատէմին տէ իշինէ եարամայաճագ, ալտըղը կիպի
 կիւն խարճըղը իտիպ կիտէճէք . իյիսթ մի պի-
 րիքտիրէլիմ պիրտէնպիրէ վէրէլիմ տէ հէրիֆին
 տէ իշինէ եարասըն, պիր եարէսինէ մէհէմ օլ-
 սուն տէրլէր . ամմա պունուն իշին արատան
 պիրագ վագըթ կէշէր տիյէճէքսին, էյ նէ՞ եափ-

մալը էֆէնտիմ, պու խուսուս տախի պէնի պէ-
շէր իշին թապիի պիր շէյ տիր . հէմ չօգ օւ-
սուն հէմ պիրտէնպիրէ օլսուն՝ օ հէր վազըթ
օլամազ . շունտան աղնա քի հանիյա շու պիզիմ
պազը սու իշտիյիմիզ տամլայարազ ազան չէշմէ
եօգմու , պիզ օնտան սու իշէճէյիմիզ վազըթ
նէ եափարըզ , էօյլէ տամլայարազ ազտըղը հաւ-
տէ աղըըմըղը ալթընա թութամազ օլսազ պիր
շէյ աղնայամայաճաղըմըղ իշին չէշմէնին աղընա
պիր թափա թըզայըպ պիր էյեամ հիչ ազըթ-
տըրմայըզ , վէ պունուն իշին տախի տիլիմիզ գու-
րույարազ պիրազ տահա սապր իտէրիզ ամմա
սօնրա տա թափայը աշտըղըմըղ կիպի աղըըմըղա
պիրտէնպիրէ հէօրէօլտէք սու տօլուպ սուսուզ-
լուղումուղու գանտըրըրըզ : Պու թամաքեար
տէյու թազպիհ իթտիյին ատէմլէրին՝ քէնտի-
լէրինտէն սօնրաքիլէրէ մալ վէ փարէ պիրիք .
տիրմէք պապընտա օլան չէֆգ ու ղայրէթլէրի-
նին նէ թէրէճէլէրէ վապ օլմուշ օլտուղունու
շունտան տախի աղնայապիլիրսին քի՝ պէնիի ա-
տէմին էօնտէ սօնտա պօրճու օլտուղու էճէլին
տիւշիւնճէսի , անըն վազթընըն պիգարարըղը
վէ եինէ օ պիգարարըղըն տախի պէնիի ատէմէ
նամալիւմ օլմասը՝ մալ ու փարա պիրիքտիրմէք
պապընտա ինսանէ պիր կէվշէքլիք վէ գայրէթինէ
պիր սէքթէ իրաս իտէճէյինի պիլտիքլէրինտէն
միւմքին մէրթէպէ էօլիւմիւ տախի տիւշիւնմէզ-
լէր . գապրիսթանլարտան թարաֆա չօգլուգ
նաղար իթմէղլէր , վէ թէսատիֆլէ պիր ճէնաղէ
տախի կէօրսէլէր պու կիպի պիր հաւ օնուն իշին

իմիշ պիղիմ՝ իչին տէյիլ տէյու քէնտի քէնտի-
լէրինի ալտաթմադ քիւսթահլըղընա գատար չը-
գըչըրլար . սէն տէ տուրմուշ տա պէօյլէ ատէմ-
լէրին հագգընա ֆէնա սէօյլէյօրսուն : Անլէրին
քէնտի հայաթլարընտաքի իթտիքլէրի քէսիրի
նէֆս վէ իսթիյարի մահրումիյէթ տէ պաշգա .
քի պու խուսուս տաղլարտա վէ մաղարալարտա
մէսքիւն ապտալլարըն (ճգնտուր) սապր ու թէ-
համմիւլինէ տախի գըեաս տէյիլ տիր . զիրա
անլէրին նէ գատար օլսա մահրումիյէթինէ նի-
յէթ իթմիշ օլտուգլարը շէյլէր հէր ան կէօզլէ-
րինին էօնիւնտէ պուլունմատըղընտան , սապր ու
թէհամիւլ իթմէլէրի պիրազ գօլայլաշըր , ֆա-
գաթ պուկար տիւնեատա պուլունան հէր նէվ
կյլիքլէր իչինէ զարգ օլմուշ օլտուգլարը հալ-
տէ՝ տէնիղէ տիւշմիւշ օլան պիր ատէմլին աղղը-
մա սու կիթմէսին տէյու աղղընը սըգը սըգըյա
գափատըղը կիպի՝ անլէրին հիշ պիրիսինտէն պիր
ճիւզի օլտուն լէզզէթեապ օլմամագ իչին եալը-
նըղ աղղըլարընը տէյիլ տույղուլարընը տախի
գափայըպ սապր ու թէհամմիւլ իտէրլէր , վէ
պու տէրէճէ փէրհիգքեարլըգտան տախի մագ-
սէտլէրի ապտալլար կիպի քէնտիլէրի իչին պիր
սէվապ եախօտ ֆաղիլէթ գազանմագ տախի օլ-
մայըպ՝ անճագ վէ անճագ պաշգալարընըն պիւ-
թիւն պիւթիւնէ խայր ու մէնֆաաթը վէ հու-
զուր ու իսթիրահաթլարը տըր . չիմտի տօղրու
սէօյլէ տիւնեատէ պէնիի պէշէրտէ պուլնտան
տա տահա զիեատէ վէ պիւյիւք ֆէտաքեարլըգ
խայալ օլունապիլիւր մի — տէտի :

Մահան իսէ պու սէօղլէրին քեաֆֆէսինին
կիւյա քէնտիօինէ խիթապ կիպի խոուկի զաննը-
նա զահիպ օլարագ տիւշար օլմուշ օլտուղու
շու վարթայը հէլաքտէն գուրթուլապիլտիլի
հալտէ արթըգ թէպտիլի ախլագ իթմէքլիյէ գա-
րարը գաթի վիրմէքտէ իտի :

Օ էսնատէ եինէ շաֆագ վաղթը թէգար-
րուպ իթտիքտէ իխթիյար Մահանէ տէօնիւպ
վէ անէ պիր գայաննն արգասընը կէօսթէրէրէք
— օղլում շուրատա պիգիմ գուլիպէմիզ վար
տըր , սէն պուրատա պիրազ պէքլէ , պէն շու
սըրթըմըղտաքի օտունլարը օրայա պըրապայըմ
տա կէթիթ սէնին եօլունու տօղրուլարըմ — տէ-
տիքտէն սօնրա կիթտիլէր :

Մահան իսէ օրատա պիր տուրտու իքի տուր-
տու , կէլէն կիտէն եօգ , վէ էօյլէ ատէմտէն
եալան սէօյլէմէքլիլի գաթան մէմուլ իթմէտի-
յինտէն ֆիքրինտէն վարըսա հէրիֆլէր փէք եօր-
ղուն գուլիպէլէրինտէ պիրազ տիյնէնիյօրլար օլ-
մալը տիյէրէք պիր իքի սաաթ գատար տահա
պէքլէտի իսէ տէ հիշ պիր կէլէն օլմատըգտան
սօնրա օ թարաֆտան պիր սէս սէտա տախի ի-
շիտիլմէտիլինտէն կիտէյիմ պագայըմ տիյէրէք
գայաննն օ պիր թարաֆընա կիթտի պագտը քի
նէ՛ գուլիպէ վար նէ՛ քիմսէ . իմտի եէնիտէն
գաթը իւմիւտ վէ տիւշարը մէյուսիյէթ օլուպ ,
հալ պու քի ույգուսուղլուգ վէ եօրղունլուգ-
տան արթըգ տուրմայա մէճալի գալմամըշ օլ-
տուղունտան եէրէ տիւշիւպ ուզանը վիրտի :

Պիր էյեամ ույուտուգ տան սօնրա եինէ գալ-

դըպ տէօրթ թարաֆընա նաղար վէ քէնտիսինի էլան օ դօրգուեն զայալըզլար իշինտէ կէօր-տիւյիւնտէ դօրգուսուենտան տիվանէ օլմագ-րատտէլէրինէ կէլտի , վէ աճլըգ տախի թէփէ-սինէ չէօքմիւշ օլտուղունտան օրաճըգտա պու-լունան պաղը օթ քէօքլէրինտէն աղղընա աթըշ-տըրտը վէ պիրաղ տօլաչըպ ուֆաճըգ կէլ կիպի պիր մահալ պուլարագ էյիլիպ իյի ֆէնա տիմէ-յէրէք պիրաղ սու իշտի իսէ տէ նէ՛ եանա կի-տէճէյինի եէնի պաշտան շաշըրըպ գալտը :

Հալ պու քի պէօյլէ տուրմագլա օլմագ վէ ինսան հէր հալտէ ճանընը մուհաֆաղա իթմէյէ մէճպուր օլտուղունու պիլ միւթալաա եինէ եօ-լունու պիր թարաֆա տօղրուլտուպ կիթմէյէ պաշատը , անճագ կիտէր կիտէր եինէ օրտա , նէ կէօլիւն պիթէճէյիվար , նէ տաղլարըն թէփէ-լէրին թիւքէնէճէյի , աճէպա շու տաղըն իւղէ-րինէ չըգար իսէմ ուղագտան օլսուն պիր չէհը եախօտ քէօյ կէօրէպլիլիրմիլիմ տէյու ումիտ ի-տէր իտի իսէ տէ օրայա չըգտըղընտա տախի եի-նէ կէօղիւնիւն ալապիլտիյի գատար տաղ տէրէ վէ տիւզ օվաստան մատտա պիր չէյ կէօրէմէղ իտի , էյէր պիր եէրտէ պիր գուլիպէ եախօտ պիր պօսթան էվի կէօրէպլիլէյտի տիւնեա քէն-տինին օլաճագտը : Ուղաթմայայըմ օ կիւն տա-խի եինէ ախչամա գատար պէօյլէճէ տէրպէտէր տօլաշտըգտան սօնրա , ախչամ եագլաշտըգտա եինէ դօրգուսու թէզայիւտ պուլուպ՝ վէ արթըգ-էլինտէն աղլամագտան պաշգա չէյ կէլմէյէրէք ախղուլիթայա պաշատըղընա , վէ ալէլ խոսուսու

պաշգասը իլէ օրթագ օլտուղունա օլաճաղընա
լանէթ օգուճայա պաշատը :

Մահան պու գաթի ումիտ հալտէ իքէն էթ-
րափտան գուլաղընա պիր աթ պաղը սէսի կէլ-
մէսիյլէ իւղէրինէ եինէ պիր աղ ճան կէլտի , վէ
պիրաղտան պագտը քի ֆիլ վագը պիր աթլը ա-
տէմ էլինտէ եէտէք պիր աթ տահա օլտուղու
հալտէ գայալարըն արասընտան զուհր իտիպ քէն-
տի եանընա տօղրու կէլտի :

Հալ պու քի պու աթլը Մահանը օրատա
կէօրիւնճէ անէ խիթապէն — պէ էյ խապիս ,
սէնին պուրալարտա պու վագըթ նէ իշին վար ,
աղնատըմ քի սէն պիր տաղ խըրսըղսըն , ատէմ
սօյմայա տօլաշըյօրսուն , արգատաշլարըն նէրէ-
տէ , եինէ քիմին ճանընը եագաճագսընը —
տիտիյինտէ Մահանըն կէօղլէրի տօլարագ — ա-
ման էֆէնտիմ , պէն նէրէտէ ատէմ սօյմագ նէ-
րէտէ — տիյօր իքէն աթլը անըն սէօղիւնիւ գաթ
իտիպ — խայըր սէն խըրսըղսըն , նաֆիլէ պէնի
գանտըրմայա չալըշմա , պու ալէմտէ հէր քէս
հէր տիւրլիւ ֆէնալըղը՝ պէն օնու եափմամ տի-
յէրէք եափարլար , էյէր տօղրուսունու սէօյլէ-
մէյէճէք օլուր իսէն սէնի շիմտի շուրատա գաթլ
իտէրիմ — տէտիքտէ Մահան — էյ պիրատէր ,
պէն տէ պէնի գաթլ իտէճէք պիր ատէմ արա-
յօրում , զիրա արթըգ պու ճանտան պրգտըմ
օսանտըմ — տիտի իսէ , աթլը ճուղի մէրհամէ-
թէ կէլէրէք Մահանըն պու հալը փիւր մէլալընըն
սէպէպինի սիւալ՝ վէ Մահան տաթի օլմուշու կի-
պի իֆատէի հալ իթտիյինտէ , աթլը օ վագըթ

տիֆաթլէ Մահանէ խիթապէն — նէ իսէ իսա-
պէթ քի պէն սանա թէսատիֆ իթտիմ, օ սանա
պունտան էվէլ ըաստ կէլէն իխթիյար իլէ գօճա
գարը եապան ատէմլէրի տիրլէր քի ըաստ կէ-
թիրտիքլէրի ատէմի գուլիպէլէրինէ կէօթիւրիւպ
պօղաղլարլար, վէ սըրթլարընտաքի օտունլարը
եագըպ անըն քէօղիւնտէ փիշիրտիքտէն սօնրա
եէրլէր, հատէ շու աթա պին տէ սէնի սէմթը
վաթանընա կէօթիւրէյիմ — տիմէսի իւզէրինէ
Մահան օ եէտէք աթա պինիպ հէրիֆ էօնտէ
Մահան արգատա կիթմէյէ պաշլատըլար :

Մահան պու վէճհ իլէ քէնտիսինի պօղաղլա-
յըպ քէպապ իտէճէք օլան ատէմլէրին էլինտէն
գուրթուլմուշ օլտուղունա աշուրի մէմնուն վէ
միւթէշէքքիւր օլտու իսէ տէ պու հէրիֆին վա-
տինէ տէ արթըգ հիշ էմնիյէթ իտէմէզ օլտու .
զիրա պունտան էվվէլքի իխթիյար տախի այնի
քէնտիսինէ պէօյլէ պիր իյլիքտարլըդտա պու-
լունաճաղընը վատ իթմիշ իքէն՝ կէլիւրիմ տէյու
եալան սէօյլէյիպ սալուշմուշ օլտուղունու խաթ-
ընտան չըգարամազ իտի . հալ պու քի սօնրա-
տան մատտէյի քէնտի ֆիդրինտէ պիթարաֆանէ
վէ հագգանիյէթ իւզրէ թահգըգ վէ թէճէսսիւս
իթտիքտէ պու աթընըն օլ էվվէլքի իխթիյարըն
հագգընա սէօյլէտիյինէ տախի փէք ինանմամայա
պաշլատը . զիրա օ իխթիյարը էօյլէ պիր շէյին
իճրասընտան կէրի տուրտուրաճագ հիշ պիր մա-
նի եօգ իտի, վէ հէր նէ գատար հագըգէթի
հալ ու թահգըգտան՝ ագտէմքի իխթիյարըն էօյլէ
պիր նիյէթի ֆասիտէսի պուլունմատըղը վէ աթ-

լընըն օնա ազվ իթտիյի սուլի նիյէթին սըրֆ իֆ-
թիրատէն իպարէթ օլտուղու թէպէյեիւն իթտի
խէ տէ Մահան պիր տահա օ իխթիյար իլէ էօյ-
լէճէ պէրու պէեապանտա մախֆիճէ պուլուն-
մագ իճապ իտէճէք օլսա քէնտիսինի օնա ինա-
նամայաճագ պիր վէսլէսէլի հալտէ կէօրտիւ-
յիւնտէն Մահան ֆիդըրինտէն քէնտի քէնտինէ
կէօրլւյօրմուսուն պիր ատէմին հագգընա ֆէնա
սէօյլէմէքլիյին պէնիի ատէմէ նէ թէրէճէ թէէ-
սիրի օլույօր . պէն շու իխթիյարըն քէնտիսինէ
ազվ օլունտուղու իւզրէ հիչ պիր հալ ու հա-
րաքեաթտա պուլունմատըղընը պիզզաթ թէճ-
րիւպէ իթմիչ իքէն պիլէ գալպիմտէ անըն հագ-
գընտա պու թէրէճէ պիր էմնիյէթսիզլիք վէ
գօրգու վագը օլտու . շայէտ պիրազ շիւպհէլի
եախօտ թէճրիւպէ օլունմամըչ պիր մատտէ հագ-
գընտա պիրիսի իչին ֆէնա սէօյլէյէնլէր աճէպա
նէ թէրէճէ սուլի թէէսիրի մուճիպ օլուրլար ,
ֆիլվագըր էյէր պու կիպի ինսանըն ինսանէ եա-
լընըղ լիսանէն իթտիյի ֆէնալըդլար թախթը թէ-
ֆէքքիւրէ վէ հիսապա ալընսա՝ հիչ շիւպհէսիզ
լիսանը պէնիի ատէմին գաթան փաթըրտըսըզ վէ
գանլար ագըթմագսըզ էօլտիւրտիւյիւ պիչարէ-
լէր թօփ վէ թիւֆէնկլէրին էօլտիւրտիւյիւնտէն
չօգ զիյատէ օլտուղու թէպէյեիւն իտէր տէյու
պիր միւտտէթ միւթալապա տալտը :

Պու հալ իւզրէ օ կիւն տախի օ աթլը իլէ
հայլու մէսաֆէ գաթ իթտիքտէն սօնրա՝ պիր
տէօնէք մահալէ թէսատիւֆ օլունտուգտա աթլը
հէր նէ գատար միւթատը իւզրէ էօնտէն կիթ-

մէքտէ տիր տէյէրէք Մահան արգատան կէլ-
մէքտէ իտի իսէ տէ՝ սօնրատան քէնտիսի տախի
օրայը տէօնիւպ վէ օնու կէօրմէյինճէ աթընը
սիւրիւպ էօթէ պէրի արաշթըրտը վէ սէս վիրտի
իսէ տէ հիչ պիր նէ ճէվապ ալապիլիպ նէ քիմ-
սէյի կէօրէպիլաիյինտէն օ աթընըն տախի պը-
րագըպ սաւիւշմուշ օլտուղունա վագըֆ օլուպ
տէֆաթլէ տիւչարը թէլաշ ու խէլէճան օլմայա
պաշատը , վէ պու խուսուս տախի աշուրի թա-
աճիւպ վէ հայրէթինի մուճիպ օլուպ՝ ֆիգրին-
տէն տիմէք քի ասըլ սահիլի սէլամէթ պանա
միւէսսէր տէյիլ տիր քի նէրէտէ եալանճը ա-
տէմ վար իսէ գարշըմա օ րաստ կէլիյօր , տէ-
տիքտէն սօնրա արթըգ րաստ կէլտիյի թարաֆա
կիթմէյէ պաշատը . էօյլէ քի օնտան սօնրա էն
տօղրու վէ սաղ սէօղիւ պիր ատէմէ րաստ կէ-
լէճէք օլսա սէօղիւնէ գաթան էմիյէթ իտէմէ-
յէճէյի պէտիհի իտի :

Ուղաթմայայըմ Մահան պու կէօլ եէրլէրտէ
պիր հաֆթա գատար տօլաշտը տուրտու իսէ տէ
օ միւտտէթ զարֆընտա եինէ մէմլէքէթինին եօ-
լունու խապէր ալապիլէճէք քիմսէյէ թէսատիֆ
իտէմէտիյինտէն վէ պիրպիրինի միւթէադիպ
պաշընտան կէլէն տիւրլիւ պէլա ու ֆէլաքէթ-
լէր սէպէպինէ արթըգ պէլա ու միւսիպէթէ թէ-
համիւլ իտէճէք թապ ու թագէթի գալմատը-
ղընտան տիւզճէ ագլընը գաշըրըպ տիվանէ օլ-
տու , էօյլէ քի աթը տախի եանընտան գաշըպ
քէնտիսի տէ պիւթիւն էլպիսէլէրինի եըրթըպ
շըրշըվըգ օլարագ սահրալարտա տօլաշմայա

պաշտօնը, վէ ագրը իւն պերապեր գօրգու տախի քէնտիսինի թէրք իթտիյինտէն ըստ կէտիյի թարաֆա կիտէր, պաղըրը չաղըրը, եէրտէն օթլարը գօփարըպ սէօրթ թարաֆա աթար, կեա՜հ հէնկիւր հէնկիւր աղլար վէ կեա՜հ տախի գա՜հ գա՜հ կիւլէր իտի, վէ կիտէ կիտէ տիւլանէլիյի օ թէրէճէյէ վասլ օլտու քի պիր սինէք կէօրսէ թուլթաճաղըմ տէյու աւգասընտան գօշար, վէ էքսէրի պիր սինէյին սէպէպինէ նէչէ տէրէլէր թէփէլէր տօլաշարագ քէնտիսինի հէլլաք իտէր իտի :

Պիր այ տախի պէօյլէճէ միւրուր իթտիքտէն սօնրա Մահանըն սաչլարը օմուղլարընա գատար տէօքիւլիւպ՝ եիւղիւ սիմսիյա՜հ օլարագ վէ թըրնագլարը հայգըրը ուղանարագ աճալ աճայիպ պիր հէյյէթ քէսպ իթտի, վէ օ թէրէճէ նաղիքլիք իւն փէրվէրտէ օլմուշ օլան վիճուտի տաղլարըն պայըրլարըն տիքէնլէրինտէն մէճրուհ օլարագ պէլիսիղ օլուպ՝ աճայիպ պիր հէյյէթ քէսպ իթմիշ իտի :

Մահան եինէ պիր կիւն կէօլ վէ սահրատա աօլաշտըղը էսնատէ պիր չէշմէյէ թէսատիֆ իտիպ կիտիպ պաշընտա օթուրտու :

Մէգքիւր չէշմէնին ճիվարընտա իքի ատէմ տահա պիր մահալտէ օթուրմագտա օլուպ՝ օնլարտան պիրագ էթէտէ տախի պէշ օն քիչի այագ իւզէրինտէ տուրմագտա իտիլէր :

Օթուրան ատէմլէրտէն պիրիսի օ ճիվարլարտա պիր պէլտէնին փատիշահը օլուպ՝ եանընտաքի տախի վէղիրի, վէ պիր աղ ուղագտա այագ :

տա տուրանլար տախի խատեմէլէրի խոի :

Չունքի օլ փատիշահըն զաեէթ սէվկիւլիւ վէ
պիր թէք դըզ էվլատը օլուպ մէզպուրէ նասըլ-
սա ասըլըզ պիր շէյտէն գօրդտուղունտան տօ-
լայը ադլընա խիֆֆէթ կէթիրմիշ օլտուղունտան
մումայիլէյհանըն պաշընտան պու իլլէթի տէֆ
խտէպիլմէք իշին հէր տիւլիւ մուալիճէյէ թէ-
շէպպիւս օլունմուշ, վէ մէվճուտ օլան հէքիմլէ-
րէ գտնաաթ օլունմայըպ՝ տիյարը ախէրտէն չօգ
թապիպի հաղիգլէր տախի ճէլպ օլունմուշ իսէ
տէ գըզըն իլլէթինէ պիր չարէ պուլունմատըղը
վէ պու խուսուս իսէ փատիշահըն աշուրի քէտէր
վէ թէէսսիւֆիւնի միւճիպ օլտուղու ճիհէթլէ
էքսէրի տէֆիղամ իթմէք էմիլիլէ գըրլարտա
կէզէր խոի :

Փատիշահըն իսէ օլ հէնկեամտէ կէօյնիւ պիր
ազ գահվալթը իթմէք իսթէտիլինտէն վէզիրի ի-
լէ իքիսինին էօնիւնէ պիր ուֆաճըզ սուֆրա
գուրուլուպ՝ իւզէրէնէ պազը նէֆիս թաամլար
գօնուլտու :

Մահան իսէ չօգտան էօյլէ եէմէքլէր կէօր-
տիւլիւ օլմատըղընտան անլէրի կէօրիւր կէօրմէզ
պիւա թէքլիֆ վէ պիփէրվա սուֆրայա եանաշ-
տըղընտա հէր նէ գատար խատեմէլէր եէթիշիպ
կէրի իթմէք իսթէտիլէր իսէ տէ փատիշահըն ի-
լիշմէմէլէրինի էմր իթմէսի իւզէրինէ խատեմէ-
լէր պիր եանէ չէքիլտիքլէրինտէ Մահան կիւլէ-
րէք սուֆրանըն պաշընա գօրուլտու վէ հէման
եէմէքլէրտէն աթըշտըրմայա պաշլատը :

Չիւնքի փատիշահ Մահանըն պու հալ ու հա-

րաքեաթընը կէօրտիւքտէ անըն պիր տիվանէ
օլտուղունու աղնամըչ խտի, իմտի հիչ քէնտիսի-
նի պօզմայարագ փատիշահ տախի Մահան իլէ
եէմէք եէմէյէ պաշլատը, խատէմէլէր իսէ պու
հալի կէօրէրէք պիրպիրլէրինին եիւզիւնէ պա-
գըպ կիզլի կիզլի կիւլէրլէր խտի, հաթթա Մա-
հան պիրազ տահա իչի արթըրըպ փատիշահ
պիր շէյլէր սէօյլէմէյէ տէ պաշլատը իսէ տէ,
փատիշահ անըն լիսանընը աղնամատըղընտան
պազը իշարէթլէր իլէ ճէվապ վէրիր խտի:

Մահան իսէ չօգլուգ լադըրտըյա գուլադ
վիրմէյիպ արգա արգայա լօգմալարը աղզընա
աթար խտի, վէ պազէն փատիշահըն եիւզիւն-
տէն հօգարը տիգգաթլէ նազար խտիպ կիւլէր
վէ պազէն տախի եէմէքլէրի թուլթմուչ օլտու-
ղու եաղլը էլինի պաշընա շափ շափ վուրարագ
աղլար խտի, վէ պազէն տախի խատէմէլէրէ նազար
խտէրէք անլէրէ կիւյա սիզնէ՞ տուրույօրսունուզ,
կէլին սիզտէ եէյին տէյու իշարէթլէր խտէր խտի:

Փատիշահ իսէ պիր թարաֆտան թաամ իթ-
տիյի եէրտէ տիկէր թարաֆտան միւթտլայա
տալմըչ օլտուղու հալտէ Մահանըն եիւզիւնէ
տիգգաթլա նազար խտէր խտի, վէ գըզընըն հա-
լի տայիմիւլէվգաթ խաթըրընտա օլտուղունտան
ֆիքրինտէն կեահ քիմ պիլիւր շու զէվալլը տա
նէ սէպէպէ մէպնի ագլընը գաշըրմըչ տըր, վէ
կեահ տախի պէն գըզըմըն տիվանէլիյինէ պիր
տէրման արամագտա իքէն պիր տիվանէյէ տա-
հա րասթ կէլտիմ, պունտա տա պիր հիքմէթ
օլմալը տէր խտի:

Հէրնէ հալ իսէ թաամ թէքմիլ օլուպ սուֆ-
րա օրթատան գալգ տըգտան սօնրա փատիշահ
շէհրէ ալտէթ իտէճէյի հէնկեամտէ Մահանը
ճանվէրլէրտէն պիր քէտէր կէլմէսին տէյու օ-
րատա պըրադ մադ իսթէմէյիպ շէհրէ կէօթիւր-
մէք միւրատ իտէրէք անը ալըպ պէրապէր կէ-
թիրմէլէրինի խատէմէլէրէ էմր իյլէտի իսէ տէ,
Մահան եհրլինտէն սըչրայըպ տաղ թարաֆընա
գաչմայա պաչլատը: Հալ պու քի փատիշահըն
էմրի իւզրէ խատէմէլէր արգասընտան գօշուպ
թուլթուլար վէ պէրապէր շէհրէ կէթիրտիլէր:

Փատիշահ ղալիպա Մահանըն պազը հալլէ-
րինտէն գըզընըն հալինէ ֆայիտէլի պազը շէյլէր
քէշֆ իտէպիլմէք իւզրէ անը սարայտա քէնտի
օտասընա ճէլպ իթտիրտի վէ օթուրմասը իչին
եանընա պիր սանտալիեէ գօտուլթուլ իսէ տէ
Մահան եհրէ օթուրտուգտան սօնրա սանտալի-
յէի ալըպ գուճաղընա գօյտու վէ իքի էլլէրինի
իւզէրինէ գօյարադ մէլ մէլ տէօրթ թարաֆա
պադ մայա պաչլատը:

Պատէհու պիրտէն պիրէ այաղա գալգըպ տի-
վարլարա նազար իտէրէք վէ էլինի պաչընա վու-
րարադ վէ շարապ իչիյօր կիպի պիր շէյլէր վէ
սայիր տիվանէճէ իչլէր եափարադ օտա գաբու-
սունա եազլաչըպ հէման տիշարը չըգտըղը կիպի
օրտան տա վէրտիվէնլէրտէն աչաղը ֆըրլայըպ
քէնտինի սարայ գաբուսունտան տիշարը աթ-
տը վէ գուշ կիպի ուչարադ գաչմայա պաչլա-
տը, վէ հէր նէ գատար արգասընտան խատէմէ-
լէր գօշուպ թուլթուն տէյու պաղըրըչըրլար իտի

իսէ տէ, հէր քէս Մահանտէն գօրգուպ գաշ-
տըղընտան քիմնէ անը թուրմայա ճէսարէթ ի-
տէմէտիյի ճիհէթլէ Մահան շէհրտէն տէ տիշարը
չըգըպ եինէ տաղլարա օվալարա տիւշտիւ :

Փատիշահ՝ Մահանը թաագիպ վէ տէրտէսթ
իթմէք իւզըէ խասսէթէն գըրլարա ատէմլէր
կէօնտէրտի : Պուըլար Մահանը պիրազ ուզագ-
տան կէօրտիւքլէրինտէ հէր նասըլ օլա աթլա-
ըընը գօշտուրուպ անը օրթայա ալարագ թու-
թապիլիլըլէր իտի իսէ տէ, պու ճիհէթլէ պէլքի
քէնտիսինէ պիր զիեան վէրիւր տէյու գօրգ-
տուգլարընտան անը թաթլըլըգլա էլէ կէչիւրմէ-
յէ գարար վէրիպ՝ աթլարընտան ինէրէք օրա-
տա պիր մահալէ օթուրտուլար : Մահան տախի
օ վագըլթ արթըգ գաշմագտան ֆէրաղէթ կէլիպ
աթլըլարտան պիրազ ուզագ պիր մահալտէ օթ-
լարըն իւզէրինէ օթուրտու վէ օթլարտան գօ-
փարըպ պիր ազընը գուճաղընա պիրիքաիրմէյէ
վէ պիրազընը տախի եէմէյէ պաշլատը : Աթլը-
լար իսէ շունու նասըլ իթսէք տէ ուսուլ իլէ
թուրթագ տէյու պիրպիրլէրիլէ իսթիշարէյէ
տալմըշ օլտուգլարը հէնկեամտէ պիր տէ տէօ-
նիւպ պագտըլար քի Մահան օրատա օթլարըն
իւզէրինէ ույույօր կիպի ուզանմըշ, հս թամամ
շու ույույօր իքէն թուրթալմ տիյէրէք գալըպ
ճիւմլէսի տէ եանընա վարտըլար, վէ ֆիլվագը-
անը ույույօր կէօրտիւքլէրինտէ աշուրի մէմնու-
օլուպ ճիւմլէսի եինէ աթլարընա պինիպ Մահա-
նը տախի պիրիսի աթլընըն իւզէրինէ պինտիրիպ
եանընտան թուրթարագ ալըպ շէհրէ կէօթիւր-

մէյէ պաշլատըլար, վէ օ դատար խըրփալանտը-
ղը հալտէ էլան անըն ույանմատըղընը կէօրտիւք-
լէրինտէ թաաճիւպ իտիպ պիրպիրլէրինէ վարը-
սա տիվանէլէրին ույգուսու տէրին օլույօր տէր-
լէր իտի :

Հէր նէ հալ իտէ Մահանը շէհրէ վէ պատէ-
հու սարայա կէթիրիպ փատիշահըն օտասընա
կիրաիրտիքլէրինտէ՝ փատիշահ տախի անըն պու
տէրէճէ տէրին ույգուսու իչին թաճիւպտէ դա-
լըպ պու նաճըլ ույգու տէյու հէքիմլէր ճէլպ
իթտիրտիյինտէ՝ հէքիմլէր Մահանը մուայէնէ ի-
տիպ՝ անըն ույույօր օլմայըպ պայըլմըլ օլտու-
ղունու թաստիգ իթտիլէր, վէ փատիշահըն էմ-
րի իւզրէ տէրհալ իլաճլար վասըթասըյլա անը
պըպ քէնտի հալինէ կէթիրտիլէր :

Մահան օլ անտէ կէօղլէրինի ալըպ քէնտինի
էօյլէ պիր օտատա հէրքէսին մուվաճէհէսինտէ
չըփլազ պիր հալտէ կէօրտիւյիւնտէ ղաեէթլէ
ութանըպ վէ տիղ չէօքիւպ օթուրարազ տէօրթ
թարաֆընա պազմայա պիլէ ճէսարէթ իտէմէտի :
Փատիշահ վէ օրատա մէվճուտ պուլունանլար ի-
սէ Մահանըն պու հալինտէն՝ անըն ագլընը պա-
շընա կէլմիշ օլտուղունու րանա ֆէհմ իթտիք-
լէրինտէն պու խուսուս հազգընա աշուրի թա-
ճիւպ իթմէյէ պաշլատըլար : Իմտի փատիշահ պիր
դաթ թէմիզ էլպիսէ կէթիրիպ Մահանա իգսա
իթտիրտիքտէն սօնրա խատէմէլէրէ անը պու տէ-
ֆա նաճըլ վէ նէ հալտէ թութտուգլարընը սիւալ
իտիպ, անլէր տախի վուգուի հալի թէմամէն պէ-
յան իթտիքլէրինտէ փատիշահ Մահանըն ագլը-

ներն պաշտնա կէլմէսինն օ եկտիյի օթուն թէէ-
սիրի իլէ օլտուղունու աղնատը իսէ տէ, Մահա-
նը տահա պիր էյիճէ թէճէսսիւս իթմէք իւզրէ
եանընա կէթիրթտիրիպ վէ Մահան տախի հիճապ
վէ թէրպիյէ իլէ այագտա տուրտուղու հալտէ
անէ խիթապէն — այ օղուլ սէն քիմին, օ դըր
եէրլէրէ նաճըլ տիւշտին — տէյու սիւալ իթտի:
Մահան փատիշահըն լիսանընը աղնամատըղընտան
պիր ճէվապ իթասընա գատըր օլամատը իսէ տէ,
պու խուսուս էթրափընտա տուրանլարա նէզա-
քէթ իւզրէ իշարէթլէ պէյան իթտիյինտէ թէր-
ճէմանլար ճէլպ օլունտու:

Իմտի Մահան անլէրին վասէթասըյլա էվվէլա
գարշըսընտա տուրտուղու զաթըն փատիշահ օլ-
տուղունու աղնատըգտա, հէման քէմալը շէրմ
ու հիճապ վէ իհթիրամ ու թիպէթ իլէ փատի-
շահըն թախտընըն այաղընը էօփտիւքտէն սօնրա
պաշտնա կէլէնլէրի էվվէլինտէն ախընա գատար
անէ լայըգըյլա նագլ ու հիքեայէ իյլէտի:

Փատիշահ Մահանըն պու նագլիյէթի իւղէրի-
նէ միւթէհայիր օլուպ՝ պիր միւտտէթ տիւշիւն-
ճէյէ տալտըգտան սօնրա Մահանըն եէտիյի օթ-
տան պուլուպ կէթիրմէլէրի իշին Մահանը պու
տէֆա թութուպ կէթիրտիքլէրի ճիվարա ատէմ-
լէր կէճնտէրտի: Մէրգուլար կիտիպ Մահանըն
ագտէմճէ գօփարմըշ օլտուղու օթլարը թութա-
մըյլա օրատա պուլարագ ալըպ կէթիրտիլէր, վէ
փատիշահ մէգքիւր օթու ալըպ հարէմէ կիտէրէք
ճնտան գըղընա եէտիրտիյինտէ գըղ տախի տէ-
րագապ տիւշիւպ պայըլտը, վէ պիր իքի ստաթ-

տան սօճրա այլըլալ քէնտի հալինէ կէլտիյինտէ
փատիշահ՝ գըզընըն տախի քեամիլէն ագլը պա-
շընա կէլմիշ վէ տիվանէլիքտէն էսէր պիլէ գալ-
մամըշ օլտուղունու կէօրտիւյիւնտէ քէմալը ֆէ-
րահ ու սիւրուրինտէն նաշի վիւքէլասընա կէլիպ
— կէօրտիւնիւլզմիւ գատէր պիր շէյի միւրատ
իթտիյի հալտէ նէ ագըլտա օլմատըգ սէպէպ վէ
վասիթալէր խալգ իտիյօր, ֆիլ վագը պու ալէմ-
տէ պէնիի ատէմին մութասարըֆ օլտուղու հիշ
պիր շէյէ կիւվէնմէք ճայիզ օլմատըլը կիպի մու-
թասարըֆ օլմատըլը հիշ պիր շէյտէն տախի
գաթի ումիտ իյլէմէսիտէ գաթան ճայիզ տէյիլ
իմիշ, իմտի պու տէլիգանը պէնիմ գըզըմըն շի-
ֆափէղիր օլմասընա պէօյլէճէ պիր վասիթա օլ-
տուգտան սօճրա, պէն տէ գըզըմը անէ նիքեահ
իթմէքլիյիմ ֆարզ տըր — տիտիքտէն սօճրա
Մահանը քէնտիսինէ տամատ իյլէտի վէ Մահա-
նըն փէտէր ու վալիտէսինի տախի մէմէ քէթլէրին-
տէն օ թարաֆա ճէլպ իթտիրէրէք միւտտէթի
էօմըլէրինտէն այիլի ամալ ու միւրատ օլտուլար :

Պ Ե Շ Ի Ն Ճ Ի Հ Ի Ք Ե Ա Յ Է

ՍԵԳԼԱՊ ՓԱՏԻՇԱՀԸՆԸՆ ԳԸԶԸ ՆԷՍՐԻՆ ՓՈՒՇՈՒՆ

ՍԷՕՅԼԷՏԻՅԻ

Գատեմ իւլ էյյամտէ Սէրանթիպ մէմալի-
քինտէ ալիմ վէ սահիպ տէրք ու տիրայէթ պիր
փատիչան վար իտի :

Պու փատիչան հէր շէյտէն զիյատէ մուարիֆ
վէ հիւնէրէ փէք զիյատէ մէրադլը օլտուղու-
տան պիլնէֆս քէնտիսի մէմալիքինին մուարիֆ
մէճլիսինէ ըրասէթ իտիպ՝ հէր քէսին իլմ ու մա-
րիֆէթինի իմթիհան վէ տիրայէթլուլէրի նաիլի
մէրաթիպ ու իւնվան իտէր , վէհասըլ պիւթիւն
էֆքեար ու թէֆէքքիւրիւնիւ էմըլ մուարիֆէ
հասը իթմիշ իտի :

Քէնտիսինին իւլ էվլատը օլուպ անլէր տախի
փէտէրլէրինէ պիլ թէպաիյէթ էնվաի հիւնէր ու
մուարիֆ թախսիլի իչին սարֆը էֆքեար իտէր-
լէր իտի : Եինէ պու ճիւմլէ՝ փատիչան անլէրի՝
քէսպ իթմիշ օլտուղլարը մաալիւմաթտան տու-
լայը միւթէքէպպիր օլմամալարը վէ պու ճիհէթլէ
իլմ թախսիլ իտիյօրուլ տէրիքէն պէտպաթ-
լըդլա փէք չօդլարընա վազը օլտուղու իւզրէ՝
հէր իլմ ու մաալիւմաթտան հիսապսըլ թէրէ-
ճէլէրտէ իւսթիւն վէ զիյգըլմէթ օլան հիւս-
նիւ ախլազը զայպ իթմէմէլէրի իչին սէրթ վէ
սըզը թուլթարըտը . վէ էքսէրի ազըլսըլ վէ հաթ-
տա ինսաֆսըլ փէտէր ու մատէրլէր միսիլլիւ
էվլատլարընըն սույի մէյլ ու հարաքեաթլարընա

միւսաատէ իտէրէք սէվմէյիպ՝ պիլագոս ճուզի
պիր նօգոսան վէ դապահաթլարընը շէտիտէն թէ-
էտիպ վէ թէրպիյէլէրինէ տէվամ իտէրէք սէ-
վէր իտի , վէ անլէրին հազգընտա վագը օլան
պու թէրէճէ շէտիտ մուամէլէսի իչին պազէն
վալիտէլէրի փատիշահա պիրագ եուամուշագ վէ
թաթլըճա տավրանմասընը րիճա իթտիյինտէ ,
փատիշահ տնէ պիզ շիմտի անլէրի սէնին իսթէ-
տիյին կիպի սէվէճէք օլուր իսէք սօնրա՝ պէօ-
յիւտիւքլէրինտէ սէվմէզ օլուրուզ , պիր ատէ-
մին քէնտի նէֆսի էվլատընը տախի սէվէպիլ-
մէսի իչին քէնտիսինին տնէ օլան թապիի մու-
հապէթի քիֆայէթ իթմէզ , անըն տախի քէն-
տիսինի սէվտիրէճէք հալ ու հարաքեաթտա
պուլունմասը էլզէմ վէ լապիւտտ տիւր տէյու
ճէվապ վէրիր իտի :

Փատիշահըն քէնտի հազլարընտա պէօյլէճէ
տավրանըշը քէնտիլէրինի սէվմէտիյինտէն նէշաթ
իթմէյիպ հաթտա կէօզիւնիւն պէպէյի կիպի
պիզի սէվիպ դայըրըր վէ ուզրուսուզա ճանընը
Ֆէտա իտէր իսէ տէ՝ պու խուսուս մահզա տա-
հա զիյատէ թէրպիյէ օլմագլըղըմըզ իչին տիր
տէյու չօճուզլար տախի պիլտիքլէրինտէն պու
մուամէլէի շէտիտէտէն տօլայը փէտէրլէրինի սէվ-
մէմէզլիք իթմէտիքտէն մաստա , փատիշահ ան-
լէրի թէքտիր տէ իթսէ հաթտա տէօյսէ պիլէ
էվլէթ պու կիւնէ պու կիւն փէտէրիմիզ տիր ,
հէր նէ եափար իսէ պիզիմ խայըրմըզ իչին եա-
փար տէյուպ էմրլէրինէ քէմալը մէմնուսիյէթ ,
իլէ իֆթիխար վէ իթաաթ իտէրլէր իտի . քէզա

վալիտէլերի տախի էօյլէ քէնտիսի թէրպիյէյէ միւհթաճ վալիտէլերտէն օլմատարղընտան փատիւ շահըն չօճուգլարա թէրթիպ իթտիյի պաղը ճէ զալերտէն տօլայը անլերէ եիւրէյի աճըսա պիլէ զահիրէն գաթան պիր շէյ պէլլի իթմէյիպ անլերէ գարչը փէտէրլէրինէ հազ վերիր իտի . խիւ լասա պուշլար գարը գօճա էվլտտլարընըն քէնտիլէր ճէլլատը օլուպ՝ պիրինին ետիտըղընը օ պիրիսի պօղան փէտէր ու մատէրլէրտէն օլմայըպ անլերի մէյտանէ կէթիրմէք իչին օլտուղու կիպի թաալիմ ու թէրպիյէլէրի իչին տախի իքիսինին եէքտիլ վէ եէքճիհէթ պուլունմալարընըն էլղէմիյէթինի վէ թէհհհիւլ իթմէքլիյին պիրինճի պօրճու պու էվլատ թէրպիյէսի մաստէսի օլտուղունու պիլէնլէրտէն իտիլէր :

Պիր էյեամ պէօյլէճէ միւրուր իթտիքտէն սօնրա պիր կիւն փատիշահ քէնտի քէնտինէ համո օլտուն պէն շու էվլտտլարըմըն թաալիմ ու թէրպիյէլէրինէ մուվաֆֆազ օլուպ՝ մայէի ֆաղ ու քէմալլէրինի միւշահէտէ իտիյօր իսէմ տէ , պուշլարը պիր ճիհէթլէ տախի իմթիհան վէ թէճըրիւպէ իթմէլիյիմ . եանի անլերի այրը այրը նէզտիմէ ճէլպ իտիպ՝ մախֆիճէ փատիշահ . լըղըմը քէնտիլէրինէ թէքլիֆ իթմէլիյիմ , պագալըմ նէ՞ ճէվապ վէրիրլէր . էկէր տէրագապ գապուլ իտէրլէր իսէ՝ տիմէք քի պուշլար տահա թէրպիյէյէ միւհթաճ տըր , վէ գապուլ իթմէտիքլէրի հալտէ տախի եինէ անլերի եիւղլէրինէ գարչը փէսէնտ իթմէտիքտէն մատտ հուղուրումտան վէ մէմալիքիմտէն գօվմալըյըմ ,

քի պունա տա պիր շէյ թընմատըղ-լարը հալտէ
արթըզ թէքմիլ ատէմ օլմուշ օլտուղ-լարընա
միւթմէին օլուպ իֆթիխար իթմէլիյիմ, զիրա
հէր քէսին հազգընա էվլատը թէրպիյէլի օլմագ
վաճիպ իսէ տէ պիւյիւք զաթլէրին հազգընա
տահա զիւտէ տիր, չունքի պէնիի ատէմի հայ-
վանաթտան ֆարգ իթտիրէն պիր խուսուս տա-
խի պու թէրպիյէ մատտէսի տիր, հաթթա թէր-
պիյէսիզ ատէմ պիր ճիհէթլէ հայվանաթտան
տախի ատի տիր, զիրա անլէր աշիքեարէ հայ-
վան գըյաֆէթիյլէ հայվան իսէլէր տէ թէրպիյէ-
սիզ ատէմ ինսան գըյաֆէթիյնէ կիրմիշ օլան
հիյլէքեար պիր հայվան տըր, վագաա պաղը
տահա քէնտիլէր թէրպիյէյէ միւհթաճ վէ պի-
նտէն ալէյհ գապա վէ պաթըլ իթիգատտա օլան
վէ ճինսի ինսանէ պար օլուպ՝ ատէթա հայվան
տթասը մէսապէսինտէ պուլունան փէտէր ու
մատէրլէր պու խուսուսա սատտէթի ուխրէվի-
յէլէրի իշին տիգգաթ ու իթինա իթմէք շէյլէ
տուրսուն՝ սատտէթի տիւնեթվիյէլէրի իշին օլ-
սուն էհէմմիյէթ վիրմէյէրէք վէ պէնիի ատէմին
րիւթպէի պալասընը քէնտիլէրի կիպի հալը պէ-
հայիմէ թէնէզղիւլ իթտիրէրէք թէրպիյէի քիւլ-
լիէն պիւլուզում վէ եալընը թիճարէթի էլզէմ
ատտ իտէրլէր իսէ տէ՝ սօնունտա օ թիճարէթ-
տէն տոխի մագսէտ զանն իթտիքլէրի սատտէ-
թի հալին հիւսնիւ ախլագսըզ հուսուլիէզիր օ-
լամագ իմիշ իտուկինի տէրք վէ թէվֆիմ իտէր-
լէր ամմա պու խուսուսու թէճրիւպէ տիւրպիին
իլէ կէօրտիւ քլէրինտէն, վէ պու տիւրպիւն իսէ՝

պիր ատէմին իբի իւշ սաաթ մէսաֆէտէն պա-
ղըպ էվլատընը տաղ պաշընտա եաթըրըպ պօ-
ղաղլայան հայտուտու կէօսթէրէն տիւրպիւն կի-
պի արթըգ ֆէնալըգտան թախլիսի կիրիպան իթ-
մէքլիյէ պիր ֆայիտէի միւնթիճ օլամայաճաղըն-
տան միւտտէթի էօմըլէրինտէ ալթուն եալտըզ-
լը մահպուսխանէլէրտէ կիւմիւշ զէնճիրէր իլէ
զէնճիրպէնտ օլարագ իմրարը էֆգաթ իտէրլէր
տէտիքտէն սօնրա պիւյիւք օղլունու պիր կիւն
թէնհաճէ նէզտինէ ճէլպ իլէ՝ պէղայէ նէվաղիշ
վէ իլթիֆաթ իյլէտիքտէն սօնրա կէօղլէրինտէն
էօփիւպ եանընա օթուրթտու վէ անէ խիթապէն
— էյ պէնիմ կէօղլումիւն նուրի էվլատըմ, պիւ-
միշ օլ քի պէնիմ նիհալը հայաթըմ բէթմիւրտէ
օլուպ՝ արթըգ իլթիյար օլտուղումտան պուն-
տան պէօյլէ սալթանաթ սիւրմէք նիյէթինտէ օլ-
մայըպ՝ պագի գալան էօմրիւմիւ թէնհանիշին օ-
լարագ իպատէթ վէ քիթապէթէ մէշղուլ օլա-
րագ կէշիրմէքլիյի միւրատ իթտիյիմտէն սէրիրի
սալթանաթը սանա թէրք իտէճէյիմ, կէօրէյիմ
սէնի ատալէթ վէ հագգանիյէթ իլէ իշ կէօրէսին
զիրա պիր տէվլէթին պագասընա վէ թէզբիտի
գուվվէթ ու սէրվլէթ վէ շան ու շէօհրէթինէ պի-
րինճի մէրթէպէտէ մէտար օլապիլէն շէյ՝ քէս-
րէթի նուֆուռ վէ ասքէր, վէ գալա ու էճղայի
նարիյէ օլմայըպ անճագ վէ անճագ ատալէթ վէ
հագգանիյէթ տիր — տէտի :

Պէօյիւք շահգատէ փէտէրինտէն պու քէլամ-
լարը իշիթտիքտէ զաեէթլէ մահճուպ օլարագ
եիւղլէրի գըզտըրըպ թէրլէմէյէ պաշլատը, վէ

էվվէլ էմրտէ նութգու տախի թուլթուլուպ պիր
ճէվապ իթասընա պիլէ միւգթէտիր օլամատը ի-
սէ տէ փէտէրինին սէօգիւնիւ տախի պիլա ճէվապ
պըրադմադ իսթէմէտիյինտէն նէ եափըպ եափըպ
քէնտինի թօփլայարադ փէտէրինէ խիթապէն —
ճէնապը Հադ էֆէնտիմիդէ թիւքէնմէզ էօմրէր
իհսան իյլէսին , թաճ ու թախտ անճադ սիղ է-
ֆէնտիմէ լայըգ օլուպ՝ պէնիմ կիպի պիր աճի-
զին եալընըզ գուտրէթ ու լիյադաթընտան տէ-
յիլ թասափլուր վէ խայալինտէն տախի տուն
տուր — տիյու ճէվապ վէրտի :

Փատիշահ պիւյիւք օղլունտան պու կիւզէլ վէ
լայըզլը իֆատէյի իսթիմա իյլէտիքտէ գալպէն
անը սօն թէրէճէ թախսիյն իտիպ՝ մէմնուն վէ
մէսրուր օլտու իսէ տէ զահիրէն չէհրէսինի չա-
թըպ հիտտէթ իպրադ իտէրէք անէ խիթապէն
— վայ պանա գարչը կէլիպ էմրիմէ իթաաթ իթ-
մէք իսթէմէյօրսուն , էօյլէմի , տիշարը չըք էօյ-
լէ իսէ , կէօգիւմ կէօրմէսին , հէմ պու մէմլէ-
քէթտէ տէ տուրմագլըղընա ըուխսաթըմ եօգ
տուր — տիյերէք հուզուրունտան գօվտու : Պիւ-
յիւք շահղատէ իսէ ասլա քէնտինի պօզմայարադ
քէմալը հիւրմէթ վէ իթաաթ իլէ --- էմրինիզ պա-
շըմ իւսթիւնէ էֆէնտիմ — տիյուպ փէտէրինին
թախտընըն այաղընը էօփտիւքտէն սօնրա տիշարը
չըգտը , վէ կէլիպ քէնտի օտապընտա մահզուն վէ
մաղմուժօթ ուրարադ ֆիգըրինտէն ճանըմպէն պիր
եօլտուզ ճէվապ վիւրմէտիմ , փէտէրիմին պէնի
պէօյլէճէ թէքտիր վէ թարտ իթմէսի նէտէն իյ-
ճապ իթտի տիյերէք տէրին տիւշիւնճէյէ տալտը :

Օ կիթտիքտէն սօնրա փատիշահ իքինճի օղ-
լունու նէզտինէ ճէլպ՝ վէ անէ տախի հայլունէ-
վաղիշ վէ իլթիֆատ իպրազ իթտիքտէն սօնրա
— էյ պէնիմ ճիյէր քէօշէմ էվլատըմ, մալիւմին
տիր քի պէնիմ արթըգ սիննիմ ղաեթէ վարըպ
սաշըմ սագալըմ աղալտըղը, վէ գուվվէի պէ-
տէնիյէմ իլէ պէրապէր գուվվէի զիհն ու Ֆիդ-
րիմ տախի նօգսան պուլտուղու ճիհէթլէ պուն-
տան պէօյլէ սալթանաթըն վէ ումուրու հիւքիւ-
մէթին լայըգըյա թէսվիյէսինէ ղայրը միւգթէ-
տիր օլտուղսւմտան ինանը հիւքիւմէթ ու իտա-
րէյի սանա թէրք վէ թէսլիմ իտէճէյիմ, փատի-
շահլարըն եէտինտէ սաղ ու հագգանիյէթ՝ ճան-
պաղըն էլինտէքի թէրաղի մագումընտա օլուպ՝
անսըգ պադասը միւմքին օլսմատըղընտան ատա-
լէթ ու հագգանիյէթ իլէ իշ կէօրմէնի սէնտէն
մաթլուպ իտէրիմ, պէն արթըգ թէնհայէ չէքի-
լիպ պագի գալան էօմրիւմիւ քիթապ օգումագ
վէ իպատէթլէ կիչիրէճէյիմ — տէտի :

Օրթանճա շահգատէ տախի փէտէրինտէն պու-
քէլամլարը իշիթտիքտէ ղայէթ ալթիւսթ օլտու-
խսէ տէ եինէ քէնտինի թօփլայըպ փէտէրինէ խի-
թապէն՝ ճէնապը Մէվլա սիդ էֆէնտիմիղին էօմ-
րիւնիւ ուզուն էյլէսին, կէրչի հէր հալտէ էմր
ու Ֆէրմանը չէհրիյարիլէրինէ իմթիսալ իթմէմէք
հատտիմ տէյիլ իսէ տէ չաքէրլէրի պու թախտ
ու թախտ իչին քէնտիմտէ զէրրէ գատար իգթի-
տար վէ լիյագաթ կէօրէմէմ, սանիէն պէնտէն
պէօյիւք վէ պէնտէն տահա ղիյատէ ագիլ ու
տահա պէօյիւք պիւրատէրիմ տուրուրիքէն պէօյլէ

չէյ խայալիմտէն պիլէ կէշմէզ տէտի :

Փատիշահ՝ իքինճի օղլունտան տախի պու կիւ-
զէլ վէ պէճա ճէվապը իշիթտիյինտէ ֆէվզ էլ
հատտ մէմնուն վէ մահզուզ օլտու իսէ տէ եինէ
չէհրէսինի պիրտէնպիրէ չաթըպ անէ խիթապէն
— նէ տիմէք օլտուն , պէն սէնտէն պէօյիւք պիրա-
տէրին պուլունսուղունու սանքի պիլմէյօրմու-
յում , տուրմուշ պանա պիր տէ ագըլ մը էօյրէ-
տիյօրսուն , պէն իսէ սէնին ծնտան դիյատէ ա-
գըլլը վէ տիրայէթլու օլտուղունու պիլտիյիմտէն
պու խուսուսու սանա իհալէ իթմէք իսթէյօր
խտիմ , հատէ չըգ տիշարը , վէ հէմ պունտան
պէօյլէ փայթախտըմտա տախի տուրմագլըղընա
իզնիմ եօգ տուր — տէյէրէք անը տա հուզրուն-
տան գօվտու : Օրթանճա շահգատէ տախի ասլա
պիր ինֆաալ ալամէթի իպրազ իթմէյէրէք էմր
էֆէնտիմիզին տէյուպ թէմէննա իթտիքտէն վէ
քէմալը շէրմ ու հիճապ իլէ թախտըն այաղընը
էօփտիւքտէն սօնրա տիշարը չըգըպ քէնտի օ-
տասընա կիթտի , վէ փէտէրիմին պու կէօնա մու-
ամէլէսինէ սէպէպ աճէպա նէ տիր տէյիւ տիւ-
չիւնմէյէ պաշլատը :

Պատէհու փատիշահ քիւչիւք օղլունու չա-
ղըրթտըրըպ վէ եանընա օթուրթտուրարագ հայ-
լու իզզէթ ու իգրամ իթտիքտէն սօնրա անէ
խիթապէն — էյ պէնիմ արամը ճանըմ էվա-
տըմ , սէնի խասսէթէն խապէր իտիպ կէթիրթ-
տիյիմին սէպէպի պու տուր քի՝ պէնիմ արթըգ
սիննիմ քէմալէ վասլ օլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ
տաղտաղայի հիւքիւմէթտէն էլ չէքմէք իսթէ-

տիյիմտէն անը սանա թէրք իտէճէյիմ. կէօրէյիմ սէնի պիւթիւն տիրայէթ ու մէհարէթինի վէ ճահտ ու իգտամաթընը իպատուլահըն հու. զուր ու իսթիրահաթընա վէ անըն սէմէրէսի օլան տէվլէթիմիզին թէզայիւտիւ գուտրէթ վէ շան ու շէրէֆինէ սարֆ իտէսին. էօյլէ քի պիւ. թիւն թէպաա սէնին էվլատըն վէ սէն անլէրէ պիր փէտէրի միւշֆիգ մագամլնտա օլաոըն. պիր տէվլէթի խարիճի տիւշմէնլէրտէն հըֆզ վէ մուհաֆազա լյլէյէն շէյ ճէսիմ գալէլէր, քիւլլէյէթլու օրտուլար վէ տէհշէթլու թօփլարտանզիւ եատէ էհալիսինին թաճտարլարընա վէ թաճտարլարընն էհալիսինէ օլան պիլմուգապէլէ հուպպ ու մուհապէթլէրի տիր քի պու տա անճագ վէ անճագ ատլ ու հագգ անլյէթլէ հուսուլէ կէլէպիլիր, վէ բուհասուզ պիր ճիսմ եաշայամատըղը կիպի ատալէթ ու հագգ անլյէթսիզ տախի պիր տէվլէթ պագի օլամազ. վագաա փատիշահլըգ նէ գատար պէօյիւք իսէ վագիֆէսի տախի օ գատար չօգ վէ աղըր վէ պունա նիսպէթլէ սէնին եաշըն տա քիւլիւք իսէ տէ պէն եինէ իգթիզայը հալտէ սանա թալիմաթ վէրմէքտէն կէրի տուրմամ — տէտի :

Քիւլիւք շահգատէ տախի փէտէրինտէն պու քէլամլարը իշիթտիքտէ զայէթլէ շէրմ ու հիճապ իլէ մէմու օլուպ՝ եիւզիւնտէն թէր ագմայա պաշատը, վէ պատէհու քէլամէ աղազ իլէ — ճէնապը քիպրիյա սիզ էֆէնտիմիզէ ուզուն վէ թիւքէնմէզ էօմրլէր վիրսին, կէրչի հէր հալտէ էմր ու ֆէրմանը շահանլէրինէ իթաաթ ֆարզ

վէ վաճիպ իսէ տէ , հալ պու էֆէնտիմ պէննէ-
րէտէ , հիւ.քիւմէթ վէ սալթանաթ նէրէտէ , քէն-
տի լիյագաթ վէ տիրայէթի աճիղանէմէ նազարէն
գուլունուզ պէօյլէ պիր հալտէ քէնտիմի ըրւյա-
տէ կէօրէճէք օլսամ քէմալը տէհչէթլէ պիտար
օլուրում , պա խուսուս քի պէնտէն ագիլ վէ ֆէ-
հիմ պիւյիւդ պիրատէրլէրիմ վար տըր քի էֆէն-
տիմտէն սօնրա շաեանը թաճ ու թախթ վէ շա-
յէսթէի սէրիր ու սալթանաթ անլէր տիր — տէտի :

Փատիշահ քիւչիւք օղլունտան տախի պէօյլէ
փէսէնտիտէ ճէվապը կիւշ վէ իսթիմա իյլէտիք-
տէ թէրէճէի նիհայէտէ մէմնուն օլուպ արթըդ
էվլատլարընըն իւչիւնիտէ պէօյլէ լայըզը վէճհ
իւզրէ թէրպիյէ օլմուշ կէօրաիւյիւնտէն տօլայը
քէնտիինի պախթիեար ատտ իյլէտի իսէ տէ զա-
հիրէն անէ տախի չէհրէյի էյիպ՝ պէօյլէ նազիւ-
քեանէ սուրէթտէ ճէվապ վիրիյօրսուն ամմա սէ-
նին ամալ ու էֆքեարըն պէնիմ էմրիմէ իթաաթ
իթմէմէք տիր , տէֆ օլ էօյլէ իսէ գարչըմտան
կէօզիւմ կէօրմէսին , վէ հէմ մէմալիքիմտէ տա-
խի տուրմայըպ տիարը ախէրէ կիտէճէքսին —
տիյէրէք անը տա գօվտու : Գիւչիւք շահզատէ
տախի փէտէրինին էթէյինի էօփտիւքտէն սօնրա
էմրինէ քէմալը իթաաթլա տիշարը չըզըպ օտասը-
նա կէլէրէք ֆիգրինտէն ճանըմ էյեր փէտէրիւ-
մէ վիրտիյիմ ճէվապ էմրինէ իթաաթսըզըզ կի-
պի կէօրիւնտիւ իսէ պէնի եալընըզ թէքտիր իլէ
իգթիֆա իթմէլիյտի , նիչին մէմալիքտէ տախի
տուրմագլըղմա միւսաատէ իթմէյօր տէյու տէր-
եայը ֆիգր ու էնտիշէյէ տալտը :

Պունյաբըն իւշիւնիւն տախի փէտէրլէրի թա-
րաֆընտան քէնտիլէրինէ վագը օլան մուամէլէ-
տէն խապէրլէրի օլմայըպ՝ հէր պիրիսի տախի պու-
խուսուս եալընը քէնտիսինէ վագը օլտու զանն
իթտիյինտէն օրթանճա շահզատէ պու մատտէ
հագգընա օտասընտա հայլու տիւշիւնտիւքտէն
սօնրա գալգայըմ պիւյիւք դարտաշըմա կիտիպ
շու խուսուսու օնա իֆատէ իտէյիմ, պագայըմ
նէտէր տիյէրէք պիւյիւք շահզատէնին օտասընա
կիտիպ պագտը քի օ տա քէնտիսինտէն պէթէր
օթուրմուշ տիւշիւնիւյօր, սէպէպիննէ վագըֆ օ-
լամատըղընտան աճէպա անրն տա տիւշիւնճէսի
նէ տիր տէյու թաճիւպ իտիպ վէ օլմայա քի քէն-
տիսինին ատէթ վէ ուսուլի թէրպիյէտէն օլտու-
ղու իւզրէ էվլէլճէ խապէր վիրմէքսիզին օտա-
սընա կէլմիշ օլտուղունա ճանը սըգըլմըշ օլտուն
տէյու շիւփհէ իտիպ անէ խիթապէն — էֆէնտիմ
օտանըզա կէլտիյիմի ալֆ իտէսինիզ — տէտիքտէ
պիւյիւք դարտաշը տիւշիւնճէսինի պէր թարաֆ
իտիպ կիւլէր եիւզ վէ նէզաքէթլէ — էֆէնտիմ
պու նաճըլ լագըրտը, քէնտինիզի եապանճը մը
ատտ իտիյօրսունուզ, սիզի կէօրմէք պէնտէնի-
զին միւճիպի իֆթիխարը տըր, սէֆա կէլտինիզ,
վէ լաքին իւզէրինիզտէ պիր մահզունիյէթ միւ-
շահէտէ իտիյօրում — տէտի :

Օլ տէմ օրթանճա շահզատէ վուգուի հալի
անէ պէեան իթտիքտէն սօնրա կիտիպ փէտէրինէ
քէնտիսի իշին շիֆաաթ իթմէսինի իսթիրհամ
իլլէտիյինտէ պէօյիւք շահզատէ նիմ թէպէս-
սիւմ իտէրէք անէ խիթապէն — ախ ազիզ պիրա-

տէրիմ, էմրինիզ պաշ իւսթիւնէ, անճագ պէն-
տէնիզ տախի զաթընըզն թէշրիֆինտէն էվվէլ
պէնիմ իչին փէտէրիմին ինտինտէ չիֆաաթ ի-
տէճէք պիր ատէմ տիւշիւնիւյօր իտիմ — տէ-
տիքտէն սօնրա այնի հալին քէնտիսինէ տախի
վուգու պուլտուղունու պէեան իյլէտի :

Օ պիր թարաֆտա քիւշիւք շահգատէ տախի
պու խուսուս հագգընա խայլու տիւշիւնիւպ հիշ
պիր շէյէ պիր մանա վէրէմէտիքտէն սօնրա գալ-
գայլմ օրթանճա գարտաշըմա կիտիպ պու մատ-
տէյի օնա պիր տանըշայլմ պագայլմ նէ՞ տէր
տիյէրէք անըն օտասընա կէլտի իսէ տէ, միւշա-
րիւշյհին պիւյիւք շահգատէնին օտասընա կիթ-
միշ օլտուղունու խապէր ալտըղընտան՝ օրատան
պիւյիւք շահգատէնին օտասընա կիթտի վէ գա-
փույու աչըպ պիւյիւք պիրաւտէրէրինի պիրպիր-
լէրիյլէ կիզլիճէ հասպէհալ իտիյօր կիպի հալտէ
կէօրիւնճէ պիրտէն պիրէ գափույու աշտըղըմտա
սայղըսըզըգ իթտիմ տիյէրէք մահճուպ օլուպ՝
տէֆա ուսուլ իլէ գափույու գափայլպ կէրույէ
կիթմէյէ պաշլատը իսէ, պիւյիւք շահգատէ այա-
ղագալգըպ գափույու աշարագ — աղիզ պիրա-
տէրիմ նիշին կէրի կիտիյօրսունուզ — տէյուպ վէ
քիւշիւք շահգատէ տախի — էֆէնտիմ պէլքի
պիր կիզլի լագըրտընըզ վար իսէ մանի օլմայա-
յլմ — տէտիյիմտէ պիւյիւք շահգատէ՝ — մա-
շալլահ էֆէնտիմ պիզիմ սիզտէն կիզլի նէ՞ լա-
գըրաըմըզ օլապիլիր — տիյէրէք գօլունտան
թութուպ իչէրի կէթիրտի, վէ անէ սիւալը հալ
ու խաթըր վէ օ տախի պիրտէն պիրէ պիւյիւք

պիրատներինէ պիր թէլաշ ու թաճիզլիք վիրմէ-
մէք իչին էվվէլ էմրտէ պիր շէյ սէօյլէմէյիպ ի.
յի րահաթ իտուկինի պէեան իթտիքտէն սօնրա
տնէր երնէ իքի գարտաշ՝ եանի օրթանճա իլէ
պիւյիւք շահգատէ տէֆաթլէ էվվէլքի լագըր-
տըլարընա տէվամ իտիպ՝ փէտէրլէրինին իքիսի-
նին հագգընա տախի վագը օլան իշպու մուա-
մէլէի զարիպէսինին սէպէպի իւզէրինէ սարփը
զիհն ու պէեանը էֆքեար իթմէյէ պաշատըգ-
լարընտա՝ քիւչիւք շահգատէ թաճիւպլէ անլէրէ
խիթապէն — ճանըմ պէնտէնիզէ տախի պու հալ
վագը օլտուղունտան պունուն հագգընա զաթը
ալիլէրինիզ իլէ իսթիշարէ իթմէք իւզրէ կէլ-
միշտիմ — տէտի :

Իմտի պունլարըն իւչիւ տախի այնի հալին իւ-
չինէ տէ վուգու պուլմուշ օլտուղունա վագըֆ
օլտուգլարընտա տիմէք քի փէտէրիմիզ պիզի
թէճրիւպէ իթմէք իւզրէ այրը այրը նէզտինէ
ճէլպ իտիպ՝ պու եօլտա պիր թէքլիֆ իթմիշ,
զիրա էկէր էօյլէ օլմասա իտի պիզիմ գօվուլմա-
յա միւսթահագգ պիր ճէվապըմըզ օլմատըղը
հալտէ պիզի գօվմազ իտի, արթըգ իշ պէօյլէ
օլտուգտան սօնրա պիզիմ շիմտի անէ կիտիպ տէ
իշլէմէտիյիմիզ գապահաթա ավֆ տիլէմէքլիյի-
միզ թէվազիւի կէօնիւլտէն նէշաթ իթմէյիպ իւ-
զէրիմիզէ թարհ իթմիշ օլտուղու շու սէյեահաթ
մատտէսինտէն պիլ թագրիպ թախլիսի կիրիպան
իտէպիլմէք իւզրէ անէ պիր միւտահէնէ կիպի
օլմուշ օլուր, սանիէն փէտէրիմիզ պիզիմ հագ-
գըմըզա ֆէնա շէյ իխթիյար իթմէզ, պէլքի

պունտա տախի հազգըմբղտա խայրը քէշֆ իթ-
միշ օլտուղու պիր մագսէտի վար տըր տիյերէք
հէր հալտէ պիր սէյեահաթ իթմէյէ գարար
վերտիլէր :

Իմտի իրթէսի կիւն հէման եօլ թէտարիգի
կէօրիւպ՝ լիէճլիւլվէտա իւշիւ պիրլիքտէ փէտէր-
լէրինին նէղտինէ կիթտիլէր , վէ թախտընըն ա-
եաղընը էօփտիւքտէն սօնրա էմրի իւզէրինէ կի-
տէճէքլէրինի պէեան վէ խայր տուասընը թէ-
մէննի իթտիլէր :

Փէտէրլէրի անլէրի պու հալտէ կէօրտիւյիւն-
տէ կէօղլէրի տօլտու իսէ տէ տահա զիյատէ
թէրպիյէ վէ քեամիլ ու թէճրուպէքեար ատէմ
օլմալարը իշին տիւնեանըն մէշագգաթընը տախի
պիզղաթ կէօրիւպ կէշիրմէքլիյին էլզէմիյէթիսի
պիլմիւթալաա քէնտիսի զապթ խտէրէք անլէրէ
խիթապէն — էյ ճիյեր փարէմ էվլատլարըմ , պու
տիւնեա՝ ճէնապը հագգըն պէնիի ատէմէ ինշա
խտիպ իհսան իթմիշ օլտուղու պիր մուվագգաթ
խանէ տիր . պիր ատէմին քէնտի խանէսինտէ
գաշ օտասը պուլունտուղունու վէ օտալարըն նէ
պիշիմ ու ընկտէ օլտուղունու պիլմէտիյի շա-
եանը թագպիհ պիր քէյֆիյէթ օլտուղու կիպի
պէնիի ատէմ տախի քէնտի մէսքեանի օլան չու
քիւրրէի զէմին հագգընտա քիւլլիէն մալիւմաթ-
տան պիպէհրէ օլմասը ճայիզ վէ ըվա տէյիլ
տիր . վէ պիր ատէմ պիր շէյի իշիթմէքլէ կէօ-
ղիւ իլէ կէօրմէնին արասընտա չօգ ֆարգ վար
տըր . Իմտի պու մինասիպէթլէ սիզէ իւշ նասի-
հաթըմ վար տըր . պիրինճիսի՝ հէր պիր իշտէ

տիգդաթ ու իթինա իւղրէ տավրանընըղ . չունքի տիգդաթ իլէ ինսան կէօղիւ իլէ կէօրմէյիպ գու-
լաղը իլէ իշիթմէտիյի շէյլէր հագգընա տաթի
քէսպը մալիւմաթ իտէպիլիր , վէ տիգդաթ՝ հէր
պիր ֆէրտին թապիի նօգսանընը իգմալ իտէր ,
պու սուրէթտէ պիր ատէմ թապիի տիրայէթ-
սիզ օլմասը տէյիլ՝ տիգդաթսըղ օլմասը շաեանը
թայեիպ տիր : Իքինծիսի՝ կէրէք մալիգ օլտու-
ղունուղ տիրայէթ ու մալիւմաթ վէ կէրէք հա-
յիղ օլտուղունուղ մէսնէտ ու մէրթէպէտէն տօ-
լայը գաթան մաղրուր օլմայընըղ . պէնիի ատէ-
մին մալիգ օլտուղու հէր տիւրլիւ էյլիք նէ քէն-
տինին տիր , նէ տէ օլ էմանէթին նէ գատար
վազըթ քէնտինտէ պըրագըլաճաղընա պի : էմ
նիյէթի վար տըր . վէ քեաֆֆէի ինսանըն ճանճա
պիր ֆարգը օլմայըպ՝ պիգարար թալիհին անը
կեաճ չըգարըպ կեաճ ինտիրտիյի պիր մէվգըճէ
ֆարգը վար տըր : Իւչիւնճիւսիւ՝ աճէլէ իլէ վէ
կէօնիւլ ըիւզկեարընըն էօնիւնէ գաթըչարագ իշ
թուլթմայըպ՝ տայիմա սապր ու թէհամիւլիւ էլ-
տէն պըրագմայընըղ . պէնիի ատէմ հագգընա
տիւնեա տէնիզինտէ սէյեահաթ իտէպիլմէք վէ
քէնտինին սահիլի սէլամէթէ չըգարապիլմէք
իշին պիրիծիք վուսլա՝ սապր ու թէհամիւլ տիր —
տէտիքտէն վէ պիրպիրէրիլէ էօփիւշտիւքտէն
սօնրա իւչիւ պիրլիքտէ եօլա ընվան օլտուլար :
Պէօյլէճէ պու իւչ շահզատէլէր էսնայը րահտէ
կեաճ տիյարը գուրպէթտէ աճէպա պաշըմըզա
նէլէր կէլէճէք տէյու տիւչիւնտիւքճէ մահղուն
վէ կեաճ պու մինասիպէթլէ եէր սէյր իտիպ

տահա զիյատէ իշ էօյրէնէճէյիղ տէյերէք մէմ-
նուն օլարագ գաչ հափթալար դաթի մէսափէ
իթտիքտէն սօնրա՝ փէտէրլէրինին թախտը հիւ-
քիւմէթինտէ պուլունան թօփրագտան չըզըպ՝
էճնէպի թօփրաղընա տախիլ օլտուլար, վէ պիր
միւստէթ տախի էօյլէճէ եօլ կիթտիքտէն սօնրա
պիր կիւն ուղագտան պէօյիւք պիր շէհր կէօթ-
մէլէրիլէ անըն մութլագա պիր փայթախթ օլ-
տուղունու տէրք իտէրէք պիր գաչ կիւն օրա-
տա արամ ու իգամէթ իթմէյէ գարար վէրտիլէր :

Օ արատա ուղագտան պիր տէվէճինին պիրի-
սի քէնտիլէրինէ տօղրու գօշուպ կէլէրէք թէ-
լաչ ու էնտիշէ իլէ շահգատէլէրէ խիթապէն —
աման եօլտաչլար, շու կէլտիյինիղ եօլլարտա պիր
տէվէյէ րաստ կէլտինիլ — մի տէյու սիւալ էյ-
լէտի :

Պիւյիւք շահգատէ տէվէճիյէ խիթապէն —
պիրատէր տէվէնին պիր կէօզիւ քէօր տէյիլմի
իտի — տէյու սիւալ իթտիյինտէ, տէվէճի —
հայ Ալլահ րազի օլա թա քէնտիսի տիր — տի-
տիքտէ էօթէ եանտան օրթանճա շահգատէ տա-
խի — տէվէնին պիր պաղը տա թօփալ ըտը
էօյլէ տէյիլ մի — տէյիպ քիւչիւք շահգատէ
տախի — զալիպա տէվէնին պիր տիշի տէ էքսիք
իտի — տիտիքլէրինտէ, տէվէճի թաճիւպ ու հայ-
րէթլէ պունլարըն եիւղիւնէ պագարագ — ճա-
նըմ սիղ նաճըլ ատէմնինիլ, պէօյլէ պիր րաստ
կէլիշտէ կիւյա տէվէ գատիմինտէն պէրու քէնտի
մալինիլ իմիշ կիպի, նէրէսինին նաճըլ օլտուղու-
նա նաճըլ տիգգաթ իտէպիլտինիլ, էվվէթ թա

քէնտիսի տիր — տիմէսի իւզէրինէ, շահգատէլէր տէվէճիյէ — իշթէ շու թարաֆա տօղրու էօյլէ պիր տէվէ կիտիյօր իտի զալիպա — տիտիքլէրինտէ տէվէճի օ թարաֆա տօղրու գօշուպ կիթմէ. յէ պաշլատը իսէ տէ ֆիգրինտէն, ճանրմ պուն. լարըն իշինէ տէ ագլըմ իրմէտի, տէվէյի թու. թուպ հէր թարաֆընը մուայյէնէ իթմիշ կիպի պիլտիլէր, պունա տիյէճէք եօգ, ամմա սօնրա տա հիշ տէվէյէ րաստ կէլմէմիշ կիպի « զալիպա » տիմէլէրի նէ իտի տէյու թաճիւպ իթմէքտէ իտի, շահգատէլէր իսէ եինէ ահէսթէ ահէսթէ եօլլարընա տէվամ իթմէքտէ իտիլէր :

Պիր ազ տահա իլէրի կիթտիքտէն սօնրա չէհրէ եագլաշտըգլարընտա պիր ագար չէշմէյէ րաստ կէլէրէք պաշընտա պիրազ օթուրուպ խթիրահաթ իթմէք, վէ չէհրէ կիրտիքլէրինտէ նէ կիւնա հարաքեաթ իտէճէ քլէրինէ տայիր պիր գարար վիրմէք իւզրէ աթլարընտան ինիպ՝ անլէրի օրաճըգտա պիրէր աղաճա պաղլայարագ չէշմէտէն տախի սու իշիպ պաշընտա օթուրտուլար, պիր տէ մէրգ ում տէվէճինին եինէ քէնտիլէրինէ տօղրու գօշուպ կէլմէքտէ օլտուղունու ուղագտան կէօրտիւքլէրինտէ պիրպիրլէրինէ զալիպա շու հէրիֆ տէվէյի պուլամատը տիյօրլար իքէն տէվէճի սօլույարագ եանլարընա կէլիպ՝ անլէրէ խիթապէն — հէմչէհրիլէր սիզին տիտիյինիզ նիշանլար տօղրու իտի իսէ տէ շիմտիյէ գատար տօլաշմատըղըմ տէրէ թէփէ գալմատը տէվէյի պուլամատըմ, նաֆիլէ եօրուլուպ գան թէրինէ պաթտըմ — տիտիյինտէ, պէօյիւք շահգատէ —

ատէմ սէնտէ տէվէյի քիմ ալաճադ , էլպէթտէ պիր տէրէ եա սաղլըդ իչինտէ օթլամայա տալմըշ օլտուղու սէպէպինէ սէն կէօրէմէմիշ օլմաւլըսըն — տէտի :

Շահզատէնին պու քէլամընտան վէ էվէլքի իշարէթլէրի թէմամէն պիլտիքլէրինտէն , տէվէնի աճէպա շունլար տէվէյի պիր եէրէ սագլաալլար տա պէնիմ իլէ էյլէնիյօրլար մը տէյիւ չիւփհէ խտէրէք Ֆիգրինտէն շունլարա տէվէնին եիւքիւնիւ պաչգա տիւրլիւ խապէր վիրէյիմ պագայըմ նէ տէրլէր տիտիքտէն սօնրա շահզատէլէրէ խիթապէն — ճանըմ սղալար տէվէնին գայպ օլտուղունա օ գաւաար քէտէր իթմէմ , իլլա իւղէրինտէ պիր հէյպէ օլուպ իքի կէօղիւ ալթուն իլէ տօլու իտի — տէտիյինտէ պիւյիւք շահզատէ — խայրը պիրատէր պունտա եաղնըչըն վար տէվէնին եիւքիւ ալթուն տէյիլ իտի — տէտիքտէ օրթանճա շահզատէ տախի — հաթթա եիւքիւ սանտըգ վէ սայիր տէնկ տէ օլմայըպ թուլում իտի , վէ քիւչիւք շահզատէ իսէ — հաթթա թուլումուն պիրիսինին իչինտէքի պալ վէ տիկէրինին իչինտէքի եաղ իտի — տէմէլէրի իւղէրինէ տէվէնի պիր էյեամ սէրսէմ սէրսէմ շահզատէլէրին եիւղիւնէ պագա գալըպ տիւչիւնտիւքտէն սօնրա ֆիքրինտէն՝ ուլան պունլարըն տէվէնին եիւքիւ օլտուղու թուլումլարըն իչինտէ տախի նէ՝ վար նէ եօգ թէմամէն վէ ասլաղալթաղ պիլտիքլէրինէ պագըլըրսա պունլար տիւղճէ պէնիմ մալիմի չալըպ՝ տուրուպ պիր տէպէնիմ իլէ էյլէնէն խըրսըլ տըրլար տէտիքտէն

սօճնրա շահղատէլէրէ խիթապէն — է) խըրսըզ-
լար, պունուն պուրասընը դըր տաղ պաշը մը
զանն իթտինիզ, համա օլսուն պուրասը շէհիր
տիր, էօյլէ կէօզ կէօրէ հէր քէսին մալինի սիզէ
հէտիրմէզլէր, սիւսլիւ էլպիսէլէր կիլինիպ տէ
խըրսըզ օլտուղումուղու հէր քէսէ պէլլի իթմէ-
յիզ վանն իթմիշսինիզ ամամա էլ ուշաղը ատէմի
պիլիր, տէվէմ իլէ մալիմի պանա վէրմէտիքտէն
սօճնրա սիզին եաղանըզը հիշ պըրագաճաղըմ
եօգ տուր, տէտիյինիզ նիշանլար հէփ տօղրու,
հաթթա պէն ասլը եօգտան տէվէնին եիւքիւ
ալթուն իտի տէտիմ իսէ՝ սիզ պագ նաճըլ տօղ-
րուսունու սէօյլէտինիզ, սիզին խըրսըզ օլտու-
ղունուզ պունտան տա պէլլի տիր, տէվէմ իլէ
մալիմի նէրէյէ սագլատընըզ իսէ չըգարըն, եա
եօխսու սիզի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իտէրիմ տէ-
յու պաղըրըպ չաղըրմայա պաշլատըղընտա օրա-
տան կէչէնլէր տախի տէվէհինին բաթըրթընը
իշիտիպ պունլարըն պաշընա պիրիքտիլէր, վէ
մուարաղանըն ասլընա վագըֆ օլուպ՝ զաթէն
շահղատէլէրին սիմալարը օրալարըն սաէմլէրինէ
պէնզէմէտիյի ճիհէթլէ աթլը վէ սիւահլը օլ-
տուգլարընը տախի կէօրտիւքլէրինտէ անլէրին
էզըյա օլմուշ օլտուգլարընը թաստիգ իյլէտի-
լէր, վէ տէրագապ շէհրտէն զապթիյէ ճէլպիյլէ
իւշիւնիւ տախի շէհրէ իտխալ իթտիլէր :

Շահղատէլէր պաշլարընա կէլէն պու պէլիյէ-
տէն տօլայը աշուրի միւքէտտէր վէ շէրմ ու հիւ-
ճապլա մէմլու օլուպ՝ նէ եափաճաղլարընը պիւ-
մէյէրէք հէր նէ դատար զապթիյէլէր իլէ պէ-

րապէր պուլունան տէվէճիյէ — պէ պիրատէր ,
պիզ սանա տէվէնին նէ թարափա կիթմիշ օլտու-
ղունու խապէր վիրտիք իսէ գանլը կիւնահքեա՛ր
մը օլտուգ , պիր առէմ էսնայը րահտէ ֆիլան-
ճա շէյի կէօրտիւն միւ տէյու պիրիսինէ սիւալ
խտէր , վէ օլ առէմ տախի անէ պիր իյլիգտար-
լըդ վէ ինսանիյէթ էմէլի իլէ , էվվէթ էօյլէ պիր
շէյ կէօրտիւմ ֆիլանճա թարափտա իտի տէր
խսէ վէ օլ առէմ տախի կիտիպ օ շէյի արար
տա պուլամազ իսէ կէլիպ սօնրա խապէր վիրէ-
նին եազասընը մը թուլթմալը , պու նաօրլ րա-
ճօն տուր — տիտիլէր իսէ տէ , տէվէճի — պէն
մաճուն միւճուն պիլմէմ , իլլա սիզ պէնիմ տէ-
վէմի մալիմի չալմըշընըզ օնու պիլիթիմ — տի-
մէքտէն աշաղը ինմէյիպ՝ անլէրտէն տավա իթ-
մէսի իւզէրինէ շահգատէլէրի փատիշահըն հուզ-
րինէ չըգարտըլար :

Փատիշահ իպթիտա տէվէճիյի սէօյլէթտիրիպ՝
մատտէյէ ալեահ , վէ սօնրա շահգատէլէրէ տա-
խի քէյֆիյէթի սիւալ իլէ իքիսինին լագըրտը-
սընըն պիր րաստ կէլտիյինէ վագըֆ օլտուգտա
ազգընը շահգատէլէրէ չէվիրիպ — պէ հէյ շագի-
լէր , պիր առէմ եօլտա կիթտիյի հէնկեամտէ
րաստ կէլտիյի պիր տէվէնին այաղընըն թօփալ օլ-
տուղունու վէ եիւքիւնիւն թուլում իտիւկինի
պիլլիր ամմա տէվէնին պիր տիշինին էքսիք՝ վէ
թուլումուն իշինտէքինին նէ օլտուղունու պիլէ-
պիլլի մի , իշթէ պունտան սիզին սարիգ վէ զա-
սիպ օլտուղունուզ աշիքեար տըր — տիտիքտէ
պիւլիւգ շահգատէ ճէվապէ ազազ իլէ — էֆէն-

տիմ շաեէտ պիղ դուլարընըզտա էօյլէ պիր մա-
լիւմաթը ֆէվզ էլ ատէ պուլունտուղունուն սէ-
պէպինէ պու խուսուսու պիլմիշ օլսագ՝ մէյտսն-
տա ասլա տիկէր պիր իսպաթ վէ իմարէ օլմատը-
ղը հալտէ եալընըզ պու մալիւմաթըմըզտան տո-
լայը գապահաթտա մէտխալիմիզ պուլունտուղու
թէպէյյիւն իտէր մի, էյէր տէվէճինին զանն իթ-
տիյի իւզրէ դուլարընըզըն էօյլէ պիր սըրգաթա
ճիւրաթը օլմուշ օլսայըտը հիշ էօյլէ պիր տէվէ
կէօրմէտիք տէյուպ սավմմազ մը իտիք — տի-
մէսի իւզէրինէ փատիշահ տիւշիւնճէյէ վարըպ՝
ֆիգըրինտէն սահիհ շու ատէմին սէօղիւ հագգը
տըր, անճագ օլսպիլիր քի պու խուսուս տախի
խըրսըզճա պիր ուսթալըզ օլմուշ օլսուն, նէ պի-
լիրսին եանլարընտա տէյիլ իտիմ եա տիտիքտէն
սօնրա իքի թարաֆա տախի խիթապէն — պէն հիշ
պիրինիլին տիտիյինէ իթիմատ իտէմէմ, հէփի-
նիզ տէ մուվագգաթ սոլրէթտէ մահպուս օլուր-
սունուզ, պէն հէր թարաֆա գըր սէրտարլարը
չըգարըպ շու տէվէյի թէհարրի իթտիրիրիմ —
տիտիքտէն սօնրա շահզատէլէր իլէ տէվէճիյի
մահպէսէ իլգա իթտիրտի, վէ տէվէճի իլէ շահ-
զատէլէրին համկի եօլտան կէլմէքտէ օլտուղլա-
րընը, վէ պիրպիրլէրինէ նէ ճիւլարտա թէսատիֆ
իթտիքլէրինի քէնտիլէրինտէն խապէր ալըպ օ
ճիւլարլարա ատէմ կէօնտէրտի :

Պիր գաչ կիւնտէն սօնրա գըր սէրտարլարը
տէվէ իլէ պէրապէր կէլիպ անը պիր տէրէտէքի
սըզ վէ ուզուն օթլարըն արասընտա եիւքիւլէ
պէրապէր օթուրմուշ օլտուղու հալտէ պուլտուգ-

լարընը փատիշահա պէյան ու իֆատէ իյլէմէլէ-
րի իւզէրինէ , փատիշահ շահգատէլէրին գապա-
հաթսըզ օլտուգլարընա վագըֆ օլուպ՝ ճիւմէ-
սինի տէ մահպուստան չըգարթտը , տէվէճի իսէ
շահգատէլէրտէն ավֆ տիլէտիքտէն սօնրա սէ-
վինէրէք տէվէսինի ալըպ կիթտի :

Հալ պուքի շահգատէլէրին պիր կէօրիւշտէ
տէվէնին հէր պիր հալինէ վագըֆ օլմուշ օլտուգ-
լարը փատիշահըն աշուրի մէրագընը միւճիպ օլ-
տուղունտան՝ վէ տէվէնին եիւքիւ պագալըմ՝
նէ իմիշ տէյու ագըլ իրտիրմէքլիք օլապիլիր
շէյ իսէ տէ , հիշ պիր քիմնէնին եօլտա ըաստ
կէլաիլի պիր տէվէնին աղղընը աշըպ տիշլէրի թա-
մամ մը էքսիք մի տէյու պագմագ խաթըրնա
պիլէ կէլմէյէճէյինտէն՝ պունուն նէ վէճհ իլէ
վուգու պուլտուղունա ագըլ իրտիրէպիլմէքիւզրէ
շահգատէլէրի տէֆաթլէ հուզրինէ ճէլպ՝ վէ ան-
լէրէ հայլու նէվաղիշ վէ իլթիֆաթ իթտիքտէն
սօնրա օթուրմալարընը էմր իյլէտի : Շահգատէ-
լէր իսէ հէր նէ գատար էվվէլ էմրտէ օթուրմագ
խսթէմէտիլէր իսէ տէ , փատիշահըն իպրամընա
մէպնի քէմալը ատապ վէ հիճապ իլէ պաշլարընը
իյիպ թէմէննա իթտիքտէն սօնրա օթուրտուլար :

0 վագըթ փատիշահ քէլամէ աղազ իտիպ՝
— էյ գուղուլարըմ , պէն սիզի նահադգ եէրէ
մահպուս իթմիշիմ , շիմտի իշ աղնաշըլտը — տէ-
տիլինտէ շահգատէլէր ըիպյէթ ու հիւրմէթի թամ-
մէ իլէ — ըսթաղֆիրուլլահ էֆէնտիմ , սիզ փա-
տիշահը ալէմֆէնահ պուլունմուշտունուզ , էմր ու
իրատէ սիզին տիր , սիզին իճրա վէ էմր պույուր :

տուղունուզ հագգանիյէթ իտի, չիֆայիտէ քի
էքսէրի հագգանիյէթ զահիրէ չըգմագ իչիւն
քէնտի թարափտարլարընը տախի պիրազ էզլիյէ-
թէ գօշար: Հագգանիյէթ՝ տէնիզին օրթասըն-
տա պուլունան օլ քիւչիւք գայա տըր քի քէն-
տիսինտէն պէշ օն դաթ պէօյիւք կէմիլէր ֆուր-
թունա սէպէպինէ գաարը տէրեայէ զարգ օլ-
տուգլարը եէրտէ քէնտիսի տուրտուղու եէրտէ
գըլ գատար գըմըլտանմագսըզըն տուրուր. վա-
գաա տաղլար տաղլար կիպի գապարըպ անը
պազէն իսկէլէտէն սէյր իտէնլէրին կէօզլէրինտէն
նիհան իտէրլէր, վէ պազը հագըգէթտէն պի-
թապէր պուլունանլարա օ տախի օ վաթըրտը-
նըն արասընտա եէրին զէմինինէ գայնատը կիթ-
տի զանն իթտիրիլէր իսէ տէ սօնրատան անէ
չարփըլան քեաֆֆէի տաղլար կիպի տաղլար
փարչալանըպ՝ տաղըլարըզընտա օ գայանըն եինէ
քէլ էվվէլ եէրինտէ տուրմագտա օլտուղու միւ-
շահատէ օլունուր: Պէօյիւք զաթլար եալընըզ
հագգանիյէթփէրվէրլիքլէ մութթասըֆ՝ վէ անը
զահիրէ իխրաճ իչին զայրէթքէշ օլմագ վաճիպ
օլուպ՝ էքսէրի անէ գալպազանլըգ իտէն հիյլէյի
եախօտ պազէն տախի զիհնլէրի տիւմանլանտը-
րան վուգուաթը լայըգըյլա վէ տէրագապ տէրք
վէ թէֆհիմ վէ թէֆրիգ ու թէմեիզ իտէմէմէ-
լէրի շահանը թագպիհ պիր քէյֆիյէթ տէյիւ
տիր — տէտիլէր:

Փատիչահ շահգատէլէրին պու քէլամընը տու-
խի զայէթլէ փէսէնտ իթտիքտէն սօնրա տէ-
ֆաթլէ անլէրէ խիթապէն — չիմտի սիզէ պիր

չէ, սիւալ իտէճէյիմ վէ պու գատարճրդ պիր
պէհանը էֆքեար իտիլինիզտէն պու սիւալիմէ
տօղրուճա ճէվապ վիրէճէյինիզի մէմուլ իտէ-
րիմ. սիզ շու տէվէճիյէ թարիֆ իթտիլինիզ նի-
շանլարը նասը պիլտինիզ, եօսսա օ տէվէյի էվ-
վէլինտէն պիր մահալտէ կէօրմիւշ մի իտինիզ —
տէտիքտէ պէօյիւք շահգատէ — էֆէնտիմ գուլ-
լարընը օ տէվէյի էվվէլինտէն պիր մահալտէ
կէօրմէք տէյիլ հաթտա օ կիւն եօլտա էօյլէ
պիր տէվէյէ տախի բաստ կէլմէտիք — տէտի-
յինտէ փատիշահըն մէրագ ու թանիւպիւ տահա
ղիյատէ արթըպ ֆիգըրինտէն՝ ճանըմ պուշլար
նասըլ ատէմ իմիշ, գայըպտան պիլիճի մի տիր-
լէր, տէտիքտէն սօնրա տէֆաթլէ անլէրէ խի-
թապէն — խայըր գուղուլարըմ եալան սէօյլէ-
յօրսունուղ, պիր ատէմ հիշ կէօրմէտիյի տէվէ-
նին անաղը թօփալ՝ կէօղիւ քէօր օլտուղունու
պիլէպիլի մի, հատէ պիրիսի օ տէվէյի կէօր-
միւշ օլուպ՝ պու նիշանէլէրի տախի սիզէ թա-
րիֆ իթմիշ օլսուն տէյէլիմ, օլ ատէմ տէվէնին
աղղընը աչըսլ տա տիշինէ տէ պագմատը եա —
տէտի :

Պէօյիւք շահգատէ տէֆա քէլամէ շուրու իլէ
— էֆէնտիմ պիզ պու խուսուսու պաչգա պիր
կէօրէնտէն տէ խապէր ալմատըգ. հալ պու քի
փէտէրիմիզտէն իշիթմիշ օլտուղումուղ նասի-
հաթը քէնտիմիզէ տէսթուր իւլ ամէլ առա իյ-
լէմիշ օլտուղումուղտան եանի հէր պիր խու-
սուստա տիգգաթ ու իթինա իւզըրէ տավրան-
տըղըմըղտան եօլտա կէլիր իքէն պագտըմ քի

եւերտէ տէվէ իղի վար , վէ եօլ իւղէրինտէ պիթ-
միշ օլան օթլարըն եալընըղ պիր թարաֆը հայ-
վանտան գօփարըլարագ եէնմիշ օլուպ տիկէր
թարաֆըն օթլարընա հիշ տօգանըլմամըշ օլտու-
ղունու կէօրտիւլիւմտէ տէվէնին պիր կէօղիւ-
նիւն քէօր իմիշ իտուկինի ֆարգ իթտիմ — տէ-
տի : Օրթանճա շահգատէ տախի — էվիլէթ փա-
տիշահըմ , պէն տախի տէվէնին պիր այաղընըն
թօփալ օլտուղունու ծնտան պիլտիմ քի տէվէնին
իւշ այաղընըն իղի վար իսէ տէ պիր այաղընըն
իղի եօգ իտի — տէտիքտէ քիւչիւք շահգատէ
տախի — պէն տէ փատիշահըմ՝ տէվէնին պիր
տիշինին էքսիք օլտուղունու ծնտան պիլտիմ քի
եօլտաքի օթլարըն հայվանտան գօփարըլարագ
եէնմիշ օլան թարաֆընտա պագը ասլա տիշ տէյ-
մէմիշ ուղուն օթլար պուլունմագտա իտի —
տէտի :

Պիւլիւք շահգատէ տէֆա քէլամէ աղաղ իլէ
— էֆէնտիմ՝ տէվէնի տէվէյի արայըպ պուլա-
մամըշ օլտուղունու կէլիպ պիզէ իֆատէ լյլէտի-
յինտէ՝ տէվէնին եիւքիւ ալթուն իտի տէտի ի-
սէ , պիր տէվէնինն օ գատար ալթունու պու-
լունմայաճաղը վէ վէլէվ պուլունսա պիլէ օ գա-
տար ալթունու պիր թիւճճար մաթաը մագա-
մընտա տէվէյէ եիւքէթմէյէճէյի շէօյլէ տուր-
սուն , անլեր պիր թէք ալթունլարը օլսա քէնտի
պաշլարընտա սարըզլարընըն իշինտէ թաշտըգ-
լարընը վէ իքի իւշ ալթունա մալիք օլտուգլարը
կիպի պիր կիւն օլուր պու սարը մատէնտէն հէր
քէս իթիպարը գալտըրը վէրիւրէր իսէ պու մա-

տէն նէյէ՝ եարար եէնմէզ իշիւմէզ, իւզէրինէ
եիւք եիւքլէտիւմէզ, ալտըղըմըզ ատէմէ կէրի
վէրսէք պէլքի գապուլ իթմէզ տէյու գօրգ-
տուգլարընտան զախիրէ վէ սայիր եէնիլիպ իշի-
լէճէք շէյլէր ալըպ տէրանպար իտէրլէր իմիշ
տէյու իշիթմիշ օլտուղումտան տէվէնին եիւ-
քիւնիւն ալթուլն օլմատըղընը ֆարգ իթտիմ—
օրթանճա շահզատէ տախի — էֆէնտիմ՝ պէն
տէ տէվէնին եիւքիւնիւն թուլում օլտուղունու
օնտան պիլտիմ քի եօլուն իւզէրինտէ եէր եէր
ուու կիպի տամլա տամլա պիր շէյ տէօքիւմիւշ
իտի, էօյլէճէ ագըճը շէյլէրին իսէ սանտըգ վէ
չուվալ տէրունինէ վաղ իտիլէմէյէճէյի պէտիհի
օլուպ՝ հէր հալտէ թուլումուն աղղընտան սըչ-
րարագ տամլամիշ օլտուղունու աղնատըմ— տէ-
տիքտէն սօնրա քիւշիւք շահզատէ տախի — է-
ֆէնտիմ՝ պէն տէ թուլումուն պիրիսինին իշին-
տէքի եաղ օ պիրիսինին պալ օլտուղունու շուն-
տան աղնատըմ քի տէվէնին իզինին պիր թարա-
ֆընտա սըրա իլէ սինէքլէր գօնմուշ օլտուղուն-
տան օ թարաֆտաքի թուլումուն իշինտէքինին
պալ վէ տիկէր թարաֆընտա տախի սըրա իլէ
գարընճըլար տիզիլմիշ օլտուղունտան օ թարաֆ-
տաքի թուլումուն իշինտէքինին տախի եաղ օլ-
տուղունու օնտան ֆարգ իթտիմ— տէտի :

Փատիշահ՝ շահզատէլէրտէն պու քէլամլարը
իշիթտիքտէ անլէրին ագլ ու տիրայէթլէրինէ
թաճիւպ ու հայրէթտէ գալըպ՝ տիւնեատէ էն
միհէնսինմէյէն վէ եապանճը ատտ օլունան ա-
տէմլէրտէ նէ լիյագաթ ու տիրայէթլէր պուլու-

նուպ շու ալեմտէ քիմնէ քիմնէյի դալպինտէն
 պէյէնմէմէզլիք իթմէմէլի իտուկի հազգընա
 պիր պիւլիւք գըստէ վէ նասիհաթ քէսպ իթտի,
 վէ էքսէրի պիր միւքին սէպէպի իհեասը պիր ա-
 գըլլը ատէմ օլուպ՝ սէպէպի խարապ ու վիրանը
 տախի պիր ագըլլը ատէմ պուլունմամասը, ես-
 խօտ զիհնէրէ հիւքմ իտէն ճէհալէթ, խօտպին-
 լիք, թէհի ղուրուրիյէթ, իտրագսըզլըզ վէ
 քէօր նէֆսանիյէթին ղալէպէի նուֆուսու սէ-
 պէպինսէ ագըլլը ատէմին սէօղիւ տիյնէնմէմէսի
 օլտուղունու պիւտիյինտէն ֆիգըինտէն շու ատէմ-
 լէրի պիրաղ վագըթ եանըմտա ալը գօյուպ՝ պիր
 աղ իշ էօյրէնէյիմ, զիրա պէօյլէ ատէմլէր հէր
 վագըթ էլէ կէշմէզ, տէտիքտէն սօնրա շահա-
 տէլէրէ խիթապէն — արթըզ պու սիզին ֆէհմ
 ու ֆէրասէթ վէ աղլ ու զէքեալէթինիզի պէն
 տէյիլ պիւթիւն ալէմ պէյէնիր, տիգգաթ ու
 իթինանըն պու թէրէճէյէ գատար էսրարլարը
 մէյտանէ չըգարապիւտիյինի գաթան պիւմէզ-
 տիմ. չիմտի սիզտէն մաթլուպում օ տուր քի՝
 պիրաղ վագըթ պուրատա միսաֆիր օլասընըզ,
 հիչ պիր տիյարտէ պուլունմայան տիւրլիւ նէ-
 ֆիս եէմէքլէր, ավլար, պալըզլար պիզիմ շէհ-
 րիմիզտէ չօգ պուլունուր տէյէրէք մախսուս պիր
 տաիրէ տէօշէթտիրիպ շահատէլէրին իգամէ-
 թինսէ թախսիս վէ խըտմէթլէրինսէ խատէմէլէր
 թայեին էյլէտի, վէ պու վէճհ իլէ պազը կէճէ
 անլէր փատիշահըն վէ պազը կէճէ տախի փա-
 տիշահ սնլէրին տաիրէսինսէ կիտիպ՝ միւսահի-
 պէթ վէ իյշ ու իշրէթլէ վագըթ կէչիրիւլէր իտի:

Պիր կիւն փատիշահ մերգումլարն թաամ
իթտիքլէրի հէնկեամտէ գափունուն արգասըն-
տա պիր մահալէ սագլանըպ՝ իթտիքլէրի լազըր-
տըլարա գուլագ ասմայա պաշլատը, վէ պուն-
տան տախի մագսէտի էքսէրի պաշգալարընըն
գափունուն փէնծիրէսիւի տիյնէյէրէք կիզլի
էսրարլարընա վէ քէնտի հագգընա նէ սէօյլէ-
տիքլէրինէ վագըֆ օլմագլըգ օլմայըպ՝ շայետ
քէնտի եանընտա իֆատէյէ ճէսարէթ իտէմէ-
տիքլէրի պագը շէյլէր հագգընա տա քէսպը
մալիւմաթ իթմէք իտի :

Շահգատէլէր օ էսնատէ գուզու քէպապը եէ-
յէճէք օլտուգլարընտան պէօյիւք շահգատէ քէ-
պապտան պիրազ գօփարըպ ազընա ալտըգտա
պիրազ ազընը եիւզիւնիւ էքլիտիպ իսթէմէյէ-
րէք օ լօգմայը եութտու իսէ տէ, գարտաշլա-
ընա — պէն շու գուզու էթինտէն պիր ֆէնա
լէզզէթ հիսս իթտիւմ — տէյէրէք արթըգ եէմէ-
տի : Օրթանճա շահգատէ տախի շիշէտէքի շա-
րապտան պիրազ գատէհէ տօլտուրուպ իշտի իսէ
տէ օ տախի — պէն տէ շու շարապտան պիր ֆէ-
նա գօգու հիսս իտիյօրոււմ — տէյուպ պաշգա
իշմէտի : Փատիշահ իսէ պու լազըրտըլարը իշիթ-
տիքտէ ֆիքրինտէն — ճանըմ պէօյլէ հէր շէյին
սօն թէրէճէ ֆարգընտա օլան ատէմլէրէ աշուրի
տիգգաթ էթմէմէք օլոլըմու — տէյու աշճը վէ
քիլէրճի պաշըյա խըրալանտըղը եէրտէ՝ քիւշիւք
շահգատէ տախի եավաշճա — պէն տէ էօյլէ թահ-
մին իտիյօրոււմ քի պու փատիշահըն եա փէտէրի
աշճըլըգտան կէլմէ տիր վէ եախօտ քէնտիսի

պիր աշճը եանընտա պիրազ վագըթ խըտմէթ
իթմիշ տիր . զիրա պիզի միսաֆիր ալըգօտու-
ղունտա էն էվվէլ եէմէք լագըրտըսը իթտիյի
կիպի հէր լագըրտըսընտա տախի էքսէրի պահսը
եէմէք հագգընա վագը օլույօր — տէտի :

Պատէհու թաամ խիթամ պուլտուգտան
սօնրա շահգատէլէր գալգըպ պաշգա օտայա կիթ-
տիքլէրինտէ փատիշահ ուսուլ իլէ չըգըպ երնէ
քէնտի տաիրէսինէ կէլտի վէ աշճը պաշըյը նէզ-
տինէ ճէլպ իլէ — սէն նիշին եէմէքլէրէ տիգ-
գաթ իթմէյօրսուն — տէյու թէքտիր իթտի-
յինտէ աշճը պաշը — էֆէնտիմ հէր վագըթքի
վէճհ իւզրէ փիշիրտիյիմ եէմէք տիր , պու պապ-
տէ տիգգաթ իթմէմէք պէնիմ հատտիմ մի
տիր — տէյուպ պու խուսուստան տօլայը աշուրի
քէտէր ու թէէսիւֆէ տիւշար օլտուղունտա փա-
տիշահ պիրազ տիւշինտիւքտէն սօնրա պու տէ-
ֆաքի գուզույու սէն հաճնկի գասապտան ալ-
տըն — տէյու սիւալ վէ օ տախի — ֆիլանճա
գասապտան — տէյու խապէր վէրտիյինտէ փա-
տիշահ օ գասապը հուզուրընա չաղըրթտըրտը ,
վէ անէ տախի — սէն պու գուզույու քիմտէն
ալտըն — տէյու սիւալ վէ գասապ տախի — ֆի-
լան չօպանտան — տէտիյինտէ՝ փատիշահ տէրա-
գապ օ չօպանը տախի պուլտուրուպ հուզուրը-
նա կէթիրթտի , ջօպան իսէ — փատիշահ պէնի
նիշին իսթէսին , աճէպա նէ տէյէճէք — տէյու
խէյֆ ու հիրասլա փատիշահըն գարչըսընտա տուր-
մագտա իքէն՝ փատիշահ անէ խիթապէն — սէն
ֆիլանճա գասապա սաթտըղըն գուզույու նաօրլ

պէսլէմիշ իտին — տէտիքո՛ւ՝ չօպան նէ տէյէ-
ճէյինի շաշըրըպ գօրգուսուռտան փէփէլէյէրէք
— էֆէնտիմ, անասընըն սիւտիւ իլէ պէսլէնիպ
ֆիլան քէօյիւն թարլասընտա օթլաթտըմ — տէ-
տի իսէ տէ՝ փատիշահ չէհրէսինի էյիպ՝ — խա-
յըր, էօյլէ տէյիլ տիր, տօղրուսուռնու սէօյլէյէմէ-
յէճէք օլուր իսէն շիմտի սէնի գաթլ իտէրիմ —
տէտիյինտէ՝ չօպան — էֆէնտիմ, տօղրուսու
պու տուր քի օ գուզույու անասը տօղրուրը
տօղուրմաղ էօլտիւ . պէնիմ էլիմտէ իսէ պաշգա
սիւտիւ գօյուլն պուլունմատըղընտան չարէսիզ
գալըպ օ կիւնլէրտէ եէնի եալրուլամիշ օլան տա-
վար քէօփէյիմին սիւտիւ իլէ օ գուզույու պէս-
լէմէյէ մէճպուր օլմուշ իտիմ — տէտի :

Իմտի փատիշահ պէօյիւք շահգատէնին պու
թէրէճէ շէտիտ տույղուսու հագգընա թաճիւպ
ու հայրէթտէ գալտըգ տան սօնրա չօպանա — հա-
տէ սէն իշինէ կիթ — տէյուպ քիլէրճի պաշըյը
հուզըինէ չաղըրթտը, վէ օ շարապը հանկը մէյ-
խանէճիտէն ալտըղընը աղնատըգ տան սօնրա մէյ-
խանէճիյի կէթիլթտի, վէ անէ խիթապէն — պու
շարապը քիմ եափտը — տէյու սիւալ վէ մէյ-
խանէճի տախի թաճիւպ վէ գօրգու իլէ — է-
ֆէնտիմ պէն քէնտի էլիմլէ եափտըմ — տէտի-
յինտէ փատիշահ եինէ պիր էյյամ տիւշիւն-
տիւքտէն սօնրա, տէֆաթլէ մէյխանէճիյէ — օ
իւզիւմիւ քիմտէն ալմիշ իտին — տէյու սիւալ
իթտիքտէ մէյխանէճի — էֆէնտիմ ֆիլանճա
պաղճըտան — տէյու խապէր վիրմէսի իւզէրինէ
փատիշահ օ պաղճըյը պուլտուրուպ կէթիլթտաի,

վէ անէ տախի պիր թագըմ ինճէտէն ինճէ սիւ-
վալլէր իլէ նիհայէթ օ պաղըն ագտէմճէ պիր
գապրիսթան օլմուշ իտիւկինէ վագըֆ օլուպ՝ օր-
թանճա շահդատէնին տախի տուլլուսունու ֆիդ-
րինտէն զաեէթլէ մէթհու փէսէնտ իյլէտի :

Պատէհու փատիշահ հարէմէ կիտիպ վալիտէ-
սինէ թէնհաճէ վէ եավաշճա — վալիտէ , սանա
պիր շէյ սիւալ իտէճէյիմ ամմա տօղրուսունու
սէօյլէմէլիսին , զիրա պու սիւալիմին ճէվապընը
պանա վէրմէյէ սէնտէն պաշգա քիմսէ ճէսարէթ
իտէմէզ, պէնիմ փէտէրիմ վագթը իլէ նէճի իտի
— տէտիյինտէ վալիտէսի թաճիւպ ու հայրէթլէ
— էվլատըմ պու նաօըլ լագըրտը , սէնին փէտէ-
րին մին ապա ու ճէտտ փատիշահ օղլու փատի-
շահ տըր — տէտի :

Հալ պու քի վալիտէսի էվլատընըն քէնտիսի-
նէ նակէհան վագը օլան իշպու սիւալի հագգը-
նա պիր էյեամ միւթալաա իթտիքտէ պէօյլէ
պիր սիւալտէն չօգ մանէալար չըգարարագ՝ պու
խուսուսու նիչին սիւալ իթտիյինին սէպէպինի
պէեան իթմէսինի փատիշահ հայլու բէճա վէ
իպըամ իթմէսի իւզէրինէ փատիշահ վուգուի
հալի վալիտէսինէ պէեան ու իֆատէ իթտիքտէ
միւշարիլէյհա — էվլատըմ, պագ պու իշ նաօըլ
օլտու , սէնին չօճուգըլուղունտա սարայըմըզըն
պիր իսթիյար աշճը պաշըսը օլուպ՝ մէրգ ում
ղայէթ մուգալլիտ պիր ատէմ օլտուղունտան
սէնի էյլէնտիրմէք իչին անը պագէն սէլամըզ-
տա պիր օտայա ճէլպ իթտիրիւր իտիք իսէ տէ ,
պու մինասիպէթլէ սէն օնա ալըշպ արատա

մաթպախա տախի կիտէր օլտուն , վադաա նէ
գատար օլսա էօյլէ ատէմլէր լայրգը վէճհ իւզրէ
թէրպիյէ կէօրէմէզ օլտուգլարընտան պու խու-
սուսուն սէնճէ օ թըֆըլ չաղընտա պիր ախ-
լագ պօղուգլուղունու մուճիպ օլապիլէճէք թէհ-
լիքէ օլտուղունտան պահս իլէ պունուն միւնա-
սիպէթ ալամայաճաղը պիզէ պաղը թարաֆտան
իւթար օլունուր վէ պիզ տախի սէնի մաթպա-
խա աչճընն նէզտինէ կիթմէքտէն մէն իտէր ի-
տիք իսէ տէ , սէն եինէ վագթ ու ֆուրսաթ
պուլտուգճա պիզիմ կէօղիւմիւզիւ պայըպ մաթ-
պախա կիտէր իմիշսին — տէտի :

Իմտի փատիշահ վալիտէսի իլէ վագը օլան
պու միւքեալէմէտէն սօնրա եինէ գալգըպ տա-
յիրէսինէ կիթտի , վէ էվվէլ էմրտէ պու տէրէ-
ճէ հէր շէյին ֆարգընտա օլան ատէմլէր իլէ
տիւշիւպ գալգմագ տա փէք էյի օլմատըղընը
պիլ միւթալաա՝ իրթէսի կիւն իւշիւնէ տախի
ըուխսաթ վիրմէք իսթէտի իսէ տէ , սօնրատան
էօյլէ պիր ագիլ ստէմլէրին քէնտիսինէ հէր
հալտէ լուզումի օլտուղունու տախի տիւշիւն-
տիւքտէ ֆիքրինտէն օ պիրլէրի կիտէրլէր իսէ
կիթսինլէր ամմա շու պիւյիւք գարտաշլարընը
հէր հալտէ պըրագմայըպ եանըմտա ալը գօյա-
յըմ՝ զիրա ագըլ տինիլէն շէյ պու պահրը ա-
լէմտէ սէֆինէի վիճուտի ինսանըն տիւմէնի տիր ,
ագլ՝ թարաֆը Հագգտան բուհու ինսանէ իհ-
սան օլունմուշ օլան պիր ճան կէօղիւ տիր , ան-
տէն մահրում օլան թալիհտէն փէք աշիքեար
սուրէթտէ վիգայէ օլունմատըգճա՝ ուշուրումու

տիւզ մահալ կէօրտիւյիւնտէն կիրտապարա եռւ-
վարլանմագ թէհլիքէսինտէն հէր ան խալի տէ-
յիւ տիր , ագլ՝ վագաա թալէհ իլէ կիւլէշմէզ
խսէ տէ , անըն պէլա ու միւսիպէթլէրինտէն քէն-
տիսինի ճուզի մուհաֆազա իտէպիլիր , պախու-
սուս հագգանիլէթ իլէ իթթիֆագ իտիպ էլ էլէ
վէրիրսէ հէման ագսի թալիհ պիլէ արթըզ օնա
կիւլէր եիւզ կէօսթէրմէսէ տէ հիւրմէթ ու ըիա-
յէթ իտէր , խիւլասա թալիհ ինսանըն էլինտէ
օլմատըզը հալտէ քիշի քէնտի ագլընըն գուտ-
րէթինէ կէօրէ հարաքեաթ իթմէյէ մէհզուն վէ
պօրճլու տուր տէյուպ սէօյլէյէ գարար վիր-
տիքտէն սօնրա իրթէսի կիւն պիւյիւք շահգա-
տէյի եալընըզա նէզտինէ ճէլպ իթտի , վէ վա-
ֆիր նէվազիշ վէ իլթիֆաթտէն սօնրա անէ խի-
թապէն — ֆիլվագը իւշիւնիւզ տախի էրպապը
մուարիֆ ու հիւնէր վէ ֆագըլ ու ալիմ աւտմ-
լէր իսէնիզ տէ , պէնիմ ճանըմ սէնի հէփսին-
տէն զիեատէ սէվտի , անըն իշին պէն սէնի եա-
նըմսա ալը գօյուպ քէնտիմէ տամատ իտէճէ-
յիմ , վէ սէնի վէզիր մագամընտա թուլթարագ
ումուրու հիւքիւմէթին հէր պիր իշլէրինտէ սէ-
նին ըէյ ու էֆքեարընա միւրաճսաթ իտէճէ-
յիմ — տէտի :

Պէօյիւք շահգատէ փատիշահըն քէնտիսինէ
վագը օլան իշ պու թալթիֆ վէ իհսանընտան
տօլայը անէ թէշէքքիւրիւնիւ պէյան իթմէսի
իւզէրինէ փատիշահ աշուրի մէմնուն օլարագ տէ-
րագապ աիւյիւն թէտարիգի կէօրիւլտիւքտէն
սօնրա գըզընը անէ թէզէվվիւճ իյլէտի , վէ ան-

տէն սօճրա փատիշահ պէօյիւզ շահգատէ իլէ հէր
պիր ումուրու խուսուստա մէշվերէթ իթմէտիքճէ
հիշ պիր իշէ թէշէպպիւս իթմէմէյէ պաշլատը :

Տիկէր գարտաշլարը իսէ տիւյիւնտէն սօճրա
եօլ թէտարիգի կէօրտիւքտէն սօճրա պէօյիւզ
պիրատէրլէրի իլէ վէ փատիշահ իլէ վէտալէշմէք
իւզրէ անլէրին նէղտինէ կիթտիլէր , վէ իքիսի
տէ պիր աղըզտան պէօյիւք շահգատէյէ խիթա-
պէն — էյ աղիզ պիրատէրիմիզ , սիզտէն այրըլ-
տըղըմըզ հագգընտա փէք զիւտտէ մահգուն վէ
միւքէտտէր իսէք տէ սիզին պէօյլէ պիր մէսնէ-
տէ իրտիյինիզ իշին տախի մէմնուն վէ մէսրու-
րուզ , սիզ հէման գատիմի սըհհէթ վէ ափիյէթ
իւզրէ օլուն , պիզ տախի գատէրիմիզին աննը-
մըզա եազմըշ օլտուղու ետրլէրի տօշաշալըմ , պէ-
նիի ատէմին թա րահմը մատէրտէն թէվէլլիւտ
խտիպ՝ պապը մէզարտէն իշէրի տուխուլինէ գա-
տար համկը վագըթ պաշընտան նէ կէշէճէյի սը-
րասը վէ տաքիքէսի իլէ այնի պիր եաֆթա կի-
պի աննընտա եազըլը տըր , անճագ պիզ օ եա-
զըյը նէ կէօրէպիլիւրիզ նէ օգույապիլիւրիզ , վա-
գաա պէնի ատէմին պու եազըյը օգույապիլմէք
պապինտէքի թապիի վէ շէտիտ արզիւսինի նիշէ-
լէր քէնտի իսթիֆատէլէրի իշին ալա պիր վասի-
թա իթթիխազ իտիպ տիւրլիւ րէնկտէ կէօղլիւք-
լէր թագընարագ վէ թէփէ կէօլ ատէմլէրին պիր
շէյէ նազար իթտիքլէրի կիպի էյիլէրէք պիւ-
քիւլէրէք պու եազըյա նազար իտէրլէր , վէ հիշ
պիր շէյ կէօրէմէզլէր իսէ տէ ֆիգըլէրինտէն
տիւղիւպ պազը շէյլէր սէօյլէյէրէք թապիաթըն

ազըլտան պաշգա հէր շէյի իհսան իթմիշ օլտու-
ղու գարտաշարընը իղֆալ իտէրլէր, օյուսա պիր
ատէմ տիւնեատէ մէվնուտ օլան քեաֆֆէի քէ-
վաքիպին տէվրինի էլլի սէնէ մուգատտէմ էօլ-
չիւպ հիսապ իթսէ պիր տաքիքէ վէ պիր սանի-
յէ սօնրա քէնտի պաշընա նէ վուգու պուլաճա-
ղընը պիլէմէզ, իշթէ պիղ տախի պու նէվը պէ-
շէրտէն պուլունտուղումուզտան, վէ գատիմի
այրըլըղմըզ իլէ պու մուվազգաթ այրըլըղըն
պէյնինտէքի մէսաֆէյի պիլէմէտիյիմիզտէն ար-
թըզ էքսիք նօգսանլարըմըզըն ավֆընը իսթիր-
համէ միւսարաաթ իտէրիզ, վէ էյէր շահէթ պէր-
հայաթ օլուր իսէք եինէ պուրայա կէլիպ սէմթը
վաթանըմըզտա փէտէրիմիզին եանընա պիրլիքտէ
ավտէթ իտէլիմ — տէտիքտէն վէ պիրպիրլէրիլէ
աղլաշարագ էօփիւշտիւքտէն սօնրա պիրպիրլէ-
րինտէն այրըլըպ եօլա ըէվան օլտուլար, վէ պիր
գաչ կիւն գաթի մէսաֆէ իթտիքտէն սօնրա էօն-
լէրինէ պիրիսի պիր եանա օ պիրիսի տիկէր եա-
նէ այրըլըր, իքի եօլ ըաստ կէլմէսիլլէ մէրզում-
լար տախի պիրպիրլէրինէ, կէլ պիրատէր պիղ
տէ շու եօլլար վառէթասըյլա պիրպիրիմիզտէն
այրըլալըմ, պագալըմ պիզիմ տախի գըսմէթի-
միզէ այրը այրը նէ թէսատիֆ իտէր, վէ էյէր
շահէթ պիրիմիզին հալինէ փէրլշանիլէթ վէ օ
պիրիմիզէ պէօյիւգ պիրատէրիմիզ կիպի պիր
մէսնէտ թէսատիֆ իտէճէք օլուր իսէ՝ մէսնէտէ
իրէն օ պիրինի արայըպ պուլտուրուպ քէնտի
թալիինտէն անը հիսսէմէնտ իթմէսի քէնտի ին-
սանիլէթինին իճապաթընտան օլտուղու ճիհէթլէ

անըն իշին պիր շէյ տիյէմէյիզ, վագաա ինսա-
նիյէթ տախի պիր պօրճ իսէ տէ օ պօրճու ին-
սան գըյաֆէթինտէ օլանլար էտա իթմէտիքլէ-
րինտէն վէ հաթտա էտա իթմէքլիյի քէնտիլէ-
րինէ պօրճ պիլէ ատտ իթմէտիքլէրինտէն վէ
րույի զէմինտէ մէսքիւն ինսանլարըն իսէ փէք
չօղու պու գապիլտէն օլտուգլարընտան էքսէ-
րիյէթի արա իլէ օ պօրճու ինտլէրինտէ լաղվ
իթմիշլէր տիր — տէտիքտէն սօնրա պիրպիրլէ-
րինտէն էօփիւշէրէք այրըլւպ՝ հէր պիրիսի պի-
րէր եօլա րէվան օլտուլար :

Օրթանճա շահգատէ հայլու կիւնլէր կիթտիք-
տէն վէ պիր փայթախտա վասլ օլտուգտան սօն-
րա օ մէմլէքէթին փատիշահընըն մալիւմիւ օլուպ
քէնտի թապիս տիրայէթ ու մէհարէթի վէ փէ-
տէրինին նասիհաթը իւզրէ զայրէթ վէ տիգ գաթ
ու իթինա իւզրէ տավրանըչը սայէսինտէ օ տա-
խի օ մէմլէքէթին փատիշահընա տամաա օլուպ՝
հուզուրու իսթիրահաթ իլէ իմրարը էօմր իթմէ-
յէ պաշլատը :

Կէլէլիմ շիմտի էն քիւշիւք շահգատէյէ :

Միւշարիլէյհ ըն պէշ կիւն գատար եօլ կի-
տիպ հէր ուզրատըղը քէօյ վէ գասապատա տիւր-
լիւ շէյլէր սէյր ու թամաշա վէ հէփսինէ ֆէվզ
էլ ատէ տիգ գաթ վէ տիւրլիւ մէշագ գաթլարա
թահամմիւլ իտէրէք էնճամ պիր պէօյիւգ շէհ-
րէ վասլ օլուպ պիր խանէ ինտի , վէ իգամէթի
իշին պիր օտա թուլթուտուգտան սօնրա իրթէսի
կիւնտէն պէտ իլէ շէհրին չարչու վէ փաղար եէր-
լէրինի կէզիպ տօլաշմայա պաշլատը , վէ օլ շէհ-

րին մամուրիէթ վէ ճէսամէթինի վէ ապ ու հա-
վասընըն լէթաֆէթինի վէ պաղ վէ պախճիւէրի-
նի զատէթլէ պէյէնտիյինտէն պիր միւտտէթ շէհ-
ըը մէզպուրտէ արամ ու իգամէթ իթմէյէ գա-
րար վէրտի :

Պիր կիւն եինէ միւթատը իւզրէ չարչույէ
չըգտըղընտա տիւքեանըն պիրիսինին էօնիւնտէ
պիր գալապալըգ թօփլանմըշ օլտուղունու կէօր-
մէյիլէ պագայըմ շու գալապալըգ նէ իմիշ տէ-
յու սօգուլուպ նաղար իթտիյինտէ պիր իխթի-
յար ատէմին պիրիսինին էլինտէքի տէյնէք իլէ
քէնտի էվլատը պուլունան պիր տէլիգանլըյը —
խայըր կէօնտէրմէյէճէլիմ, կիթմէյէճէքսին — տի-
յէրէք տէօյմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւ :

Շահզատէ պու քէյֆիյէթէ թաճիւպ խոիպ
օրատա պուլունան ատէմլէրին պիրիսինէ — ճա-
նըմ պու օղլան նէրէյէ կիթմէք իսթէյօր քի
փէտէրի կէօնտէրմէյէ բաղը օլմայօր — տէյու
սիւալ իթտիյինտէ մէրգում ատէմ տիգգաթլա
շահզատէնին եիւղիւնէ պագըպ — զալիպա սէն
պու մէմլէքէթէ եէնի կէլմիշսին — տէյիպ՝ շահ-
զատէ տախի — էվվէթ պէնտէնիզ զարիպ պիր
ատէմիւմ, պուրայա եէնի կէլտիւմ — տէտիյինտէ
օլ ատէմ քէլամէ աղազ իլէ — էֆէնտիւմ պու
մէմլէքէթին փատիշահընըն կէրէք տիլպէրլիք վէ
լէթաֆէթ վէ կէրէք ֆիրասէթ ու զէքեափէթ-
տէ ճիհանտէ նատիր իւլ էմսալ պիր գըզը օլուպ՝
պու գըզ հաֆթատա մուայյէն պիր կիւնտէ պէշ
տաքիքէ գատար սարայըն էօնիւնտէքի պախճէ-
յէ չըգար, իսթէյէն տախի կիտիպ անը պախ-

ճէնին փարմագլըղընըն արասընտան սէյր իտէր ,
իշթէ պու կիւն օ գըղըն պախճէյէ չըգմասընըն
կիւնիւ օլմաղլէ պու օղլան տա կիտէյիմ սէյր
իտէյիմ տէտիյի , վէ փէտէրի տախի դօյ վիրմէք
իսթէմէտիյի հալ պու քի օղլան սէօղիւնտէ ըս-
րար իտիպ՝ փէտէրինէ իթաաթ իթմէք իսթէմէ-
տիյի ճիհէթլէ գաւզա իտիյօրլար — տէտի :

Շահզատէ պուսու իշիտինճէ թաճիւպ իլէ
— ճանըմ՝ պու գըղը կէօրմէքտէն նէ օլուր ,
եօխսա պու մէմլէքէթին ատէմինին կիւզէլ դըզ
կէօրտիւյիւ եօգմու տուր . պիղիմ մէմլէքէթ-
լէրտէ նիչէ կիւզէլ վէ տիւպէր գըղլար սիւրիւ
իլէ կէզէրլէր , հաթտա անլէրէ նազար իթմէք
սէվապ տըր տէյու պիզտէ պիր զարպը մէսէլ
վար սըր տէտիյինտէ օլ ատէմ պիրատէր ալֆ
իտէսին , նէրէլի օլտուղունու պիլմէյօրում ամմա
պու գըզ սիղին մէմլէքէթին գըղլարընա պէն-
զէմէզ , անը կէօրէն էյէր տիվանէ օլմայաճագ
օլուր իսէ քէնտիսինի փէք զիյատէ պախթիյար
ատտ իտէր . իշթէ սանա պու գատար սէօյլէյիմ
տէ վար արթըգ աղնա . հալ պու քի պիր ա-
տէմ տիվանէ տախի օլմազ իսէ պու տէֆա տա
էօլիւմ թէհլիքէսինտէն խալի օլամազ . զիրա օ
գըղը կէօրէրէք պիր ատէմ անը քէնտիսինէ զէվ-
ճիյէթէ իսթէմէմէք էլինտէ տէյիլ տիր . փէ-
տէրի իսէ անը հէր քիմ իսթէր իսէ եօգ տի-
մէզ վէ պիր հաֆթա անըն քէնտի սարայընտա
միսաֆիր օլմասը շարթըյլա գըղընը վէրէճէյինի
վատ իտէր . անճագ պու անէ գատար մէզպուրէ
գըզա թալիպ օլանլարտան հիչ պիրիսի օ պիր

հաճութա զարֆընտա սարայտան սաղ չըգմամըչ տրր — տէտի :

Շահզատէ արթըգ օլ ատէմէ պիր լագըրտը իթմէյիպ պիր էյեամ տիւշիւնճէյէ տալտը , վէ պատէհու ֆիդգրինտէն — ճանըմ իշթէ եինէ պիլտիյիմ կիպի տիր . պուրանըն ատէմի կիւզէլ գըզ կէօրմէմիշ օլմալը , գըզ տա պիրաղ կիւզէլ իսէ , պէօյիւք ատէմին տէ գըզը տըր . հէր ա- տէմին անէ նայիլիյէթէ ումիտի օլամաղ , տիւն- եանըն էյիլքէրինին տէ հալի մալիւմ եա , նա- յիլիյէթէ ումիտ օլմատըգճա տահա զիյատէ զիյ- գըլյմէթ կէօրիւնիւրէր . պիրաղ տա պու մախ- լուգ՝ զաթէն սէվիմիճէ տիր , փարլագ վէ սիւս- լիւ էլպիսէլէրին , անըն մէվգըսընըն պալալըզը- նըն , գըզըն շիյվէ ու նազընըն , կէօրիւնտիւյիւ մահալին իւլֆէթէ գաթան մինասիպէթսիղլիյի- նին , արզը տիտարընըն միւտտէթինին աղլըզը- նըն թէէսիրի տէ պու խուսուուա իլալէ օլունուր- սա՝ արթըգ էլպէթտէ օ գըզ հիւրրի մէլէք կիպի կէօրիւնիւր . պախուսուս քի գըզ տա քէնտիսի իշին տիվանէ օլանլարըն , քէնտիսինի գույույա աթանլարըն , սէրսէրի վէ տէրպէտէր կէզէնլէ- րին վէ անըն իշին էօլիւյօրուզ տէյէնլէրին վաս- ֆընը իշիթտիքճէ քիմ պիլիր արթըգ նէ գա- տար նաղ ու գամէթի արթըրըր . չունքի գըզ գըսմընըն հալի մալիւմ եա , սահիհ օլարագ սէ- վիլմէքտէն զիյատէ կիւզէլլիքէրինին միւպալա- զալը մէթհինտէն քէսպը մէմնունիյէթ իտէրէր , հէր նէ հալ իսէ պէն տէ կիտէյիմ շու գըզը պիր սէյր իտէյիմ , պագայըմ նախըլ շէյ , փէ-

տէրինտէն անը իսթէմէտէն տուրապիլըմիյիմ տուրամազմըյըմ պիր թէճըուպէ խտէյիմ տէ-տիքտէն սօնրա տօղլու սարայա միւթէվէճճիհ օլտու . պազտը քի տահա պաշգա ատէմլէր տա-խի գըզը կէօրմէք իշին օրատա փարմագլըզըն էօնիւնտէ պէքլէշիյօրլար , քէնտիսի տախի ան-լէրին արասընտա տուրուպ գըզըն վիւրուտինէ միւնթազըր օլտու :

Պիր տէ նէտէն սօնրա գըզ պին նազ ու շիյվէ իլէ վէ էթրաֆընտա իւշ պէշ ճարիյէ իլէ զուհը իթտի , վէ միւթատը իւզրէ քէնտիսինի սէյր իթ-մէյէ կէլէնլէրէ շէօյլէ պիր աթֆը նիկեհահ իթ-տիքտէն սօնրա շահգատէ կէօզիւնէ իլիշմէսիյլէ տէօնիւպ անէ այրըճա պիր տահա նազար իթտի , վէ պատէհու եինէ ճարիյէլէրիյլէ պէրապէր ի-շէրի կիթտի :

Շահգատէ գըզը կէօրտիւյիւնտէ ֆիքրինտէն ֆիլվազը անըն կիւզէլլիյինէ հազ վէրտի իսէ տէ , անըն իշին թէվլաթուր օլտուղու մէրթէպէտէ էվվէշ էմրտէ պիր իշթիյազը տէրուն հիսս իթ-մէմիշ իտի , հալ պու քի գըզըն քէնտիսինէ այրըճա տէօնիւպ պազըշընտան գալպինտէ պիր ալագա գըղըճըմը հուսուլէ կէլմէյէ պաշլատը . զանն խտէրսին քի գըզ պու գըղըճըմը իքինճի պագըշընտա շահգատէնին եիւրէյինէ սաշտը . հէր նէ հալ իսէ եինէ հէր քէս իլէ պէրապէր տէօնիւպ խանընա օտասընա կէլտի , չիֆայի-տէ քի գըզը կէօրտիւյիւ փարմագլըզըն էօ-նիւնտէ պիր շէյ ունութմուշ իտի , եանի ազլ ու ֆիքրինի . օ ախշամ եէմէք տէ եէսէ , եա-

Թաղընտա տա եաթսա խանըն տիվարլարը քէն-
տիսինէ պիր փարմագլըզ վէ սօգսպ պիր պախ-
ճէ մագամընտա կէօրիւնիւր իտի . պիշարէ շահ-
զատէ հէր շէյի էվվէլինտէն հիսսպ իթտի իսէ
տէ իֆթատէկեանը ասըլ մէճպուր ու պիդարար
իտէն պիլմուգապէլէ վէ ճանտան մուհապէթի
հիչ հիսսպ իթմէմիշ իտի , չիւնքի տուլղուսուզ
ատէմլէր պիր կիւզէլին քէնտիլէրինէ պիլմու-
գապէլէ մուհապէթի վափ մը եօգ մու , եախօտ
պիր մուհապէթի տէ վար իսէ տէ օ տա նէյէ
ասլա ֆարգընտա օլմատըզլարը եախօտ էհէմ-
միլէթ վէրմէտիքլէրի ճիհէթլէ պու շէտիտ վէ
ճանտան մուհապէթին լէզզէթինտէն մահրում
օլտուգլարը կիպի ըղթըրապընտան տախի խալի
տիրլէր . շահզատէ իսէ մալիւմ օլտուղու իւզրէ
աշուրի տուլղուլու պիր զաթ օլտուղունտան ,
զըզըն պու իքինճի պագըշը քէնտիսինէ ֆէվ-
զէլատէ թէէսիր իտիպ քէնտի քէնտինէ — ճա-
նըմ պու գըզըն պանա այրըճա պիր մուհապէթ
նիշանը իպրազ իտէճէյի գաթան խաթրըմա
կէլմէմիշտի , էօյլէ օլաճաղընը պիլսէմ հիչ կէօր-
մէյէ կիթմէզ իտիմ , զիրա պու խուսուս տուր-
տուղում եէրտէ պաշըմը պիր սէվտա պէլասընա
սօգմագ տըր — տէր իտի իսէ տէ , սօնրատան
տախի եինէ ֆիքրինտէն — փէք էյի եա , պէ-
նիմ իչին իհթիմալ տըր զէրրէ գատար մուհա-
պէթ հիսս իթմէյէն վէ օ վագըթտան պաշգա
վագըթ հիչ խաթրընա պիլէ կէլմէտիյիմ պիր
զըզ իչին պէն նիչին պու տէրէճէ եանըպ քիւլ
օլույօրում , չիւնքի էօյլէ կիւզէլէրին ուսթա

պիր ավճը կիպի շաշգըն իֆթատէ ավլատըղլա-
րը հէնկեամ՝ ասըլ պէօյլէ սէվտա տիւմանը
հաւա տըր . օ գըզ պու մէմլէքէթին եհրլիսի
վէ պունճա սէնէլէրտէն պէրու հէր հաֆթա
մէմլէքէթինին տէլիգանըլարընը սէյր իթտիյի
իչին՝ հալլիլէ պազը էվտէ գալմըշ գըզլար կիպի
պու մէմլէքէթտէ նէ գատար տէլիգանըլ վար
իսէ իսմ ու րէսմի իլէ պիլէճէյի վէ անլէրին ա-
րասընտա պիր կիւն պիր էճնէպի տէլիգանըլ
կէօրտիւլիւ հալտէ անը թէֆրիքէ միւզթէտիր
օլաճաղը պէտիհի տիր , վէ պանա այըճա նա-
զար իտիչի իսէ , ախլազը միւֆսիտէսի իզ թի-
զասընճա պէն պիր եապանճը օլտուղումտան
պէնի իզֆալ իտէպիլիրիմ զանն իթտիյինտէն
նաչի տիր , զիրա պու խուսուս տախի թապիի
վէ աչիքեար տըր քի՝ տիկէր հէր նէվի հիլլէ-
քեարլար կիպի հիլլէքեար գարըլար տախի ալ-
տաթապիլտիքլէրի ատէմլէրի սէվէրլէր , վէ ան-
լէրին ինտինտէ էն պիւլիւք գապահաթ՝ ֆէնա-
լըզլարընը ֆարգ իթմէք վէ հիլլէլէրինէ ալ-
տանմամադ տըր — տիյէրէք սէվտա իլէ ազլըն
մապէյնինտէ վազը օլան պու տախիլի մուհա-
րէպէտէ ազլըն մուզաֆֆէրիյէթ վէ զալէպէսի
սէպէպինէ շահզատէ էվվէլքի րահաթլըզընը
պուլտու :

Հալ պու քի օ պիր հաֆթա եինէ գըզըն պախ-
ճէյէ չըգաճաղը կիւն կէլտիյինտէ շահզատէնին
գալպինտէ տէֆաթլէ անը կէօրմէքիլլէ պիր ար-
զու վէ հալվէս փէյտա օլարադ եինէ գալգըպ
սարայըն պախճէսինին էօնիւնէ կիթտի , անճադ

պուռ տէֆա եվկէլ հաֆթաքի տուրտուղու մա-
հալտէ տուրմայրպ քէօշէյէ տօղրու տիկէր պիր
մահալէ սինիպ տուրտու :

Պիր միւտտէթտէն սօնրա ճանֆէս էլպիսէլէ-
րին գըճըրթըսը գըզըն պախճէյէ տուխուլինի
խապէր վէրտի : Տէրունի պախճէտէ էնվաի եէ-
շիլ ֆիտանլար րէքս օլունմուշ օլուպ՝ գըզ իսէ
օ կիւն եէշիլ րէնկ ճանֆէս իգաս իթմիշ օլմաղլէ
ինճէ ֆիտանլար րիւզկեարտան թէմէվվիւճ իթ-
տիքճէ վէ գըզ տախի նազ ու էտասընտան սա-
լընտըգճա այնէն րէքս օլունմուշ ֆիտանլարտան
պիրիսի կիպի կէօրիւնիւր իտի . վագաս գըզըն
ճէմալի անը տիկէր ֆիտանլարտան թէֆրիգ ի-
տէպիլիր իտի իսէ տէ պու խուսուս տախի եա-
լընըզ վագթըն կիւնտիւզ օլտուղու սէպէպինէ
իտի . զիրա էյէր կիճէ օլճա անըն ճէմալինի պիր
ատէմփ ֆիտանըն պիրիսինին իւղէրինտէն տօղրու
թուլու իթմիշ մահիթապ զանն իտէպիլիր իտի :

Հէր նէ հալ իսէ գըզ եինէ միւթատը իւզրէ
քէնտիսինի կէօրմէյէ կէլէնլէրէ տէօնիւպ պագ-
տը իսէ տէ շահզատէյի էվկէլ հաֆթաքի տուր-
մուշ օլտուղու մահալտէ կէօրէմէտիլինտէն գա-
լապալըզըն իչինտէ անը կէօզիւ իլէ արաշթըր-
մայա պաշլատը վէ նիհայէթ սինմիշ օլտուղու
քէօշէտէ անը կէօրտիւքտէ մէմնունիյէթլէ շահ-
զատէյէ պիր տէֆա տահա նազար վէ հաթթա
պուռ տէֆա պիր նիմ թէպէսսիւմ տախի իթ-
տիքտէն սօնրա եինէ սարայըն պախճէ գափու-
սունտան իչլէրի կիրիպ կիթտի :

Շահզատէ եինէ պու թէպէսսիւմտէն տօլայը

իրթէսի հափթայա դատար փէնչէի աշգա կիրփթար օլուպ կիճէ խապ կիւնտիւզ րահաթ-տան քէսիլմէյէ պաշլատը, խիւլասա իրթէսի հափթա եինէ օ կիւն կէլիպ շահգատէ օրայա կիթտիյինտէ գըզ պու տէֆա եինէ կէօղիւ իլէ շահգատէյի հէր քէսին իշինտէն արայըպ պուլարազ անէ թէպէսսիւմ իթտիքտէն սօնրա կիւյա պաշլնտան սինէք գօվալայօր կիպի իտիպ՝ շահգատէյէ շիլլէ ու ճիլլէ իլէ կիզլիճէ սէլամ տախի վէրտի :

Պու մինասիպէթլէ օրայա թէճէմմիւ իթմիշ օլան տէլիգանլըլար պու հալի կէօրիւպ՝ հասէտ իլէ շահգատէնին եիւզիւնէ պագմայա պաշլատըլար, շահգատէ քէնտիսի տախի պէօյլէ պիր իհսանըն հէր ատէմէ օլուր շէյ օլմասըղընա վագըֆ օլարագ պիւթիւն վիճուտի տիթրէմէյէ պաշլատը : Հէր նէ հալ իսէ եինէ քիմնէյէ պիր շէյ պէլլի իթմէյէրէք օտտսընա կէլտի, վէ գափույու արգասընտան սիւրկիւլէտիքտէն սօնրա գըզըն տիւշիւնճէսի իլէ մէշղուլ օլմայա պաշլատը :

Իմտի սաաթլարճա տիւշիւնտիւքտէն սօնրա ֆիդըրինտէն պու գըզ մութլագա պէնիմ պիր շահգատէ օլտուղումու խապէր ալմըշ օլմալը, զիրա մալիւմ եա, պիղէ պէօյիւք ֆամիլեատէն օլան գըղլար փէք կիւզէլ կէօրիւնտիւքլէրի կիպի գըղլարա տա պէօյիւք ատէմլէրին էվլատլէրի փէք կիւզէլ վէ էյի ատէմ կէօրիւնմէք թապի տիր, պու ճիհէթլէ պիր ֆուգարանըն պիրիսի փարմաղընա պիր էլմաս եիւզիւք տախի թագընմըշ օլսա հէր քէս անը սըրչա զանն իթ-

տիքլէրի կիպի, հէյ վախ քի պու հալ ախլագ
պապինտէ տախի վագը օլուպ՝ նիչէ իյի վէ ֆա-
ղըլ վէ ալիմ առէմլէր՝ եալընըզ ֆուգարալըզ-
լարը սէպէպինէ ինտէլ ումում ֆէնա վէ խարա-
պաթ, վէ սօն թէրէճէ նատան զանն օլունուր-
լար, պու զէվալըլար տիւնեանըն հէման հէր պէ-
լա ու մէշագ գաթընա միւպթէլա, վէ հէր բա-
հաթ ու զէֆգինտէն մահրում օլմուշ օլտուգ-
լարը եէթիշմէյօր կիպի ալէլ ումում տախի թէս-
քիյէլէրի պօզուգ վէ իթիպարտան սագիթ օլուր-
լար, զէնկինլէր իսէ հէր տիւնեէվի իյլէյի ֆէլէ-
յին էլինտէն գափարըզլարը կիպի՝ ֆազիլէթի
տախի պիր տէմէտ չիչէք գօփարըլ կիպի ֆա-
զիլէթ պախճէսինտէն գօփարըպ քէնտի պաշ-
լարընա սօգարլար. հաթտա էքսէրիսի պիւթիւն
րույի զէմինտէքի քիւթպխանէլէրտէ մէվճուտ օ-
լան հաթտա տահա թապ օլունմամըշ օլան քի-
թապլարտաքի ֆիւնոււնու միւթէնէվիյէյի տա-
խի մալ թօիլար կիպի թօիլալըպ մալիդ օլտուգ-
լարը վարիյէթի ազլ ու իլմին, հիւնէր ու մա-
րիֆէթինին սայէսինտէ առտ իտէրլէր, հատէ
անլէր պէօյլէ զանն իթսինլէր տիյէլիմ, զիրա
զիւիւմ պու ալէմտէ սէրպէսթ՝տիր, պա խու-
սուս մէյտանտա աշիքեար պիր իսպաթը մէվ-
ճուտ օլմայան մատտէլէր հագգընտա հէր քէս
նասըլ իսթէրսէ, եախօտ նասըլ իսկեաթ օլմուշ
իսէ էօյլէ իթիգատ իտէպիլիր, վէ պունոււն իչին
պիր առէմ տիկէրինին զիւիւմ ու իթիգատընը
թագպիհ իթմէյէ հագգը եօգ տուր տիյէլիմ,
անճագ շու թալէհին իչիտէ թուհաֆ տէյիլ մի

քի անլէր քէնտի սայէսինտէ սահիպ սէրվէթ ու
սաման օլմուշ օլտուգլարը հալտէ սէպէպինի
պաշգա խուսուսա համլ իթտիքլէրինէ ասլա կիւ-
ճէնմէյիպ եինէ անլէրի վիգայէ իթմէքտէն կէ-
րի տուրմազ, աճէպա պու թալէհին գուլագլա-
րը սաղըր մը տըր քի հագգընտա սէօյլէնիլէն
պու թէրէճէ նանքէօրճա լագըրտըլարը իշիթմէ-
յօր, եօխսա գաթան զարազ սագլայըճըլըղը օլ-
մայըպ հէր տայիմ քէնտիսինէ հագարէթ իտէն-
լէրէ իյլիք իտէն պիր սօն տէրէճէ իյի զաթ մը
տըր . . . տուր . . . օ տէյիլ եա պէն նէրէլէ-
րէ կիթտիմ . . . պէն պունտան էվվէլ իյի պիր
շէյ տիւշիւնիւյօր իտիմ . . . հա . . . շու գըզը
. . . փատիշահըն գըզընը . . . ախ կիտի գըզ ախ
. . . էօյլէ պիր գըզ տուրուրքէն պէօյլէ տիւ-
շիւնճէլէր նէմէ կէրէք տի աճէպա, շիմտի պու
գըզ՝ տէտիքլէրի կիպի քէնտիսինէ աշիգ օլանլա-
րըն պաշընա պիր պէլա կէթիրէճէք մէրթէպէտէ
զատտար տտիսի օլմուշ օլսա մատամ քի քէնտի-
սի պու տէրէճէ պանա կէօնիւլ վէրտի, վէ պիր
գըզըն էօյլէ պիր գալապալըզ իշինտէ իպրազ ի-
տէպիլէճէյի հէր տիւրլիւ քիպարճա վէ կիզլի
մուհապէթ նիշանէլէրինտէ գուսուր իթմէտի,
մութլագա պանա էօյլէ զատտարճա պիր հալ ու
հարաքեաթտա պուլունմայաճաղը տէրքեար տըր
տիտիքտէն սօնրա, գըզը հէր հալտէ կիտիպ փէ-
տէրինտէն իսթէմէյէ գարար վիրտի :

Իմտի շահզատէ օ կիճէյի եարը ույուր եարը
ույանըդ սապահ իտիպ՝ իոթէսի կիւն իրքէն
տօղրու սարայա կիթտի վէ թէշրիֆաթճը վէզիր-

լէրին օտասընա կիրէրէք անլէրէ քէմալը հիւր-
մէթ ու իհիթիրամ իլէ սէլամ վիրտիքտէն սօնրա
փատիշահա պիր հաֆթա միւսաֆիր օլմագ ար-
ղուսինտէ պուլունտուղունու պէեան ու իֆատէ
կլէտի :

Վէզիրլէր՝ շահգատէնին նէճապէթ վէ նէզա-
քէթլու թարզ ու թավրընը կէօրտիւքլէրինտէ
փէք խօյլանըպ իղզէթ ու իգրամ իլէ եանլարը-
նա օթուրթտուլար , վէ էվվէլ էմրտէ քէնտիսի-
նին քիմ օլուպ նէրէտէն կէլմիշ օլտուղունու
սիւալ՝ վէ շահգատէ տախի քէնտիսինին Սէրան-
թիպ մէմալիքինտէն պիր պէյղատէ օլուպ միսհ-
զա սէյր ու սէյեահաթ զըմնընտա օ մէմլէքէթէ
կէլմիշ օլտուղունու պէեան իթտիքտէն սօնրա
վէզիրլէր միւթատլէրի իւզրէ նասիհաթէ պաշ-
լայըպ — օղլում , կէլ պու սէվտատէն վազ կէլ ,
զիրա պու տէլիգանլը չազընտա քէնտի գունընա
կիրէճէքսին , վագաա պու գըզըն սօն տէրէճէ
կիւզէլլիյինտէն վէ շիյվէ ու նազընտաթ թահրիգ
օլունարագ անէ մալիգ օլմագլըղա հաւվէս իթ-
տիյին չայանը թաայյիպ տէյիլ իսէ տէ , սէն օ
գըզը պիլմէզսին , օ քէնտիսինի սօն տէրէճէ սէ-
վէնլէրէ զանն իտէրսին քի սօն տէրէճէ զաս-
տարըզ իթմէյէ եէմին իթմիշ տիր , վէ պու
քէյֆիյէթի սանա պաշգա խապէր վիրէն պու-
լունմատը իսէ , իշթէ պիզ պօրճումուզ իւզրէ
սանա խապէր վէրիւրիզ քի՝ վագաա պու պիր
հաֆթա միւսաֆիրլիքտէն սօնրա փէտէրի օ գը-
ղը սանա վէրիր վէ սէն օ գըզա մալիգ օլապի-
լիր իսէն տէ պու պիր հաֆթա զարֆընտա մութ-

լազա սարայրն իշինտէ թէլէֆ օլուրսուն , հաթ-
թա պու միւնասիպէթլէ սանա շունու տախի
իխթար իտէրիզ քի ալէսէվիյէ հէր հանկի գըզ
օլուրսա օլտուն եալընըզ կիւզէլլիյինէ գափըլա-
րագ գըզ ալմայա գալգմա , իլլա պաշլըճա ախ-
լագ կիւզէլլիյինէ տիգգաթ իթ , զիրա ախլագ
կիւզէլլիյինտէն մահրում օլան պիր կիւզէլ գըզ
զիյայը շէմտէն փարըլ փարըլ փարլայան միւ-
ճէվհէրլի էլպիսէ կիյինմիշ պիր ույուզ ատէմէ
պէնդէր քի նիքեահ վասըթասըյլա օ էլպիսէ
գալտըրըլտըգտա՝ գուրտլար գայնայան մէքրուհ
վիճուտի օրթայա չըգար . ֆէնա ախլագտա օ-
լան պիր կիւզէլ գըզ՝ զայէթ փարլագ պիր շիշէ
տէրունինտէ լաալ կիպի պուղլու շէրպէթ կէօ-
րիւնէն պիր զիհր տիր քի ատէմ՝ անը իշտիյի կի-
պի հէրարէթի տէֆ օլուպ ֆէրահլըզը պուլա-
ճաղըմ զանն իտէր ամմա օ պիր սանիյէլիք սէ-
րինլիգ սէպէպինէ զիհր ճիյէրինէ իշէյիպ էն-
ճամքեար հէլլագ օլուր . վագաա ճիւմ կիպի
ախլագ կէօրիւնէմէտիյի ճիհէթլէ նիշէ տէլիգան-
լըլար էվլիլիք հայինտէ սէֆիլ ու սէրկէրտան վէ
պին միհնէթ ու մէշագգաթա վէ պէլա ու միւ-
սիպէթէ տիւշար օլուրլար իսէ տէ , անլէր ախ-
լագ պապինտէ էվվէլինտէն թապիի օլտուղու
իւզըլէ թէքմիլ մուալիւմաթ իտինէմէմիշ օլտուգ-
լարը եախօտ մէյտանտա պիր պիւյիւք վէ աշի-
քեար նիշանէ եախօտ սապըգա օլմատըղընտան
հասպէլ պէշէրիյէթ օլ պապտէ իղֆալ օլունմուշ
օլտուգլարը ճիհէթլէ գատէրիմիզ պէօյլէ իմիշ
տիյէրէք թէհամմիւլ իտէպիլիըլէր . անճագ պու-

դըզըն պու գատար սապըգալարը մէյտանտա
 օլտուգտան վէ պիզ փէտէրի պիզիմ վէլի իւլ
 նիմէթիմիզ ի.քէն՝ սանա պու խուսուսու է.քի-
 տէն խապէր վիրտիքտէն սօնրա սէնին եինէ ալ-
 մայա գալդըշմագլըզըն՝ կէօզ կէօրէ կէօրէ .քէն-
 տինի տէնիզէ իլգա իթմէ.ք տիր , սէն անըն սա-
 նա կէօսթէրտիլի մուհապպէթ նիշանէլէրինէ
 ալտանմա , սէնտէն էվվէլ թէլէֆ իթտիրտիլի
 պիշարէլէրէ տախի այնի օ նիշանէլէրի իպրազ
 էյլէմիշ տիր , սէն ծնուն շիմտի.քի թաթլը տիլ-
 լէրինէ ինանմա , անլէր եարըն պիր կիւն փէ.ք
 չափու.ք սօգուճու երլան տիլլէրինէ թաճվիլ օ-
 լուր , սէն շիմտի ծնուն կիւլէր եիւզիւնէ գա-
 փըլմա , օ ետըն չափու.ք թէրս չէհրէ.յէ թէպ-
 տիլ օլսըր , սանա էվվէլ.քիլէրտէն պաշգա կէօ-
 նա տավրանըրըմ տէյու վատինէ իթիմատ իթ-
 մէ , սէնի սօգմայաճաղըմ տէյու վատ իտէն պիր
 ագրէպի գօյնունա կէօմլէյինին իչինէ ալըպ եա-
 թապիլլըրմիսին . իչթէ ֆէնա ախլագտա օլան
 գարը տախի այնի օ ագրէպ կիպի տիր . վագաա
 է.քսէրի .քէնտի եիւրէ.յի է.յի վէ թէմիզ օլան ա-
 տէմլէր՝ .քէնտի հարա.քեաթլարընըն էյիլի.յինէ
 կիւվէնէրէ.ք՝ հէր հալտէ .քէնտիլէրինի էօյլէ գա-
 րըլարա տախի սէվտիրէպիլէճէ.քլէրինէ վէ պու
 ճիհէթլէ հիւսնի իմթիզաճլարընըն պօզուլմայա-
 ճաղընա ումիտվար օլուրլար իսէ տէ պիզճէ պու
 դիւիւմ եազնըշ տըր . շունուն իչին .քի ֆէնա ա-
 տէմլէր հէր է.յի հարա.քեաթ ու մուամէլէյէ
 տախի .քէնտի ֆէնա գալպ ու զամիրլէրինճէ ֆէ-
 նա մաճա վէրիլլէր , էօյլէ պիր ֆէնա ախլագտա

գարըյը սեվտիյինտէ պէնի եալընըզ պիր մերամ
իճրասը իչին ալմը տէր . պու սէպէպտէն տօ-
լայը սայլը վէ նէզաքէթ իտիպ՝ անըն ըահաթ-
լըղը հիւրմէթինէ տահա նազըք գուլլանտըղըն-
տա՝ պու պէօյլէ տէյիլ իտի պաշգասընը սեվ-
մէյէ պաշլատը տէր . հէր կէօյնիւնիւն իսթէտի-
յինի թէք սէն աճ տուրուպ ալըպ կէթիրտիյին-
տէ՝ եինէ մէրամընըն իճրասընա տահա զիյատէ
եիւքլէնմէք իչին կէօյնիւմճէ օլույօր տէր , էլ-
մասս վէ միւճէվհէր իչինէ զարգ իթսէն՝ քիմ
պիլիր քիմի էօլտիւրիւպ եախօտ ոօյուպ պանա
կէթիրիյօր . պիր կիւն տէ պէնի ույգուտա իքէն
պօղաղըմը սըգըպ էօլտիւրմէյէճէյի նէ մալիւմ
տէր . եիւրէյի ինճինմէսին տէյու գըսղանճլըգ
գապա պաղլարը իլէ պաղլամայըպ սէրպէսթ պը-
րագսան՝ պէնի հիչ սէվմէյօր , եախօտ տահա
իլէրի կիտիպ պէնի հէր քէսին սեվտիյինտէն իս-
թիֆատէ էֆրեարընտա կէզիյօր տէր , քիպար-
լըգ իտիպ հիչ պիր նօգսան իչին աղղընը աչմա-
սան՝ ամմա տա էչէք ատէմ իմիչ հա տէր , քէօ-
չէտէ օթուրուպ ըահաթ իթսին տէյու էվէ խըտ-
մէթճի ալսան՝ պէնի գայըրըյօրում տէյու հէր
քէսէ կէօսթէրիչ իտիյօր տէր , ճարիյէ ալսան՝
պաղէն տախի սեվմէք իչին ալըյօր տէր , նէզա-
քէթլէ քէնտի իսթէտիյին խըտմէթճիյի եախօտ
պէսլէմէյի ալմագլըղընը քէնտի ըէյինէ հէվալէ
իթսէն՝ պէնիմ՝ ալտըղըմա պիր նօգսան պուլուպ
սօնուկտա պաշլմա վուրմագ իչին խասսէթէն ագ-
տէմճէ պու միւսաատէյի իտիյօր տէր , խիւլասա
հիսապա կէլմէզ տէր , օղլու տէր էօյլէ պիր

ազրէսլ քի նէ եանա տէօնսէն պիր եանտան օ
պիր եանտան տիշինի եանաշտըրըսլ սէնի սօգար ,
իմտի էվլատըմ ալէսէվիյէ փէք եանըլըլար ան-
լէր քի հարաքեաթլարընըն տօղրու վէ էյի օլ-
տուղու իչին ֆէնա ատէմլէր ինտինտէ մագպուլ
օլմագտա կէզէրլէր , պիր ատէմին գալպ ու նի-
յէթինին վէ հարաքեաթ ու մուամէլաթընըն եա-
լընըզ իյիլիյի քիֆայէթ իթմէյիպ անէ պիր տօղ-
րու մանէա վիրէն տախի էլզէմ վէ լապիւտտ
տիր , պիր լաղըմճը գաղտըղը եհըլէրտէն վիրա
պիր ատէմին իւզէրինէ թօփրագ աթարսա՝ օլ
ատէմ նէ գատար թէմիզ էլպիսէ կիյինմիշ օլսա
նաֆիլէ տիր , հալ պու քի ֆէնա ատէմլէր այ-
նի օ լաղըմճը կիպի տիրլէր , անլէր իյիլիք վէ
ֆաղիլէթ տէյու շէյ պիլմէտիքլէրինտէն հէր ի-
յիլիյի վէ ֆաղիլէթի՝ օ ֆաղիլէթէ պէնդէր օլան
պէտխույ զանն իտէրլէր , պու տախի՝ պիր ա-
տէմ հէր շէյի կէօզիւնտէքի կէօզիւյիւն ըէն-
կինտէ կէօրէճէյի տէրքեար օլտուղունտան թա-
պիի տիր , պու սուրէթտէ անլէրլին զիւլմինճէ
տօղրուլուգ՝ թէվէքէլլիլիք տիր , ալչագ կէօ-
նիւլլիւյիւք՝ ճիպիլլիյէթսիլլիք տիր , մագլըմըգ՝
սէրսէմիլք տիր , քիպարլըգ՝ քիպիրլիք տիր ,
նէզաքէթ՝ միւտահէնէ տիր , քին կիւթմէմէք՝
տուլղուսուլղուգ տուր , մէգատիրշինասլըգ՝ միւ-
րայիլիք տիր , սատագաթ՝ ագըլըլըգ տըր ,
հէր քէսին իյիլիյինի արղու իթմէք վէ էլինտէն
կէլէն իյիլիյի գարտաշընա իթմէք՝ իշինի պիլմէ-
մէք տիր , գափզա իթմէմէք՝ տիրայէթսիլլիք
տիր , սապը՝ հայվանլըգ տըր , ինսանիյէթ՝ կէօս-

թերիչ տիր, խիւլասա հէր էյլիյէ՝ օնա պէնդէր
օլան պիր ֆէնալըգ մանասը վիրտիքլէրինտէն՝
անկէր իլէ գապիլ օլապիլտիյի գատար իխթի-
լաթտա պուլունմամագտան պաշգա ճայը սէլա-
մէթ եօգ տուր. պու իսէ խարիճտէն ատէմէր
հագգընա պէօյլէ օլտուղու թագտիրտէ, պիր
ատէմին պէօյլէ պիր զէվճէյէ գարշը չըգմասը
նէ ֆէնա հալ օլտուղունու պիր քէրրէ միւլա-
հագա իյլէ: Խիւլասա պու պապտէ սանա լա-
գըրտըյը չօգ ուղաթտըգ իսէ տէ, սէպէպի սէ-
նի աճըտըղըմը տըր, հիչ պիր էօլիւմ թէհի-
քէսի օլմասա տախի ֆէնա զէվճէյէ թէսատիւֆ
իթմէքլիյիննէթիճէսի երինէ եա էօլիւմ եա սէ-
ֆիլ պիր էօմր օլտուղու հալտէ սէն իսէ քէնտի
իխթիյարընլա ճէլլատընըն էօնիւնէ պօյնունու
ուղատըյօրսուն — տէտիլէր:

Շահգատէ իսէ ճէվապընտա — էֆէնտիւմ, սի-
ղին քեաֆֆէի լագըրտըլարընը պէնտէնիզէ տէ-
յիլ՝ ումոււմ ճինսի ինսանէ պիր փէտէր նասիհա-
թը օլտուղու ճիհէթլէ թէշէքքիւրինտէն աճիզ
իսէմ տէ պէն տէ շու նիյէթիմտէն հիչ պիր վէճհ
իլէ կէրի տէօնմէմ, չունքի պէնտէնիղին միւրա-
տը օ դըզա նայիլ օլմագտան զիեատէ օլ պապ-
տէ հիսս իթտիյիւմ մէրագը հալլ իթմէք տիր —
տիմէսի իւզէրինէ վէզիրլէր պագտըլար կէօրտիւ-
լէր քի պունա տա պաշգալարը կիպի լագըրտը
քեար իտէճէյի եօգ, անէ տէֆաթլէ — իշթէ
գուզըւմ պիզ պօրճոււմուղու էտա իթտիք, գ ու-
սուրու արթըգ սէնին պիլէճէյին շէյ, էօյլէ օլ-
տուգտան սօնրա պիզ պու ախշամ պու մատ.

տէյի փատիշահա իֆատէ իտէրիզ, սէն պու-
կիւն կիտիպ եաբըն եինէ կէլ, պիզ օ վազըթ
սէնի ալըպ փատիշահըն եանընա կէօթիւրիւ-
րիւզ — տիտիէր :

Շահզատէ տախի վէզիրէրէ թէշէքքիւր իթ-
տիքտէն սօնրա գալգըպ օտասընա կէլտի, վէ օ
կէճէյի տախի գըզըն ֆիզը ու խիւլեասը իլէ
կէչիրիպ իրթէսի կիւն եինէ սարայա կիթտի, վէ
օրատա վէզիրէրին ըիֆագաթըյլա հուզրի փա-
տիշահիյէ տախիլ օլտու :

Փատիշահ շահզատէյէ վաֆիր նէվազիշաթ վէ
իլթիֆաթ իթտիքտէն սօնրա քէնտիսինին քիմ
վէ նէրէտէն կէլմիշ օլտուղունու վէ վէզիրէրին
քէնտիսինէ միսաֆիր օլմագըլըզն նէթիճէսինի
թէֆհիմ իտիպ իթմէտիքլէրինի սիւալ, վէ շահ-
զատէ տախի միւճիպինճէ պէյանը հալ իթտիք-
տէն սօնրա անը միսաֆիրէրին իգամէթի իչին
խասսէթէն թայյին օլունմուշ օլան տաիրէյէ
կէօնտէրիպ խըտմէթինի իյֆա իթմէք իչին տա-
խի պիր գաշ խատէմէ թախսիս իյլէտի :

Շահզատէ տախի ախշամա գատար սարայտա
կէզիպ տօլաշըպ ախշամ օլտուգտա փատիշահ-
տան եէմէյէ տալլէթ օլունարագ անընլա պէրա-
պէր պիր սուֆրայա օթուրտու, վէ պատէլ թա-
ամ փատիշահ իլէ պիրազ միւսահիպէթ իթտիք-
տէն սօնրա գալգըպ քէնտի տաիրէսինտէքի եա-
թագ օտասընա կէլտի, վէ օրատա քէնտիսի ի-
չին հազըր իտիլմիշ օլան կիճէլիք էլպիսէսինի կի-
յինիպ՝ ալա եաթագըն իչինէ կիրէրէք ֆիզըրին-
տէն չիմտի պու թէրէճէ իզզէթ իգըմմ նէ, սօն-

րա էօլտիւրիւլմէք նէ, ֆագաթ աճէպա նաճըլ էօլտիւրիւրլէր վէ նէ վագըթ էօլտիւրիւրլէր տէյու տիւշիւնմէյէ պաշլատը, հալ պու քի պու միւլահազալար իլէ ույգուսու տախի գաշտըղընտան տէրուների օտատա պուլունան պիր էնտամ այինէսինտէն նազար իտիպ քէնտի քէնտինէ, էյ ագըլսըղ շահգատէ, շիմտի րահաթճա վէ աալա գաթլ օլունմագ գօրգուսու օլմայարագ խանընըն օտասընտա եաթուան օլմագ մը իտի, հէր տէմ ու սանիյէ էօլտիւրիւլմէք գօրգուսու վէ իհթիմալի օլարագ պէօյլէ միսաֆիրլիքտէն վէ պու թէրէճէ իզզէթ ու իգրամտէն նէ աղնայօրսուն, ֆիլ վագը սէնին շու հալին պիր ճիհէթլէ ումոմ տիւնեա միսաֆիրլիյինին այնի տիր, վէ սէնին կիպի ագըլսըղլարըն պիրինճիսի սէն տէյիլսին, իշթէ քեաֆֆէի պէնիի ատէմ տախի պէօյլէ սէնին կիպի հէր տէմ ու սանիյէ էօլիւմ գօրգուսու վէ իհթիմալի օլան շու միսաֆիր խանէյի ալէմտէ կէօրտիւյիլ իզզէթ ու իգրամա տիւվանէճէ սէվինիր, սէն եինէ անլէրտէն ֆարգլլսըն, զիրա սէնտէն էվվէլ պու սէվտատան տօլայը էօլէնլէրի պարի կէօզիւն կէօրմէտի. աւմ մա անլէր հէր կիւն հէր սաաթ ագրանլարընըն ճէնագլէրինի կէօրէրէք՝ կէօզլէրինին էօնիւնտէ անլէրի էօլտիւրէն վէ քէնտիլէրինի տախի աալա խապէր վիրմէքսիզին մէշքուք պիր վագթտա հէր հալտէ էօլտիւրէճէք օլան զատտար ֆէլէյին գանլը պուչաղընըն կիւմիւշլիլ գամգէսինէ սարլըրլար, վէ իքիսինի տախի հէր հալտէ էօլտիւրէճէք օլան օ պուչաղըն ճուզի կիւմիւշլիլ ի-

չին անտէն էվվէլ պիրպիրլէրինի էօլտիւրմէյէ
գալգըլըրլար , կէօղլէրինին էօնիւնտէ փէտէրլէ-
րինի , մատէրլէրինի , գարնտաշլարընը , սէվկիւ-
լիւլէրինի պօղաղլոյան օլ հայտուտուն էլան պօյ-
նունա սարըլըրլար , եիւղիւնիւ կէօղիւնիւ էօփէր-
լէր , անտէն կէօրտիւքլէրի միսաֆիրփէրվէրլիք
իչին արզը թէշէքքիւր վէ տիւրլիւ խասթէլիքլէր
վէ գազալար իլէ պիր եանտան պուշաղընը քէն-
տի պօղաղլարընա տախի սիւրտիւյիւ եէրտէ՝ ան-
լէրին վասիթասըյլա քէնտիլէրինէ իյի կիւնլէր
կէօթէրէճէյինի վատ իթտիյի մատէն փարչալա-
րընը եինէ պիրպիրլէրինտէն գալգըլըրլար տիլէ-
րէք պիր միւտտէթ միւթալաա իթտիքտէն սօն-
րա եինէ եաթաղընա կիրիպ եաթտը , վէ ղալի-
պա ույգու փէք ղալէպէ իթտիյինտէն պու տէ-
ֆա ույուտու , վէ սապահտան կէօղիւնիւ աշըպ
քէնտիսինի սաղ սէլիմ եաթաղընտա վէ շէմը
թապանըն փարլագ զիեալէրի օտանըն եալտըղը
չէրչիվէլի փէնճիրէլէրինտէն իչէրի տուխուլ իթ-
միշ օլուպ՝ էնվաի բէնկտէ պօյալը տիվարլարա
շէօլէ էնտաղ օլմագտա օլտուղունու կէօրտիւ-
յիւնտէ , օ կիճէ պիր վուգուաթ օլմագաղըն կէչ-
միշ օլտուղունա մէմնուն վէ մէսրուր օլմայա պաշ-
լատը :

Խիւլասա ուզաթմայալըմ եէտի կիւն տախի
պէօյլէճէ շահգատէյէ իզգէթ ու իզրամտան պաշ-
գա պիր շէյ վուգու պուլմոգսըղըն միւրուր իյ-
լէտի . շահգատէ իսէ պու հալի կէօրտիւյիւնտէ՝
ֆիգրինտէն տիմէք քի եա պանա պու գըղըն
ճանտան կէօնիւլ վէրմիշ օլուպ վիգայէ վէ թա-

սահուպ իթմէսինտէն նաչի պիր ֆէնալըդ իսա-
պէթ իթմէյօր վէ եախօտ պէնտէն էվվէլքիլէրէ
տէ հիչ պիր մուամէլէի զատտարանտէ պու-
լունուլմազ իմիչ իսէ տէ անլէր քէնտի գօրգու-
լարընտան էօլիւրլէր իմիչ տէյէրէք ագտէմէ
օ գատար գօրգու վէ խէլէճանէ տիւչար օլմուչ
խախկինէ փիւշման օլմայա պաշլատը :

Հէր նէ հալ իսէ եէտինճի կիւն տախի երնէ
ախշամ թաամլընը փատիշան իլէ պէրապէր իթ-
տիքտէն սօնրա եաթագ օտասընա կէլիպ եէրինէ
եաթտը , վէ երնէ գըզըն տիւչիւնճէսի իլէ մէշ-
ղուլ օլմայա պաշլատը իսէ տէ ֆիդըրինտէն ճա-
նըմ պու նաօսըլ շէյ պէնիմ տէ ագլըմ իրմէ-
տի . հէր քէս վէ պախուսուս վէզիրլէր պէնի փէք
գօրգուլթտուլար իտի . հալ պու քի հիչ գօր-
գաճագ պիր վուգուաթ օլմատը . իշթէ եարըն
ատէթլէրի իւզրէ սէօզտէ գըզ իլէ նիքեաճ օլա-
ճաղըմ , փատիշան տա պունճա կիւն տիւր պա-
նա պու պապտէ հիչ պիր լագըրտը աշմատը ,
դուսուր կիւնլէր նէ իսէ նէ , պու ախշամ օլ-
սուն պիր լագըրտը աշմալը տէյիլմի իտի . եօխ-
սա աճէպա պունլար միսաֆիրլէրինին պաշընա
կէթիրտիքլէրի ֆէլաքէթի էն սօն կիւնտէ մի կէ-
թիրիրլէր , պու ճիհէթլէ էն թէհլիքէլի կիճէ
պու կիճէ տիր . . . նէ եափայլըմ քի ճուղի մու-
դավէմէթ իտէճէք պիր ալաթա վէ սիլահա տա
մալիգ տէյիլիմ , քեաշքի պուրայա կէլտիլիմ
կիւն եանըմա կիզլիճէ պիր սիլահ օլսուն ալմալը
իտի . . . փէք էյի տամա օ տա գաթան մինա-
սիպէթ ալմազ իտի , նէ պու արթըգ . միւսէլ-

լահ օլարագ գըղ ալմայա կիտիլիր մի, տաղ պա-
շընտամըյըղ . . . խայըր խայըր, օ տա օլուր շէյ
տէյիլ իտի, անճագ իշթէ շու վար տըր քի պու
կիճէ պիրաղ տիգգաթըլըճա տալըանմալը, չօգ-
լուգ ույումայա կէլմէղ. ամմա ույումայըպ տա
նէ եափաճաղըմ, էլիմտէն նէ կէլիր . . . հիշ
տէյիլ իսէ ույգու իշինտէ թէլէֆ իտիլմէմ, պիր
աղ եալվարըր եագարըրըմ տիյէրէք, պու տիւ-
շիւնճէլէրէ տալմըշ օլտուղու էսնատէ ույգույա
տալտը, վէ պիրազտան եինէ ույանըպ թախմի-
նան եարը կէճէ օլմուշ իտուկինի աղնայընճա՝
ֆիգրինտէն հէլէ նէ իսէ պու կէճէյի տէ եարը
էթտիք, շունտա գալտը եարըմ կիճէ, օնու տա
էլպէթտէ կէշիրիրիզ — տիմէքտէ իքէն՝ օտա-
նըն գափուսու չըթ իթտի, 0 վագըթ շահգատէ
խէյֆ ու թէլաշ իլէ ֆիքրինտէն իշթէ կէլիյօր-
լար տիյէրէք գալգըպ եաթաղըն իշինէ օթուր-
տու, պիր տէ նէ պագսըն փատիշահըն գըզը
կիճէլիք էլպիսէսի իլէ եանի պիր իփէքտէն պէ-
եազ շալվար կիյինմիշ օլուպ սըրթընտա տախի
եալընըզ պիր ինճէ թիւլ կէօմլէք օլտուղու
հալտէ գափուտան իշէրի կիրիպ տիւրլիւ նազ
ու շիյվէ վէ թալթիֆ ու հիւրմէթ իլէ սէլամ
վիրտիքտէն սօնրա կէլիպ շահգատէնին եաթա-
ղընըն իւզէրինէ օթուրտու: Գըզըն վիճուտի տա-
խի սիմասը կիպի պէեազ օլտուղունտան՝ պա-
խուսուս կէօքսիւ ինճէ թիւլ կէօմլէյին ալթըն-
տան տահա զիեատէ գար կիպի պէեազ կէօ-
րիւնիւր իտի, վէ գումրալ ուզուն սաշլարը իսէ
գարմագարըշ օլտուղու հալտէ խուպ ճէմալինին

պազը եէրլէրինէ փէրտէ չէքտիքտէն սօնրա
էքսէրիսինին ուճլարը պիր դարըչ պէեազ կէր-
տանէ գատար սարգըլըր իտի , գուլագլարտաքի
փըրլանթի քիւփէլէր տախի գանտիլին շաֆգը
իլէ փարըլտամագտա օլտուղունտան գըզըն հի-
լալ գաչլարը ուֆագ երլտըղլար արասընտան
կէօրիւնէն եարըմ այ չէքլինտէ կէօրիւնիր իտի .
գըզ պին նազ ու էտա իլէ սէլամ վիրիպ խաթըր
սիւալ իթտիյի վէ սայիր կիւնա էլի գօլու իլէ
ճիլվէլէրտէ պուլունտուղու հէնկեամտէ իսէ թիւլ
կէօմլէյին սըյըրլմասը սէպէպինէ պէյազ գօլ-
լար մէյտանէ չըզըպ՝ արթըգ շու հալլէրէ տա-
խի վադթըն կէճէլիյի , օտանըն թէնհալըզը տա-
խի իլավէ օլունտուգտա տօղրուսու սապր ու
թէհամմիւլ պէնիի ատէմին գուտրէթինին խա-
րիճինտէ կիպի իտի :

Հալ պու քի շահգատէնին գալպինի խէյֆ
ու վէսվէսէ խաթիլա իթմիշ օլտուղունտան՝ թա
եանընտա օթուրմագտա օլան էօյլէ փամուք կի-
պի գըզա տախի չօգլուգ նազար իտէմէյիպ՝
կէօղիւ օտա գափուսունտա իտի , չիւնքի հէման
գըզըն արգասընտան միւսէլլահ ատէմլէր իչէրի
կիրիպ քէնտիսինի թէլէֆ իտէճէքլէր տէյու
գօրգմագտա իտի : Գըզ իսէ անըն պու տէրու-
նի էնտիշէսինտէն խապէրտար օլմատըղընտան
մէմուլ իթտիյի վէ թապիի օլտուղու իւզրէ շահ-
գատէնին քէնտիսինի պիրտէն պիրէ օ վագըթ
կէօմլէքճէ քէնտի օտասընտա կէօրտիւյիւնտէ
սօն տէրէճէ հայրէթ ու մէսէրրէթէ տիւչար օ-
լուպ իւզէրինէ աշուրի պայըլմատըղընա թաա-

ճիւղ իտէրէք անէ խիթապէն — էֆէնտիմ, պու-
նէ՞ տէրէճէ քէնտինիզի աղըրտան սաթմադ,
եօխաս սիզին մէմլէքէթին դըզլարը տահա կիւ-
ղէլ օլտուղունտան պէնի պէյէնմէյիպ եիւզիւ-
մէ նազար իթմէք իսթէմէյօրմուսուսուզ —
տէտի :

Շահզատէ ճէվապընտա — ըսթաղֆիրուլլահ
սուլթանըմ, սիզին հիւննիւ ճէմալինիզէ պէն
տէյիլ պիւթիւն ալէմ հայրան տըր, վէ պու
կիպի ճիւվէքեար քէլամլէր իլէ սուլթանըմըն
տիլպէրլիյինէ էմալ գուպպէի ափամանըն ալ-
թընտա պիր տահա պուլունամայաճաղընը պէն-
տէնիզէ թէքէրթիւր իթտիրմէյէ հաճէթ եօգ
տուր, վէ լաքին պէօյլէ պէվազըթ թէշրիֆինիզ
հադդընտա վազը օլան թաաճիւպիւմ օլ պապ-
տէքի ֆէվգէլատէ մէսէրրէտիմէ տախի զալէպէ
իտիպ՝ սէպէպինէ վազըֆ օլապիլմէքիք իչին
դալպու խայալիմիլէ պիրլիքտէ կէօղլէրիմի տախի
սայիր մահալէ սէվգ իտիյօր տէտիյինտէ՝ գըզ — է-
ֆէնտիմ պունտա թաաճիւպ իտէճէք պիր շէյ
եօգ տուր, մաալիւմինիզ տիր քի պէն սիզի իւք
կէօրտիւյիւմ սանիյէտէ աշուրի սէվիպ կէօնիւլ
վէրոկիյիմտէն օ գալապալըղըն իչինտէ սիզէ միւմ-
քին մէրթէպէ ալադաի տէրունիմի պազը խաֆի
իշարէթ վէ նիշանէլէրլէ պէեան իթտիմ, վէ սիզ
տախի պու խուսուսուն ըանա ֆարզընտա օլուպ
պէնի փէտէրիմտէն իսթէյիպ ալմադ իչին էօ-
թէտէն պէրու պիզճէ ճարի օլան ուսուլ վէ ա-
տէթէ իմթիսալէն պիր հաֆթա տըր միսաֆիրի-
միզ պուլունմազտա իսէնիզ տէ իւք կիւննիւտէն

պէրու հէր կիճէ սապահլարա գատար կէօղէրի-
մէ ույզ ու կիրմէյիպ աճէպա նըփ էլ լէյլտէ
հէր քէս եհրինէ եաթըպ ույուտուգտան սօնրա
խաֆիէն տաիրէմէ թէշրիֆ պուլուրմուսու-
նուզ տէյիւ շար չէշմ իլէ միւնթազըրէ գալտըմ
իսէ տէ , սիզին ղալիպա պէնտէնիզէ օլան մէյլ
ու իշթիյազընըզ պէնիմ սիզէ օլան գատար քէ-
սիր վէ շէտիտ օլմառըզընտան , վէ եախօտ ճէ-
ասրէթ իտէմէտիյինիզտէն թէշրիֆ իթմէտիյինիզ
վէ պէնիմ իսէ արթըզ սապր ու գարարըմ գալ-
մատըզը իշին գալգըպ պէն կէլտիմ — տէտիքտէ
չահզատէ — խօշ կէլտինիզ սուլթանըմ սէֆա
կէլտինիզ , սիզին հէր պիր այաղընըզը պատտըզը-
նըզ եհրլէրէ եիւզիւմիւ սիւրէյիմ , վէ պէնտէ-
նիզի պէօյլէ պիր իհսանէ նայիլ վէ տիլի վիրա-
նըմը շատ ու խէնտան իթմէք իշին աթտըզընըզ
ատըմլարըն գուրպանը օլայըմ , անճադ մաալիւ-
մինիզ օլտուղու իւզրէ սիզին մէրի օլան գաիտէ-
նիզ միւճիպինճէ պիզիմ վիտալիմիզ իշին շու կի-
ճէյի տախի սապահ իթմէքիյիմիզ Ֆարզ տէ-
յիլ մի տիր — տէտի իսէ , գըզ շիյլէքեար պիր
թափը իլէ — էֆէնտիմ , սապահ տէտիյինէ տը-
թըզ շունտա նէ գալտը , հատէ պիր տէ տահա
չօգ կիւնիւմիւզ օլտուն , պու միւտտէթի ուզաթ-
մագ գըսսալթմագ պիզիմ իքիմիլին պիլէճէյի
շէյ տիր — տէտիքտէ շահզատէ — էվլէթ սէօ-
զիւնիւզ հագգըլը իսէ տէ մատամ քի պու խու-
սուս հէր քիմին թէնսիպ կէօրմէսի իւզէրինէ պու
սարայտա պէօյլէ գարարլաշտըրըմը օլտուղու
հալտէ արթըզ անէ թէմամէն վէ տաքիքէի տա-

քիքէսինէ ընայեթ իթմէքլէիմիզ լազըմ կէլիր , եօխսա պէնտէնիզ տախի սիզտէն էվվէլ օ հէն- կեամը մէսէրրէտի պիր սանիյէ էվվէլ եազլաշ- տըրմագ էմէլ ու արզիւսիւնաէ իսէմ տէ չիֆա- յիտէ քի պու ալէմտէ հէր շէյտէն պէօյիւք վէ մուգատտէս օլան նամուս՝ աշգըմըն էօնիւնէ մա- նի օլմագ տա տըր — տիմէսի իւզէրինէ գըզ շէօյլէ պիր միւթէքիպպիրանէ պիր թարզ իլէ — պու սէօզիւնիւզէ նազարէն պէնտէնիզին գալգըպ պուրայա կէլիշիմ նամուսա ըրայեթ իթմէմէք- լիքտէն վէ եախօտ գաթան նամուս թանըմա- մագլըզ տա՛ն մը նէշաթ իտիյօր — տէտի :

Շահզատէ գըզըն պու քէլամընը իշիթտի քտէ՝ զաթէն անըն գալպիրին չիքեաթ օլտուգուտու թէճվիզ իթմէզ իտի իսէ տէ գըզըն պու վէճէ իլէ ինֆաալի եիւզ թուլթմասը ատէթլէրի իւզրէ քեաֆֆէի միւսաֆիրլէրինի թէլէֆ իթմէք իշին պիր պէհանէ օլմասըն գօրգուսուլլա տէֆաթլէ անէ խիթապէն — ըսթաղֆիրուլլահ էֆէնտիմ՝ պէնիմ մէրամըմ սիզին իշին նամուս թանըմազ , եախօտ վիգայէ իթմէզ տիմէք տէյիլ տիր , գուլունուզուն քէնտի իթիգատը մախսուսէսինին պէյանը տըր քի անէ տախի մէմուլ իտէրիմ՝ քի միւսաատէ պուլու- ըուրտունուզ վէ պու սէպէպտէն տօլայը խաթըր շէրիֆինիզ չիքէսթ օլմազ — տիմէսի իւզէրինէ՝ գըզ նիմ թէպէսսիւմ իլէ — ճանըմ էֆէնտիմ՝ նամուսուն նէ՝ օլուպ օլմատըղընա գարար վիրէ- ճէք պլիզի մի գօյտուլար , պէնիմ իթիգատը մախսուսէմ իւզրէ պու կիպի իւլֆէթ ու մինա- սիպէթլէրտէ իքի թարաֆըն սէրպէսթ ըէյ ու

ընդասը մէվճուտ վէ խարիճտէն պիր ֆէրտին մաալիւմիւ օլաճազ պիր գօրգու վէ թէհլիքէ օլմայըպ՝ եալընըզ իքիմիզին մաալիւմիւ օլտուգ-
ճա արթըզ պուենտա նամուսա մուզայիր օլաճազ պիր հալ կէօրէմէյօրոււմ, շիմտի հէփ հէր քէս տէրին ույգուտա օլուպ պիզիմ պու կիճէ պիր-
պիրիմիզին եանընա կէլմիշ օլտուղումուղու քիմ-
սէ պիլմէք տէյիլ մէմուլ պիլէ իթմէզ, պու տայիրէտէ իսէ սիզտէն մաատա քիմսէ եօգ տուր,
սէլամլըդ տէրսէնիզ օ գատար ուզազ տըր քի պէօյլէ պիզ ֆըսըլթը իլէ գօնուշմազ տէյիլ
թօփ պիլէ աթսազ քիմսէ տույամազ, անըն ի-
չին էֆէնտիմ նիչէ իֆատէլէրին պին ճան իլէ հասէտ չէքաիքլէրի պէօյլէ պիր հէնկեամը սիւ-
րուր ու սաատէթի պօշ լազըրտըլար իլէ կէչիր-
մէյէլիմ տէ էյլէնէլիմ ղէֆգ իտէլիմ, եալընըզ պատէի աշգ ու մուհապպէթին լէզզէթինի լա-
յըգըյա թանըյանլարա մալիւմ տիր քի անը տիկէր հէր վազըթտան զիեատէ պէօյլէ խաֆի
մէճլիսլէրտէ նուշ իթմէնին ղէֆգինէ ույար օլ-
մազ, վէ պիզիմ շու պուլունտուղումուղ հալ հէր իսթէնիլէն չէյ հազըգէթտէ օ տէրէճէ մէվ-
ճուտ օլամայաճաղը իչին հազըգէթի հալտէն տահա թաթլը վէ զիյգըյմէթ ատտ օլունան խա-
եալ նէվինտէն պիր չէյ տիր — տէտի :

Գըզըն պու քէլամլարընըն իւզէրինէ անըն քէնտիսինէ սահիհ օլարազ սօն տէրէճէ կէօնիւլ վէրմիշ օլտուղու հազըզընա շահզատէնին գալ-
պինտէ արթըզ էմնիյէթի քեամիլէ հասըլ օլ-
տուղու կիպի արատան պու գատար վազըթ կէչ-

միշ ի.բէն տախի գօրգտուղու իւզրէ քէնտիսինի
 թէլէֆ իթմէ.ք իւզրէ օտայա հիշ պիր կէլէն օլ-
 մատըղընը տախի կէօրիւնճէ գօրգու վէ վէսվէ-
 սէսի տախի քիւլլիէն տէֆ օլտու, վէ կէրէ.ք
 պու գօրգոււնուէն տէֆ օլմասը վէ կէրէ.ք գըզըն
 քէնտիսինէ նէ տէրէճէ ալազա իթմիշ օլտու-
 ղոււնա վազըֆ օլմասը գըզա օլան մէյլ ու մու-
 հապպէթինի տահա զիեւտէ թէզայ)յիւտ իթ-
 տիյինտէն վէ անըն լագըրտըլարընա տախի գալ-
 պէն հագ վիրիպ՝ վիսալ ու իւլֆէթէ թաաճիլ
 իթտիլի սէպէպլինէ վիճուտինտէ պիր տիթրէմէ.ք
 տախի հուսուլէ կէլտիյինտէն հէման գըզըն էֆ-
 քեար ու պէյանաթընա թույի ըրզա կէօսթէր-
 մէ.ք էմէլինտէ իքէն փէտէրինին տիկէր նատի-
 հաթը եանի՝ սապըը էլտէն պըրադմամագ դա-
 զիյյէսի խաթըրնա կէլմէ.քլէ գըզը տէրաղուշ
 իթմէյէ շիտտէթ ու աճէլէլէրինտէն նաշի տիթ-
 րէյէն գօլլարընը ելինէ զապթէ միւգթէտիր օ-
 լարագ անէ խիթապէն — էյ նուրի այնըմ, պու
 սիղին պէեանաթլարընը. պէնիմ սիղէ օլան պիր
 պօրճոււմ տուր քի անը տախի սիղ իյֆա իթմէ-
 նիղլէ գուլունուղու գաթէն տէրգաթ մահճուպ
 վէ պիրլիքտէ մէսրուր պույուրույօսոււնուղ,
 անճագ պիլմէմ քի հաճիկի կէօրիւնմէղ էլ պու
 պապտէ սուլթանըմըն իֆատաթընա վէ հէմ ի-
 ֆատէյէ հիշ լուղոււմ օլմայան հաթթա պէնիմ
 պին սէնէլէր ըրճա ու նիյազըմա շայէսթէ օլան
 իֆատաթընա մուվաֆադաթ իթմէ.քլէյիմ ի-
 չին գօլլարըմը թուլթայօր — տէտիյինտէ, գըզ
 թէպէսսիւմ իլէ — ճանըմ օ խուսուս շու պիր

հաճախ միսափրօղիքին վէտիմ նէթիճէսինի իշիթ-
միշ օլտուղունուզտան նէշաթ խտէր, սիզ էօյլէ
լազըրտըլարա գուլագ ասմայըն, օ պէնիմ է-
լիմտէ տիր, ֆարզ իտէլիմ քի փէտէրիմ թարա-
ֆընտան՝ օ տա միսափրօղիքին իւք կիւնէրի էօյ-
լէ պիր շէտիտ ճէզա վիրիլէճէք տախի օլտա պէն
սիզի պու տէրէճէ սէվտիքտէն սօնրա սիզի էլէ
վիրփրմիյիմ, վագաա շիմտիյէ գատարքը միսա-
փրօլէրին պաշընա էօյլէ պիր ֆէլաքէթ կէլտի ի-
սէ տէ սէպէպի շու իտի քի պէն անլէրի սէվմէզ
իտիմ, վէ եալընըզ ատէթիմիզին նիզամընա րի-
այէթէն անլէրի միսափր գապուլ իթմիշ իտիք,
ամմա սիզի . . . սիզի պէն սէվտիմ, սիզին իլէ
անլէրին մապէյնինտէքի ֆարգ գըյաս գապուլ
իտէր րատտէտէ շէյ տէյիլ տիր, պու ուղուր-
տա սիզին էօլմէքլէյինիզ տախի լազըմ կէլտէ պէն
տախի սիզին իլէ պէրապէր էօլմէտիքճէ սիզին
էօլիւմիւնիւզէ դայիլ օլամամ — տէտի իսէ շահ-
զատէ պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա տէֆաթ-
լէ անէ խիթապէն — հէր նէ հալ իսէ սուլթա-
նըմ, պու պապտէ շու միւտտէթ թէքմիլ օլուն-
ճայա գատար պէնի րատէթիմէ սէրպէսթ պը-
րագմանըզը վէ անը պաշգա կէօնա հարաքեաթ
ու մուամէլաթտա պուլունմագլըգ թարիքինէ
թահրիգ՝ վէ թէհլիքէսինէ իլգա իտիճի քէլի-
մաթլարտա պուլունմամանըզը սիզէ խասսէթէն
քէճա իտէրիմ, զիրա մալիւմինիզ օլտուղու իւզրէ
պու ալէմտէ մէտէնիյէթին մուղայիրի օլուպ պէ-
տէվիյէթ օլան շէյլէրտէն պիրիսի տախի րատէ-
թէ վէ զիւլիւմ ու իթիգատէ ճէպը իսթիմալ իթ-

մէք տիր, վէ պու ճէպը իսէ իքի նէվ օլուպ՝
պիրիսի գուվվէի մատտիյէ վէ տիկէրի ճէպը իս-
թիմալ խտէմէյօրուզ տէյու էքսէրի տտէմէրին
քէնտի քէնտիլէրինի ալտաթըպ զամիրլէրինի րա-
հաթ իթմէյէ չալըշտըզլարը իւզրէ գուվվէի մա-
նէվիսէ իսթիմալի տիր, իմտի պու սուրէթտէ
կիզլի պարպար վէ պէտէվի տիրլէր, քեաֆֆէ-
թէն անլէր քի գարշըլարլնտաքինի քէնտի իսթէ-
տիքլէրի խուսուսուն իճրասընա սէվգ վէ թէ-
պախլէթինէ ճէլպ իթմէք իչին գուվվէի ճէպրիյէ
իսթիմալ իթմէզլէր, եախօտ տահա տօղրուսու
իտէմէզլէր իսէ տէ անը թուպի իթմէք միւրատ
իթտիքլէրի թարաֆը աշուրի մէթհու փէսէնտ՝ վէ
հէր գօրգու վէ մուխաթարատան արի վէ պէրի
վասֆ իտիպ ապսի թարաֆընը զէմմ ու թագպիհ
վէ գօրգունճ հիյէթլէրլէ թագտիմ վէ թէրսիմ
իտէրլէր — տիմէսի իւզէրինէ, գըզ աշուրի պիր
մահզունիյէթ քէսպ իտիպ՝ վէ հայլու վագըթ-
տան պէրու սու եիւզիւ կէօրմէյիպ հէրարէթի
չէմստէն նաշի էյիլէրէք եիւզիւնիւ պաշգա թա-
րաֆա տէօնտիւրէն գըրմըզը չիչէքլէր միւսիւլլիւ
պու խուսուսա քէնտիսինին պու տէրէճէ իպրամ
իթմէսինէ րազմէն րէտտ օլունտուղունտան տօ-
լայը հիճապընտան նիմ գըզարմըշ եիւզիւնիւ օ
պիր թարաֆա տէօնտիւրէրէք շահգատէյէ խի-
թապէն — էֆէնտիմ պէնիմ սիզէ վէրտիյիմ պու
գատար թէէմինաթլարա պէտէլ էլան գօրգու,
վէ կէօսթէրտիյիմ մէյլ ու մուհապէթէ պէտէլ
էլան թէրէտտիւտ վէ պիրուտէթ իպրազ իթմէ-
նիզտէն արթըգ աշիքեար աշնաշըլըյօր քի սիզ

պէնի դաթան սէվմէյօրսունուղ, վէ սիզին պու-
միւսաֆիրիյէ դարար վիրմէնիզ խսէ պէնիմ սի-
զին հագդընըդտա վագը օլտուղու կիպի սիզին
տէ պանա ճան ու տիլտէն մուհապպէթինիզտէն
նէշաթ իթմէյիպ եալընըզ վէ սատեճէ պու խու-
սուսա պիր ագըլ իրտիրմէքլիք հավվէսինտէն
նէշաթ իթմիշ տիր, անճագ պէն գապահաթ
սահիպինի պիլիրիմ. . . գապահաթ պիւթիւն
պէնիմ կէօյնիւմիւն տիր քի սիզէ աշուրի կէօ-
նիւլ վիրտիմ, վէ եախօտ կէօյնիւմիւն տէ օլ-
մայըպ պէնիմ օ կէօյնիւմիւ թահթը իթաա-
թըմտա թուլթարագ վէ սէթրէ միւգթէտիր օ-
լարագ սիզէ նազ ու իսթիղնա թարիգինի իխ-
թիյար էյլէմէմիշ օլտուղումտա տըր, պու խու-
սուսա թէճրուպէմլէ վագըֆ օլտում քի մէկէր
տէլիգանլըլար նէ՝ կիւզէլլիք միւպթէլաուր իմիշ
նէ տէ ճանտան մէյլ ու մուհապպէթ, իլլա ան-
լէր եալընըզ նազ ու իսթիղնայէ մէճպուր իմիշ-
լէր, վէ քէնտի կէօլկէլէրինի թուլթմայա չալը-
շանլար միսիլիւ պիր գըղ քէնտիլէրինտէն գաշ-
տըդճա անըն արգտոընտան տօլաշըրլար իմիշ,
պունտան պէօյլէ քեաֆֆէի գըղլարա պէնտէն
նաաիհաթ օլտուն տա տէլիգանլըլարն քէնտիլէ-
րինէ իթտիքլէրի մուհապպէթ պէեանաթլարը
կիպի ան գապիլ օլտա տա սիզինլէ պիր թէնհա
օտա տէրունինտէ պուլունսագ կիպի իֆատէլէ-
րինին տախի սախթէ վէ եալան օլտուղունու պի-
լիպ սէօզլէրինէ իթիմատ իթմէսինլէր, զիրա աղ-
նաշըլտը քի անլէր գըղլարը սէվմէյիպ՝ միյանէ-
լէրինտէ օլան պախտ մէսաֆէյի, գարլը տաղ-

լարը, գանլը տէրէլէրի սէվէրլէր իմիշ — տէտի :
Գըզըն պու վէճհ իլէ քիւսմիւշ կիպի եիւ-
զիւնիւ օ պիր թարաֆա չէվիրիշի՝ վէ տիհանն-
տան խուրուճ իտէն պու ճիլվէքետար քէլամլար
շահլատէնին անէ օլան թապիի մէյլ ու մու-
հապպէթինի տահա զիւետէ արթըրտը, վէ հէր
նէ գատար գըլ էլան տուրտուլու եէրտէ տուր-
մագտա իտի իսէ տէ, պիր շէյ հիյնի ֆիրագըն-
տա տահա զիւետէ զիյգըյմէթ օլմագ պէնիի
պէշէրէ թապիի օլտուղունտան անըն պու սու-
րէթլէ քէնտիսինի թէրք իտիպ, փէրվաղ իթմէ-
յէ մէյլ իտէն կէօյնիւ շահլատէնին ինտինտէ
աշուրի գըյմէթ վէ էհէմմիյէթ քէսպ իթտի,
խուսուսիլլէ մահի թապսնա շարգ թարաֆըն-
տան տա զարպ թարաֆընտան տա նազար օլուն-
սա եինէ տայիմա օ սուրէթ կէօրիւնիւպ՝ իւզէ-
րինէ պաղը ինճէ պուլուլթլարըն փէրտէ չէքմէ-
սի թապիի լէթաֆէթինի լազվ իթմէտիքտէն
պաշգա տահա զիւետէ պիր կիւզէլիք վէ ըէվ-
նագ վիրտիքլէրի կիպի գըզըն տախի ինճէ թիւլ
իշինտէ մահֆուզ օլան սիմ ու թէնի պիլլօր կի-
պի օլտուղունտան վէ հէր նէ գատար պաշընըն
արգա թարաֆը կէօղլէրինէ գաշլարընա փէրտէ
չէքմիշ իսէ տէ, գըրմըղը եանագլարը գումրալ
սաշլարըն արասընտան եափրագլարըն արասըն-
տան սարգան էլմա կիպի օ թարաֆտան տախի
կէօրիւնտիլիւնտէն՝ շահլատէ եինէ այնէն ա-
նըն ճէմալինի կէօրիւյօր կիպի օլուրուտու, պու
սուրէթլէ շահլատէնին վիճուտինտէ եէնիտէն
վէ միւմթէնի իւլ զալէպէ պիր տիթրէմէք հու-

սուլէ կէլիպ վէ թապիի օլտուզու իւղրէ աչգ ու
ալագա տախի ագլէ մանէվի պիր ճէպը իսթի-
մալիլէ շունտա սապահա նէ գալաը տէյու իս-
կեան իտիպ հէման իճրայէ թէչէպպիւսէ մէյլէն-
տիրտի իսէ տէ սօնրատան շահգատէ ֆիգըրինտէն
վագաա կիթտիքճէ աչգա թահրիգ իտիճի խու-
սուպարըն թէզայյիւտ պուլտուզու ճիհէթլէ պէ-
նիմ շու հալլէրէ սապըրմ կիւճլէչիօր իսէ տէ
պիր շէյ տէ կիւճ օլմայընճա շահանը թախսիյն
վէ միւքեաֆաթ օլապիլլի մի , էյէր մուհարէ-
պէյէ սէվգ օլունանլար էսնայի րահտէ թէսա-
տիֆ իթտիքլէրի սէրին սու պաշլարընտա՝ իւ-
շէրլէրինտէ անտէլիպլէրին էօթտիւյիւ աղաճլա-
րըն ալթլարընտա եէչիլ չիմէնզարլէր իւզէրինտէ
օթուբուպ՝ պատէ նուշ իթտիքլէրի , վէ էնվայի
մուպիպալէր կիւշ իթտիքլէրի եէրտէ տիւշմէն
օրտուլաբը թարիւմար օլմագ , գալալար ալըն-
մագ գապիլ օլսա՝ նայիլի շան ու շէօհրէթ վէ
մագհարը րիւթպ ու մէսնէտ օլապիլլիլլէր մի ,
իշթէ պէնիմ շու հալիմ՝ պէնիլ պէչէրին բույի
զէմին իւզէրինտէքի հալինին այնի տիր , պու պիր
մուհարէպէ մէյտանը տըք քի եալընըզ կիճէ
ույգուսուզ կիւնտիւզ րահաթսըզ , կեահ սըճագ-
տան թէրլէյէրէք տաղլար պայըրլար աշանլար ,
կեահ գար վէ սօվուգտան տիթրէյէրէք պալ-
գանլար տէրէլէր կէչէնլէր , ճանընըն իսթէտիլինի
եէյէմէյէնլէր , իշէմէյէնլէր , կիլինէմէյէնլէր ,
վէ պաղէն իճապ իտէրսէ պիլ քիւլլիյէ աճ վէ
սուսուզ տուրանլար վէ պիւթիւն պու հալլէրլէ
տիւշմէնին եաղմուր կիպի եաղան գուրշունլարը-

նա դարչը՝ պիղիմ՝ ճուղի ըսհաթը պօղուլմամա-
սը իշին պիր բիրէտէն էսիրկէտիյիմիզ կէօյիւս-
լէրինի վիրիպ տուրանլար, վէ եալննը սէյրին-
տէն տէհչէթ իտիպ՝ գուրու փաթլամասընտան
սըչրայարագ ուզագ գաչտըղըմըղ տէհչէթլու
թօփլարըն տաղլար կիպի կիւլլէլէրինէ թաթլը վէ
նագիք պաղըրլարընը աչանլար նայիլի իւճրէթ վէ
միւքեաֆաթ օլապիլիլըլէր, օնուն իյիսփ մի պէն
եինէ փէտէրիմին նասիհաթընտան եանի՝ վուս-
լէթիմիզին շէրան վագթընը խուլուլինէ գատոր
սապր ու թէհսամիւլտէն այրըլմայայլմ — տէտիք-
տէն սօնրա գըզա խիթապէն — սուլթանըմ պէ-
նիմ սիզէ օլան մէյլ ու միւհապպէթիմին շուսի-
թէմլի սէօղլէրինիզ իլէ գաթան նօգսան պու-
մատըղը կիպի սիզին պանա օլան հիւսնիւ թէ-
վէճհիւհինիզին տախի ճէմալինիզլէ պէրապէր
ղայպ օլաճաղընը ասլա մէմուլ իթմէմ, սիզին
պէնի ճանտան սէվտիյինիզի վէ պու կիպի ճիլվէ-
քեարլըգլարա միւրաճաաթ իթմէնիզտէն մագ-
սէտինիզ պէնիմ սիզէ օլան հասրէթ ու իշթիյա-
գըմը տահա զիեատէ թէզայիւտ իթտիրմէք օլ-
տուղունու տախի պիլմէյէնլէրտէն տէյիլիմ,
հալ պու քի արթըգ գապը գալպիմին եէնիտէն
աչգ ու իշթիյագլա մէմուլ իրտիրիլմէսինէ հաճէթ
եօգ տուր, զիրա զաթէն տօլմուշ թաշմըշ տըր,
վէ սիզի տախի պէնիմ պու հալի փիւրմէլալըմը
կէօրտիւքճէ զատտարճա իֆթիխար իտէնլէրտէն
ղանն իթմէմ — տէտի :

Շահզատէնին պու լագըրտըլարը սէօյլէտիյի
եէրտէ գըզըն պէլի իթմէք իսթէմէյէրէք կիւլ-

տիւյիւ՝ սիմ ու թէնինին փելթէ կիպի տիթրէ-
յիչինտէն վէ գըմըլտանըչնտան աղնաշըլըր իտի ,
հէր նէ հալ իսէ դըզ օ վագըթ եինէ շահգատէ-
տէն թարաֆա տէօնիւպ վէ պուլուլթ արասըն-
տան չըգ ան մահիթապ կիպի ճէմալինի անէ թագ-
տիմ իտէրէք վէ բամուգ կիպի եու մուշագ վէ պէ-
յազ էլլէրինին իչինէ շահգատէնին էլլէրինի սը-
գըշտըրարագ անէ խիթապէն — պու տէրէճէ
սապրէ ըիայէթ իթտիյինիզ ճիհէթլէ եիւզիւնէ
տախի նազար իթմէյէճէյինիզ իհիթիմալի իչին
եիւզիւմիւ օպիր թարաֆա տէօնիւշ իտիմ, վէ
պու խուսուս պէլքի սիզէ սապըր գօլայլաշտըրմըշ
խոի իսէ տէ պիլագ ս պանա կիւճլէշտիրտիյինտէն
ճէմալինիզի միւշահատէ իթմէք իւզրէ եինէ պու
թարաֆա տէօնմէյէ մէճպուր օլտում. էյ պէ-
նիմ սէվկիւլիւմ, տահա նէ վագըթա գատար
պէօյլէ խարիճտէն պահսլար իլէ սարֆը էֆդաթ
իտէճէյիզ, շիմոի պիրաղտան աֆիթապ էօնիւն-
տէ գալմըշ օլան պու պիր գաշ տաղըն տախի
թէփէսինտէն աշըպ բույի զէմինէ շէօլէէնտազ
օլմայա պաշլատըղընտա պիզ պու թէնհալըղը
արայաճաղըզ ամմա պուլամայաճաղըզ — տէտի-
յինտէ արթըգ շահգատէնին գըզա տախի տու-
յուլաճագ մէրթէպէտէ էլի այաղը տիթրէմէյէ
պաշլայըպ՝ հալ պու քի պու հալէ օրատա տուր-
տուգճա սապր ու թէհամմիւլիւն նամիւմքին օլ-
տուղունու տէրք վէ թէֆհիմ իտէպիլէճէք գա-
տար էլան գուվվէյի ֆիգըրիյէյէ մալիգ պու-
լունտուղունտան գըզըն էլլէրինին իչինտէն պիլ-
թագըրիպ էլլինի չըգարտըղը կիպի այաղա գալգ-

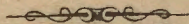
տը , վէ հէման քէնտիսինի օտա գափուսունտան տիշարը աթմասըյշա օրատա գափունուն էօ նիւնտէ գըլըճընը սըյըրմըշ օլտուղու հալտէ՝ փատիշահըն քէնտիլէրինի տիյնէմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւ :

Իմտի շահգատէ անը կէօրտիւքտէ էվվէլ էմրտէ աշուրի խէյֆ ու հիրասէ տիւշար օլտու խէ տէ սօնրատան սապր իթմիշ օլտուղունա օ վագըթ աշուրի մէմնուն վէ մէսրուր օլարագ : հէման փատիշահըն էթէքլէրինէ սարըլտը :

Օ վագըթ փատիշահ գըլըճը գընընա սօգ ուպ՝ սօն տէրէճէ իշթիյագ ու մուհապէթլէ շահգատէնին եիւզիւնիւ էօփտիւքտէն սօնրա՝ էլինտէն թուրուպ իշէրիյէ կէթիրտի , վէ գըզընա խիթապէն իշթէ գըզըմ սանա լայըգ օլան վէ պունճա վագըթտան պէրու արայըպ պուլամատըղըն գէվճին պու զաթ տըր տէյիպ շահգատէյէ տախի — աֆէրին օղլում , հէլալ օլտուն սէնին եէաիյին սիւա , վէ բիր օլտուն սէնի տօղուրան վէ տէրպիյէ իտէն անէ վէ պապա . տօղուսու պու թէրէճէ ըրզ նամուս , վէ սապր ու թէհամմիւլ քիմսէտէ կէօրմէտիմ , իքի սաաթ տըր գափունուն էօնիւնտէ սիզի տիյնէյօրում , սէն սապր իթմէք իշին քէնտիսինի էզիյէթէ գօշտուգճա պէն սէնի գալպէն մէթհ ու թախսիյն իտիյօրտում , վէ շիմտիյէ գատարքի թէլէֆ օլունանլարըն սէպէպի տախի իշթէ պու սապր ֆագիլէթինտէն մահրում օլմալարը իտի . չէշմին բուշէն օլտուն , օ պիրագ միւտտէթ սապր իշին չէքտիյին էզիյէթէ պէտէլ իշթէ պու հիւրրի միսալի գըզ սէ-

նին՝ վէ պունտան պէօյլէ գատիմի սիւրուր ու սաատէթ սէնին իշին տիր — տէտիքտէն սօնրա էնվաի իշրէթլէր վէ տիւրլիւ չաղղլար ճէլպ օլունմասընը էմր էյլէտի, վէ էօյլէճէ սապահա գատար էյլէնտիքտէն սօնրա օ կիւն գըղընը շահ-զատէյէ նիքեահ էտիպ տիկէր միսաֆիրլէրին սապըրսըղըղլարը իշին գաթլ օլունտուղլարը օ օտատա օ կիճէ շահզատէ իլէ գըղ պիրպիրլէրինէ վուսլէթլէ միւշէրրիֆ օլտուլար :

Պու իւշ շահզատէլէր պիրաղ վաղըթտան սօնրա պիրպիրլէրինէ նամէ թահրերի իլէ գալլ ու գարար իտիպ ճիւմլէսի տէ գայըն փէտէրլէրինին իգնիյլէ ֆամիլեալարընը ալըպ պէրապէրճէ վաթանլարընա փէտէրլէրինին նէզտինէ ավտէթ իթ տիլէր տէյուպ՝ խաթմի քէլամ՝ էյլէտի :

ԱԼԹԸՆՃԸ ՀԻՔԵԱՅԻ

ՔԵՍՐԻ ՓԱՏԻՇԱՀԸՆԸՆ ԳԸԶԸ ՏԵՐՍԹԻՆԻՆ ՍԵՅԼԷՏԻՅԻ

Վազթի իլէ պիրիսինին խամի Աբադ վէ տի-
կէրինին Նարադ իքի արգատաշար մէմէքէթ-
լէրինտէն չըգըպ գըսմէթ արամադ իւզրէ տիա-
րը շուրպէթէ տօղրու Եօլա բէվան օլտուլար :

Աբադ տօղրու իգթիզասընտան օլարադ նէ
գատար հազիմ թապիաթլը , էյի Եիւրէքլի վէ
ինսանիյէթլի պիր ատէմ իտի իսէ , Նարադ տա
օնուն զըտողը թէրս , գավղա սէվէն , գալպի
ֆէսատ վէ զատտար վէ ինսանիյէթ տէյու նէ-
յէ՞ տէնիլտիյինի պիլմէզ պիր ատէմ իտի : Վա-
դաա պէօյլէ պիրպիրլէրինէ տապան տապանա
զըտ թապիաթտա օլան ատէմլէրին պիրպիրլէ-
րիլէ արգատաշ օլմալարը գաթան միւնասիպ
ալմազ իտի իսէ տէ , Էվվէլինտէն պիրպիրլէրինի
ասլա թանըմատըզլարը վէ շէհրին գափուսու
խարիճինտէ պիրպիրլէրինէ թէսատիւֆ իթմիշ
օլուպ՝ Եէքտիկէրինին նէրէյէ կիտիյօր օլտուգ-
լարընը սիւալ իլէ արգատաշ օլմագլըղա գարար
վիրմիշ օլտուգլարը ճիհէթլէ պիր քէրրէ Եօլա
տիւշմիւշ պուլունտուլար :

Պէօյլէ գուրպէթէ չըգանլարըն հալի մալիւմ
ա՛ , իքիսի տէ Եայա օլարադ վէ սըրթլարընտա-
քի թօրպալարընըն իշինտէ պիր գաշ կիւնէ քի-
ֆայէթ իտէճէք Էքմէք իլէ գաթըք վէ Էլլէ-
րինտէքի ուֆաճըգ տէսթիլէրտէ տէ սու տօլու

օլտուղու հալտէ տապանա գուլվէթ կիթմէքտէ
խտիլէր :

Նաբագըն սըրթընտաքինտէն մաստա պիր
շէյի եօգ իտի իսէ տէ , Աբագըն փարմաղընտա
պիր աաէտ եագ ութ եիւզիւլիւ օլուպ շայետ
գուրպէթ էլտէ պաշը տարա կէլտիլինտէ սաթըպ
խարճանմագ իշին եէմէյիպ իշմէյիպ սագլամըշ
խտի :

Օ կիւն ախշամա գատար եօլ եիւրիւլիւպ ախ-
շամ պիր մահալտէ գօնագ վիրիպ օթուրտուգ-
լարընտա Աբագ թօրպասընտան պիր մըգտար
եէմէքէ գաթըգ չըգարըպ օրթայա գօտուգ-
տան սօնրա Նաբագա պուլուրուն արգատաշ
տիմէսի իւզէրինէ Նաբագ տախի օթուրուպ եէ-
տըք վէ օ կիճէյի օրատա կէշիրիպ իրթէսի
կիւն եինէ եօլլարընա տէվամ իթտիլէր :

Օ կիւն ախշամ տախի եինէ Աբագ թօրպա-
սընը աշըպ վէ սուլունու օրթայա գօյուպ պու-
լուրուն արգատաշ տիմէսի իւզէրինէ եինէ պէ-
րապէր եէյիպ իշտիլէր , իրթէսի կիւն ախշամ
տա տէր իքէն Աբագըն թօրպասընտա տա պիր
շէյ գալմատը թէստիսինտէ տէ :

Տահա իրթէսի կիւն ախշամ գօնագ եէրինէ
վարտըգլարընտա Նաբագ տախի թօրպասընտան
պիր մըգտար շէյ չըգարտը իսէ տէ , չըգարտը-
ղը շէյ անճագ քէնտիսիսին եէյէպիլէճէյի գա-
տար պիր շէյ օլտուղու շէօյլէ տուրսուն Աբա-
գա տա հիշ պուլուրուն մուլուրուն տիմէք եօգ ,
հաթթա եիւզիւլիւ օ պիր թարաֆա չէվիրիպ
քէնտի պաշընա եէմէյէ պաշլատը :

Օ վագրթ Արագ աշուրի պիր սատիրիք վէ
հալիմիք իլէ Նաբագ ա խիթապէն — էյ արգա-
տաշ, պէօյլէ գըր տաղ վէ սահրատա եօլճու-
լուդ վէ արգատաշըգտա իքիմիդին տախի նէսի
վար նէսի եօդ օրթայա գօյուպ պէրապէր եէ-
յիպ իշմէքլիյիմիդ լաղըմ կէլտիյինտէն պէն պէ-
նիմ թօրպամտա վէ թէստիմտէքինի պու կիւնէ
դատար օրթայա գօյուպ պէրապէր եէտիք իշ-
տիք, շիմտի մալիւմ ա', սըրա սանա կէլտի, վէ
պէն հէր հալտէ սէն տախի էօյլէ տավրանաճագ-
սըն մէմուլիտէ իտիմ իսէ տէ, պագըյօրում
քի սէն հիշ պանա պույուր մույուր տիմէտէն
օթուրուպ քէնտի պաշլնա եէմէյէ պաշլատըն,
քէրէմ ինայէթ պույուր, շու սէնին էքմէյին ի-
լէ սույունտան պիրաղ տա պանա իհսան իթ քի
պէն տէ պու գըր եէրլէրտէ աճըլգտան սու-
սուղլուգտան էօլմէյիմ — տիտիյինտէ Նաբագ
աշուրի պիր գապալըդ վէ պարիտլիք իլէ —
աճըլընտան էօլիւր իսէն պէն նէ՞ եափայըմ,
պիւթիւն աճընտան էօլէնլէրի տօյուրաճագ պէ-
նի՞ մի դօտուլար, եօխսա սէնին պօղաղընա պիր
պուչագ սիւրիւպ տէ պէն մի էօլտիւրիւյօրըմ —
տէտի :

Արագ եինէ հաղիմիք վէ հալիմիքլէ — ճա-
նըմ պիրատէր, պէնի պիր պուչագլա էօլտիւ-
րիւյօրսուն տիմէյօրում սանա, նիշին պէօյլէ
թէրս ճէվապ վիրիյօրսուն, պէնիմ էքմէյիմ ի-
լէ սույումու պէրապէր եէյիպ իշտիյիմիդտէն
պիլիրսին քի պիր գաշ կիւն էվլէլ թիւքէնտի,
վագաա պու կիպի շէյլէրին շէհիրտէ եափօտ

եէնիտէն իշթիրասը գապիլ օլան պիր գասապա վէ քէօյտէ պուլունուլտուղու հալտէ իսմինի ան մադ այըպ իսէ տէ մալիւմ եա պունուն պուրասը տաղ պաշը, պէն շիմտի նէ եափայըմ — տիտիլինտէ Նարագ եինէ պիր խօրեատլըղլա — պէն սանա զօր իլէ սէնին էքմէյինի պէրապէր եէյէլիւմ, սուլունու պէրապէր իչէլիւմ տիմէտիւմ եա, եախօտ էլինէ վուրուպ աղզընտան ալմատըմ եա, սէն քէնտին կէլ պէրապէր եէյէլիւմ իչէլիւմ տէյու տալէթ իթտին, պունտա պէնիւմ նէ գապահաթըմ վար, վար նէ օլուր իսէն օլ պանա նէ — տէտի :

Աբագ իսէ եինէ հաղիմիլի էլտէն պըրագմայըպ տէֆաթլէ անէ խիթապէն — ճանըմ գարտաշըմ պագայօրոււմ քի սէն պէնիւմ սէօյլէտիլիւմ լագըրտընըն գարշըրըղընը վիրմէյիպ լագըրտըր տաղա պայըրա չէքիօրսուն, վէ պէն կիւյա շուրատան խարիճտէն կէլմէ պիր ատէմիւմ կիպի ճէվապլար վէրիօրսուն, պիղ սէնինլէ արգատաշ տէյիլմիլիզ, պէնիւմ թօրպամտաքիլէրի պէրապէր եէյիպ իլմէտիք մի — տէտի իսէ տէ Նարագ պիր եանտան լօգմալարը սըգ սըգ աղզընա աթարագ Աբագա արթըզ սէն իշին եօզ իսէ վիրա սէօյլէ — տիտիքտէն սօնրա տէսթիլի տէ աղզընա գալտըրըպ հօգուր հուգուր պիր սու իշտի, վէ խիթամընտա կիւլէրէք Աբագա տօղրու պագարագ օխ . . . պէն թէմիզ գտընըմը տօյօրտոււմ եա, տիւնեա աճընտան էօլսէ վազիֆէմտէ տէյիլ — տէտի :

Պիշարէ Աբագ օ վադըթ արգատաշա գարշը

չըգ մայրս պէլայա գարշը չըգ մըն օլտուղունու
աղնատը ամմա իչ իշտէն կէտի, վէ արթըզ էօյ-
լէ ատէմէ աղըզ էյմէք իսթէմէզ իտի իսէ տէ
սուսուղուդ տան տիլլէրի գուրումուչ, վէ էօյլէ
պիր չէօլ եէրտէ իսէ հիչ պիր եէրտէն սու պուլ-
մագ նագապիլ օլտուղունտան՝ նիչէ տէֆալար
րիճալարը րէտտ օլունմուչ իքէն եինէ նաչարըզ-
տան նաչի դատտար վէ համիյէթսիզ ատէմլէրէ
միւրաճաթա մէճպուր օլան պիչարէլէր կիպի
տէֆաթլէ նաբագա խիթապէն — ա պիրատէր,
սէն արգատաչըզ պիլմէզ իսէն, մէգատիրչինա-
լըզ պիլմէզ իսէն գըյասը նէֆա տէ մի պիլմէզ-
սին, սէն շիմտի պէնիմ եէրիմտէ օլուպ սուսուղ-
լուգ տան տիլլէն աղընա եափըշըյօր մէրթէպէտէ
օլսան, պիրիսի տէ սէնին եանընտա թէստիսին-
տէն հարըլ հարըլ սու իչսէ, պիր եուտումտա
պանա վէրսէ տէյու արդիւ իթմէզմիսին, եախօտ
ալ սէն տէ իչ տէյու թէստիլի սանա վիրսէ սէ-
վինիպ մէմնուն օլմագմիսըն, վէ օլ ատէմէ միւտ-
տէթի էօմրիւնտէ թէչէքքիւր իթմէզմիսին —
տիտիլինտէ, նաբագ հիտտէթ իլէ չէհրէսինի
էյէրէք — պէ ատէմ, սէն տիվանէ միսին, նէ
սին, նէ ասըլ եօգտան լաֆլար իտիպ տուրույօր-
սուն, գարշընտաքինի խըմպըլ զանն իտիպ տէ
պէօյլէ լագըրտըլար իլէ գանտըրաճաղըմ մը զանն
իտիյօրսուն, գըյասը նէֆա տէյու նէ տիր, րիւ-
յամը կէօրիւյօրսուն, հիչ տիւնեատէ գըյասը
նէֆա տէյու չէյ օլապիլիր մի, էյէր սու
լէմտէ գըյասը նէֆա գայիտէսի ճարի օլմագ լա-
ղըմ կէլսէ պիլթիւն զէնկինլէր մալլէրինի ֆու-

գարալարա տաղըտըպ՝ քէնտիկէր աճըդ տան էօլ-
մէք իյճապ իտէր — տէտի իսէ, Աբադ Եինէ հա-
զիմանէ — արդ առաջ պարի սէն գըյասը նէֆս
իթմէյօր իսէն գըյասը նէֆս-ի պարի չիւրիւթմէ,
զիրա շուրատա սէն ագըլտա վէ տուլլուտա պիր
ատէմ օլուպ շու լագըրտընը իչիտէճէք օլսա սէ-
նին տէ քէնտինին տէ եաղնըշ զիւհմիւնէ հադգ
վիրիպ ֆէնալըղընտա տահա զիսատէ մէթանէթ
պուլուր, գըյասը նէֆս տէյու զէնկինլէրին օ-
լանճա մալլէրինի ֆուգարալարա տաղըթմալարը-
նա տինմէզ, օ սէնին տիտիյին կիպի եափան օլ-
մազ եա, օլսա պիլէ օնա թէրքի տիւնեալըգ վէ
ապտալըգ տինիր քի անը հիշ պիր նիզամ էմր
վէ պօրճ ատտ իթմէյիպ՝ հէր քէսին իսթիյա-
րինտէն մէնուլթ տուր, անճազ պիր էօլիւմ թէհ-
լիքէսինտէ պուլունանը գուրթարապիլտիյին հալ-
տէ գուրթարմազ պօրճ տուր, վէ իշթէ գըյասը
նէֆս տախի էօյլէ ֆէվգ էլ ատէ վուգուաթլար-
տա օլուր, վէ պիր ատէմի էօլիւմտէն գուրթա-
րապիլտիյին հալտէ գուրթարմամազ՝ անը սէն
քէնտի էլինլէ էօլտիւրմէք տիմէք տիր — տիտի
իսէտէ Նաբադ Եինէ պիգայտըգտա Աբազա
իսթապէն — սէն արթըգ սիվրի սինէք կիպի վը-
ղըլտա տուր, պազ էօյլէ լագըրտըլար պէնիմ
գուրաղըմ կիտէրնէ, պու ալէմտէ կէմիսինի
գուրթարան՝ գափուտան տըր, պէն ագըլը տափ-
րանտըմ սէնին էքմէյինտէն Եէյիպ սույունտան
իչէրէք պէշ ալթը կիւն տահա նէֆսիմի մուհա-
ֆազա իթտիմ, սէն տէ ագըլը տափրանայըտըն
տա էքմէյինտէն Եէտիրիպ սույունտան իչիրմէ-

յէյիտին տէ շիմտի պուրասընա միւհթաճ օլմա-
յայրտըն — տիտի :

Զէվալլը Աբադ պագտը կէօրտիւ քի նաֆիլէ
պուճա լազըրտը քեար իտէճէյի եօգ, հաթտա
սէօյլէտիքճէ տահա զըտ գարշըլըգ վիրիյօր, վէ
հալինէ մէրհամէթ իթմէք շէօյլէ տուրսուն, իւս-
թէ պիր տէ եիւրէյէ տօգուճաճագ լազըրտը-
լար իտիյօր, վէ էօյլէ աստէմլէրէ իսէ րէճա նա-
ֆիլէ օլուպ անլէրէ օլունաճագ րէճա անճագ
գուվվէի գահրիյէ իսէ տէ քէնտիտի զայըֆ վէ
նազիք, Նաբագ իսէ էթտարհա կիպի գուվվէթ-
լի վէ զարպլը օլտուղունտան օնատա գուտրէթի
օլմատըղը հալ պու քի էօթէ եանտան տախի
սուսուղլուգտան տիլի տամաղը գուրուտուղու
իչին հէր հալտէ օնա մէճպուր օլտուղու ճիհէթ-
լէ նէ եափաճաղընը շաշըրըպ պիր էյյամ տիւ-
շիւնճէյէ տալտըգտան սօնրա էօյլէ աստէմլէրէ
պիր մէնֆաաթ քէօչէսի կէօսթէրմէքտէն պաշ-
գա պիր չարէ օլմատըղընա գարար վիրիպ՝ հալ
պու քի օ խուսուսու տախի օնա քէնտիտինէ պիր
իյլիքտարըգ տէյիլ իսէ տէ զաստարըգ իտիյօր
սուրէթի վիրմէմէք իչին անէ խիթապէն — էյ
պիրատէր, աղնաշըլտը քի չէօլ եէրտէ սույուն-
տան պիւա իւճրէթ վիրմէք սէնին կիւճիւնէ կէ-
լիյօր, ալ չու եագուտ եիւղիւյիւ տէ պանա պի-
րաղ սույունտան վէր — տիյէրէք փարմաղընտան
եիւղիւյիւ չըգարըպ անէ թագ տիմ իյլէտի :

Նաբագ եիւղիւյիւ կէօրտիւյիւնտէ տամաղը
չագըլայըպ պիրաղ սու իլէ թրամփա իթմէք իս-
թէտի իսէ տէ, ֆիքրինտէն — պու շիմտի փէք

տարտա գալմըջ օլտուղու իչիւն պու եիւզիւյիւ պանա պիր տամլա սույա պէտէլ վիրմէյէ գա- յիլ օլույօր ամմա, եարըն պիր կիւն պիր շէհրէ վասլ օլտուղումուղտա պէնտէն տավա իտիպ կէրույէ ալըր — տիյերէք Աբադա խիթապէն — փէք իյի պէն սանա շիմտի պիրազ սու վիրէ- յիմ, ամմա եարըն պիր կիւն եիւզիւյիւ պէնտէն տավա իտիպ կէրույէ ալմայա գալգըշմայաճա- ղըն նէ՞ մալիւմ — տիտիյինտէ Աբադ անտլար շարթլար իտէրէք — ճանըմ սագըն հա՛, ֆիք- րինէ էօյլէ շէյլէր կէլմէսին, հիչ պիր վազըթ անը սէնտէն կէրի ալմայա գալգըշմամ, սանա հէլալ օլսուն — տէտի իսէ տէ, Նաբադ ինան- մայըպ — խայըր, պէն պէօյլէ վատլէրէ ալտան- մամ, սէն քիմի՞ գանտըրըյօրսում, սէնին մէ- րամըն պէնի ալտատըպ տա սույումտան իլմէք տիր — տէտի:

Աբագըն օլ տէմ չարէսի թիւքիւնիպ ֆիք- րինտէն — պու նէ՞ միւշքիլ հալ տըր պէնիմքի- սի, ճանըմը գուրթարմագ իչին պիր տանէճիք եիւզիւյիւմիւ պիր տամլա ոույա տէյիշմէյէ գայիլ օլույօրում տա օնունլա տա իշ պիթմէ- յիպ պիր տէ պունտան տօլայը անըն ֆասիտ ֆիքրինէ կէլէն շիւպհէլէրի տէֆ իթմէյէ մէճ- պուր օլույօրում — տիյերէք սէօղիւնէ իթիմատ իթմէսի իչիւն տէֆաթլէ Նաբադա եալվարմայա պաշլատըգտա՝ Նաբադ — պունուն իչիւն նէ՞ գատար եալվարսան նէ գատար եէմին իթսէն ինանմամ, օնա եալընըզ պէնի թէէմին իթմէք իչիւն շու չարէ վար տըր քի պէն փէտէրիմտէն

էօյրէնմիշ օլտուղում պիր քէշփը էսրարէ մէս-
նի պիր առէմ արդա իւսթիւնէ եաթըպ պէն
օնուն կէօզլէրինէ տիգգաթլա նազար իթտիյիմ-
տէ սէօյլէտիյի լագըրտը կէրչէք մի եալան մը
Փարգ իտէրիմ — տիմէսի իւզէրինէ Աբադ ֆիք-
րինտէն — թամամ պու իյի օլտու, կէօզլէրիմէ
տէյիլա, իսթէրսէ եիւրէյիմին իչինէ պագսըն,
պէնիմ եիւրէյիմտէ պիր Փասիտլիք եօք քի
գօրգայըմ — տիյէրէք տէրագապ Նաբագա փէք
էյի տիյիպ արդա իւսթիւնէ եաթըպ :

Օ վագըթ Նաբագ անըն եանընա կէլիպ վէ
կէօզլէրինէ տիգգաթլա նազար իթմէյէ պաչա-
յըպ — հա . . . աղնատըմ, սէնին կէօզլէրին
տիյօր քի . . . չէյ տիյօր . . . պու վէրտիյիմ
սէօզտէ . . . տուրսամ մը . . . տուրմասսամ մը
. . . տիյօր — տէյէրէք ճէպինտէն ուսուլ իլէ
պիր թօլ կիպի պիր չէյ չըգարըպ Աբագըն ի-
քի կէօզլէրինին իչինէ սաչմասըյլա պիչարէ Ա-
բագըն իքի կէօզլէրի տէ քէօր օլտու . օ վագըթ
Նաբագ եիւղիւյիւ ագտէմճէ ալմըշ օլմասըյլա
զէվալըյա պիր տամլա սու տախի վիրմէյէրէք
օնու էօյլէճէ օրատա պըրագտըղլայըն ալտը
եիւրիւյիւ վէրտի :

Իմտի Աբագ պու վէճհ իլէ հէմ մալտէն հէմ
կէօզտէն օլարագ վէ եինէ տէ պիր տամլա սույա
նայիլ օլամայարագ օ չէօլ վէ սահրատա ետը-
նըզ պաչընա գալտը, վէ արթըզ եաչայապիլէ-
ճէյինտէն ումիտի գաթ իտիպ՝ տաքիքէտէն տա-
քիքէյէ էօլիւմէ միւնթաղըր օլարագ ինլէմէք-
տէն պաչգա չարէսի գալմատը :

Պիշարէ Աբաղըն երեսէ եվկէլքի հալի պուն-
տան է յի իտի . շունուն իշին քի պիրազ սու իս-
թէյէպիլմէք իշին օ ճիվարտան պիր կէչիպ տէօ-
նէնի րաստ կէթիրէպիլմ տէյէրէք տէօրթ թա-
րաֆա նազար իտէպիլիր իտի . պու խուսուս Աբա-
ղըն տախի միւթալաակիւզարը օլուպ՝ ֆիգրին-
տէն — աճէպա օ սուսուզլուգ հալիմտէն աշուրի
թէչէքքի մի իթտիմ քի պաշըմա պիր տէ պու
պէլա կէլտի . զիրա պու ալէմտէ պիր գաչ սէ-
պէպտէն տօլայը պիր առէմին պաշընա պէլա կէ-
լէպիլիր . պէլա ու մուսիպէթ վար տըր քի ինսա-
նըն քէնտի թէտպիրսիզլիյինտէն եանի պգըլսըզ-
լըղընտան . պէլա վար տըր քի պէտ խոյուն-
տան վէ ֆէնսլըղընտան նէչաթ իտէր , վէ պուն-
լարըն սէպէպի մէյտանտա օլտուղու ճիհէթլէ-
հէր քէս տէ պունուն պէօյլէ օլտուղունու պի-
լիր վէ իգրար իտէր , անճադ պիր նէվ պէլա
տախի վար տըր քի անըն սէպէպի կիզլի օլուպ
գազա թէսմիյէ օլունուր , պունուն տա սէպէպի
պաշգա խուսուսլարը պէրթարաֆ իթտիյիմիզ
հալտէ վէ պէնիմ զաննըմճա օ պէլանըն վուգու-
լինտէն էվկէլ քիշինին հալինտէն իթմիշ օլտու-
ղու աշուրի վէ սօն տէրէճէ թէչէքքի տիր . քիւֆր
լանէթ , պէտ տուա տահա պու հիսապա տա-
խիլ տէյիլ տիր . էօյլէ եա , պէն պիրազ էվկէլ
«նէ միւշքիլ հալ տըր պէնիմքիսի» տէյէրէք
հալիմտէն աշուրի թէչէքքի իթմիշ իտիմ . պու
ալէմտէ պիր առէմ քէնտիսինի նէ գատար տէրտ
ու միհնէթ իշինտէ կէօրսէ տիգգաթլըճա նա-
զար իթտիյի հալտէ քէնտիսինին տահա նէչէ

տէրտ ու միհնէթլէրտէն մասսուն վէ աղատէ օլ-
տուղունու կէօրիւր, վէ կէօրմէյէնլէրէ տէ իշթէ
պէօյլէ վուգուաթ կէօսթէրիւր. պու խուսուս
տախի անլէրին հազգընա պիր ճէղա օլմայըպ
պիր նասիհաթ տըր. զերա էվլէլքի հալլէրինի
օ վագըթ չապուգ արամայա պաշարլար: Պազը
ատէմլէր տախի վար տըր քի քիմ պիլիւր լայըգ
օլտուգլարը ճէղալէրտէն նէ գատար հաֆիֆ վէ
եախօտ հազլարընտա նէ տէրէճէ խայըրլը նէ-
թիճէլէրէ մէպնի օլարագ քէնտիլէրինէ վուրու-
լան տէյնէյի վուրանը պիլմէյիպ ագըլլըզ հայ-
վանլար միսիւլլիւ տէյնէյի սըրարլար. ֆէնա ա-
տէմլէրին ինսան գարտաշլարընա ճէֆա վէրմէք
իչին պիր ալաթ օլտուգլարը գապիլ ինքեար
տէյիլ իսէ տէ պու պահս պաշգա տըր. տէրտ-
լէր ղատտար իսէ տէ տէրտի վէրէն ղատտար օլ-
մատըղընտան՝ մէյտանը մուհարէպէտէ մէճրուհ
օլանլարըն թապիպլէրի կիպի տէրհալ տէրմանընը
եէթիշտիւրիւր, վէ աճայիպաթ նէվինտէն օլարագ
տէնիզտէքի պալըգլարըն պիրպիրլէրինի դօվա-
լատըգլարը կիպի էքսէրի տէրտլէր տէ պիրպիր-
լէրինի դօվալարլար, իշթէ պու գապիլտէն օլա-
րագ հէր նէ գատար կէօզլէրիմ քէօր օլտու իսէ
տէ պարի շու սօն տէրէճէ նէֆրէթ իթտիյիմ ա-
տէմին եիւզիւնիւ կէօրմէքտէն օլսուն գուր-
թուլտում եա. կէլէլիմ սուսուզլուղա. ծնուն
իչին տէ էլպէթտէ պիր չարէ խալգ օլունուր,
էքսէրի փէք ագըլլը վէ տիրայէթլի ատէմլէրին
պազը ճիհէթլէրճէ կէրուտէ գալըպ տա նատան-
լարըն իլէրի կէշտիյի, վէ եախօտ թապիրի ա-

խէրլէ ագլըն պուլամատըղը էյլիյի ագըլըղը-
ղըն պագէն պուլտուղու կիպի պէն տէ կէօզիւ-
միւն աչըգ վագթընտա պուլամատըղըմ սույու
քէօր վագթինտէ պուլապիլմէքլիյիմ տախի միւհ-
թէմէլ տէյիլ մի տիր . զիրա մալիւմ եա տիւն-
եանըն էյլիքլէրինի արայըպ պուլմագլըգ իչին
եալընըգ ագլ ու տիրայէթ քիֆայէթ իթմէյիպ-
պիրազ տա էյլիքլէր պիզի արայըպ պուլմալը ,
ֆագաթ չալըչմագ չապալանմագ եուվարլան՝
մագ տա պիզէ պօրճ տուր — տէյէրէք զէվալը
Արագ եիւրիւմէք իչին աճլըգտան տիզլէրինտէ
տէրմանը տա օլմատըղընտան թուլում կիպի եու-
վարլանմայա պաչլատը , վէ կէօզլէրինին աճըսըն-
տան եուվարլանտըղը եէրտէ պիր եանտան լա-
էնգաթի ինլէր տուրուր իտի , վէ ումիտի եալը-
նըգ գուլագլարընտա գալըպ՝ աճէպա օ ճիվար-
տան կէչէն պիր աոտէմին այագ սէսինի ալապի-
լիրմիյիմ տէյէրէք գուլագ վուրուր իտի իսէ տէ
օ ինսիզ չէօլտէ հիչ պիր սէս սէտա իշիտիլ-
մէզ իտի :

Ուղաթմայայըմ պէօյլէ եուվարլանա եուվար-
լանա րաստ կէլէ պիր չէչմէյէ եագլաչտը իսէ տէ
տահա քէնտինին խապէրի եօգ իտի , չունքի
տահա չէչմէյէ էփէյիճէ մէսաֆէ օլտուղունտան
չէչմէնին ագմասընըն սէսի իշիտիլմէյօր իտի :

Թէսատիֆ պու եա , օ ճիվարտա պուլունան
պիր քէօյիւն տոտէմլէրի օ չէչմէտէն սու ալտըգ-
լարը ճիհէթլէ պիր գըզ տախի քէնտի քիւչիւք
օղլան գարտաչը իլէ օ չէչմէյէ սու տօլտուրմագ
իչին կէլմիչ օլտուղունտան գըզ ճիվարտան պիր

ինիլթի սէսի ալտրգտա քիւչիւք գարտաշընա —
տուր պագայըմ, պիր աղ սուս օլ — տիտիքտէն
սօնրա — պու սէս աճէպա նէ թարափտան կէլի-
յօր — տէյու պիրաղ տուրուպ գուլագ վուրտու
վէ տօղրու սէսին կէլտիյի թարափա տօղրու կիթ-
տիքտէ, կէօրտիւ քի հէր եանընա տիքէնլէր
սպիլանմըլ վէ վիճուտինին էքսէրի եէրլէրի գա-
նամըլ օլան պիր ատէմ օրատա թօփրագլարըն,
իչինէ կէօմիւմիւշ եիւղիւ գօյու եաթայօր: Գըզ
անը կէօրտիւյիւնտէ էվվէլ էմրտէ գօրգուպ կէ-
րի չէքիլտի, վէ գարտաշընա խիթապէն չէշմէ-
յէ տօղրու պաղըրարագ — պուրատա պիր ատէմ
եաթայօր աման պիզիմ քէօյտէն տէյիլ տիր —
տիտիյինտէ, Աբագ ինսան սէսի ալմասըյլա իւ-
րինէ ճան կէլիպ՝ պաշընը եօգարը գալտըրարագ
— աման . . . օֆ պօղուլտում, աման պիր աղ
սու — տիյէպիլտի:

Գըզ իսէ անըն կէօղլէրինին ալիլ օլտուղունու
կէօրտիւյիւնտէ գօրգուսու տէֆ օլուպ՝ եանընա
եագլաշտը, վէ անէ եիւրէյի աճըտըղընտան է-
լինտէքի թէստիյի աղղընա վէրտի, Աբագ տախի
հէման տէսթիյի գուճագլայըպ՝ օխ օխ տիյէրէք
վէ պիր գաշ տէֆա տիյնէնիպ իչէրէք թէստիյի
եարը իթտիքտէն սօնրա — ան սաղ օլ, էքսիք
օլմա, պէնի էօլիւմտէն գուրթարտըն — տիտի-
յինտէ, գըզ Աբագա — սէն քիմսին վէ պուրա-
յա պու հալինլէ նիչին կէլտին — տէյու սիւալ
իյլէտի:

Աբագ տախի — ան գատընճըղըմ, պէն մէմ-
լէքէթիմտէն չըգ տըղըմտա կէօղլէրիմ պէօյլէ տէ-

յիւ իտի , եօլաա հայտուտուն պիրիսի պիւթիւն մալիմի ալտըգտան Կօնրա կէօզլէրիմի տէ պէօյլէ քէօր իթտի — տիտիյինտէ գըզըն տահա զինատէ եիւրէյի աճըյարագ Աբագը գօլունտան թու թուպ եերտէն գալտըրտը , վէ ալրպ չէյմէ պա չընա կէօթիւրէրէք օրատա իւսթիւնիւ սիլիպ սիւփիւրաիւքտէն , վէ աղզընը եիւզիւնիւ եը գաաըգտան սօնրա տէսթիսինի տէֆա տօլտու ռուպ պիր էլինտէն թութարագ գարտաչը իլէ պէրապէր քէօյէ խանէլէրինէ տօղրու կիթմէյէ պաշլատըլար :

Աբագ իսէ պու մէմուլին զայրի սէլամէթի իչին աշուրի մէմնուն վէ շու գըզտան կէօրտիւ յիւ ինսանիյէթ իչին սօն տէրէճէ միւթէչէքքիւր օլուպ ֆիքրինտէն — ախ կէօզիւմ սաղ օլայըտը տօղրուսու չէօյլէ իյի պիր թապիաթըր գըզը գաչըրմայըպ հէր հալտէ փէտէր ու վալիսինտէն իսթէյէրէք ալըր իտիմ , վագաա կիւզէլ մի չիր քին մի պիտիյիմ եօգ իսէ տէ , շու քէօրլիւք մինաուիպէթիյլէ թապիաթճա նէ՝ տէրէճէ կիւ զէլ օլաուղունու աղնատըմ , պունուն եէրինտէ պաշգա պիր գըզ իլլա շու պիղիմ չէհրիսթան գըզլարընտան պիրիսի օլմուշ օլապըտը քէնտիսի սէմթիմէ պիլէ եանաշմատըգտան մաատա օղլան գարտաչը հասպէլ ինսանիյէ աղզըմա եալընըզ պիր սու պիլէ վէրմէք իսթէսէ՝ գօլունտան թու թուպ կէրույէ չէքէրէք անէ խիթապէն քիմ պիլիւր նէ՝ տէրալի վէ իլլէթլի ատէմ տիր , աղ զընտան իյրէնմէյօրմուսուն տիյէրէք պու նիյէ թինտէն անը տախի ֆէրաղէթ կէթիւրէճէյի չիւպ-

հէսիզ իտի , չիւնքի էօյլէ տույղուսուղ վէ ա-
ճըզ-սըզ ատէմիէրին ինտինտէ ինսանըն քէնտի
նօգսանը վէ դապահաթը սէպէպինէ կիրիֆթար
օլտուղու փէրիշանիյէթ կիպի գազա ու գատէ-
րին հիւքմիւնտէն նաչի վուգու պուլան հիճրան
ու ֆէլաքէթ տախի շայանը թագպիհ տիր տէ-
տի :

Պու վէճհ իլէ էվէ եագլաշտըգլարընտա գըզ
օղլան գարտաշընա խիթապէն — գարտաշըմ
պէն էվիէլճէ էվէ կիտէյիմ տէ սէն պու ատէմի
ալ էվէ կէթիր — տէտիքտէն վէ Աբագըն էլինի
գարտաշընն էլինէ վիրտիքտէն սօնրա քէնտիսի
գօշարագ էվէ կիթտի , վէ պու վուգուաթը վա-
լիտէսինէ նագլ իթտիյինտէ վալիտէսի — ախ
գըզըմ , նիչին պըրագտըն տա կէլտին , պէրա-
պէր կէթիրէյիտին տիյէրէք Աբագըն վիրուտի-
նէ միւնթագըր օլտուլար :

Պիրագտան գըզըն գարտաշը Աբագը խանէ-
լէրինէ կէթիրտիյինտէ վալիլէտէլէրի աշուրի
հիւրմէթ իլէ Աբագը գապուլ իտիպ անը սէտի-
րին իւզէրինէ օթուրթտու , վէ տէրագապ պիր
հէլվա փիշիրիպ Աբագըն էօնիւնէ կէթիրտի :

Աբագ տախի իշթահ իլէ հէլվայը եէտիքտէն
վէ անլէրէ չօգ թէչէքքիւր իթտիքտէն սօնրա ,
սէրկիւզէշթի հալինի գարըյա տախի նագլ իթ-
տիյինտէ գարը անը թէսէլլի իթտիքտէն սօնրա
ուսուլ իլէ գուլաղընա — պէնիմ եանըմտա վա-
լիտէմտէն միրաս օլարագ պիր նէվ օթ վար տըր
քի պազը քէօրլարը իյի իտիպ կէօղլէրինի աշար ,
թէէսսիւֆ իթմէ , ինչալլահ սէնին կէօղլէրին տէ

կյի օլուր նէվինտէն տիր, պու ախշամ պուրա-
տա եաթ րահաթ իթ, եարըն իրքէն կիտէճէ-
յին վագըթ պէն սանա օ օթտան վէրիրիմ, շու-
րատա չայըն պաշընտա օնու կէօզլինէ սիւրիւպ
պիրսիզ տուրտուգտան սօնրա եիւզիւնիւ եայ-
գատըղընտա՝ սէնին կէօզլէրին էկէր տիւզէլէ-
պիր նէվինտէն իսէ տէրագ ապ աշըլըպ անատան
աօղմա կիպի օլուրսուն — տէտիյինտէ Աբագ
պունու տախի իշիտինճէ տիւնեա քէնտինին օ-
լուպ աշուրի մէմնուն օլմայա վէ պէօյլէ կյի վէ
ինսանիյէթլի ատէմլէրէ գարշը չըգմագլըգ թա-
լին պիր ատէմի փէք զիյատէ վիգայէ իթտիյի-
նէ պիր իսպաթ օլտուղունտան հալինէ չիւքր
իթմէյէ վէ ան կէօզլէրիմ սաղ օլայըտը տա
շու ատէմլէրի պիր կէօրէ իտիմ տէյու արղու
իթմէյէ պաշատը :

Հալ պու քի գարընըն պու իլաճ քէյֆիյէ-
թինի քէնտինէ կիզլիճէ իֆատէ իտիշի վէ անը
տէրհալ իճրա իթմէյիպ իրթէսի կիւն էրքէնէ
վէ եօլտա կիտէճէյի վագթա թէէխիր իտիշի՝
Աբագըն մէրագընը միւճիպ օլարագ գարըյա
խիթապէն, — գատընճըղըմ, սիզին ստհիպէի
միւրվէթ վէ մէրհամէթ պիր քիման օլտուղու-
նուղու րանա քէշֆ իտիյօրում. պունուն իշիւն
շու իլաճը եարընա թէէխիր իթտիյինիզէ թա-
ճիւպ իտիյօրում, եօխսա պու տէտիյինիզ իլաճ
տախի պաղը իճրասը էրքէն իգթիզա իտէն իլաճ-
լարտան մը տըր — տէյու սիւալ իթտիյինտէ,
գարը պիր ան չէքէրէք — ան էֆէնտիմ, ու-
նա նասըլ թարիֆ իտէյիմ, պու ալէմտէ ինսանըն

սիմասը կիպի նէ ասլադ տա պուլունտուղու տախի
 պիր կէօրիւշտէ կէօրիւնիւր օլմատըղընտան պէն
 պու իլաճը սանա կիզլիճէ իճրա իթմէյէ մէճպուր
 օլույօրում, ֆէնա առէմլէրին հէր տիւրլի գիյան
 լարընտան մաատա պիր տէ քէնտիլէրինին էյլիյէ
 գարշը քէմլիք իթմէք թապիաթլարը օլտուղուն
 տան պու ճիհէթլէնիշէ էյլիքտարլարըն պաշգա
 լարընա տախի էյլիք իթմէքտէն գօլլարընը մէն
 իթմէք, եախօտ գալպլէրինտէ էյլիք իթմէք ի
 չին առէթա պիր գօրգու վէ վէսվէսէ փէյտա
 իթաիրմէք մազարրաթլարը տախի վար իմիշ,
 պունտան եէտի սէքիզ այ մուգատտէմ պէօլլէ
 սէնին կիպի իքի կէօղլէրի ալիլ պիր առէմ պիր
 կիճէ պիզտէ միսաֆիր օլմասըյլա պէն պու տէ
 տիյիմ իլաճը անըն կէօղլէրինէ սիւրիւպ պիր ազ
 սօնրա սու իլէ երգատըղըմտա մէրգումուն կէօղ
 լէրի աշըլըպ մէմնուն օլտու, հաթտա պիղէ չօգ
 թէշէքքիւր իթտի, անճագ պիզ օնուն կէօղլէ
 րինի սէպէպ օլուպ աշտըղըմըզա թէշէքքիւր ի
 տէմէտիք, զիրա մէրգում կէօղլէրի աշըլմասըյ
 լա գըղըմըզ կէօրիւպ կիւզէլլիյինէ վուրուլմուշ
 օլտուղունտան վէ անը պիզտէն հէլալընտան իթ
 թէմէյիպ մուվագ գաթ սուրէթտէ իճրայը մէ
 րամ ֆիլիլ ֆասիտէսինտէ կէզտիլինտէն օ կէճէ
 մէրգում միսաֆիր պէնիմ գըղըմ իլէ եաթմագ
 տա օլտուղումուզ շու եանտաքի քիւշիւք օտա
 յա նըսֆ էլ լէյլտէն սօնրա ուսուլ իլէ կիրմիշ
 օլտուղու կէօրիւլտիլի ճիհէթլէ զէվճիմ օ կի
 ճէ մէրգումուն խանէմիզտէն թարտ վէ թէզէիտ
 իլէ պիր տաճա հիշ պիր քիմսէնին հագգընտա

պու միւսիւցիւ պիր իյլիքտարլըգտա պուլունն մամագլըղըմը պանա եքիտէն թէնպիհ իյլէտի , հալ պու քի պէն եինէ սէնին հալինէ աճըտըղըմտան էլտէն կէլէն պու իյլիյին իճըասընտա պուլուննմագ իսթէտիմ իսէ տէ զէվճէմին պու պապտէ հագլը իթիրաղընտան տօլայը իրքէն օ իլաճը պուրատան կիթտիյին եէրտէ սէն քէնտի իճըա իթմէքլիյինէ գարար վիրտիմ — տիտի :

Աբագ գարընըն պու քէլամլարընը տիյնէտիքտէ անէ խիթապէն — թէէսիւֆ վէ թաճիւպ իպըազ իտէրէք չօգ շէյ , տիւնեատէ նէ աճայիպ ատէմլէր տէ վար իմիշ . պու խուսուս այնէն պիր ատէմին քէնտիսինէ վէրիլէն սիլահ իլէ սիւլահը վէրէն ատէմի վուրմայա գալգմասընա միւլապիհ տիր , վէ տիւնեատէն վիճուտլէրի գալտըրլմայա շայէսթէ օլան ատէմլէրտէն պիրիսի տախի պու թագըմ ատէմլէր տիր , զերա անլէր տիւնեատէն էյլիյին վիճուտինի գալտըրմայա չալըշըրլար . վագ աա ասըլ էյլիք՝ գարշըլըղընա քէմլիք տախի կէօրիւլմէք մէլհուզ օլա վէ եախօտ կէօրիւլսէ՝ եինէ իճըա օլունան էյլիք իսէ տէ չիֆայիտէ քի ինտէլ ումում էյլիք տէնիւլէն շէյ՝ գարշըլըղընա տիկէր պիր իշէ ետրար շէյ ախը օլունան թիւճար մաթաը կիպի թուլթուլմուշ օլտուղունտան , թէք հէր նէ սուրէթլէ օլուր իսէ օլուն էյլիյին ինթիշարընա տայիմա պէօլլէ ատէմլէրին մաղարրաթը տօգունուր — տէտի :

Պատէհու Աբագ ֆիքրինտէն շիմտի շու իլահըն վագթը իճըասընըն մինասիպէթիլլէ գըղըն

կիւզէլ տախի օլտուղու աննաշըլտը , վէ պու-
նունլա պէրապէր անը հէլալընտան պիր իսթէ-
յէն օլտուղու հալտէ վիրէճէ.քլէրի տախի աշի-
քեար օլտու , աճէպա պէնիմ կէօզլէրիմ իյի օ-
լուր իսէ պանա հէլալընտան վէրիմիսինիզ տէ-
յու սիւալ իթսէմ մի , զիրա շու գըզը ճանըմ
փէք սէվտի , Փագաթ պէօյլէ չէյ տէ շիմտի նա-
սըլ սիւալ օլունուր , տահա ի.քի կէօզլէրիմ տէ
ալիլ վէ աշըլաճազը տա մէշքուք տուր . . .
էօյլէ՛ եա , շիմտի գըզ իսթէմէնին վագթը՞ մը ,
գըզա նէ՞ իլէ պաճագսըն տէրլէր իսէ նէ՞ տէմէ-
լի , հէմ անլէրտէն էվվէլ պու խուսուս իչին
պէն պիլէ քէնտի քէնտիմի թագպիհ իթմէլի-
յիմ , տուր պագալըմ , տահա պիրաղ էվվէլ նէ-
րէտէ պուլունտուղումու պիլմէտիյիմ գըր տաղ
պաշընտա սուսու զուգտան պօղուլույօրտում ,
նէ չարէ ինսան պէօյլէ տիր , կէչէնի չափուգ
ունուտուր , հալ պու քի պէնիմ հալա քէօր-
լիւք իւզէրիմտէ տիր տէր իտի :

Հալ պու քի Աբագ մէրգումէ գըզը պաշը-
ճա ախլագընըն կիւզէլլիյի իչին սէվմիշ օլտու-
ղունտան վէ օ մուհապպէթ իսէ ճիւմ կիւզէլ-
լիյի կիպի կէչիճի կիւզէլլի.ք իլէ մահվ օլմայըպ
գատիմի վէ ճանտան օլուպ պաթմըշ պիր կէմի-
նին տիրէյի կիպի ֆուրթունայը տէրեայը ճի-
հան սէպէպլինէ էօմրիւնիւն արգատաշը պիլ
քիւլլիյէ պաթսա պիլէ եինէ անտէն այըլմայըպ
տուրտուղու եէրտէ տուրտուղունտան պու կի-
պի իհթիրաղար սէպէպլինէ եինէ գըզտան կէօյ-
նիւմիւ այըրամայարագ ֆի.քրինտէն պագայըմ

պուռ պապաէ նէ էֆքեսոսէ ուղտուղլարընը պիր
պիր պաշգա ճիհէթլէ աղնայայըմ — տիտիքտէն
սօնրա գարըյա խիթապէն — տիմէք քի օ առէմ
պէօյլէ պիր նապէճա թարիգէ սիւլիւք իթմէյիպ՝
գըղընըղ հէլալընտան իսթէմիշ օլտա վիրիր իտի-
նիզ էօյլէ տէյիլ մի — տիտիյնտէ , գարը — ան
պիրտտէր , պէօյլէ սիւալլէր իլէ տէրտիմի թէփ-
րէշտիրիյօրսուն , օ առէմ պիղիմ գըղըմըղ հէ-
լալընտան տախի իսթէմիշ օլտա եինէ վիրէմէյէ-
ճէք իտիք , վէ պունա տա սէպէպ զէվճիմին պիր
աճայիպ ախլագը տըր քի քէնտիսինին չօպան
օլտուղունա պագմայըպ տա պիղիմ գըղը պու-
քէօյիւն միւտիրի պուլունան զաթէ վիրմէք իս-
թէր , վէ պու տախի շիմտիքի միւտիրի փէք սէվ-
միշ վէ եախօտ անտէն պիր մէնֆաաթ ումիտի
եախօտ գօրգուսու օլտուղունտան օլմայըպ՝ սա-
տէճէ պիր շան իչին տիր , շէօյլէ քի միւտիր օլ-
սուն տա հէր քիմ օլուր իսէ օլսուն գըղը վէրիր ,
գըղ իսէ պէն միւտիրէ վարմամ տէր , պէն պու
կիւնէ գատար զէվճիմէ հէր նէ գատար պէ գօ-
ճաճըղմ , պիղիմ կիպի ատէմին գըղընը հիշ միւ-
տիր կէլիր ալըր մը , չօպանըն գըղընը չօպան՝ եա-
խօտ անէ էմսալ պիրիտի ալըր , վագտա պագէն
չօպան գըղընը պիր միւտիրին ալմըշ օլտուղու ըի-
վայէթ օլունուր իսէ տէ օնատիր իւլ վուգու վէ
ֆէվգ էլ ատէ պիր վուգուաթ տըր , պիր առէմ
իչին էն պէօյիւք ագըլլըլըգ՝ քէնտի հատտինի
թանըմագ տըր , եալընըղ գըղ ալըպ վիրմէք պա-
պինտէ տէյիլ գուսուր հէր շէյտէ տախի պու
պէօյլէ տիր , պէյհուտէ քիպրիյէթ եախօտ նա-

տանյւրդ սէպէպինէ վէ եախօտ խայալի պիր ու միտէ կիւվէնէրէք քէնտի գուվվէթ ու գո տրէթինի թանըմայըպ՝ քէնտինտէն գո վիվէթի իլէ ուղրաշմայա գալգըշան տայիմ իւլ էֆգաթ զարարը չըգար տէր իսէմտէ գաթան նիյէթին տէն ֆէրաղէթ կէթիրէմէմ, պու սուրէթլէ նէ միւտիր կէլիպ պիզիմ գըզըմըզը ալաճաղընտան, նէ ալմագ իսթէսէ գըզ վարաճաղընտան, նէ տէ պաշգա ատէմէ վէրիլէճէ յինտէն պիզիմ գըզըմըզըն տա կէլին օլաճաղը եօգ տուր — տէտի :

Աբագ գարըտան պու լագըրտըլարը իշիտին ճէ ֆիգըրինտէն հա, տիմէք քի հէր նասըլ օլսա պիզէ պու գըզտան ումիտ եօգ, պիզ տէ ամմա տա պիր գըզա կէօնիւլ վիրմիշիզ հա, խօշ տահա գըզըն տա խապէրի եօգ եա, պէրէքէթ վիրսին քի պիր ատէմին ֆիգըրինտէքի էֆքեարը գարըսընտաքի պիլմէզ, շիմտի շունլար պէնիմ ֆիգըրիմտէն կէչէնի պիլէճէք օլսալար պէնի պու կիճէ տէ միսաֆիր ալը գօմայըպ գօվարլար եա . . . տուր գօվարլար եա տիտիմ տէ խաթըրմա կէլտի, պէն արթըգ գըզտան մըզտան վազ կէչտիմ եա, շիմտի շու հէրիֆ տէ կէլիպ սագըն պիզի գօվմասըն, զիրա գարընըն թարիֆի իւզրէ հէրիֆին քէօրտան աղզը եանմըշ տիմէքտէ իքէն վագըթ ախշամ օլմուշ օլտուղունտան չօպան էվէ կէլիպ գափուսունտան իչէրի կիրտի :

Չօպան սէտիրին իւզէրինտէ պիր քէօրուն օթուրմագտա օլտուղունու կէօրտիւքտէ թաճիւպլէ գարըսընա — պու քիմ տիր — տէյու սիւվալ իթտիլինտէ գըզ վալիտէսինտէն էվվէլ — ա

ման պապաճըղըմ, սօրմա, պիր դարիպ վէ մաղ-
լըմ ատէմ տիր, պու կիւն սու կէթիրմէք իշին
չէշմէյէ կիթտիյիմտէ օրատա պիր եէրտէ տիւշ-
միւշ օլուպ ինլէտիյինի կէօրէրէք ալըպ էվէ կէ-
թիրտիմ, ամմա պապաճըղըմ կէօրմէլիյտին նէ
սէֆիլ հալտէ իտի, հէր թարաֆը գան ըէվան
թօփրադլար իշինէ տիւշմիւշ եուվարլանըյօր իտի,
պէնիմ սէսիմի իշիթտի իսէ աման պիր տամլա սու
տէյի եալվարմայա պաշլատը, պէն տէ պիրազ սու
վէրտիմ իսէ տէ պու ախշամ միսաֆիր օլսուն տա
պիր ազ րահաթ իթսին տէյիւ եիւրէյիմ աճը-
յըպ ալըպ էվէ կէթիրտիմ — տէտի :

Զօպան իսէ — փէք էյի գըղըմ, էյի իթմիշսին,
նէ իսէ ինշալլահ պու օ պիրի օլմազ, եախօտ էյ-
լիք իթմէքտէն պէն տէ գաշմամ — տիտիյինտէ
Աբապ աճէպա չօպան նէ տիյէճէք տէյու գ օրգ-
մագտա օլտուղունտան անըն պու քէլամլարընը
իշիտինճէ չօպանա խիթապէն — սաղ օլուն էֆէն-
տիմ, պու ինսանիյէթինիզի ունուտամամ — տի-
յէրէք մէմնունիյէթլէ ըզհարըթէշէքքիւր էյլէտի :

Աբազ օ կիճէ օրատա գալտըգտան սօնրա իր-
քէն գալգտըղընտա չօպան թարլայա կիթմիշ օլ-
տուղունտան գարըսընտան շու կէօզ իլաճը օլան
օթու ալտըգտան վէ անլէրէ տէֆաթլէ թէշէք-
քիւրինի պէյան իթտիքտէն սօնրա եօլա ըէվան
օլտու :

Իմտի Աբազ էօթէքինէ պէրիքինէ սօրուպ
խապէր ալարազ տօղրու քէօյիւն չայընըն պա-
շընա կիթտի, վէ գարընըն վիրտիյի օթտան պի-
րազընը ճէպինտէն չըգարըպ թէճրիւպէ իթմէք

իշին կէօզիւնէ սիւրտիւ : Վագ աա օլ անտէ կէօ-
զիւ փէք զիեատէ աղրըմայա պաշլատը իսէ տէ ,
պունու պիր խայր ալամէթ ատտ իթտիլինտէն
նէ եափրփի եափրփի չայըն քէնարընտա տօլաշա-
րագ պիր սաաթ դատար սապր իթտի , պատէ-
հու չայըն պաշընտա օթուրուպ պիր էյիճէ եիւ-
զիւնիւ կէօզիւնիւ եըգատըղընտա կէօզիւնիւ
գափաքլարը պիրազ աշըլըպ էթրաֆ ու էքնա-
ֆը կէօրմէյէ պաշլատը : Աբագըն պու խուսուս-
տան տօլայը 'նէ' տէրէճէ մէմնուն վէ մէսրուր օ-
լաճաղը թարիֆտէն միւսթաղնի օլուպ' քէնտի-
սինի եէնիտէն տիւնեսայէ կէլմիշ զանն իաէրէք
վէ սէվինճինտէն այագլսրը եէր թուլթմայարագ
օ չայըն գըյըսընտա կէզիպ տօլաշմայա պաշլա-
տը : Պու ալէմտէ պիր ֆէլաքէթտէն սօնրա կէ-
լէն ֆէրահիյէթ փէք զիյատէ զիյգըյմէթ վէ ա-
լէմտէ աալ սաատէթ օլամայըպ' պու ֆանինին
սաատէթի եալընըզ պաշընա կէլմիշ օլան պիր
պիւլիւք պէլիյէտէն գուրթուլմագ վէ եախօտ
պաշընա կէլմէտիք պէլիյէլէրէ ուղրամամագ օլ-
տուղունտան , Աբագ օլ անտէ քէնտիսինի օ
չաղլայան չայըն գըյըսընտա աղաճլարըն կէօլկէ-
լէրի ալթընտա պուլուպ շու ճիհանը կէօրէպիւ-
տիլինտէ պիր սաատէթի գատիմիյէյէ մալիք
վէ նայիլ օլմուշ զանն իթտի , հէյ վախքի պէ-
նիի պէշէրին իւզէրինէ պաղէն պիր սանիյէլիք
թուլու իտէն պու սաատէթ կիւնէշինին էօնիւ-
նէ տէրագ ապ պաղը պուլուլթլար փէրտէ չէք-
մէյէ պաշլատը : Ղայպ օլունտուգտան սօնրա
տէֆա պուլունան կէօզ կիպի մանէնտսիզ վէ

փահա եէթիշմէզ պիր տիւրպիւն իլէ ճիհանը
 տէֆա սէյր իտէպիլտիյինէ հէնուզ սէվինէճէյի
 էսնատէ օ տիւրպիւն իլէ տիկէր պիր զարպընը
 եանի չօպանըն գըզընը աճէպա օրալարտա կէօ-
 րէպիլթրմիյիմ տէյու տէօրթ թարաֆա կէօզ
 կէզտիրմէքտէ իտի : վազաա Աբադըն պու ար-
 զուսու՝ պիր ատէմին նէֆրէթ իթտիյի ատէմին
 եիւզիւնիւ կէօրմէք իսթէմէտիյի կիպի վարըղը-
 նը պիւմիշ վէ իյիլիյինի հիսս իթմիշ վէ համիյէ-
 թինի կէօրմիւշ օլուպ՝ եիւզիւնիւ կէօրէմէմիշ
 օլտուղու պիր զաթը կէօրմէյէ աշուրի հավվէս
 իթմէք թապիի օլտուղունտան շաեանը թագ-
 պիհ օլմատըգտան պաշգա շաեանը մէտհ ու թահ-
 սին պիր խասսէ իսէ տէ , վէ պու շէտիտ արզու
 քէնտիմիզ տախի իչինտէ տախիլ օլտուղումուզ
 հալտէ պիհատտ ու հիսապ հիքմէթլի իճրալա-
 րընը հէր ան կէօրիւպ քէնտինի կէօրէմէտիյիմիզ
 չու գուպպէի ասիւմանըն ճէմէ գատըր միմարը-
 նը կէօրէպիլմէքլիյիմիզ իչին տախի պէնիի ա-
 տէմտէ մէրքիւզ իսէ տէ , պիր արղունուն մէշ-
 րուիյէթի անտէն տօլայը ինսանտա հասիլ օլսն
 ազապ ու ըզթըրապը մէնէ միւգ թէտիլ օլամա-
 տըղընտան պիշարէ Աբադըն չու սաատէթի տէր
 ագապ ճիվա կիպի հավայա տաղըլմայա պաշլա-
 տը , վէ չայըն գըյըսընտա ուզագտան կէօրտիւ-
 յիւ պաղը քէօյլիւ գըզլարընըն եանընա վարըր
 իտի իսէ տէ , անլէր քէնտիսինէ պիր շէյ սէօյ-
 լէմէտիքլէրինտէն վէ քէնտիսի իսէ անլէրէ —
 տիւն կիճէ միսաֆիր օլտուղում խանէնին գըզը
 աէն միսին — տէյու սօրամատըղընտան պաղը

ղէվղէք տէլիդանլըլար կիպի քիմ պիլիր նէ քէն-
տի հալինտէ վէ խըտմէթլէրի իլէ մէշղուլ գա-
րըլարըն գըզլարըն ճիվարընտա տօլաշըր տուրուր
իտի :

Կէօնիւլ պու եա , չօպանըն գըզը տախի Աբա-
գա կէօնիւլ վէրմիշ իտի . վագաա քիմին նէսի ,
նէրէտէն կէլիպ նէրէյէ կիտիյօր օլտուղունու
պիլմէզ , վէ եալընըզ պիլտիյի՝ իքի կէօղիւնիւն
տէ քէօր օլմուշ իտիւկի իսէ տէ եինէ Աբագըն
հագգընա գալպինտէ միւմթէնի իւլ զալէպէ պիր
մէյլ ու մուհապէթ հիսա իթմիշ իտի . վէ հէր
նէ գատար անըն կէօղլէրիին օ հալի իլէ թա-
սավվուր իթտիյի խուսուսուն եանի անընլա ագ-
տը իզտիվաճըն օլամայաճաղընը տէրքեար իսէ
տէ վալիտէսինին անէ վէրմիշ օլտուղու իլաճտան
շիֆափէզիր օլապիլտիյի հալտէ արթըզ պունտա
օլամայաճագ պիր չէյ օլմատըղընը պիլտիյինտէն
պագայըմ պունուն կէօղլէրի նաճըլ օլտու տէ-
յէրէք պիրազ կէզմէյէ կիթմէքլիյի պէհանէ ի-
տիպ՝ վալիտէսինտէն իզն ալարագ օ տա իր-
քէն չալըն գըյըսընա կէլիպ տօլաշմագտա իտի :

Իմտի գըզ տօլաշըպ տուրտուղու եէրտէ պիր
արալըզ Աբագա թէսատիֆ իտիպ անըն քէնտի
ախշամբի միսաֆիրլէրի օլտուղունու թանըյա-
րագ կէօղիւնիւն տախի աշըմլըշ օլմոսը իչին
գալպէն մէմնուն վէ մէսրուր օլտու իսէ տէ պու
տէֆա անըն քէօր հալինտէքի ճէսարէթի օլմա-
տըղընտան մը , եօխսա նէ գատար օլսա ըիւղ-
կեարտան տաղըրլպ պազը գայա գօլթուգլա-
րընտա գալան քեաղըտ փարշալարը կիպի սէր-

պէսթիյէթ ըիւզկեարընըն էօնիւնէ գաթըլարագ շէհրիսթանտէն ուշուպ քէօյ պուճաղարընտա պազը սինիպ գալան մահճուպիյէթտէն մի նէտէն անէ պիր շէյ սէօյլէյէմէտի :

Հալ պու քի Աբագ պիրազ քէնտինտէն ուզաղանտըգտա գըզ Ֆիգրինտէն՝ փէք էյի եա ; պունտա պու գատար իհթիրազ իտէճէք նէ վար , օ՝ պէնիմ՝ ֆիքրիմտէն նէ կէշտիյինի նէ պիլէճէք , պէնիմ՝ պուրայա կէլիպ կէօզիւնիւն նաօըլ օլտուղունու սիւալ իտիյիմի ագտէմճէ անէ սու վէրիշիմ՝ վէ ալըպ էվէ կէօթիւրիւշիւմ կիպի եինէ սատէճէ պիր ինսանիյէթէ համլ իտէճէյի շիւպհէսիզ տիր տէտիքտէն սօնրա՝ եինէ չոյըն գըյըսընտա տէօնիւպ տօլաշըպ Աբագըն եանընա եաղլաշտը , վէ անէ խիթապէն — էֆէնտի , վալիտէմին իլաճընը կէօզիւնիւղէ ֆայիտէ իթմիշ օլտուղունու կէօրտիւյիւմէ փէք մէֆնուն օլտում՝ կերէք պէն վէ կերէք վալիտէմ՝ նաօըլ օլտուղունու պիլմէքլիյի փէք մերագ իթմիշ իտիք — տէտիյինտէ՝ Աբագ գըզտան պու լադըրտըյը իշիտիր իշիթմէզ աշուրի սէվինճ վէ հասրէթ իլէ գըզա տէֆաթլէ նազար իյլէտի , վէ սէվինճինտէն էվլէլ էմրտէ նէ ճէվապ վէրէճէյինի շաշըրըպ՝ — հը . . . էվլէթ . . . ախ . . . պէն սիզին . . . — ֆէլան տէտի իսէ տէ սօնրատան քէնտինի թօփլայըպ — տէյէճէյիմ շուտուր քի՝ պէն սիզին՝ պանա իթտիյինիզ էյլիքլէրին հիշ պիր վագըթ հիշ պիր վէճհ իլէ հագգընը էօտէյէմէմ . եալընըզ լիսանէն պիր թէշէքքիւրաթտէ օլտուն պուլունմագ իշին խանէ-

նիգէ կէլմէք իսթէտիմ իսէ տէ՝ շայէտ փէտէ-
րին էվէ կէլմիշ օլուրսա — տիյէրէք կէլէմէտի-
յիմտէն սէնի պուրատա կէօրտիւյիւմէ նէ տէրէ-
ճէ մէճնուն օլտուղումու թարիֆ իտէմէմ. պու
խուսուս քի պիր ատէմ մէյէր էյլիքտարլնը
կէօրմէքլիյի փէք արղիւ իտէր իմիշ. պու խու-
սուս տախի քէօրիւյիւն պանա վէրտիյի տէրս-
լէրտէն պիրիսի օլտու. պունուն իշին հէման տէ-
յէպիլիւրիմ քի կէօղլէրիմին աշլլտղղնա պաշ-
լըճա վէ պիրինճի սէվինճիմ՝ սէնի կէօրէպիլտի-
յիմ իշին տիր — տէտի :

Աբադ պու լագըրտըլարը սէօյլէտիյի եէրտէ
պիր եանտան տիգգաթլա գըզա նազար իթմէք-
տէ իտի, քի գըզըն ճիւմէն տախի կիւղէլ օլտու-
ղունու միւշահատէ իյլէտի : Գըզ պիրազ էսմէր-
ճէ իտի իսէ տէ, անըն պու հալինին քէօյլիւլիւք
իգթիզասընճա աշլլգ հավատա չօգ կէզիլտիյի
սէպէպինէ օլտուղու աշիքիար իտի. կէօղլէրի
գաշլարը գարէ, սաշլարը ուղուն, պօյու վէ շիշ-
մանլըղը գարար, վէ էլպիսէսի ատի պիր քէօյ-
լիւ էլպիսէսի իտի իսէ տէ քէնտիսինէ իյի եա-
դըշտըրմըշ իտի : Իմտի գըզ Աբադըն պու քէ-
լամը իւզէրինէ պիրազ տիւշիւնէրէք ֆիքրինտէն
— վագաա իշիտիշիմիզէ կէօրէ շէհիրլիլէր չօգ
եալան սէօյլէյիճի օլուրլար իմիշ, մէսէլա պիր
ատէմի հիշ սէվմէսէլէր պիլէ անըն եիւզիւնէ
ախ պէն սէնի չօգ սէվէրիմ, պիր կիւն կէօրմէ-
սէմ տուրամամ կիպի լագըրտըլար իտէրլէր ի-
միշ, վէ պու եալանլարը թալթիֆ ատտ իտէր-
լէր իմիշ, աճէպա շիմտի պունուն պանա սէօյ-

լէտիյի պու լագըրտըլար տա օ գապիլտէն մի տիր , եօխսա օ տա պէնիմ կիպի պանա կէօնիւլ վէրտիյինտէն մի տիր , վապաա պիր առէմ իյլիքտարընը կէօրմէք իսթէր իսէ տէ կէօզիւնիւն կէօրտիւլիւնէ եալընըղ օնուն իչին սէվինմէք գատար կէօրմէքլիյի արղուլէմէք . . . նէ' պիլէյիմ , պու տէրէճէ մէգատիրչինապըգ տա տիւնեատէ պուլունապիլիւր մի , խայըր , խայըր , պու եինէ եա օ տուր քի շէհերլիւէրին լիսանլարընըն ալըչմըղ օլտուղու ֆապաթ անլէրի հէր ապիմ պիրպիրլէրիյէ գանլը պուչապլը օլմագ թէհլիքէսինտէն գուրթարան եալանլարտան վէ եախօտ անլէրին թապիրի իւզրէ միւտահէնէէրտէն տիր , վէ եա օ տուր քի պէնի սահիհ օլարագ ճանը փէք սէվտի վէ պէնի ալմագ իսթէյօր իսէ տէ տիյէմէյօր — տէտիրտէն սօնրա Աբագա խիթապէն — էֆէնտի սէնին պիզի օ տէրէճէ իյլիքտար առա իտիչին քէնտի իյիլիյինտէն տիր , զիրա պիզիմ հէր քիմ օլուր իսէ օլսուն պիր զարիպի պիր գաչ կիւն միսաֆիր ալը գօմագ պօրճումուղ տուր , կէօզլէրինին իւաճը իսէ վագթըյլա պիզիմ էլիմիղտէ պուլունմուչ պիր շէյ տիր , վէ պու ճիհէթլէ սէնին պիզէ պու տէրէճէ թէչէքքիւր իպրաղ իտիչին' կէօրտիւլիւն էյլիքտէն զիեատէ . . . պիլմէմ արթըգ նէ' տէսէմ . . . պիզտէն . . . պիզի . . . սէնին էյլիյինտէն տիր — տէտիյինտէ Աբագ ֆիքրինտէն — շու գըզըն տա տիլլինին ուճունտա պիր շէյ վար ամմա տէյէմէյօր , պիզտէն խօշլանտըղընտան , պիզի սէվտիյինտէն տիյէճէք իտի զա-

լիպա ամմա տիյէմէտի տէ լագըրտը չէվիրտի ,
 օ պիր գըզ օլտուղու հալտէ պանա պու գատար
 աչըլընճա պէն տէ ծնա պիրազ աչըլընճա մը ա-
 ճէպա . . . ամմա օլմազ , պէնիմքիսի տէ պէն-
 տէն էվվէլքի քէօրիւն իթտիյինին պիր պաչգա
 տիւրլիւսիւ օլմասըն , հէմ նէ գատար օլսա
 պունլար քէօյլիւ գըզը տըր , պիզիմ գըղլար կի-
 պի պիր սէօյլէյիպ տէ պէշ աղնաթմազ գայի-
 տէսինի պլիմէզլէր , իհթիմալ տըր պէնիմ ֆիք-
 րիմտէն կէչէն շէյին գըզըն ֆիքրինտէ էսէրի
 պիլէ եօգ տուր — տէտիքտէն ոսնրա գըզա խի-
 թապէն — հանըմ գըզ , ղալիպա սիզին խանէ-
 նիզտէ շէհիրլիէր չօգ միսաֆիր օլույօրլար քի
 անլէրտէն միւտահէնէիէօյրէնմիշսին , պիր ատէմ
 նէ գատար էյի ատէմ օլսա հիշ էյլիք կէօրմէ-
 միշ օլտուղու ատէմէ թէշէքքիւր իթմէզ , վէ
 իթսէ պիլէ անէ էյի ատէմ տէնմէյիպ տիվանէ
 ատէմ տէնիր . քէօյլիւլէրին պաղէն ղարիպլէրի
 միսաֆիր իթմէշէրի իսէ պիր պօրճ օլմայըպ պիր
 էյի ատէթ տիր քի անը իյֆա իթմէտիքլէրի հալ-
 տէ քիմնէ անլէրէ ճէպը իտէմէզ , վէ պիր ատէմ
 էլլինտէ եանի՝ եէտի գուտրէթինտէ պուլունան
 պիր շէյի պաչգապընա վէրմէսի էյլիքտարլըզ
 տէյիլ իսէ եա էյլիքտարլըզ նէ տիր . ավֆ ի-
 տէսին հանըմ գըզ , պու սէնին իթտիյին էյլի-
 յին իսմինի չէքմէմէք վէ անը եիւզէ վուրմա-
 մագ քիպարլըղընը միւտահանէ թէսմիյէ իթտի-
 յիմէ ճանըն սըզըլմասըն , սէնին մալիգ օլտու-
 ղուն պու կիւզէլ խասսէ տախի պիլմէյէնլէր ին-
 տինտէ միւտահանէ ատու օլունուր . օյուսա միւ-

տահանէ տէյու պիր ասէմ՝ քէնտի շախսի մէն-
ֆաաթը իչին իպատուլլահըն զարարընը տախի
գայտ իթմէյիպ հաթտա իպատուլլահըն խա-
րապը իւզէրինէ քէնտի պինասընը գուրուպ վէ
կինահսըզլարըն գանը իլէ չամուր գարըպ տի-
վարլարընը սուվայարագ՝ թէսավվուր իթտիքլէրի
խուսուսու իճրա իթտիրմէք իւզրէ պէօյիւք զաթ-
լէրին վէ եախօտ էհայինին կէօզլէրինէ կիրմէք
իչին անյէրէ թարաֆը Հագգտան վէրիլմէմիշ օ-
լան իհսանլարը՝ կէօքտէն եաղմուր կիպի իւզէր-
լէրինէ եաղմըշ կէօսթէրմէյէ վէ էն աշիքեար
պէտ խույլարըն վէ ասլա էօզր գապուլ իթմէզ
գապահաթլարըն հէր պիրինի պիրէր նատիր իւլ
էմսալ ֆագիլէթ կէօսթէրմէյէ տէնիր քի պիր
միլք ու մէմալիքէ միւտահանէ իլլէթի տիւշմէք-
տէն իսէ գօլէրա տիւշէճէգ օլսա՝ օ միլքին էհա-
լիլէրի քէնտիլէրինի տահա զիյատէ պախթիյար
ստտ իթմէլի տիրլէր . զիրա նէ գատար օլսա
գօլէրատան թութուլմայանլար պուլունուր , վէ
պազըլարը տախի օ իլլէթտէն մասուն օլան տի-
արը ախէրէ ֆիրար իլէ եագայը գուրթարապի-
լիրլէր . անճագ միւտահանէ թէքմիլ պիր միլքի
էօնտէ ոօնտա խարապ իտէր . վէ պէտպախթ-
լըզլա քէնտիլէրինտէ պուլունմայան պիր էյլիյի
պաշգասընըն մէվճուտ ատտ իթմէսիլլէ՝ մէվճուտ
օլուր զանն իտէն վէ եախօտ պիւթիւն վիճուտ-
լէրինի ույուզուգ գափլամըշ օլուպ գուրտլար
իւզէրինտէ վըզրատըղը եէրտէ պիր տիկէրինին
վիճուտինի գարտան պէնազ վէ թէնտրիւստ վէ
գուրտլար իչին հէր պիրի պիրէր էլմաս վէ ին-

ճու թանէլէրի տիմէսիլէ սահիճ օլարագ էօյլէ օլուր գընաս իտէն նատանլար պու ալէմտէ էք-սիք օլմատըղընտան հէր քէս միւտահանէտէն գաշմարդ տան պաշգա անը էն պաշ սէտիրլէ-րինէ պիլմէմնունիլէ տալէթ իտիպ օթուրթտու-րուրլար, վէ թաթլը տիլ իլէ պօղաղլարընա պու-չաղը սիւրէն օ զալիմ զատտարա աշուրի թալ-թիֆ վէ հիւրմէթ իպրագ իտէրլէր — տէսի :

Գըղ պու լագըրտըլարը իշիթտիքտէ ֆիգ-րինտէն աման պու շէհրիլէր տէ պիր թագըմ աղնաշըլմաղ լագըրտըլար իտէրլէր, պունու պու գատար ուզաթմագ նէ լագըմ, իշթէ անամըգ-տան պապամըղտան միւտահանէ տէյու պիր շէյ իշիտիրիզ, նէյէ տէրլէր իսէ վարսըն տիսինլէր, շու օղլան աղ գալըն գաֆալը մը տըր նէ տիր պէնիմ ֆիգրիմի հիչ աղնամայօր տա տուրմուշ տէրէտէն թէփէտէն պիր թագըմ լագըրտըլար իտիյօր, վագաա պէնիմ ֆիգրիմի փէք աղնա-տըղընը իսթէմէյօր իտիմ ամմա պու տա արթըգ հիչ աղնամայօր, տուր շունա պիր աղ տահա ա-չըգ սէօյլէյէյիմ տիտիքտէն սօնրա Աբագա խի-թապէն — էֆէնտի, տիմէք քի սէն պիղի եալը-նըգ պու սուրէթլէ սանա ճուգի պիր շէյ իյիլի-միզ տօգ ունտուղու իշի՛ն մի սէվտին, վէ պաշը-նա պէօյլէ պիր գաղա վէ տարլըգ կէլմէմիշ օլ-սայրտը խանէմիզտէ միսաֆիր օլմագլըղը իսթէ-մէզմիլտին — տիտիլինտէ Աբագ ֆիգրինտէն հէ-լէ շու գըղա պագ, քէօյլիւլիլինէ պագմաղ տա պէնի թէճրիւպէ իտիյօր . . . ան տինմէզ քի տի-յէսին ա պէնիմ նուրի տիտէմ, պէն սէնի տա-

հա կէօրմէտէն պիլէ սէվտիմ, կէօրտիւքտէն սօն-
րա իսէ եանտըմ քիւլ քէսիւտիմ, սէնին իչին
էօլիւյօրում, այրըլըպ կիթմէյէ գըյամայօրում
տիտիքտէն սօնրա գըզա խիթապէն — հանըմ
զըզ, պիլմիշ օլասըն քի պէն սիզի եալընըզ պա-
նա իյլիյինիզ տօգանտըլը իչին սէվմէտիմ, զիրա
օ մուհապէթին գալպը տըր քի տաղլարտաքի
հայտուտլարտա վէ շէհրլէրտէքի հիյլէքեարլար
տա տախի պուլունուր, պանա իյլիյինիզ տօգուն-
մասա տախի եինէ սիզի սէվէճէքտիմ, զիրա սիզին
կիպի ատէմին պանա տօգունմասա հէր հալտէ
պիր պաշգասընա իյլիյի տօգունուր, վէ պէնիմ
սիզի պու թէրէճէ սէվտիյիմ սէպէպսիզ պիր շէյ
օլմայըպ՝ սիզտէ սէվիլէճէք խասսէլէր պուլուն-
տուղունտան տըր, պու ալէմտէ սէպէպսիզ հիշ
պիր շէյ օլամատըզը կիպի մուհապէթ տախի սէ-
պէպսիզ օլամսզ, սէվիլէճէք հարաքեաթտա պու-
լունան ատէմի քիմ օլաա սէվէր, մէյէր քի համնկի
շէյ սէվիլըր, հանկը շէյ սէվիլմէզ օլտուղունու պիլ-
մէյէն ատէմ օլա քի սէվիլմէյէճէք ատէմի սէվ-
սին, սէվիլէճէք ատէմի սէվմէսին, պու սուրէթ-
տէ սէվիլմէք միւրատ իտէն պիր գըզըն պիլէ մէ-
րամընա նայիյիյէթի՝ գարշըսընտաքինին քէնտի-
սինէ օլան թապի մուհապէթինտէն զիեատէ
քէնտիսինին սէվիլէճէք հալ ու հարաքեաթտա
պուլունմասընտան մէնութ տուր, զիրա էքսէրի
վագը օլուր քի պիր ատէմ պիրիսինի սէվմէք իս-
թէր ամմա օ ատէմ հարաքեաթըյա քէնտիսի-
նի սէվտիրմէզ իթտիյի կիպի սէվմէմէք տախի
խթէր ամմա հէրիֆ քէնտիսինի հարաքեաթը ի-

լէ զօր իլէ սէվտիրիր — տէտի :

Դր՛ղ Աբագըն պու լագըրտըլարընը տախի ի-
չիտինճէ ֆիգըրինտէն խայլըր . . . նաֆիլէ . . .
պօշունա պունուն մէրամ աղնայաճաղը եօզ ,
պէն նէ տիյօրում , օ նէ տիյօր , ճանըմ , նէ լա-
զըմ պէօյլէ ինճէ ուֆագ լագըրտըյը ուզաթմագ ,
պէնիմ սէնի ճանըմ սէվտի պանա կէլիրմիսին տի-
յիպ իչինտէն չըգմայօր տա տալտան արմուտ
տէօքէր կիպի տիլինտէն բըթըր բըթըր արգա
արգայա պիր թագըմ պաչգա լագըրտըլար տէօ-
քիւպ տուրույօր , աճէպա շէհրիլէրին ատէթի
պէօյլէ մի տիր , տիմէք քի պունլար պիրպիրլէ-
րինէ պիր մէրամ աղնատանա գատար արատան
սէնէլէր կէչէճէք , օնուն իչին տիր էօյլէ իսէ քի
օ գատար րահաթլարընա տէվամ իթտիքլէրի
հալտէ եինէ վիճուտլարընըն քէմիքլէրի կէօրիւ-
նիւր . . . ամմա ան . . . նէ տիլէյիմ օ պէնիմ
թալիլմէ , փէտէրիմ միւտիրտէն պաչգասընա
վիրմէմ տէր վիրմէմ իչիտիր , պէնի պաչգա
հիչ իսթէյէն պուլունմագ , էվիմիզէ էվվէլիսի
պիր քէօր կէլտի , նէ իսէ կէօղիւնիւ էյի էթ-
տիք . տուր պագալըմ շունտան պէլքի պիզէ
պիր ումուտ օլուր տիյօր իքէն օ տա փէք է-
տէպսիզ չըգտը , օնտան սօնրա իսէ սաղ կէօզ-
լիւ պիր միսաֆիր տիւշմէտի , շիմտի պու կէլտի ,
իլաճըմըզ պունա տա ֆայիտէ իթտի , քէնտիսի
քեամիլ օլտուղունտան ճանըմ պունու սէվտի
ամմա պու տա ինատընա քիպար չըգտը , մէրամ
աղնայաճաղը եօզ քի , պունտան տա զիեատէ
արթըզ աչըլայըմ տիսէմ օլմագ , զիրա վալիտէ-

մին նասիհաթը մուճիպինճէ գըզ գըսմը կիւլէ պէնդէր օլուպ չօգ աչըլտըղը հալտէ գօգուսու վէ լէթաֆէթի գաչար իմիշ, հէմ արթըզ զիեա-տէ աչըլսամ տա նաֆիլէ, զիրա պու ատէմ եա էվլէնմէք էֆքերարնտա ատէմ տէյիլ տիր, վէ եա տա գըզ տէնիլէն շէյ՝ պիր ատէմ՝ փէք սու-սամըշ օլտուղու հալտէ եալընըզ աղզընա սու վէրիր տէյու սէվիլիր զանն խտիյօր տէտիքտէն սօնրա Աբադա խիթապէն — էֆէնտի, շիմտի նէ՞ թարաֆա կիտէճէքսին — տէյուպ՝ Աբադ տախի — Ալլահ պիլիր, պագալըմ ուղուրու-մա նէրէսի կէլիր տէտիքտէն վէ գըզ տախի էօյլէ իսէ պէն տէ արթըզ խանէմիղէ կիտէյիմ. պէլքի վալիտէմ պէնի պէքլէր տէտիքտէն սօնրա պիրպիրլէրինտէն այրըլըպ գըզ քէօյ թարաֆընա վէ Աբադ տախի չայըն գըյըսը սըրա աղաճլա-ընն արասընտան օ պիր թարաֆա միւթէրահի օլտուլար :

Իմտի պու զէվալըլար շիմտիյէ գատար նա-ֆիլէ եօրուլուպ պիրպիրլէրինէ ֆիգը ու մէրամ-լարընը աղնատամատըզլարընտան իքիսինին տախի ճանը սըգըլտըղը ճիհէթլէ եինէ շաչգընըզլա արգալարընա տէօնիւպ արատա պիրպիրլէրինէ պագարագ եէկտիկէրինին կէօղիւնտէն նիհան օլտուլար :

Իմտի Աբադ պու վէճհ իւզըէ պիր գաչ կիւն եօլ կիթտիքտէն սօնրա Պէլի նամընտա պիր փայթախտա վասլ օլտու, վէ օրատա խանտա պիր օտա թուլթուպ տէրուհինտէ իգամէթ իթ-մէյէ վէ աճէպա պէն պու շէհրտէ նէ իշ թու-

Թապիրէճէյիմ տէյու տիւշիւնմէյէ պաշլատը , վէ պաղէն կիւնտիւղլէրի խանտան չըգըպ վա-
գըթ կէշիրմէք իշին էօթէ պէրի տօլաշտըղըն-
տան պիր կիւն պիր մահալտէ օթուրուր իքէն
իքի քիշինին պիրպիրլէրիյլէ գօնուշտուղլարընա
գուլագ վէրտիյի էսնատէ պիրիսինին տիկէրինէ
խիթապէն — նէ տէրսին արգատաշ , գաշ այ-
տան պէրու կէրէք պուրատա մէվճուտ օլան վէ
կէրէք խարիճտէն ճէլպ օլունան հէքիմլէր շու
փատիշահըմըղըն օղլունուն կէօղլունիւ աշամա-
տըլար կիթտի — տէտիյինտէ , արգատաշընըն՝
— էֆէնտիմ ալէմտէ տէրմանսըլ տէրտ օլմազ
իմիշ վէ հէփսինին պիր իլաճը վար իմիշ ամմա
իշ օ իլաճը պուլմագտա իմիշ , նիշէ Թապիպի
հագիւղլէրին տէրման պուլամատըգլարը իլլէթ-
լէրին իլաճը քիմ պիլիր հաճկի տաղտաքի հանկի
օթ տուր — տէտիյիսի իշիթտի :

Աբագ պունու իշիտիր իշիթմէզ պիր տէրին
տիւշիւնճէյէ տալտը , վէ էվվէլ էմրտէ տօյրու
օրատան սարայա կիտէրէք վէ քէնտիսինին տի-
շարըտան եէնի կէլմիշ պիր կէօղ հէքիմի օլտու-
ղունու փատիշահա պէեան իտէրէք իշէ թէշէպ-
պիւս իթմէք միւրատ իթտի իսէ տէ , սօնրատան
հուղուրունա չըգաճաղըր զաթըն պիր փատիշահ
օլուպ՝ քէնտիսի իսէ պէօյլէ պիր մուխաթարալը
հէքիմլիյի իլք տէֆա պաշգապընըն իւղէրինտէ
թէճրիւպէ իտէճէյինտէն ճէսարէթ իտէմէյիպ
եինէ պիրազ տօլաշտըգտան սօնրա խանէ կէլ-
տի իսէ տէ , պու մատտէ իւղէրինէ հայլու տիւ-
շիւնտիւշիւնտէն վէ կեահ պու շէյէ ճէսարէթ

խտիպ կիրմէյէ կեահ կէրի տուրմայա գարար վիրտիյինտէն օ կիճէ սապահա գատար կէօզիւնէ ույգու կիրմէտի, նիհայէթ քէնտիսինին տէրտի եալընըլ էմրը թէայյիւշ օլմայըպ՝ պիր տէ չօպանըն գըզընըն տէրտի պաշընտա օլտուղունտան ֆիգըրինտէն նաֆիլէ պէն պունտան պէօյլէ պու տէրտի հասրէթ իլէ եաշասամ տախի պէնիմ էօմրիւմ էօմր օլմայաճագ տըր, օնուն էյիսի մի եա օ տուր քի պունտան էվէլ կէօզիւմիւննուրինի ղայպ իթտիյիմ կիպի շիմտի տէ պաշըմը ղայպ իտէրիմ, եա եօխսա շու եօլտա պիր իճրա կէօթէրմէյէ մուվաֆֆագ օլուպ՝ կիտէր շու գըզը ալըր նախի միւրատ օլուրում, վագաա տահա պու խուսուսու քիմնէնին կէօզիւնտէ թէճրուպէ իթմիշ օլմատըզըմ վէ պագալըմ շահգատէնին կէօզլէրի տէ պէնիմ կիպի պիր խային վասիթափսըյա մը ալիլ օլտու, պիլմէտիյիմ իլին պէնիմ պունա գարար վիրմէքիյիմ քեարը ագըլ տէյիլ իսէ տէ թալէհ տէ էօթէտէն պէրի ագըլըր ատէմլէրտէն չօզլուգ խօշլանմայըպ էքսէրի ագըլըրըլըր վէ սօնունու սայմայան ճէսարէթլիլէրի իսթիսհապ իտէր, պա խուսուս հէքիմիք սանաթընա պիրինճի էլզէմ օլան խուսուս եանի՝ էճնէպիլիք պէնտէ վար տըր տէյիպ պէօյլէճէ գարար վիրտիքտէն սօնրա իրթէսի կիւն տօղրու սարայա կիտիպ փատիշահըն հուղըրինէ չըգտը, վէ քէնտիսինին օ մէմլէքէթէ ուղագ տիյարտէն եէնի կէլմիշ պիր հէքիմ օլտուղունու վէ շահգատէնին կէօզլէրինէ թէտավի իթմէք նիյէթինտէ պուլունտուղունու պէյան իյլէտի :

Փատիշահ Աբադա տիգգաթլա նազար իթ-
տիքտէն սօնրա անէ խիթապէն — փէք լյի ա
գուզում ամմա պունճա մահիր հէքիմլէր անէ
պագըպ պիր չարէ իտէմէտիքլէրինտէն պէն ար-
թըգ պու պապտէ հէքիմլէրտէն ումիտի գաթ
իթտիմ — տիտիյինտէ Աբադ տէֆաթլէ եէր էօփ-
տիւքտէն սօնրա — էֆէնտիմ, պու ազտի ածիդ-
լէրինին վասիթասըյլա մախտումլէրինին ազ կիւն
զարֆընտա քէսպը իֆագաթ իտէճէքլէրինի մէ-
մուլ վէ թէմէննի իտէրիմ — տէտիյինտէ՝ փատի-
շահ Աբադը շահզատէնին տայիրէսինէ կէօնտէրտի:

Աբադ տէրագապ ամէլիյաթէ պէտ իլէ չօ-
պանըն գարըսընտան ալմըշ օլուպ պիր փարլագ-
գութու տէրունինէ վազ իթմիշ օլտուղու օթու
շահզատէնին կէօղլէրինէ սիւրտիւ:

Շահզատէնին կէօղլէրի էվլէլ էմրտէ օթուն
թէէսիրիյլէ աճըմայա պաշլատը իսէ տէ՝ պիր
խասթէ հագգընտա եարը իլաճ տախի հէքիմլին
հէր վուգու պուլան հալէ իյի մանեա վիրմէք
օլտուղու, վէ Աբադ իսէ հէր նէ գատար գա-
թան հէքիմլիք իթմիշ տէյիլ իսէ տէ պէնիւ ա-
տէմէ թապիի օլան պու կիպի հալլէրէ վագըֆ
օլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ իշթէ պու իլաճ շէօյլէ
միւֆիտ տիր պէօյլէ միւֆիտ տիր, վէ հէր նէ
ճիհէթլէ ալիլ օլմուշ օլա պունտան կէօղլէրի
աչըլմատըգ պիր ատէմ ասլա վուգու պուլմամըշ
տըր տիյէրէք կէրէք շահզատէնին վէ կէրէք պա-
շընտա պուլունանլարըն թէլաշ ու վէսվէսէ-
սինի ճուզի թէսքինէ մուվաֆֆագ օլտու:

Պատէհու Աբադ պիրազտան շահզատէնին

կէօզլէրինի սու իլէ երգամասը իւզէրինէ շահգա-
տէնին կէօզլէրի պիրազ ֆարգ իտիպ աչըլտըղը
միւշահատէ օլունտուգտա Աբազըն սէվինճի հէ-
ման խասթէնին վէ անըն փէտէր ու մատէրինին
սէվինճինտէն զիեատէ օլտու , վէ իրթէսի կիւն
տախի իլաճա պէօյլէճէ տէվամ օլունտուգտա
շահգատէնին կէօզլէրի քեամիլէն աչըլըպ տիւն-
եա իլէ պէրապէր փէտէր ու մատէրինի տախի
կէօրիւնճէ ճիւմլէսինին սէվինճ ու մէմնունիյէթ-
լէրի թարիֆ գապուլ իթմէզ ըատտէյէ վասլ
օլուպ՝ պիրպիրլէրինին պօյունլարընա սարըլտը-
լար : Իմտի օ վագըթ փատիշահ Աբազա — տի-
լէ՛ պէնտէն նէ՛ տիլէրսին — տէտիլինտէ Աբազ-
ադտէմճէ զիքրի սէպգաթ իտէն չօպանըն քէօ-
յիւնիւն միւտիւրլիյինի տիլէմէսիյլէ տէրազապ
փատիշահ անը մէզքիւր քէօյէ միւտիւր թայեին
վէ մաաչընը տախի արթըրարագ միւտտէթի էօմ-
րիւնտէ խազինէտէն վէրիլմէսինի էմը իյլէտի :

Իմտի Աբազ իզլէթ ու իգըամլա սարայա
չէնտ կիւն տահա միւսաֆիր օլտուգտան սօնրա
մէզքիւր քէօյէ աղիմէթ իյլէտի , վէ արատան
պիր գաչ հաֆթա միւրուրինտէն սօնրա կիւյա
զըղընը սույա կիտէր իքէն կէօրմիւշ վէ աշուրի
պէյէնմիշ օլտուղունտան պահսլէ գըղընը քէն-
տինէ զէվճէլիյէ իսթէմէք իւզրէ չօպանըն էվինէ
կէօրիւճիւլէր կէօնտէրտի :

Քէօյիւն միւտիւրինին թէպտիլաթընը գըզ
իշիթմիշ իտի իսէ տէ , քիմ օլտուղունու կէօ-
րէմէմիշ վէ հաթթա պիլմէքլիյի մէրագ պիլէ
իթմէմիշ օլտուղունտան , փէտէրինէ պու պապ-

տէ խայլու մուխալիֆէթտէ պուլունտու իսէ տէ նիհայէթ իւլ էմր իպրամ ու էմրինէ գարշը տուրամատըղընտան միւտիւր իլէ ագաը նիքեահէ րազը օլմայա մէճպուր օլտու . վէ պիրազ վագըթտան սօնրա տիւլիւնլէրի գուրուլտուղունտա գըզ գաթան իսթէմէյէրէք միւտիւրին գօնաղընա կէլին կիթտի իսէ տէ , օ կիճէ հէր քէս խանէլէրինէ տաղըլըպ գօնագտա միւտիւր իլէ իքիսի գալըղզլարընտա գըզ միւտիւրին քիմ օլտուղունու կէօրմէսիլլէ աշուրի թաաճիւպ ու հայրէթլէ պէրապէր պէհճէթ ու մէսէրրէթէ տիւչար օլուպ՝ պու խուսուսուն սէպէպինէ միւտիւրէ սիւալ իլէ վագըֆ օլտուգտան սօնրա պու մէմուլին զայրի վուսլէթտէն տօլայը տահա զիեատէ մէմուն վէ մէսրուր օլարագ եէքտիկէրինէ գավուչուպ նայիլի միւրատ օլտուլար :

Պիր միւտտէթտէն սօնրա Աբագ էվվէլքի րէֆիգի միւֆսիտի օլան Նաբագըն քէնտիսինտէն պրըլտըգտան սօնրա պիր հայտուտա թէսատիւֆ իթմիշ օլուպ՝ մէրգում տախի իշմէք իչին Նաբագտան պիրազ սու իսթէտիլինտէ Նաբագ սուլա պէտէլ հայտուտուն ալթուն իլէ տօլու քէմէրինի իսթէմիշ վէ հայտուտ տախի մումա նաաթ իթմէյէրէք տէրագապ քէմէրի Նաբագա թէսլիմ իթմիշ իսէ տէ Նաբագ՝ անտէն տախի պու գատար ալթուն ալտըմ տէյու սէվլինէրէք տէօնիւպ կիթտիլի եէրտէ հայտուտ՝ արգասընտան պիր գուրչուն իլէ Նաբագը եէրէ տէվիրմիշ օլտուղունու խապէր ալտը տէյիպ հիքեա . յէսինի թէքմիւ կլէտի :

Ե Է Տ Ի Ն Ճ Ի Հ Ի Ք Ե Ա Յ Է

ՉԻՆ ՓԱՏԻՇԱՀՐՆԸՆ ԳԸԶԸ ԼԱՂՄԱՆԸՆ ՍԵՕՅԼԷՏԻՑԻ

Վազթըյլա պիղիմ մէմլէքէթտէ պիւթիւն վէզիր ու վիւքէլանըն գըզլարը պիրազ կէզիպ էյլէնմէք իւզրէ պիր կիւն շէհրտէն տիշարը չըտըլար : Պիրազ կէզիպ տօլաշտըգտան վէ էյեամը պահարտա աչըլան էշնար ու շիւքիւֆէլէրի սէյր ու թամաշա իթտիքտէն սօնրա շէհրին ճիվարըն տա պուլունան պիր պէօյիւք պախճէյէ թէսա տիւֆ իտէրէք՝ — կէլին պու պախճէյէ տախի կիրիպ պիրազ կէզէլիմ — տիյէրէք պախճէնին թարաֆընա տօղրու կիթմէյէ պաշլատըլար :

Պախճէնին գափուսունա վասլ օլտուգլարըն տա գափուտա տուրան պիր իխթիյար պախճէ վանա՝ պախճէյի կէզմէք միւրատ իթտիքլէրինի պէեան՝ վէ մէրգուսուն տախի աշուրի թալթիֆ վէ հիւրմէթ իլէ — պույուրուն էֆէնտիմ, կէզին — տիմէսի իւզէրինէ իչէրի կիրէր կիրմէզ ճահիլլիք պու եա, հէպսի սէօզ պիրլիք իտիպ իչէրիտէն պախճէնին գափուսունու գափատըգտան սօնրա՝ արգասընտան գալըն գօլ տէմիրլէրինի վազ իտէրէք պախճիվանը տիշարտա պըրազտըլար : Պախճիվան իսէ էվմէլ էմրտէ անլէրին պու հարաքեաթընը պիր լաթիֆէյէ համլ իտիպ՝ կիւլէրէք պիր շէյ սէօյլէմէտի իսէ տէ՝ անլէրին էօյլէճէ պըրագըպ պախճէնին իչէրիտինէ կիթմէյէ պաշլատըգլարընը գափունուն արալըղընտան պագըպ կէօրտիւյիւնտէ անլէրէ խիթա

պէն — հանձմ գըզլար, պու գատար շագա
արթըգ էլ վէրիր գափույու աչըն. շիմտի պի-
րիսի կէլիրսէ նէ տէր — տէտի. հալ պու քի
գըզլար եինէ տիյնէմէյիպ՝ կիւլիւշէրէք կիթ-
մէքտէ օլտուգլարընը կէօրտիւյիւնտէ պախսի-
վան հիտտէթլէնիպ գափույու վուրմայա պաշ-
լատը վէ աշմալարը իչին հայլու իպրամ իթտի
խէ տէ քիմսէնին գուլագ ասմատըղընը կէօր-
մէքլէ քէնտի քէնտինէ — հէյ եա րապպի, պա-
շըմըզ պէլայա չաթտը — տիյէրէք կիթտի:

Օ վագըթ գըզլար տա իսթէտիքլէրի կիպի
պախճէնին հէր թարաֆընը էնինէ պօյունա տօ-
լաշմայա պաշլատըլար: Ֆիլվագը էմաալըզ պիր
պախճէ իտի, զիյատէսիյլէ վասի վէ էթրաֆը
միւհքէմ պիր տիվարլա մահֆուզ օլուպ՝ էնվայի
ֆիտան ու նէպաթաթ՝ տէրունինտէ մէվճուտ
իտի. եիւքսէք սէրվի աղաճլարը հէման հէպսի
պիր պօյտա օլտուգլարը հալտէ պախճէնին հէր
թարաֆընտա սըրայըլա տիզիլմիշ օլուպ՝ իքի
թարաֆըլարընտա կէզլինմէք իչին եանլարը տիւր-
լիւ տիւրլիւ րէնկ ու րահիյատէ չիչէքլէր վէ իւս-
թիւ ասմա ֆիտանլարընըն եայըլմըշ օլտուղու
քէմէրվարի գամէրիյէլէր իլէ մուհաթ վէ տօնա-
թըլմըշ եօլլար վար իտի. մէզքիւր սէրվիլէրտէն
պաղըլարընա էնվայի ասմալար վէ չիչէքլէր սա-
րըլմըշ օլտուղու կիպի պաղըլարընա տախի գա-
պագ տէյնէքլէրի սարըլմըշ օլտուղունտան էօյլէ
իրի գապագլար սալլանմագտա իտի քի տտէմ՝ ան-
լէրին ալթընտան կէշմէյէ ճէսարէթ իտէմէզ իտի.
անճագ անլէրին իրաս իթտիյի պու գօրգու իլէ

պերապեր էօյլէ գօճաման գապազլարըն կէօյա
սէրվիլէրին միյվէսի տիր կիպի իւզէրլէրինտէ սալ-
լանմասը փէք թուհաֆ կէօրինիւր իտի :

Պախճէնին օրթա եէրինտէ պիր հափուղ օլուպ
անըն տախի էթրաֆը տիւրլիւ ֆիտան վէ չի-
չէքլէր իլէ միւզէյեէն գըլընմըշ իտի :

Պախճէնին պիր թարաֆընտա տախի էսքի
գէմանտէն դալմա պիր խարապ քէօշք վար իտի
քի էսքի օլտուղունտան էօյլէճէ քէնտի հալինէ
պըրագըլմըշ տուրուր իտի :

Իշթէ գըզլար պախճէնին հէր թարաֆընը
պիր լյիճէ կիւյա քէնտի մալլէրի կիպի կէզիպ
տօլաշտըգտան սօնրա մէքքիւր հափուղուն պա-
շընա կէլիպ օթուրտուլար , վէ պախճէյի փէք
պէյէնմիշ օլտուղլարընտան էվվէլքի ճահիլլիք-
լէրինին իւզէրինէ պիր ճահիլլիք տահա իլավէ
իտէրէք օ կիճէ տախի օրատա գալմայա գա-
րար վիրտիլէր . չիւնքի ագըլլարընճա պախճէնին
հէր թարաֆը միւհքէմ տիվարլէր իլէ գուշա-
տըլմըշ օլտուղունտան խարիճտէն պիր ատէմին
օրայա կիրէպիլմէսի մուհալ գապիլինտէն իտի ,
վէ պերապերլէրինճէ իքի տէ գօճա գարը պու-
լունտուղունտան պիր հայվանըն իւզէրինէ եէ-
յէճէք իչիճէք շէյլէրի վէ չալըը թագըմլարընը
եիւքլէտիլմիշ օլուպ գօճա գարըլար տախի պա-
զէն պիրիսի պազէն օ պիրիսի հայվանըն իւզէ-
րինէ պինէրէք օ թագըմլարը գըզլարըն կիթ-
տիքլէրի եէրլէրէ կէօթիւրմէքտէ իտիլէր , մէյ-
վէ տէ տէր իսէն հէր տիւրլիւսիւ պախճէնին ի-
չինտէ մէվճուտ իտի :

Իմտի պախճէնին գափուսունու պէթէքրար
պիր իյիճէ գափայլպ արգասընա պազը աղաճ-
լարտան տիքմէլէր տախի վուրտուգտան սօնրա
սագըն տահա պաշգա եէրտէն կիրիլէճէք պիր
մահալ օլմասըն տէյու տիվարլարը պօյունա պիր
էյիճէ թէճէսսիւս իթտիքլէրինտէ տիվարըն պիր
մահալինտէ պիր ատէմ սըղապիլէճէք մէրթէ-
պէտէ պիր սու եօլու օլուպ տիշարըտան պախ-
ճէյէ սու ագմագտա օլտուղունու կէօրմէլէրիլէ
չայէտ պիրիսինին օրատան իչէրի կիրմէսինին
իհթիմալինտէն պէրի օլմագ իչին գօճա գարը-
լարը նէօպէթ իլէ օրատա օթուրտուպ պէքլէ-
մէք իչին օրայա պէքճի թայեին իթտիլէր , քի
օ գարըլարըն պիրիսի՝ գըղլարըն իչինտէ պու-
լունան վէ Տիլպէրա թէամիյէ օլունան վէզիր գը-
զընըն տատիսի իտի : Պատէհու գըղլար եինէ
հափուզ պաշընա կէլիպ արթըգ դօրգուսուզճա
վէ ֆիւթուրսուզճա պատէլէրի նուշ իթմէյէ վէ
չալըպ պաղըրմայա պաշլատըլար :

Գըղլարըն գաֆասը թութուլտուգճա պէյն-
լէրինտէ աշգ ու մուհապպէթ իւզէրինէ լագըր-
տըլար ճէվէլան իթմէյէ պաշլատը , վէ Տիլպէ-
րատէն մատասը նիշանլը օլտուգլարընտան հէր
պիրիսի պիրպիրլէրինին նիշանլըլարը աշգընա
եէքտիկէրինէ պատէլէր թէքլիֆ իտիպ իչէրլէր
իտի , վէ սարհօշ օլտուգճա իշ օ տէրէճէյէ վար-
տը քի պիրպիրլէրինէ նիշանլըլարընըն նիյէթինէ
սարըլմայա վէ փուսէլէր ալմայա պաշլատըլար ,
չինքի պիր էրքէյին օրայա կիրէպիլմէսի տէյիլ՝
տիշարըտան կէօրէպիլմէսի վէ վագըլթ կիճէ օլ-

տուղու ճիհէթլէ ուղագտան պիրիսինին տիւր-
պիւն իլէ սէյր իտէպիլմէսի տախի միւհթէմէլ
օլմատըղընտան իսթէտիքլէրի գատար աչըլը-
լար իտի , էօյլէ քի պիր տէլիգանլընըն պիրիսի-
նէ եա էնվայի միւճէվհէրաթլա մէմլու պիր խա-
զինէյէ վէ եախօտ օ պախճէյէ , հանկիսինի իս-
թէր իսէ իքիսինին պիրիսինէ կիրմէ.ըլիյինէ մէ-
ղունիյէթ վիրիլէ պու իքինճիյի էվվէլքինէ
թէրճիհ իտէճէյի շիւպհէսիզ իտի :

Մէրգուման գըղլարըն հալ ու հիյյէթլէրի
կիպի աալա գայտսըղըղլարը տախի թուհաֆ ի-
տի , էօյլէ քի օրայա մալ սահիպի կէլիպ տէ եա-
հու նէ եափայօրսունուզ , պու պախճէյի սիզին
պապանըզ մը եափաըրտը , պուրայա սիզի քիմ
տավէթ իթտի տիյէճէք օլսա նէ՞ ճէվապ վիրէ-
ճէյիզ տէյու աալա տիւշիւնմէզլէր իտի , անճագ
պու գայտսըղըղլարը սէպէպսիզ տէյիլ իտի ,
զիրա պախճէնին սահիպի պիր էրքէք օլտուղու
հալտէ անլէրի պու խուսուստան տօլայը թէք-
տիր իթմէյէ տիլի վարամայաճաղը կիպի գարը
տախի օլտուղու թագտիրտէ հէր պիրի պիրէր
վէզիր գըզը օլմուշ օլտուղլարը իչին խօշ կէլ-
միշինիզտէն պաշգա պիր շէյ տիյէմէյէճէյի պէ-
տիհի իտի :

Հէր նէ հալ իսէ գըղլար շու հավուղուն պա-
շընտա քէնտի արալարընտա պիր ազ էյլէնիպ
ճիւնպիւշ իտէ տուրսունլար , պիր ազ տա շու
ղէվալըլը գօճագարըլար օրատա նէ՞ եափայօրլար
օնա պագալըմ :

Ագտէմճէ տախի զիքը ու պէյան օլունտու :

շու իւզրէ գօճա գարըլար օրատա նէօպէթ իլէ
պէքճիլիք իթմէքտէ օլտուգլարընտան պիրիսի
գըզլարըն եանընտա օթուրմագտա օլտուղու
հալտէ Տիւպէրանըն տատիսի օլան գօճա գարը
օրատա էլինտէ պիր ուզուն տէյէնէք օլտուղու
հալտէ սու եօլունուն պաշընտա օթուրմագտա
իտի , վէ գըզլար կիճէնին գարանլըզ սէպէպինէ
իշրէթտէն գըզարմըշ օլուպ աղաճլար արասընտա
սալլանան գըրմըզը էլմա կիպի եանագլարընը վէ
կէօյիւպէրի իւզէրինէ աղաճընտան տիւշմիւշ
կիպի տուրան թուրունճլարը տիտէի պէնիի ա-
տէմտէն սիփէր իտէպիլմէքլէրի կիպի սէս ու սա-
տալարընը տախի գուլագլարա վասլ իթտիրմէ-
մէյէ պիր թէտպիր տիւշիւնմիւշ օլմատըզլարըն-
տան օ գօճա գարը տախի անլէրին չալըլարընը
ուզագտան տիյնէյէրէք վէ իհթիմալ տըր քէն-
տիսինին տախի կէնճլիլինտէ պազը սիւրմիւշ օլ-
տուղու տէմլէրի տէրխաթըր իտէրէք վէ եախօտ
գարընըն կիւնահընա կիրմէյէյիմ ամմա էքսէրի
գօճա գարըլարըն ախլագը իւզրէ քէնտիսի կէնճ-
լիլինտէ էօյլէ պիր ճիւմաղիւշ իտէմէմիւշ վէ էօյլէ
կիլինիպ գուշանամամըշ օլտուղու իշին գըզլարը
գալպէն թագպիհ իտէրէք վէ հիշ տէյիլսէ ան-
լէրին շու հալինտէն քէնտիսինէ պիր իսթիֆատէ
քէօշէսի տիւշիւնէրէք իմրարը վագըթ իյլէմէք-
տէ իտի :

Պու պախճէ իսէ չօգտան վէֆաթ իթմիւշ օլան
էսքի վէզիրլէրտէն պիրիսինին պախճէսի օլուպ
պիւթիւն մալ ու միւլքի իլէ պէրապէր պիր թա-
նէճիք էվլատը օլուպ օ էսնատէ եիրմի պէշ եիրմի

ալթը չաղլարընտա պուլունան կէնճ վէ կիւզէլ
օղունա միրաս գալմը իտի . պու վէղիրզատէ
իսէ հաֆթատա պիր կիճէ օ պախճէյէ կէլիպ
օրատա գալմագ. միւթատընտան իտի :

Արթըգ վէղիրզատէնին իսթիրաճընտան մը
նէտէն օ կիճէ տէ քէնտիսինին պախճէյէ կէլէ-
ճէյի կիճէ օլտուղունտան վէղիրզատէ օ կիճէ
աթընա պինիպ պախճէյէ կէլտի պագտը քի
պախճէնին գափուսու գափալը , պախճէվան
տախի մէյտանտա եօգ , ֆագաթ պախճէնին ի-
չէրուսի տէ չաղըտան ճիւնպիւշտէն երգըլըյօր ,
վէղիրզատէ պու խուսուս հագգընա աշուրի
թաաճիւպ իտիպ՝ ֆիքրինտէն ճանըմ պու նասըլ
չէյ , պու պախճէնին իչէրիսինտէքիլէր քիմ
տիր , աճէպա պու կիճէ պիզիմ պախճէվան էհ-
պապլարընը թօփլատը տա էյլէնթյօրլար մը . . .
ամմա նէ պիլէյիմ , պիզիմ պախճէվան իսթի-
յար պիր ատէմ օլտուգտան պաչգա պու կիւնէ
գատար տա հիչ էօյլէ շէյ եափտըղը եօգ , վա-
գաա պիր ատէմին գըրգ եըլտա եափմատըղը
չէյի պիր կիւն եափմասը իհթիմալին խարիճին-
տէ տէյիլ իսէ տէ , թա պէնիմ պախճէյէ կէ-
լէճէյիմ կիճէ պէօյլէ շէյ եափմայաճաղը աշի-
քեար տըր . . . սէսլէրի տէ աօիւմանէ չըգըյօր
. . . հէմ իչինտէ գըզ սէսի կիպի տէ սէսլէր
վար . . . չօգ թուհաֆ , չօգ թուհաֆ . . . ա-
ճէպա պու կիճէ պիզիմ պախճէյէ էրիլէր բէ-
րիլէր մի ինտի . . . պունա նէ՞ մանա վիրէլիմ
տիյէրէք տիւրլիւ ֆիքրէ զահիպ օլտու , տիւ-
չիւնտիւ թաշընտը պիր շէյէ մանա վիրէմէտի ,

վիրէմէտիքճէ մէրագը արթտը , խայլը , պէն մութլաբա պունուն ասլընա իրմէլիյիմ տիյէրէք աթընտան ինիպ օլանճա գուվվէթի իլէ պախճէնին գափուսունու վուրմայա պաշլատը , լաքին իշիտէն քիմ , աչմն քիմ :

Վագաա գըզլար նէտէն սօնրա պախճէ գափուսունուն չալընտըղընը իշիթտիլէր իսէ տէ , պախճէվանը զանն իթտիքլէրինտէն՝ վէ պիրպիրլէրինէ , գափալար թութուգ տէտիք եա՛ , աման իխթիյար հէրիֆի նէ՞ եափաճաղըզ տիյէրէք հիշ իշիթմէղլիքտէն կէլիպ չալըլարը տա՛հա խըզ իլէ չալմայա , վէ սէսլէրինին չըդասլիլտիյի գատար երւքսէք չաղըրմայա պաշլատըլար . վագաա գափույու վուրանըն տէլիգանլը օլտուղունու տախի պիլսէլէր եինէ աչմաղլար իտի , զիրա հէր նէ գատար արթըգ օ հալլէրինտէ պիր տէլիգանլը՝ կէօղլէրինտէն թիւթմէքտէ իտի իսէ տէ , անըն պախճէտէն իչէրի կիրմէսիյլէ տիւրլիւ իհթիրաղլար տախի պէրապէր իչէրի կիրէճէյինտէն՝ օ վագըթ չալըլ , սէս , սէտաքէսիլիպ օրթալըղը պիր տէրին սիւքիւթ պասճաղը պէտիհի իտի :

Իմտի վէզիրզատէ պէօյլէճէ պիր հայլու վագըթ գափույու վուրտուգտան սօնրա արթըղնաֆիլէ օլտուղունու աղնայընճա պախճէնին էթրաֆընը տօլաշըպ իչէրի կիրմէք իշին պիր պաշգա եօլ տրամայա պաշլատը իսէ տէ , հէր թարաֆը գալէ տիվարը կիպի երւքսէք տիվար օլտուղունտան հիշ պիր թարաֆտան իչէրի տուխուլ իտէպիլմէնին չտրէսի օլմատըղընը աղնատը . հալ

պու. քի օ մինասիպէթլէ հավուզ պաշնա տա-
հա զիեատէ եագլաշմըշ օլտուղու ճիհէթլէ ի-
չէրտէն կէլէն սէսլէրին պիւթիւն պիրպիրինտէն
կիւղէլ գըզ սէսլէրի օլտուղունու տախի աղնա-
տըգտա իչէրի կիրէպիլմէ.ք պապինտէ հավվէս
ու իշթիյագը տահա զիեատէ արթտը :

Պիր ատէմի էն միւշքիլ վէ է.քսէրի մուխա-
թարալը թէշէպպիւսաթլարա սէվգ իտէն վէ
պագէն տիւշմէնինտէն էվվէլ ուչուրումտան աշաղը.
եիթէն պիր տիւշմէն՝ քէնտի թապլիի արզիւսի
օլտուղունտան վէզիրզատէ պու մատտէ հագ-
գընա հայլու տիւշիւնտիւ.քտէն սօնրա նիհայէթ
հէր թէհլիքէյի կէօզէ ալըպ սու եօլունտան
իչէրի կիրմէյի գուրտու . իմտի օրատա սօյու-
նուպ էլպիսէլէրինի տիշարտա պըրագտըգտան
սօնրա սու եօլունտան գապիլ օլապիլտիյի գա-
տար պաշնը եօգարը թուլթարագ հալ պու. քի
քէմէրէ տախի չարփմայալըմ տէյու գօրգարագ
սու եօլունտան իչէրի վուրտու :

Իչէրտէ տուրան գօճա գարը սույուն տիշա-
ըրսընտան պիր պաշ կէօրմէսիյլէ հէման տէյ-
նէյէ տավրանըպ անը պիր խըրսըզ եախօտ է-
տէպսիզ զաննըյլա պաշնա էնտիրիր էնտիրմէզ
պիշարէ վէզիրզատէ նէյէ ուղրաթըղընը պիլմէ-
յիպ հէման կէրիյէ տէօնտիւ , վէ գօճա գարընըն
քէնտիսինէ խիթապէն — սէնի կիտի խըրսըզ,
պուրատա քիմնէ եօգմու զանն իթտին — տէ-
մէսիյլէ անըն պիր գօճա գարը սէսի օլտուղունու
հիսս իտիպ ֆիդրինտէն թամամ պիլտիյիմ կիպի
տիր . իչէրտէ.քիլէր՝ բէրի , պու գարը տա ճա.

տու՝ (եանի գօծա գարը հիյյէթինէ կիրմիչ բէրի) տիր տէյէրէք գօրգմայա տախի պաշլատը, հալ պու քի անըն քէնտիսինի խըրսըզ թէսմիյէ իթ-տիլինտէն պու եինէ ինսան օլմալը — տէյէրէք անէ խիթապէն սու եօլունուն օ պիր թարաֆըն-տան — գատըն, պէն խըրսըզ տէյիլիմ, պու պախճէնին սահիպիլիմ, միւթատըմ իւզրէ պախ-ճէմէ կէլտիմ տիշարըտա գալտըմ ճանըմ, սիզ քիմինիզ, պախճէնին գափուսունու պանա տա նիչին աչմայօրսունուզ — տէյու սիւալ վէ գօծա գարը տախի մատտէյի օլմուշու կիպի պէեան իտինճէ վէզիրզատէ — էօյլէ իսէ աման գատըն-ճըղըմ պէնտէն սանա էլլի թանէ ալթուն վար, պու պախճէնին գափուսունու աչ պէնի իչէրի ալ — տիմէսի իւզէրինէ գօծա գարը պունա րազը օլուպ՝ անճագ իչէրի կիրտիլինտէ գըզլարըն եա-նընա ասլա վարմայրպ ուզագտան պիր եէրտէն կիզլիճէ անլէրի սէյր իթմէսինի շարթ պէեան ի-տէրէք — հատէ էլպիսէլէրինի կիլին տէ գա-փույա կէլ — տէտիքտէն սօնրա կիտիպ գափու-յու աչարագ վէզիրզատէյի իչէրի ալտը, վէ գա-փունուն արգասընտան գօլ տէմիրլէրինի գօյ-մայա ունուտարագ արգասընա պազը աղաճ տիք-մէլէր տայատըգտան սօնրա՝ եինէ եէրինէ կիթ-տի, վէ պիրազտան քէնտիսինին նէօպէթ վագթը թէքմիլ օլուպ՝ օ պիր գօծա գարը կէլտի իսէ տէ պու մատտէ հագգընա անէ ասլա պիր շէյ սէօյ-լէմէտի :

Գօծա գարընըն պու շարթ իլէ վէզիրզատէյի իչէրի ալմասը՝ անըն պախճէ սահիպինէ օլան իշ

պու ըրայեթսիղլիյէ թէէսսիւֆինտէն վէ գըղլա-
ըը կէօղէթմէք պապինտէ տիգգաթ ու տէվա-
մընտան իւրի կէլմէյիպ անլէրին վէսիլէսիլէ
ասըլ քէնտի մէնֆաաթը շախսիյէսինտէն նէշաթ
իթտիյի՝ քէնտիսինտէ պուլունան ճուզի էլլիյի
ղանէթ պէօյիւք թարիֆ իթտիյի կիպի պաշգա-
լարընտա՝ վէ օ տախի կէօղ իլէ կէօրիւլիւպ գու-
լագ իլէ իշիտիլմէյիպ եալընըզ զաննիյաթ , վէ
քէնտիսի կիպի գարարթըյա էլ ֆասըլ իտէնլէ-
ըին սէօղլէրինէ իթիմատ իլէ բիրէյի տէվէ կէօս-
թէրմէյէ ալըշմըշ օլան լիսանընըն պու պապտէ
ասլա աշըլմայըպ ըէֆիգէսի օլան գարըյա պիր
շէյ սէօղլէմէմէսինտէն տախի աշիքեար օլուր ,
պու ալէմտէ ֆաղիլէթ՝ հէր քէսին մէթհ ու փէ-
սէնտ իտիպ անճագ խանէլէրինէ գապուլ իթմէ-
տիքլէրի պիր զարիպ միսաֆիր օլուպ՝ գապա-
հաթ իսէ տիւրիւ իյի վէսիլէլէր իլէ ինսանլարըն
պիրպիրլէրինտէն գափըշտըզլարը թիճարէթ վէ
էմլաք ու մէսնէտ կիպի կիղլիճէ տայիմա գա-
փըշըլըր պիր շէյ օլտուղու վէ հէր քէս անը տի-
կէրի իւզէրինտէ թագպիհէ , վէ քէնտի իւզէ-
րինտէ իսէ մէթհէ տէյիլ իսէ տէ ինսանի գա-
յըֆըլըգտան նէշաթ իթմիշ օլտուղու իշին ալֆա
շաեան աոտ իթմիշ օլտուղու վէ եախօտ պիր
գարընըն կիղլի սէվկիւլիւսիլ իլէ օլան մուամէ-
լէսի կիպի հէր քէս գապահաթ իլէ էլ եանընտա
պիրպիրլէրինի գաթան թանըմազ կիպի վէ քէն-
տի արալարընտա իսէ սարըլըպ գուճագլայարագ
սօն թէրէճէ հասրէթ վէ մուհապէթ իլէ մուա-
մէլէ իտէր օլտուղլարը ճիհէթլէ ըույի զէմինտէ

Ֆաղիլէթ ֆիտանընըն տայիմա օ պօյտա՝ պէտ խույ աղաճընըն իսէ նիչէ տէրինլէրէ քէօք սալմըշ վէ սայէսինտէ պիւ թիւն նէվի պէշէրի սիփէր իտէպիլէճէք մէրթէպէտէ տալլէրի ուզանըպ եափրագլար աշմըշ օլտուղու ճայը թաածիւպ տէյիլ տիր :

Հէր նէ հալ իսէ վէղիրզատէ ագտէմճէ գիքրի սէպգաթ իտէն էսքի քէօշքէ ուսուլ իլէ կիտիպ եօգարքի փէնճիրէսինին էօնիւնէ օթուրարագ օրատան գըզլարը սէյր իթմէյէ պաշլատը :

Վազաա պիր գըզըն քէնտի կիյիմ գուշամ վէ սիւսիւնիւ , վէ զաթէն մալիգ օլուպ օ վասիթալար իլէ տահա զիւտտէ թէզայյիւտ պուլտուրտուղու տիպէրլիյինի՝ պաշգալարընըն վէ խուսուսիլլէ տէլիգանլըլարըն սէյր իթմէսինի արգիւ իթմէսի թապիի իսէ տէ աշգ պապինտէ գալպինին էսրարընը ղաեէթ խաֆի թութմապը տախի թապիի օլտուղունտան վէղիրզատէ՝ գըզլարըն քէնտիլէրինի կէօրէն քիմնէ եօգ զաննը իլէ պաշգա վազըթ գալըն էօրթիւլէր ալթընա սագլամըշ օլտուղլարը խուպ ճէմալլէրինի , հարէմ օտալարընտաքի էլպիսէլէրի իլէ օլան հիյյէթլէրինի , չարապտան գըզարմըշ եանագլարընը , գօլլարընը գալտըրըպ օյնատըգլարը եէրտէ կէօմէքտէն սըյորըլըպ կէօրիւնէն պէյազ պիլէքլէրինի , ըույլէրինին թէպէսսիւմիւնիւ , սաչլարընըն հէր թարաֆա սարգըշընը , պէլլէրինին գըրըլըշընը , նազիք նազիք սէօյլէշինի , վէ պազէն պիրպիրլէրինէ քիմ պիլիր քիմին նիլէթիլլէ վագը օլան էօփիւշիւնիւ օ փէնճիրէնին էօնիւնտէ

միւ.քէմմէլ սուրէթտէ սէյր իթմէքտէ իտի : Ֆիլ վազը տա պու սէյրին զէֆ.քի՝ հիչ պիր տիկէր թէֆէրըիւճկեահէրին սէյրինէ գըյաս տէյիլ իտի իսէ տէ հէր պիրի պիրէր րէնկ ճանֆէս էլ պիսէլէր կիյինմիլ օլան վէ պաշլարընը վէ գուլազլարընը վէ նազիք փարմազլարընը թէզերին իտէն տիւրլիւ էլմաս ու բըրլանթալարըն՝ աղաճլարտա սըգ սըգ ասըլմըշ օլան ճամ ֆէնէրլէրին շաֆգըյա փարլամազտա օլան պիր քիւմէ գըզըն օ հիյէթլէրինի եալընըղ ուզապտան սէյր իթմէք տախի ազ սապրամիւհթամ տէյիլ իտի :

Վէզիրզատէ պիր էյեամ պէօյլէճէ գըզլարը սէյր ու թամաշա իթտիքտէ՝ թապիի օլտուղու իւզրէ հաճկիսինին հանկիւինտէն տահա կիւզէլ օլտուղունու տիգգաթլա թէճէսսիւս իթմէյէ պաշլատը իսէ տէ , հէր պիրի պիրէր տիւրլիւ կիւզէլ օլտուղունտան պու պապտէ հիչ պիր շէյէ գարար վիրէմէտի . իմտի արթըղ պու սէվտատան տա վաղ կէչիպ անճագ քէնտինտէն աէ կէչիպ՝ անլէր իշիթմէյիպ եալընըղ քէնտիսի իշիտէրէք անլէրին հէր պիրիսիլլէ ուզապտան քէնտի արասընտա սէօյլէշմէյէ պաշլատը , քիւմիսինէ ախ կէլ . . . ախ շու գօլլարընը պիրաղ տահա պէնտէն թարաֆա ուզաթ . . . ախ շու եիւղիւնիւ պիրաղ տահա պու եանա չէվիր . . . ախ շու եանազլարընը պիրաղ տահա եանաշտըր տիմէքտէ իքէն գօճա գարը նակէհան եօդարը չըգըպ եանընա կէլտի , վէ անը օ հիյէթտէ կէօրլունճէ՝ անէ խիթապէն — էվլատըմ՝ նէ՞ օլույօրսուն , քէնտի քէնտինէ նէ՞ սէօյլէյիպ տու-

րույօրսուն — տէտիքտէ՝ վէղիրզատէ — ան
 վալիտէ, պէնիմ տէրտիմի սօրմա, վազաա սէն
 պանա պիր պէօյիւք էյլիք իճրասընտա պուլուն-
 տուն, ֆագաթ պէնիմ սու եօլունտա սէնտէն
 տաեագք եէտիլիմ հալիմ պունտան իյի իտի,
 զիրա օ վագըթ հէր նէ գատար սէֆալէթ իչին-
 տէ իտիմ իսէ տէ, ագլըմ պաշըմտա վէ գալ-
 պիմ րահաթ իտի, շիմտի պուրայա կէլիպ միւ-
 րատըմա նայիլ օլտում տէր իքէն գալպիմի պիր
 պիհուզուրուգ վէ զիհնիմի պիր փէրիշանլըգ
 ալտը, վէ պիրաղ տահա պուրատա տուրաճագ
 օլուր իսէմ, պու գըզլար պէնիմ ագլըմ պիւ-
 թիւն պիւթիւնէ զըվանատան չըգարաճագ զանն
 իտիյօրում, մէկէր ալէմտէ պուլունան էն պէօ-
 յիւք ճէֆա ու էզապլէրտէն պիրիսի տալի վէ-
 ֆասըղ կիւզէլէ նազար իթմէք իմիշ, պարի շուն-
 ւարըն իչինտէ պիրիսի տէ պէնիմ նիշանլըմ օլ-
 մուշ օլայըտը, շիմտի տէյիլէ հիշ տէյիլէ պիր
 կիւն նայիլի ամալ օլաճաղըմ տէյու կէօյիւմիւ
 էյլէնտիրէպիլի իտիմ — տէտիլինտէ՝ գօճա գա-
 րը ֆիքրինտէն — կէլ շու Տիւպէրայը շու օղլանա
 ալը վէրէյիմ, չիւնքի օ զէվալը գըզ տալի պիր
 վէգիր գըզը օլտուղու հալտէ շիմտիյէ գատար
 պիր սահիպ չըգան պուլունմատը, հէր գըզըն
 գըսմէթի պաշգա պաշգա օլուր, պէլքի պու
 թէսատիւֆ տէ պիր հիքմէթէ մէպնի օլուպ պու
 գըզըն գըսմէթի տէ պու եիւզտէն տիր, պա խու-
 սուսքի պու օղլան տա պիր վէգիր օղլու օլտու-
 ղու իչին փէք էյի պիրպիրլէրինէ մինասիպ տիր-
 լէր, վագաա պու խուսուս իչին պէնիմ վէսա-

Թէթիմին հուսուլիեզիր օլապիլէճէյինի մէմուլ
իթմէզ իսէմ տէ օնուէն տա գօլայը վար տըր ,
պու օղլան պիր քէրրէ գըզա կէօնիւլ տիւշիւր-
տիւյիւ թագտիրտէ վալիտէսի վէ եախօտ խըսըմ
ու թաալիւգաթը վասըթասըյլա անը նասըլ օլ-
սս իսթէյիպ ալապիլիւլէր — տէտիքտէն սօնրա
վէզիրզատէյէ խիթապէն — էվլատըմ, սէօզիւն
հագըլ տըր , սէն պու Փայիտէսիզ գըզլարա պա-
գա պագա հալին տահա ֆէնա օլաճագ , պէն
սանա անլէրտէն պիրիսինի ալը վէրիր իսէմ պէնի
պէյէնթրմիսին — տէտիքտէ վէզիրզատէ սէվինճ
իլէ գօճա գարընըն պօյնուէնա սարըլըպ — աման
վալիտէճիյիմ էյէր էյլէ պիր շէյ իտէճէք օլուր
իսէն սանա էլլի ալթուէն տահա վէրիրիմ, վագաա
պէն տէ պիր վէզիր էվլատը օլտուլում ճի-
հէթլէ քիմին գըզընը իսթէսէմ ալապիլիր իսէմ
տէ շու գըզլար պու կիւն կէօզիւմէ փէք կիւզէլ
կէօրիւնտիւ — տիմէսի իւզէրինէ , գօճա գարը
վէզիրզատէյէ եէշիլ ճանֆէստէն էլպիսէյի միւ-
լէպպէս օլուպ օ արատա հավուզուէն գարչը գը-
յըսընտա գանաբէնին իւզէրինտէ օթուրմուշ , վէ
ղալիպա իշրէթէ արթըգ տայանամատըղընտան
պիր ազ եան կէլիպ պաշընը գօլուէնա տայաթ-
մըշ օլան պիր կիւզէլ գըզը վէզիրզատէյէ կէօս-
թէրէրէք — իշթէ՝ տէ՝ շու գըզը կէօրիւյօրմու-
սուէն , իշթէ օ պէնիմ էֆէնտիմին գըզը տըր , վէ
անասընըն պապասընըն պիր թանէսի տիր , վէ
անը չօգ ատէմ տախի իսթէտի իսէ տէ պու գըզ
աճայիպ ախլագտա պիր գըզ օլտուլուէնտան ,
եանի հէր նէ գատար պէյլէ տիմէյի կիւլմէյի

չաւմայր չաղըրմայր սէվէր իսէ տէ էվլէնմէյէ կէօյ-
նիւ օլմատըղընտան պիւթիւն քէնտիսինի իսթէ-
յէնէյրի րէտտ իթտի, հալ պու քի անըն կէօյ-
նիւնիւն անախթարը պէնիմ էլիմտէ տիր, պէն
նէ եափար եափար անըն կէօյնիւնիւ իտէ-
րիմ — տէտիլինտէ վէզիրզատէ գըզա նաղար ի-
տէրէք — ան նասըլ տա մէլէք կիպի շէյ տիր,
օ նազիք պիւէքէրէ եաղըզ տէյիլ մի քի եաս-
տըզ խըտմէթինի էյֆա իթսին, պէն սանա նիչէ
գուշ թիւյիւնտէն եաստըզլար կէօնտէրէյիմ տէ
պաշընը գօ րահաթ էթ — տէտիքտէն սօնրա գօ-
ճա գարըյա — աման արթըզ սէն պիլիսին, հա-
տէ պագալըմ գըզ իլէ գօնուշ նէ տէր, պէնիմ
պու կիճէ էօլմէք խաթըրմտա վար իտի պէօյլէ
շէյ եօգ իտի, պէօյլէ ղէֆգ չաղը արասընտա
նիշանլանալըմ պագալըմ, պէլքի էօմրիւմիւզ
ղէֆգ ու ճիւնպիւշլէ կէչէր — տէտիքտէն սօնրա
գօճա գարը քէօշքտէն չըզպ գըզըն եանընա
կիթտի, վէզիրզատէ տախի եինէ անլէրէ նաղար
իթմէյէ պաշլատը :

Գօճա գարը պիր եարըմ սաաթ գատար գըզ
իլէ գօնուշտու քի օ միւտտէթտէն սօնրա գը-
ղըն պաղէն ուսուլ իլէ քէօշքէ տօղրու նաղար
իթմէյէ պաշլատըղընտան գըզա պու լագըրտը-
նըն գօճա գարը թարաֆընտան աշըմըշ օլտու-
ղունա վէզիրզատէ վագըֆ օլարազ տահա զի-
եատէ աշգ ու իշթիյագ ըլա գըզա նաղար իթ-
մէքտէ իտի, վէ եինէ անընլա քէնտի քէնտինէ
սէօյլէշմէյէ պաշլայըպ՝ ան նէ պագարսըն, պագ-
տըգճա պէնի տահա զիեատէ եագարսըն, պէ-

նիմ օլտունն արթըգ նէ գաչարսն տէյու տահա
պունա էմալ լազըրտըլար իտէրէք, օ թէրէճէ
աչգա տալտը քի գօճա գարընըն անըն եանըն,
տան գալգտըղընըն տախի ֆարգընտա օլամատը-
ղընտան, գօճա գարը եխէ քէօքէ կէլիպ վէ-
զիրզատէյի քէլ էվվէլ քէնտի քէնտինէ տիվանէ
կիպի սէօյլէշիօր պուլտու, վէ տէֆաթլէ վէզիր-
զատէյէ խիթապէն — ճանըմ եինէ քիմին իլէ
լազըրտը իտիյօրտուն, պուրատա սէնտէն պաչ-
գա քիմ վար տըր — տէտիյինտէ վէզիրզատէ —
աման շիմտի օ պիր թարաֆա գալսըն, սէն նէ
եափտըն, գըզ նէ տիյօր, կէօյնիւ օլտոմու —
տէտիքտէ, գօճա գարը — կէօզիւնիւզ այտըն
էվլատըմ, իշթէ շու պախճէտէ սիզ պու կիճէ
պիրպիրինիզէ նիշանլանտընըզ, գալտը իշ գը-
ղըն փէտէրի իլէ վալիտէսինէ, անճագ իքի կէօ-
նիւ պիր օլունճա էլպէթ տէ օնուն տա պիր
չարէսի պուլունուր — տէտի իսէ՝ վէզիրզատէ ա-
շուրի սէվլինիպ՝ — տօղրուսու պէն տէ իշթէ
պէօյլէ նիշանլանմագ իսթէր իտիմ, գըզըն կէօյ-
նիւ վէ խապէրի օլմայարագ եալընըզ փէտէր ու
մատէրլէրինին մինասիպ կէօրմէսիլլէ նիշանլանըզ
թէէհհիւլ իտէնլէր մապէյնինտէ նէ գատար օլա
օ գատար մուհապէթ օլմազ մէմուլ իտէրիմ,
ֆագաթ սէն պու լազըրտըյը գըզա նափըլ աչ-
տըն, գըզ նէ՞ տէտի պանա օնու սէօյլէմէյօր-
տուն — տէտիյինտէ գօճա գարը — ճանըմ շիմտի
անըն իլէ իթտիյիմիզ լազըրտըլարըն քեաֆֆէ-
սինի սանա նագլ իթմէք ուզուն օլուր, իշթէ
էվվէլա շունտան պունտան լաթիֆէտէն պաչլա.

արմ տէր իւրէն նիհայէթ լազըրտընըն տօղրուսուսուսու պէնան իլէ վուզուի հալի խաֆիյէն պէնան իթտիմ. օ վազըթ գըզ աշուրի թաճիւպ խաիպ՝ պիզ իսէ պախճէտէ պիզտէն պաշգա քիմսէ եօզ զանն իտիյօր իտիք, պու պիզիմ իթտիյիմիզ շէյ տէ տօղրուսու օլուր շէյ տէ. իլ իտի — տէտիքտէն սօնրա սէնին իշին տախի հէր նէ գատար պէն պու ատէմի թանըմազ իսէմտէ սէնին սէօղիւնէ տէ գանարըմ, վէ պու տապէօյլէ պիր թուհաֆ թէսատիֆ օլտուղու ճիհէթլէ գըսմէթ պէօյլէ իմիշ տէյիպ քէնտի թարաֆումտան պու տէտիյինէ սէօզ վէրիւրիմ, ֆազաթ փէտէր ու վալիտէմին նէ տէյէճէքլէրինի վէ պու խուսուսու անլէրէ նաւըլ պէնան իթմէլի իտիւկինի պիլմէմ տէտի, պէն տախի գըզա ճանըմ սէնին նէնէ՞ ֆարզ, սէն օ խըտմէթի տախի պանա պըրազ, օնլարըն կէօյնիւնիւ իտէճէք պէն օլայըմ տէյիպ անըն գալպինի թէմին իթտիքտէն սօնրա սանա պու միւճտէյի վէրմէք իշին գալգըպ կէլտիմ — տէտի :

Վէղիրզատէնին տախի գալպինտէն արթըզ պու պապտէ հէր չիւպհէ վէ վէսպէսէ տէֆ օլտուգտան վէ գօճա գարըյա տէֆաթլէ պէնանը թէշէքքիւր իթտիքտէն սօնրա անէ խիթապէն — էյ վալիտէճիյիմ, չիմտի պէնիմ սանա պիր սօն ըիճամ վէ սէնին տախի պանա իտէճէք պիր սօն էյլիլին գալըլ, վէ օ տախի շու տուր քիշունքի պու կիճէ պէն պու պախճէյէ տուխուսլիմտէն պէրու կէօրտիւյիւմ մէնզարէյի էլանըրիւյա զանն իտիյօրում, կէք հէլէ շունա պուս

րատան պիր տէ սէն նազար էյլէ , օ նէ կիւզէլ մէճլիս , նէ թաթլը ճիւնպիւշ , նէ նազէնին գըղլար , օնլարըն եալընըզ պիր թանէսի տիւնեայը եազըզ թուլթուշտուրմայա քեաֆի իքէն՝ պու գատարը պիր արայա կէլիրսէ անլէրի շուրաճըգտան սէյր իտէն պիր տէլիգանլընըն հալի նիճէ օլուր , ախ վալիտէճիյիմ , պէնիմ շու հալիմէ մէրհամէթէն շու գըղը ուսուլ իլէ ալըպ պուրայա կէթիրմէյէ հիմմէթ իտէրմիսին քի անը պիր տէ եազընտան սէյր իտէյիմ , վէ հէմ իհթիմալ տըր պու վէճհ իլէ անէ տէ փէք պէօյիւք պիր էյլիք իթմիշ օլուրսուն , զիրա անըն շու « հէր նէ գատար պէն պու ատէմի թանըմազ իսէմ տէ » տէյիշինտէն անըն տա պէնի կէօրմէքլիյի աշուրի արզու իթտիյի միւսթէպան օլույօր , քի պիր գըղ գըսմընըն պու գատար պիր լազըրտըսը զըմէն « օ օղլանը կէօրմէք իսթէրիմ տիմէք տիր » . ալէսէվիյէ մուհապէթ տէնիլէն շէյ ինսանիյէթտէն վէ ինսանիյէթ տախի պիր ատէմին վէլէվ քէնտի մէնֆաթթը շախսիյէսինէ զըտտ վէ իսթէյինէ մուղայիր տախի օլսա գարչըսընտաքինին միւրատընըն հուսուլիսէ չալըշմագտան նէշաթ իտէր . թապիաթ իսէ թալիֆէի նիսա իլէ զիւքիւր պէյնինտէ օլան թապիի մուհապէթի տահա զիեատէ արթըրմագ վէ գատիմի իթմէք իշին էքսէրի շէյլէրտէ իքիսինին տույղու վէ արզիւսինի եէքտիւ կէրինին տույղու վէ արզիւսինէ մուվաֆըզ իթմիշ տիր . շէյլէ քի պիրիսի մաշուգէսինի կէօրմէք իսթէտիյի եէրտէ օ տախի կէօրիւմէք վէ

պիրիսի սէվմէք իսթէտիյի ետրտէ օ պիրիսի տա-
 խի սէվիլմէք իսթէր . իշթէ պու սէպէպտէն տօ-
 լայը շիմտի դըզ տախի քիմ պիլիր դալպէն պէ-
 նի կէօրմէքլիյի նէ՞ տէրէճէ արզու իտէյօր ամ-
 մա նէ եափսըն քի քիմսէյէ պիր շէյ տէյէմէզ —
 տէտիյինտէ՞ գօճա գարը պիր էյեամ տիւշիւն-
 տիւքտէն ոօնրա վէզիրզատէյէ — փէք էյի էվ-
 լատըմ ամմա , սէնին սէօզիւն մուճիպինճէ պու
 իքինիզին արզիւսինին սէյլինին տախի պու տէ-
 ըճէ սիւրաթլէ վէ ճօշղունճա պիրլէշմէսի պէնի
 փէք տիւշիւնտիւրիւյօր , պախուսուս քի վազըթ
 գարանլըգ , եէր թէնհա , սէն աշգ իլէ սարհօշ ,
 գըզ շսրապ իլէ սարհօշ , պէն պու իքի տիվա-
 նէնին պաղլարընը չէօզիւպ պիրպիրինին եանընա
 նասըլ պըրադապիլիրիմ , օ վազըթ եալընըզ
 պիրպիրինիզին եիւզիւնէ նաղար իլէ իգթիֆա ի-
 տէպիլէճէյինիզին հազգընա նասըլ թէէմին օ-
 լապիլիրիմ — տէտիյինտէ՞ վէզիրզատէ — աման
 վալիտէճիյիմ , անըն իշին ապլա վէսվէսէ իտիպ
 գօրգմա , էյիմի էլինէ տօգուլնտուրմամ , եալը-
 նըզ շէյլէ պիր եիւզիւնէ եազընտան նաղար ի-
 տէյիմ , վէ էկէր պու խուսուսա տա պիր հիմ-
 մէթ իտէճէք օլուրսան սանա եիւզ ալթուլն տա-
 հա վէրիրիմ , քի պունուն իլէ պէնիմ սանա
 քեաֆֆէի պօրճում իքի եիւզ ալթուլն օլուր —
 տէտիքտէն սօնրա էլինի ճէպինէ սօգուպ ալ-
 թուլն քէսէսինի չըգարարադ տէրադապ իքի
 եիւզ ալթուլն սայըպ գօճա գարըյա թէսիմ իյ-
 լէտի :

Գօճա գարը՝ հէր ֆէնալըղը էյի կէօսթէրէն

վէ հէր նապէճա իչէ սիւլիւ գ իթտիրէն օ սարը մատէնի կէօրտիւ յիւնտէ տօղրուսու պիրազ եու մուշատը , եումուշատը տէ յիւ պիւթիւն պիւթիւնէ կէօյնիւ օլտու , հաթթա սագըն օղլսն ճայմասըն տէ յու եիւրէ յինտէ պիր տիթրէմէք պիլէ հուսուլէ կէլմէյէ պաշլատը , վէ թամա՝ իխթիյարլարըն գալպինտէ եազը թիւ քէնմիշ պիր դանտիլ կիպի սէօնէճէյինէ եագըն տահա զի եատէ փարլար օլտուզունտան հէման ալթուն լարը ալըպ գօյնունա գօյտու , վէ ֆիքրինտէն պիլիւրիմ պու օղլանըն պու պապտէ վէրտիյի սէօզէ գաթան էմնիյէթ օլունմագ , չիւնքի պու նունքիսի պիրազ սէրինլէնէճէյիմ զաննըյլա քէնտիսիսի աթէչին իչինէ իլգա իթմէք տիր , ամմա օ պիր թարաֆտան տախի գըզլար իլէ օղլանլարըն պիրպիրլէրինէ գըզըշտըրմագ վէ սօ վութմագ , պիրլէշտիրմէք վէ այլըմագ , քիւս տիրմէք վէ պարըշտըրմագ պիզիմ էլիմիզ տէ վէ պիզ նասըլ իսթէրսէք օլուր տէտիքտէն սօնրա վէզիրզատէյէ խիթապէն — փէք իյի էվլատըմ , արթըգ պու խուսուստա տախի սէնին կէօյնիւնիւ գըրմայայըմ , պէն չիմտի կիտէր ուսուլ իլէ գըզը պուրայա կէօնտէրիրիմ , անճագ սէն տէ շաեէտ սօնրա պու վէրտիյին փարէլէրի՝ իչին սօնու հէր նէյէ միւնճիր օլուրսա օլտուն , կէրի ալմայա վէ թալէպ իթմէյէ գալգըշաճագ օլուր իսէն պիլմիշ օլ քի սէնի վագթըյլա պիր սէվայի թիւճարընտան տախի պէրպատ վէ բուսվայը ալէմ իտէրիմ — տէտիքտէ վէզիրզատէ — ճանըմ վալիտէ նէլէր սէօյլէյօրսուն , պէնիմ ֆիգըրիմ

տէն օ կիպի շէյլէր գաթան կէջմէտիքտէն սօն-
րա էօյլէ հարաքեաթլարտա պուլունանլարը տա-
խի ղիեատէսիլէ թագպիհ վէ ըհղիլ բուսվայ վէ
զարարտիտէ օլմալարընը արղիւ իտէրիմ, հաթտա
գըզըն կէլմէսինէ հէր նէ գատար աճէլէ իտիյօր
իսէմ տէ շու մէնգըպէյի մուխթասարէն նագը
իթմէնի նիազ իտէրիմ — տիմէսի իւզէրինէ գ օ-
ճա գարը քէլամէ աղաղ իլէ, վագթըյլա պիր
Ֆուգարա տէլիգանլընըն պիրիսի շէհրտէքի թա-
նըտըզը թիւճարլարտան վէրէսիլէ հէր տիւրլիւ
չէչիտտէն սէվայիլէր ալըպ ճիվար քէօյ վէ գա-
սապալարա կիտէրէք անլէրի ֆիրուխթ իթտի-
յինտէ կէթիրիպ պէտէլինի թիւճարլարա թէ-
տիլէ իտէրէք Ֆազլա թիճարէթի իլէ քէնտիսի
տախի կէչինիր, վէ պու ճիհէթլէ ալտըզընը վէր-
տիլինտէն թիւճարլարըն եանընտա տախի էփէ-
յիճէ իթիպար քէսպ իթմիշ իտի :

Պիր կիւն եինէ մէրգոււմ տէլիգանլը հէր
տիւրլիւ կիւզէլ չէչիտլի վէ աղըր փահալը սէ-
վայի գումաշլարտան պիր սանտըզըն իչինէ տօլ-
տուրուպ տէնիզ գըյըսընտա պուլունան պիր
գասապանըն պիրիսինէ կիթտի, վէ օրատա մա-
լինի սաթմագ իչին սօգագլարը տօլաշմագ տա իւ-
քէն գարընըն պիրիսի փէնճիրէտէն քէնտիսինի
չաղըրտարագ սօգագ գափուսուճա ինտի, վէ
սանտըզընը աշտըրըպ սէվայիլէրէ նազար իթմէ-
յէ պաշլատը : Հալ պու քի գարը աշուրի կիւ-
ղէլ օլտուղունտան պիչարէ տէլիգանլը տախի
անտէն կէօղիւնիւ այըրամագ օրտու :

Իմտի գարը՝ դումաշլարա պիր պիր նազար

ի թաղիք տէն սօնրա վադա ա չօգ կիւղէլ վէ նա-
տիտէ գումաշար վար իտի իսէ տէ քէնտիսինին
ֆուգարա օլտուղու ճիհէթլէ անլէրէ գուտրէ-
թինին եէթիշմէյէճէյինի պիլտիյինտէն պիր էն-
կինճէ գումաշ սէչիպ ֆիյաթընըն գաչ զրուշ օլ-
տուղունու տէլիգանլըյա սիւալ իյլէտի : Տէլի-
գանլը թաճիր իսէ քէնտինտէն կէչմիշ օլտուղուն-
տան գարըյա — ան էֆէնտիմ, ֆիյաթընը նիչին
սօրույօրսուն , իչինտէն էլինին սէվտիյի գումաշը
սէչ ալ, սանա հէլալ օլսուն — տիմէսիյլէ գարը
օղլանըն եիւղիւնէ պագըպ — այ օղուլ, սէն տի-
վանէմիսին էյէր հէր քէս իլէ պէօյլէ ախղուիթա
իտէճէք օլուրսան աղ վագըթտան սիլայա կի-
տէրսին — տէտի , օղլան իսէ սէօղիւնտէ ըսրար
իտիպ տէֆաթլէ գարըյա — ճանրմ պէնիմ գայպ
ի թաղիյիմ գաղանտըղըմ սէնին նէնէ ֆարզ, տէտի-
յիմի լաթիֆէ մի զանն իտիյօրսուն , էն պէյէն-
տիյին գումաշը ալ սէնին օլսուն , պէնի եալը-
նըզ պիր ճուղի միւտտէթ եօգարըտա իւնս ու
իւլֆէթինլէ մէսրուր գըլ — տիմէսի իւղէրինէ գա-
րը պիր աղ տիւչիւնտիւքտէն սօնրա գումաշլա-
րըն իչինտէ պիր թանէսինէ փէք զիեատէ տա-
մաղը շագըլամըշ օլուպ միւտտէթի էօմրիւնտէ
էօյլէ պիր գումաշըն եիւղիւնիւ պիլէ կէօրմէյէ
ումուտի օլմատըղընտան ֆիգրինտէն , ուլան պու
պիր կէլիպ կէչիճի վէ հիսապճա ագլը աղ փա-
րասը չօգ պիր թաճիր տիր , կէլ շունուն սէօ-
ղիւնէ եօգ տիմէյէյիմ — տէտիքտէն սօնրա օ
գումաշը սէչիպ ալտըգտան սօնրա թաճիրէ ու-
սուլ իլէ — հատէ կէլ եօգարը — տէյիպ եօգա-

ըր չըգտըլար, վէ պիր աղ պիրպիրէրիյէ խա-
ֆիճէ գօնուշուպ՝ իւլֆէթ ու մուհապէթտէն
սօնրա թաճիր երնէ չըգըպ սանտըղընը սըրթընա
վուրարագ իշինէ կիթտի, գարը իսէ գումաշը
աշըպ պիր էյիճէ հէր թարաֆընա նազար իթ-
տիքտէն վէ պօյունա պօսունա էօլտիւքտէն
սօնրա երնէ տիւրիւպ պիւքիւպ մէսրուրէն սան-
տըղընա գօտու, վէ կէլիպ երնէ փէհիրէնին
էօնիւնէ օթուրարագ օ գումաշը նէ վէճհ իլէ
իտինմիշ օլտուղու հագգընտա գօճասընա նէ
տիմէլի իտիւկի թէֆէքքիւրիւ իլէ մէշղուլ օլտու :

Էօթէ եանտա թաճիր հէր նէ գատար պու
վէճհ իլէ նայիլի միւրատ օլտու իսէ տէ սանտը-
ղընըն իշինտէ գարընըն սէչիպ ալմըշ օլտուղու
սէվայի՝ գումաշլարըն էն աղըրը վէ եիւղ ալ-
թուն գըյմէթինտէ օլտուղունտան, վէ անը ալ-
մըշ օլտուղու պէօյիւք թիւճար հէր նէ գատար
քէօյ վէ գասապալարտա էօյլէ աղըր փահալը
գումաշըն ալըճըսը պուլունամայաճաղընտան
պահս իլէ վէ պիրաղ տա պիւթիւն անըն սան-
տըղընտա պուլունան գումաշլարըն հէփսինին
պիրտէն պահասընտան աղըր օլան էօյլէ պիր
ղըր պահալը գումաշը օնա ինանամատըղընտան
վէրմէք իսթէմէմիշ իտի իսէ տէ թաճիր օ գու-
մաշտան պէլքի պիր միւշթէրի պուլուպ ոաթա-
պիլիր իսէմ չօգ փարա գազանըրըմ տէյէրէք
ախշամ մութլագա եա փարասընը եա գումաշը
կէթիրիրիւմ տէյէրէք թիւճարը թէէմին իտիպ
ալմըշ օլտուղունտան, վէ շիմտի իսէ նայիլի միւ-
րատ օլմասըլլա պէրապէր հէրարէթի աշգը տալի

Թէսքին օլուպ՝ ապտէմճէ հիչ կէօզիւնէ կէօ-
րիւնմէմիչ՝ օլան պու խուսուսար վէ ախշամ
թիւճարա նէ ճէվապ վէրէճէյի կէօզիւնիւն գար-
չըսընա տիգիլտիյինտէն պիչարէ թաճիր — ուլան
պիզ նէ հալթ իթտիք — տէյու քէօթիւ քէօ-
թիւ տիւչիւնմէյէ պաշլատը :

Չօգ տիւչիւնտիւքտէն սօնրա նիհայէթ շէօյլէ
սիր թէտպիրէ գարար վէրիպ՝ օ գարընըն գօ-
ճասը ախշամ էվէ կէլտիքտէն պիրազ սօնրա
գափուկունն էօնիւնէ կիտիպ՝ փէնճիրէտէն եօ-
գարը — գաստըն, նէ եափտըն, ալըգօտուղուն
գուկմաչը գօճանա կէօսթէրտի՛ն մի, պէն սէնին
սէպէպինէ պու կիճէ պու գասապատա գալ-
մայա մէճպուր օլտուկ — տէտիյինտէ գօճասը
գարըսընա տէօնիւպ — ճանըմ պու հէրիֆ սէն-
տէն նէ իսթէյօր տիմէսիյլէ գարը նէ տէքքէ
ուղրատըղընը աղնայըպ անճագ արթըգ քէնտի-
սինի պօզմայարագ վէ ճիլվէքեարըղլա գօճա-
սընըն սըրթընը սըղայարագ անէ խիթապէն — գօ-
ճաճըղըմ պէլքի վէրէսիյէ նէյէ ալապիլիր իսէք
տէյէրէք սանա կէօսթէրմէք իչին շու գուկմաչը
ալըգօմուշ իտիմ — տէյիպ գուկմաչը սանտըգ-
տան չըգարարագ գօճասընա կէօսթէրտի :

Գօճասը գուկմաչը էլինէ ալըպ նազար իթ-
տիքտէն սօնրա գարըսընա տէօնիւպ — պէ գա-
րը սէն ազլընը եէտի՛ն մի, պու գուկմաչը պիզ
տէյիլ զէնկիւնլէրին իչինտէ պիլէ ալապիլէճէք
փէք նատիր պուլունուր, կէօթիւր շունու սա-
հիպինէ վէր, հէյ եա Բապպի, պու գարը գըս-
մը տա սալթ պաշընտան պիւլիւք խալթ էչէր

— տէյերէք գարըյա վէրտի, գարը իսէ պիւմէմէզլիյէ վուրարագ — պէն օնուն օ գատար աղըր փահալը օլտուղունու պիւմէզտիմ, շէօլէ պիր ալթունա նէյէ ալընըր զանն իտէրտիմ — տէյերէք գումաշը ալըպ աշաղը ինտի, վէ ավլուտա իսէ մանղալըն իչինտէ աթէշ պուլուն մաղլա՝ գարը չափուճագ գումաշը աշըպ իչինէ պիր իքի տանէ աթէշ գօտուգտան սօնրա տէֆա տիւրիւպ պիւքիւպ սօգագ գափուսունու աշարագ թաճիրէ տարղընըզլա ալ տա տէֆ օլ կիթ տէտիքտէն սօնրա գափույու գափալըպ եօգարը չըգտը :

Թաճիր իսէ հէր նէ գատար սէվայի տիւրիւվիւշ պիւքիւվիւշ վէ պուրուշմուշ իսէ տէ հէր նէ հալ իսէ եինէ էլինէ կէլախյինտէն տօլայը սէվինճ ու մէմնունիյէթլէ ալըպ սանտըղըն իչին տէքի տիկէր գումաշլարըն արասընա սօգտու, վէ գարը անը քէնտիսինտէն տէֆա ալմագլըղա պիր շէյթանըգ տիւշիւնմէսին տէյու գօրգտուղունտան օ կիճէ օ գասապատա տուրմագլըղը թէճհիզ իթմէտիյինտէն հէման իսկէլէյէ էնիպ վէ ֆիյաթլնա պագմայարագ պիր գայըգ թութուպ սանտըղը գայըղըն գըչընա գօտուգտան սօնրա քէնտիսի տէ իչինէ կիրտի, վէ վագըթ ախշամ օլտուղունտան պահալէ չափուք քիւրէք շէքմէսինի գայըգճըյա իիթար իյլէտի : Իմտի պու վէճհլէ էփէյիճէ տէնիզէ աշըտըգտան սօնրա թաճիր արթըգ հէր գօրգտան արի վէ հէր տիւշիւնճէտէն պէրի օլուպ իւսթէ տէ մէճճանէն պիր կիւզէլ սէվմիշ օլտուղու

հագրերնտա մէմնունէն վէ մէսրուրէն գայրգճը պիր եանտան սիւրաթլէ քիւրէք չէքմէքտէ օլտուղու հալտէ թաճիր տախի — ան տաման , աման , պէն պիր կիւզէլէ վուրուլտում , աշգըյլա եանըպ քիւլ օլտում , չարէսիզ պիր տերտէ տիւշ օլտում ամմա հէլէ նէ իսէ գօլայ գուրթուլտում — տէյէրէք թիւրքիւ չաղըրմայա պաշլատը :

Մայիւմ օլտուղու իւզրէ թաճիր գայրղըն աւտէթի իւզրէ սանտըղընա արգասընը տէօնիւպ օթուրմուշ օլտուղունտան անը կէօրէմէզ իտի , գայրգճը իսէ՝ օ տախի թաճիրի եէրինէ պըրագտըրտան սօնրա տէֆաթլէ գասապայա ավտէթ իտէճէք օլտուղու վէ վագըթ տախի գարարմայա պաշլամըշ օլուպ աճէլէ իթտիյի ճիհէթլէ էվվէլ էմրտէ թէլաշընտան սանտըղա պագմագ աւնըն տա հիշ խաթրընա կէլմէզ իտի , անճագ սօնրատան սանտըղըն իչինտէն պիր տիւման չըգմագտա օլտուղու գայրգճընըն կէօզիւնէ իլիշէրէք անճագ եինէ սըգը քիւրէք չէքմէսինէ տէվամ իտէրէք թաճիրէ — զալիպա պիր չէյին եանըյօր , պիր տիւման կէօրիւյօրում — տէտիյինտէ թաճիր եինէ հիշ աղնամայարագ թիւրքիւսիւնէ տէվամ իլէ — ան գայրգճը էօլիւյօրում , հալի եաման օլույօրում , օ կիւզէլին աշգընտան նարէ տիւշտիւմ եանըյօրում — տէմէքտէ իտի :

Գայրգճը իսէ ֆիգրինտէն էլպէթտէ սանտըղըն իչինտէ շու ատէմին եանմասընը իսթէտիյի պիր չէյ օլմալը քի պէն անէ խապէր վէրմիշ իքէն

եինէ հիշ օրտա օլմայըպ թիւրքի չաղըրըյօր տէտի իսէ տէ սօնրատան կիթտիքճէ տիւմանըն չօղալմագտա օլտուղունու կէօրտիւքտէ — սա- գըն հա պիզիմ գայըգ տա եանմասըն — տէ- յէրէք պիրաղ տահա եիւքսէք սէս իլէ — այ օղուլ աղնամայօրմուսուն սանտըղըն եանը- յօր — տէտի իսէ տէ թաճիր եինէ անըն պու- լաղըրտըսընը տախի պաշգա տիւրլիւ աղնայա- րագ « ան, սէվտիյիմ տէ եանայօր, ճիյէրինի տաղլայօր, գուժաշ էլտէն կիթտի տէյու գա- րէլէրի պաղլայօր » տէյու կիւլէրէք շագըյա- րագ վիրա թիւրքի չաղըրտըղընտա գայըգճը արթըգ հէրիֆին պու թէրէճէ գայտսըղըղընա խըրսլանարագ քիւրէք չէքմէքտէն ֆէրաղէթ կէլիպ գայըղը տուրտուրտու վէ թաճիրէ հիտ- տէթլէ — պէ հէրիֆ, ախշամ վազըթ պաշըմա պէլմ մը կէլտին, սանտըղըն եանըյօր, արգա- նա պիր տէօնիւպ պագսան նէ — տէտիյինտէ, թաճիր տէօնիւպ պագմասըյլա վայ տէյիպ պէն- զի աթտը, էլլէրի այագլարը տիթրէմէյէ պաշ- լատը, վէ տէրագապ սանտըղը աշարագ աթէչին աղ չօգ պիւթիւն գումաշլարա տախի սիրայէթ իթմիշ վէ հիշ պիրի պիր փարէ իթմէզ օլմուշ օլտուղունու կէօրիւնճէ ատէթա ագլընա պիր փէրիշանըգ կէլմիշ կիպի ան . . . վան . . . տիյէ- րէք մէլիլ մէլիլ տէօրթ թարաֆընա պագմայա պաշլատը :

Իմօի գայըգճը պագտը կէօրտիւ քի պու ա- տէմին հալի ֆէնա, ֆիգրինտէն — հէյ սաղըղգ սէլամէթլէ գայըղըմա կիրմէյէյտին — տէյէրէք

գալղըպ թաճիրին եանընա վարտը , վէ սանտը-
ղըն իշինէ նազար իտէրէք թաճիւպլէ — ճանրմ
պու սանտըղըն իշինէ աթէշ նափսը տիւշէր , գա-
փաղը տա աչըդ տէյիլ իտի քի եօլտա կէլիր ի-
քէն եօգարըտան պիրիսինին չուպուղունտան ա-
թէշ տիւշիւն տիյէլիմ — տէտիքտէն սօնրա թա-
ճիրէ խիթապէն — պիրատէր նափսը օլունճա պու
աթէշ պունուն իշինէ տիւշիւշ — տէտի իսէ տէ
ճէվապ վիրէն քիմ , պիշարէ թաճիր մէլ մէլ
գայըգճընըն եիւղիւնէ պագարագ վէ գասապայը
կէօթէրէրէք ա . . . վա . . . պի . . . գա . . .
տան պաշգա պիր շէյ սէօյլէյէմէտի : Գայըգճը
իսէ անըն պու տիլսիղէր կիպի սէօյլէյիշինտէն
պիր շէյ աղնայամատըղընտան վէ պու շէյէ տա-
խի պիր տիւրլիւ ագըլ իրտիրէմէտիյինտէն հէման
իսքէլէյէ եանաշըպ հէրիֆի չըգարտըգլայն գա-
յըղընը ալըպ կէրի տէօնտիւ :

Իշթէ վէրտիյի հէտիյէյի կէրի ալմագ իսթէ-
յէնլէրէ գարըլարըն նէ տիւրլիւ օյունլար տէօն-
տիւյիւնիւ աղնատըն եա , պագ էյէր սէնին տէ
իշինէ էլ վէրիւսէ պու փարէլէրի պէնտէն կէրի
ալմայա գալգ տէտի :

Վէզիրզատէ հաթտա էօյլէ պիր գօրգու օլ-
մասա պիլէ քէնտիօինին էօյլէ պիր շէյէ գալ-
գըշմայաճաղը հագ գընա գօճա գարըյա տէֆաթ-
լէ թէէմինաթ վէրտիքտէն սօնրա գօճա գարը
քէօշքտէն չըգըպ գըղըն եանընա կիթտի :

Վէզիրզատէ իսէ փէնճիրէտէն տայիմա անլէ-
րէ նազար իթմէքտէ օլտուղունտան գօճա գա-
րընըն գըղ իլէ պիր միւտտէթ խաֆիճէ գօնուշ-

մասնատան սօնրա , գըզըն գալգըպ ուսուլ իլէ աղաճլարըն արասընտան վէ տիկէր գըզլարա պիր չէյ սէլտիրմէմէք իչին արգատան տօլաշարագ գայպ օլտուղունու կէօրտիւյիւնտէ զալիպա գըզ պուրայա կէլիյօր տիյէրէք սէվինճինտէն վիճու տինի պիր տիթրէմէք ալտը , վէ գըզ կէլտիլին տէ անէ եօգ արը չըգմագ զահմէթի օլմասըն տէյու հէման աշաղը ինիպ քէօշքիւն գափուսու նուն իչէրիսինտէ գըզըն վիրուտինէ միւնթագըր օլտու :

Պիրտէ ճանֆէս էլպիսէլէրի գըճըր գըճըր սէս չըգարարագ աղաճլարըն արասընտան պիր մէլէք փէյքէրին չըգըպ քէնտի թարաֆընա տօղրու կէլտիլինի կէօրտիւյիւնտէ զանն իտէրսին քի եիւրէյի եէրինտին օյնայըպ ֆըրլայարագ վէ աճէպա նաւսըլ հիւրմէթ ու իհթիրամ իլէ գապուլ իթսէմ , վէ նէ եօլտա պէյանը աշգ ու ալագա իթսէմ տիյօր իքէն չաթը թարաֆընտան « չաթ , փաթ » տէյու պիր փաթըրտը զուհուր իթմէսիյլէ հէման գըզ կէրի տէճնիւպ աղաճլարըն արասընտա զայպ օլտու , վէզիրզատէ տախի չէքիրկէ կիպի սըշրայըպ եօգարը չըգտը , վէ պիրազտան գըզըն եինէ հավուզուն պաշընա գըզլարըն եանընտա կիտիպ օթուրտուղունու փէնճիրէտէն պագըպ կէօրտիւ , վէ գըզըն հալ ու հիյէթին տէն անըն տախի պու վուգուաթտան տօլայը աշուրի գօրգմուշ օլտուղունու միւշահատէ օլուն մագտա իտի :

Իմտի վէզիրզատէ աճէպա պու փաթըրտը նէ իտի տէյու թէֆէքքիւրէ տալըպ ֆիգըրինաէն

հայ փահալ հայ, թա տա պիրպիրեմիզի հէնուզ
կէօրէճէյիզ տէր իքէն վուգու պուլտու, էյէր
եա պիր ազ էվվէլ եա պիր ազ սօնրա վուգու
պուլայըտը օ գատար թէէսիւֆ իթմէզ իտիմ,
շիմտի զէվալլը գըզ տա կէլմէյէ գալգտըղընա
գալգաճաղընա փիւշման օլտու, հէմ պունուն
իւզէրինէ պիր տահա կէլմէքլիյէ անը բաղը իթ-
մէք տախի միւմքին տէյիլ տիր, վէ հէմ հագ-
գը վար, զիրա պուրայա կէլէճէյինի օ պիր գըզ-
լարա պէլլի իթմէմէք իչին աճէպա նէ գատար
թէտպիրլէր տիւշիւնմէյէ, պահանէլէր ույտուր-
մայա մէճպուր օլմուշ իտի, շիմտի իսէ գօրգու
վէ խէլաճանընը անլէրտէն սէթը իթմէյէ մէճ-
պուր տուր տիմէքտէ իքէն, գօճա գարը եանը-
նա կէլտի, վէ վէզիրզատէյէ խիթապէն — ճա-
նըմ նէ օլտունուզ, գըզ գօրգուսունտան տիթ-
րէյէրէք օրայա կէլտի, ռէն իսէ պուրատա եա-
լընըղճա տիւշիւնէրէք օթուրույօրսուն — տէտի-
յինտէ, վէզիրզատէ վուգույի հալի պէյան իթ-
տիյինտէ գօճա գարը տախի պու խուսուստան
տօլայը աշուրի թաաճիւպտէ գալըպ պագայըմ
շու փաթըրտընըն սէպէպի նէ իմիշ տէյու քէօք-
տէն տիշարը չըգտը, վէ պիրազտան եինէ իչէրի
կիրիպ վէզիրզատէյէ խիթապէն կիւլէրէք —
հէյ պիշարէ տէլի գանլը սէնի պէն տէ պիր
շէյ զանն իթտիմ, քէօքիւն չաթըսընըն սաչա-
ղընա պիր գարղա գօնմուշ օլուպ զալիպա գը-
ղըն կէլտիյինի կէօրտիւյիւնտէ հավալանմասըյլա
այաղը թագըլըպ պիր գաչ թուղլա աշաղը տիւշ-
միւշ, սիզ տէ հէման տէօրթ թարաֆընըզա պագ-

մատան պիր ճուղի փաթըրտը իշխթտիյինիզ կի-
պի հէր պիրինիզ պիրէր թարաֆա սափուշմուշ-
տունուզ, ատէմ կէլմէսինին սէսի իլէ թուղլա
տիւշմէսինին սէսի ֆարգ օլունմա՞ղ մը, պէօյլէ
հէր շէյտէն գօրգարագ գօրթէզանլըֆ մը օլուր,
մահպուպէսի իլէ գօնուշմագ իսթէյէն ատէմ
այնի պիր մէյտանը մուհարէպէտէ կիպի թօփ-
տան թիւֆէնքտէն պիլէ կէօղիւնիւ գօրգուլթ-
մամալը տըր, կիւլիւ գօգլամագ իսթէյէն՝ տի-
քէնլէրտէն էլինին եարալանտըղընա գայիլ օլ-
մալը տըր, էօյլէ հէմ րահաթ վէ գօրգու-
տուզ օտանտա օթուրմագ հէմ իսթէտիյին
գըզ կէլիպ եանընա կիրմէք՝ բույատէ պիլէ օ-
լուր շէյ տէյիլ տիր, օ եալընըզ մալիսիւլեա ի-
շի տիր քի բույա գատար տա ինօանէ թէէսիրի
օլամագ, հաթթա պու կիպի խաֆի իւլֆէթի
թաթըլը իտէն պիր խուսուս տախի գօրգու վէ
մուխաթարա տըր, ֆէլէք պախճէպանը էօյլէ
էն նատիտէ միլվէյի հիշ գօրգու վէ զահմէթսիզ
ատէմէ աղահընտան գօփարթտըրըպ չալտըր-
մագ, օ էօյլէ պիր ֆէլէք տիր քի ատէմէ վէր-
տիլի պիր ճուղի էյլիյին եանընա պին տիւրլիւ
ֆէնալըգ գաթմայընճա վէրմէզ, վէ էքսէրի պիր
ատէմ հէնուզ հէր տիւրլիւ պէլա ու միւսիպէթ
տէրէլէրինտէն կէչիպ՝ ագսիլիզ վէ մուխաթարա
տաղլարընտան աշըպ՝ տիւզ օվայը թուլթուուր-
տում տէր իքէն՝ իշթէ պէօյլէ հէման եէթիշիպ
ատէմին վիճուտինի օրթատան գալտըրըր, ֆէ-
լէք էօյլէ պիր էֆէնտի տիր քի նէ սէվտիյինէ
ինանըլըր, նէ գահր իթտիյինէ, նէ կիւլէր եիւ-

զիւնէ Էմնիյէթ օլուր, նէ տարզըն եիւզիւնէ, ֆէլէքտէ եաշամագ իչին ֆէլաքէթինտէն վէ ճէվր ու ճէֆասընտան ասլա գօրգուպ գաթի իւմիւտ օլմամալը, գարչընտաքի հայտէ պիր գըզ տըր հէր շէյտէն գօրգար տէյէլիմ, սէն էրքէքսին, օնա ճէսարէթ վէրէճէքսին — տէ- տիքտէ՝ վէզիրզատէ էօյլէ պիր ֆուրասթը էլտէն գաչըրմըշ օլտուղունա թէէսսիւֆ իտէրէք գօճա գարըյա իսիթապէն — ճանըմ վալիտէ, սէն կէ- նիշ կէնիշ սէօյլէյօրսուն ամմա պէն պու գըզը գըրըլասըճա գուշուն հէման թա օ սանիյէ կէլիպ թուղլայը օրատան տիւշիւրէճէյինի նէ՞ պիլի- րիմ, զաթէն օ սաաթ նէ սաաթ տըր, պիր փա- թըրտը պէնիմ եիւրէյիմտէ, պիր փաթըրտը գըզըն գալպինտէ, պիր փաթըրտը տա եօգար- տան գօփտու իտի տիւնեա մահշէր օլույօր զանն իթտիմ, հէր նէ հալ իսէ պու կիպի վուգուաթ- լար հէր վագըթ օլուր շէյ տէյիլ եա՛, սէն շու գըզը պանա պիր տահա կէօյնիւնիւ իտիպ կէօն- տէրէպիլիբրմիսին — տէմէսի իւզէրինէ — կէօն- տէրիբիմ ամմա արթըգ գըզըն կէօղիւ պուրա- տան գօրգտու, պուրայա պիր տահա կէլմէզ, սէն հայտէ շու ֆիլան սէրվի աղաճընըն ալթըն- տա օթուր, պէն գըզը օրայա կէօնտէրիբիմ — տէյուպ կիթտի:

Վէզիրզատէ գօճա գարընըն թարիֆ իթտիլի աղաճըն ալթընա կիտիպ օթուրարագ չար շէշմ իլէ գըզըն վիրուտինէ միւնթազըր օլմայա պաշ- լատը: Վէզիրզատէնին օլ աղաճըն ալթընտաքի հալի փէք թուհաֆ իտի. շէօյլէ քի պախճէ

քէնտինին օլտուղու հալտէ տէրունինտէ խըր-
սըզ տուրուր կիպի տուրուր իտի, զաթէն գալ-
պի գըզըն աշգ ու հասրէթիյլէ սիւղան իքէն
տիկէր գըզլարըն հաւուզ պաշընտան կէլէն խուպ
սէտալէրի տախի էսէն հաֆիֆ ըիւզկեարէ վէ
աղաճլարըն ֆիտանլարընը հարէքէթի սէսինէ
դարըշարագ պիւթիւն պիւթիւն հալինի եաման
իտէր իտի, վէ գըզ պու տէֆա կէտիյինտէ ար-
թըզ միւլագաթլարընը գաթ իտէճէք պիր սէ-
պէպ օլմատըղընտան ֆիքրինտէն տէյինտի պա-
գայըմ գըշընա իւֆիւրտիւյիւմ գուշ, կէլ պու-
րատա տա պիր թուղլա տիւշիւր տէյէրէք հայ-
լու զէման պէքլէտի իսէ տէ, պիր կէլէն կիտէն
օլմատըղընտան գօրգարըմ շու գարը պէնի պու-
տէֆա ալտաթտը, նաֆիլէ եէրտէ պու աղաճըն
ալթընտա պէքլէթտիւրիյօր տէյու շիւպհէյէ
զահիպ օլմայա պաշլատը, վէ էքսէր տէֆա ա-
ղաճլարըն արասընտան պիր գըշըլթը իշիտիպ
տիգգաթլա նաղար իտէր վէ իսթիգպալ իչին
իլէրույէ պիր իքի ատըմ տախի աթար իտի իսէ
տէ, օ սէտա՝ ֆիտանլարըն ըիւզկեարտան սալ-
լանմասը սէտասը օլտուղունա վագըֆ օլարագ
եինէ մէյեուսանէ աղաճըն ալթընա կէլիպ օ-
թուրուր իտի :

Պիր տէ նէտէն սօնրա գըզ ճանֆէս էնթա-
րիսինին էթէքլէրինի սիւրէրէք աղաճլարըն ա-
րասընտան գումրու կիպի զուհուր իթտի, վէզիր-
զտտէ սէվինճինտէն այագլարը եէր թութմայա-
րագ պիր իքի ատըմ իսթիգպալ իթտի, գըզըն
հիւրրի միսալի պէտէնի նիւմայան օլուպ՝ ճէմա-

լի օլ վագթը զուլմէթտէ մահիթապ կիպի թու-
լու իթտի, վէ վէզիրզատէ հէման իքի էլլէրինի
աչըպ ան . . . տիմէյէ գալմատը, կիւյա կէօյ-
տէն թաշ տիւշէր կիպի իւշ տէֆա արգա ար-
գայա բամ, բամ, բամ տէյու եօգարտան պախ-
ճէնին իչինէ պիր շէյ տիւշմէսիյլէ գըզ եինէ ա-
շուրի գօրգուպ կէրի տէօնիւպ կիթտի, վէզիր-
զատէ տախի աման պաշըմա պիր շէյ տիւշմէսին
տիյէրէք աղաճըն ալթընը տար թուլթուրտու :

Վէզիրզատէ եինէ աշուրի մէյեուսանէ տիւ-
շիւնճէյէ տալըպ՝ ֆիքրինտէն — ճանըմ պու-
նասըլ շէյ, էվվէլքինէ թուղլա տէտիք, շիմտի-
քինէ նէ՞ տէյէլիմ, տիւնեատէ նէ գատար եօ-
գարտան տիւշէճէք շէյ վար իսէ պու կէճէյէ՞
մի սագըլը իմիշ, հէմ ֆէնասը օ տուր քի թա-
գըղըն կէլէճէյի տագիգէյէ թէսատիւֆ իտէ-
յօր . . . եօխսա աճէպա շու գըզը տիւյիւնտէն
էվվէլ կէօրմէք նայիլ վէ միւէսսէր տէյիլ մի
տիր, վէ եախօտ շիմտի ուղաղա տիւշէն շէյ պէ-
րապէր օլապիլտիյիմիզ հալտէ պաշըմըզա տիւ-
շէճէք օլուպ՝ պէօյլէսի հագգըմըղտա խայըրը
օլտուղունտան պու խուսուս թէսատիւֆին մահ-
զա պիզի վիգայէ իթմէսի՞ մի տիր, զիրա փէ-
տէրիմ րահմէթլինին յէօզիւ մուճիպլինճէ պիր
չօճուղուն եէրտէն պուլմուշ օլտուղու պիր սիւ-
լէյմանիյէ փարչասընը շէքէր զաննըյլա գալտը-
րըպ աղզընա աթաճաղը վագթթ վալիտէսի անը
էլինտէն գալիւպ աթտըղընտա չօճուգ էօմրիւնին
տիւշմէնի օլան էօյլէ պիր զիհր իչին՝ վալիտէմ
շէքէրիմի էլիմտէն ալտը տէյու աղլատըղը կիպի՝

պէնիի ատէմ տախի է քսէրի մահրումիյէթի հագ-
գընտա խայըրը օլան տիւնեէվի էյլիքլէրէ նա-
յիլ օլմատըղը իչին թալիինտէն թէշէքքի իտէք
իմիշ . անճագ էօյլէ ամմա . . . արթըգ . . .
պէօյլէ պիր տուսթէրը փաքիզէտէն տէ թա
հիյնի վուպէթտէ այրըմայա մէճպուր օլմագ . . .
պու տա գօլայ պիր շէյ մի աիր . հէմ պու-
նունլա իքի օլտու . շիմտի գըզըն իշի տէ տօղ-
լուսու պէնտէն տէ միւշքիլ տիր , էվվէլ նէ իսէ
գըզլարա նէ տէտի տէտի գանտըրտը , շիմտի
նէ եափաճագ , պէնզին նիշին պէօյլէ աթմըշ ,
էլլէրին նիշին տիթրէյօր տիյէճէքլէր . խուսու-
սիյլէ գըզլար տէրունի էսրարլարընը տէլիգանըլ-
լարտան սիփէր իտէպիլտիքլէրի կիպի պիրպիր-
լէրինտէն իտէմէզլէր , զէվալը տէլիգանըլլար
ախմագճա պիր միւշթէրի կիպի ալտաթմատը ան-
լէրէ գօլայ կէլի տիմէքտէ իքէն՝ գօճագարը
աղաճլարըն արասընտան չըգըպ եինէ եանընա
կէլտի , վէ անէ խիթապէն — ճանըմ եինէ նէ
օլտունուզ , գըզըն եինէ պէնզի աթմըշ օլտու-
ղու հալտէ՝ օրայա կէլտի տէյիպ վէ վէզիրզատէ
տախի եինէ վուգուի հալի պէհան իթտիքտէ ,
գօճագարըն եինէ թաճիւպ իտիպ տուր պագա-
յըմ՝ նէ իմիշ տիյէրէք աղաճլարըն արասընտա
պիրաղ տօլաչտըգտան սօնրա վէզիրզատէնին
տէֆաթլէ եանընա կէլիպ կիւլէրէք անէ խի-
թապէն — ատէմ սիզին իքինիզին տէ իշի չօգ-
թուհաֆ տըր , սէրվիլէրէ սարըլմիշ օլան գա-
պագլարտան պիր գաշ թանէսի ըլլզկեարտոն
մը նէտէն եէրէ տիւշմիւշ , պունուն նէսինտէն

գօրգուպ տա գաչմալը . պախուսուս պախնէ սէ-
նին , պու գապտգլարըն սէրվիլէրէ սարըմը
վէ անլէրին տիւշմէսի միւհթէմէլ օլտուղունու
տա պիլմէզ տէյիլսին . հատէ այ օղուլ , իքի-
նիզտէ եէրինիզէ օթուրուն , նաֆիլէ սիզ պու
իշին էրպապը տէյիլ իմիշսինիզ , սիզ պուրատա
պիրպիրինիզ իլէ պիրազ կէօրիւշէճէք իմիշսի-
նիզ տէյու արթըգ ըիւզկեար էսմէսին մի , ա-
ղաճլարտա մէյվէլէր սալլանմասըն մը — տէտի-
յինտէ՝ վէգիրգատէ զաթէն միւթէէսսիւֆ իքէն
գարընըն պու քիւշիւք տիւշիւրիւճիւ լազըր-
տըլարընտան տօլայը տախի տահա զիյատէ միւ-
քէտտէր օլտուղու սըրատա գօճագարը տէֆա
քէլամէ աղազ իլէ — հէր նէ իսէ էվլատըմ , օ-
լան օլմուշ կէչէն կէշմիշ , անճագ սէն սէն օլ
պու ալէմտէ ֆէլէյին ճէվր ու ճէֆասը վէ զուլմ
ու հիճրանը թիւքէնսին տէ սանրա նայիլի միւ-
րատ վէ խէնտան ու ըահաթ օլայըմ տէր իսէն ,
միւտտէթի էօմրիւնտէ աօլա շատ ու խէնտան օ-
լամազըն , զիրա ֆէլէյին ճէվր ու ճէֆասը թիւ-
քէնմէզ , մաքինա թէքէրինին տիշի կիպի պիրի
գալգարսա օպիրի եէրինէ չէօքէր . ալէմտէ սիւ-
րուր ու սաատէթ օլսա օլսա ըույի զէմինէ շիտ-
տէթլէ եաղան ֆէլաքէթ եաղմուրունտան վի-
ճուտինին պազը թարաֆընը հըֆս իտէպիլէճէք
պիր եըրթըգ չէմսիյէ ալթընա սիփէր օլմագլա
հասըլ օլապիլիր , տիւնեատէ էն սէֆիլ տտէմ
պուլունտուղու կիւնտէն էյի կիւնէ միւնթազըր
օլան ատէմ տիր . վագաա մանի ու միւսիպէթի
կէօզէտիպ իխթիյաթքեարանէ տավրանմագ վա-

ճիպինտէն իսէ տէ էօյլէ հէր շէյտէն գօրդան վէ փէք ուզաղը հիսապ իտէն տախի հիչ պիր շէյ եափամազ, սէն շիմօի պախճէնին տիվարընըն ֆիլան մահալինէ կիթ օրատա պէքլէ, պէն շիմօի կիտէր գըզը սանա կէթիրիրիմ — տէյուպ գօճա գարը եինէ հավուզ պաշընա տօղրու կիթտի, վէ վէզիրզատէ տախի գարընըն թարիֆ իթտիյի տիվարըն ալթընա կիտիպ օթուրարագ եինէ տիւշիւնճէյէ տալտը, վէ ֆիգրինտէն ճանըմ շու գըզա հէման գավուշույօր իքէն այրըլտըղըմտան զիեատէ շու գարընըն սիթէմ սէօզլէրինէ թէէսիւֆ իտիյօրում, զանն իտէրսին քի պէնիմ պու կէճէքի հալիմ իշլէրի ագսի կիտէնլէրին իւսթէ պիր տէ հէր քէսին կիւնա կէօն եաղընշ մանեալարընա վէ զալթ շէրիաթլարընա միւպթէլա օլտուգլարընըն այնի տիր, հէր նէ հալ իսէ պարի պու տէֆա պարի պիր մէմուլին զայրի փաթըրտը զուհր իթմէզ տէ հէմ շու գըզը պիր տէ եազընտան կէօրիւրիւմ, հէմ շու գարընըն տիլինտէն գուրթուլուրում, հէմ ինչալլահ արթըգ թէփէտէն տիւշէճէք պիր շէյ գալմատը, եալընըզ շու տիվարըն եըգըլաճաղը գալտը, վագ աա տիվարլար տա փէք միւհքէմ տիր ամմա արթըգնէ պիլէյիմ, պու կիճէքի վուգուաթլար տօղրուսու կէօզիւմիւ գօրգուլթտու, շու սէրվիլէր տէ թազըմըլլա իւզէրիմէ եըգըլաճագ զանն իտիյօրում, ֆագաթ պու տէֆա եօգարըտան պիր թաշ տա գապագ տա տիւշէճէք օլսա ահտիմ ահտ օլսուն տա շու գըզը պիր եազընտան կէօրմէյինճէ պըրագմայայըմ, զիրա աղնաշըլտը

քի պախճէտէքի օլան պու թուղլա վէ գապագ
փաթըրտըլարընը պիզտէն պաշգա տուլան եօգ ,
պիզիմ իսէ պաշլըճա գօրգումուզ հավուզ պա-
շընտա պուլունան տիկէր գըզլարըն պու խու-
սուսու տուլմասընտան տըր , էյ արթըզ թուղ-
լար գապագլար տա եուվարլանըպ օրայա կի-
տիպ տէ պիզիմ պուրատա պուլունտուղումուզու
գըզլարա խապէր վիրէճէք տէյիլէր եա տիմէք-
տէ իքէն պիր ազ ուզագտան գըզըն կէլմէքտէ
օլտուղունու կէօրմէսիլէ սէվինճլէ մէմլու օլուպ՝
վէ արթըզ սապրէ թագաթը գալմայըպ — ան
չապուգ կէլ նուրի տիտէմ՝, արթըզ էօլտիմ
հէլլաք օլտում — տէր տէմէզ եանընտան պիրի-
սի — աման եէթիչին , շուրատա զալիպա ատէմ
էօլտիւրիւյօրլար — տէյու պաղըրմասըլլա գըզ
սօն թէրէճէ գօրգուպ եինէ կէրի տէօնիւպ կիթ-
տի , վէզիրզատէ տախի պու տէֆա արթըզ հէր
հալտէ պիր քէփազէլիք չըգաճագ , զիրա պու
տէֆաքի պիր ատէմ իտի , քի հէր հալտէ կի-
տիպ գըզլարա պու մատտէյի խապէր վիրէճէք
տիր , հասըլը շու գօճաման պախճէնին իչինտէ
պիր սէլամէթ եէր պուլամատըզ կիթտի տիյէրէք
եինէ մէյուսիյէթէ տալտը :

Պիր տէ պիրազտան սօնրա եինէ գօճա գարը
եանընա կէլտի , վէ միւթատը իւզըն վէզիրզա-
տէյէ պու տէֆա տա եինէ նէ օլտու տէյու
սիւալ , վէ մէրգում տախի պէյանը հալ իթտիլին-
տէ — տուր պագայըմօ չաղըրան քիմ իմիշ — տէ-
յուպ կիթտի , վէ պիրազտան եինէ ավտէթ ի-
տիպ՝ վէզիրզատէյէ խիթապէն — ճանըմ սէն

նէ՞ դօրգագ առէմ իմիշին, պէն սէնին դա-
տար դօրգագ վէ ճէսարեթսիզ պիր տէլիգանլը
նէ կէօրմիւշիւմ նէ իշիթմիշիւմ, սանքի սէն տէ
էրքէք օլաճագսըն էօյլէ՞ մի, շուրատա նէօ-
պէթտէ տուրան գարը էօլտիւմ տէյու պիր սէս
իշիթմէսիլլէ պախճէնին տիշարըսընտա պիրիսինի
էօլտիւրիւյօրլար զաննըյլա դօրգմուշ տա պա-
զըրմըշ պուճտան սիզէ նէ՞, օնուն սէսինի զաթէն
հաժուզ պաշընտան քիմ տույար, գըզլարըն
հէփսի չալըպ չաղըրըյօր, տիւննա երգըլսա խա-
պէրէրի եօգ, վէլէվ տույսալար տիյէլիւմ, հիշ
գըզ գըսմը էօյլէ պիր լագըրտը իշիտինճէ եէ-
րինտէն գըմըլտանքը մը, հաթթա տահա զիւս-
տէ քէօշէյէ պուճաղա գաշմաղ մը, հատէ պիր
տէ հաժուզ պաշընտաքիլէր էրքէք օլսուն տա
էօյլէ պիր պաղըրըշ իւզէրինէ գօշուպ կէլին-
լէր, անլէր տույուպ կէլմէյէ պաշլամատըգճա
սիզ նիշին եէրինիզտէն գըմըլտանճագսընըզ,
տօղրուսու պէօյլէ ասը եօգտան շէյլէր իշին կի-
ճէնին նըսֆընտա թէնհա պախճէտէ էլինէ կէ-
շէն հիւրրի միսալի գըզը տիվանէլէր պիլէ պը-
րագմազ — տէտիյինտէ վէզիրզատէնին ճանը ա-
շուրի սըգըլըպ — ան վալիտէճիյիւմ, պէնիւմ
տէրտիւմ պանա եէթիշիր, պիր տէ սէն ճանըմը
սըգմա, պուրասը գօճա գարընըն նէօպէթտէ
պուլուճտուղու մահալին ճիվարը օլտուղունու
վէ օ պաղըրան գօճա գարը իսուկինի վէ պէօյ-
լէ պիր խուսուսուն տիշարտա վուգու պուլմուշ
օլտուղու իշին պաղըրտըղընը պէն օ տար վէ
թէլաշը վաղ թիւտէ նաճըլ պիլէպիլիւրիւմ, վէ

հէմ պէնիմ չօղու գօրգում նամուսումուղուն պէրպատ օլմասընտան տըր, զիրա շայետ պու-
րածըգտա պիրպիրիմիզ իլէ գօնուշմագտա օլ-
տուղումուղ կէօթիւլիւր իսէ օ պիշարէ գըզ
պու խուսուսուն եալընըզ պիր միւլագաթտան
իպարէթ օլտուղու հագգընա օ գատար սարհօշ
գըզլարը նաօըլ գանտըրապիլէճէք տիր, չիւնքի
մալիւմ ա', պու ալէմտէ էքսէրի պիր տտէմին
տիկէրինի պիր գապահաթտան տօլայը թայեիպ
իթմէսի' օ գապահաթը քէնտիսինին իլլէյէմէ-
տիյինտէն նէշաթ իտէր, պախուսուս քի շիմտի
անլէրին քեաֆիքէսի տէ իշրէթտէն մէսթ օլմուշ
օլտուղլարը ճիհէթլէ հէր պիրի քէնտի նիշանլը-
լարը իլէ էօյլէ պիր խաֆի միւլագաթա փէք
զիեատէ խահիշքէր վէ արզուքէշ տիրլէր, օ վա-
գրթ պու վուգուաթ գըզըն փէտէր ու մատէ-
րինէ նաօըլ թէվաթուր պուլաճագ տըր, զիրա
հէր քէս պիրիսինին հագգընա սահիհ վէ ղայըր
սահիհ սէօյլէնիլէն պիր ֆէնա լագըրտըյը ղա-
լիպա արգատաշըզ օլտուղու հալտէ հէր քէսին
կիւշիւնէ կիտէմէզ զանն իթտիքլէրինտէն եա-
նընա պիր գաշ պաշգա ֆէնա լագըրտըյը տա-
հա արգատաշ իտէրլէր քի անլէրի տախի եինէ
եօլտա պաղը արգատաշլար գաթըլըր, պախու-
սուս պէօյլէ շիւպհէ վէ վէսվէսէի տավէթ իտէր
մատաէլէրտէ, վէ հէր քէս պիրինին հագգընտա
շույու պուլան էյի լագըրտըյա օ գատար ինան-
մայըպ ֆէնա լագըրտըյա փէք գօլայ ինանըր-
լար, շիմտի պէնիմ նէտէն գօրգտուղումու աղ-
նաօըն մը, սէն տէ պանա տուրմուշսուն իքի

լազերրտըննն պաշընտա նէ՞ գօրգագ իմիշսին տի-
ջօրսուն , սէնին զիւիւմիւնճէ երկիրտլիք տէյու-
նամուս կէօզէթմէմէյէ մի տէնիր — տիմէսի իւ-
զէրինէ գօճա գարը՝ հէր նէ հալ իսէ — սէն
շիմտի երնէ էսքի քէօշքէ կիթ , պէն գըզը օրա-
յա կէօնտէրէյիմ , աղնաշըլտը քի պիրպիրինիզի
կէօրմէքլիլինիզ իշին երնէ օրատան մինասիպ մա-
հալ եօգ տուր — տէտիքտէն սօնրա չըզըպ հա-
վուզ պաշընա կիթտի , վէզիրզատէ տախի երնէ
էսքի քէօշքէ կիտիպ անճագ եօգարը չըգմայա-
րագ գըզըն վիրուտինէ միւնթագըր օլտու :

Օ պիր թարաֆտա գըզլար տախի Տիլպէրա-
նըն իքիտէ պիրտէ պիր եէրէ կիտիպ կէլմէսի
հագգընա թաճիւպ իտէրէք անլէրտէն պիրիսի
պիր արալըգ Տիլպէրայա — ճանըմ սէնտէ պու-
կիճէ պիր հալ վար տըր , օթուրտուղուն եէրտէ
չօգլուգ օթուրամայըպ վիրա կիտիպ կիտիպ կէ-
լիյօրսուն — տէտի իսէ Տիլպէրա քէնտիսինին
չօգճա իշմիշ օլուպ պաշընն տէօնտիւլինտէն
պահս իլէ պիր ազ իշրէթին տիւմանընր տէֆի-
տէպիլմէք իշին տօլաշտըղընր պէյան իտէրէք
գըզլարա պու պապտէ հիշ պիր վէսվէսէ վիր-
մէտի :

Օ արատա գօճա գարը եանընա կէլիպ վէ-
զիրզատէնին էսքի քէօշքտէ օլտուղունու պէյան
իլէ օրայա կիթմէսինի Տիլպէրայէ իթթար իլլէտի
իսէ տէ Տիլպէրա — աման տատիմ , արթըգ պիր
քէփազէլիք չըգաճագ , գըզլար եավաշ եավաշ
տիւրլիւ վէսվէսէլէրէ զահիպ օլմայա պաշլայօրլար
զանն իտէյօրում , պէն իսէ շու պէնի ալաճագ

տելիգանլըյը պիր կէօրէյիմ տիյօրտոււմ ամմնա
արթըգ օլմայաճագ , վագաւա պիր շէյին հուսու-
լի իշին զայրէթ վաճիպէտէն իսէ տէ վուգուլաթ
իլէ տէ կիւլէշէ չըգմագ իշ տէյիլ տիր , պիր
շէյին հուսուլինի իսթէմէտիյի նիլէ թէճրուպէ-
լէր իլէ սապիթ օլմուշ օլան թէսատիֆէ գարչը
օլան զայրէթ՝ զայրէթ տէյիլ ինատ տըր , վէ
պինայէն ալէյհ՝ հէր նասըլ օլսա պիր կէօրիւն-
մէզ էլ թարափընտան աշաղը եէթիշէճէք օլան
պիր ատէմին տաղըն տահա եօգարըլարընա չըգ-
մասընա միւշապիհ տիր քի նէ գատար գան թէր-
լէյէրէք զայրէթ իտիպ չօգ եիւքսէյէ չըգար ի-
սէ օ գատար տահա զիեատէ վէ շիտտէթլէ էն-
կինլէրէ եուվարլանաճաղընա տէլալէթ տիր —
տէտի :

Դօճա գարը իսէ վագաա գըզըմսէօղիւն հագ-
լը տըր , անճագ պէն տէ օղլանա սէօզ վիրմիշ
պուլունտոււմ , արթըգ հէր նէ օլտուլ իսէ օլտուլ ,
պիր տէֆա տահա կիթ տէ եինէ պիր մէմուլին
զայրի վուգուլաթա մէպնի պիրպիրինիզի կէօր-
մէտէն այրըլմայա մէճպուր օլաճագ օլուր իսէնիզ
արթըգ պիր տահա նէ սէն կիթ՝ նէ պէն սէօզ
վէրէյիմ , վէ արթըգ տիմէք օլուր քի պու շէյ
տէ օլմայաճագ , գըսմէթ տէյիլ իմիշ տէր իշին-
տէն չըգարըզ , եալընըզ իքինիզին տէ նիշանլա-
նաճաղըզ տիյէրէքպու կիճէ կէօնլիւնիւզիւ էյ-
լէնտիրիպ վագըլթ կէշիրմիշ օլտուլղունուզ եանը-
նըզա քեար գալըրտիմէսի իւզէրինէ գըզ պիր
սօն տէֆա տահա կիթմէյէ գարար վիրէրէք
էսքի քէօշքէ տօղրու միւթէվէճճիհ օլտուլ :

Հալ պուլ քի քէօքէ եագլաշտըղընտա օրա-
տա պիր գաշ երքէք ալաղ իւզէրինտէ տուր-
մուշ օլուպ պիրպիրլէրիլէ Ֆիսիլտիլէրէք գօնուշ-
մագտա օլտուգլարընը կէօրտիւլիւնտէն պի չարէ
գըզ պու տէֆա էվիլէ տէֆալար կիպի տէ տէ յիւ
աշուրի գօրգուպ՝ հէման կէրի տէօնիւպ հալուզ
պաշընա կէլտի իսէ տէ պու վուգուլաթ հագգընա
սօն թէրէճէ թաճիւպու հայրէթէ տիւչար օլուպ՝
տիւլիւնմէյէ պաշլաար , վէ Ֆիգրինտէն ճանըմ
էվիլէքիլէրին քիմիսի թուղլա քիմիսի գապագ-
օլուպ՝ քիմիսինէ չաթըտան տիւշտիւ տէտիք ,
քիմիսինէ աղաճտան , պու տէֆա կէօրտիւլքէրիմ
ատէմ իտի , պուլնլար տա չաթըտան աղաճտան
տիւլմէտի եա , պուլնլար պու պախճէյէ նէրէ-
տէն կիրտի , պիզ իսէ պախճէնին տիւլարլարընա
վէ գափուլու գափամիշ օլտուզու մուզա կիւվէ-
նիպ՝ քէնտիմիզի էմին պիր հալտէ զանն իտիյօ-
րուզ , օ իսէ պուրայա հէր քէս տօլմուշ խապէ-
րիմիզ եօգ — տիմէքտէ իքէն՝ գօճա գարը եա-
նընա կէլիպ — գըզըմ՝ եինէ նէ՞ օլտու , նիչին
պու գատար չափուք կէլտին — տէտիքտէ գըզ
աշուրի խըրսլանըպ հիտտէթլէ գարըյա խիթա-
պէն — պէ՛ տատի , էթրաֆտա նէ՛ վար նէ՛ եօգ
գօլլաշտըրմագսըզըն նիչին պէնի էօթէյէ պէրի-
յէ սալտըրըյօրսուն , պէնի շու կէնճ եաշըմտա
իլլէթ սահիպի՞ մի իտէճէքսին , պիր տէ կէլմիշ
կէնիշ կէնիշ նէ՞ օլտու տէյու սօրույօրսուն , նէ՛
օլտուզունու հատէ կիթ կէօզիւն իլէ կէօր —
տէմէսի իւզէրինէ գօճա գարը գօշարագ քէօշ-
քէ կիթտի , վէ պիրազտան եինէ ալտէթ իթտի

իսէ տէ պու տէֆա տիկէր տէֆալար կիպի իս-
թիհզաքեարի պիր թէպէսսիւմ իլէ տավրանա-
մայըպ իւզէրինտէ պիր մէյուսիյէթ վէ գօրգու
միւշահատէ օլունմագտա իտի : Գըզլար իսէ ա-
նըն պու հալինի կէօրտիւքլէրինտէ թէլաշ իլէ
պաշընա թօփլանըպ — ճանըմ նէ վար , Փըսըլ-
թընըզըն սէպէպի նէ իսէ պիղէ տէ սէյլէյին —
տէտիքլէրինտէ գօճա գարը անլէրէ տախի — ճա-
նըմ շիմտի պու էսքի քէօշքէ տօղրու կիթմիշ
իտիմ , օրատա պիր գաշ էրքէք կէօրտիւմ —
տէմէսիյլէ գըզլարըն ճիւմլէսի տէ խէյֆ ու հի-
րասէ տիւշար օլուպ պէյնղլէրի աթտը , չաղը-
լար տինտի , սէս սէտա քէսիլտի , իթտիքլէրի
ճիւնպիւշ աղըզլարընտան պուրուշլարընտան կէլ-
տի , հէփսի տէ նէվճիվան գըզ օլարագ էյլէ
պիր պախճէտէ կէճէ վաղըթ ճիւնպիւշ իթմէք-
լիյին նէյէ միւնճիր օլտուղունու աղնատըլար
ամմա իշ իշտէն կէշտի , վէ պիրպիրլէրինն գու-
լագլարընա — աման աճէպս պու ատէմլէր քիմ
տիր — տէյու գօրգու իլէ Փըսըլտամայա պաշ-
լատըլար :

Շիմտի պու գըզլար իլէ պերապէր սիզ էֆէն-
տիմիզ տախի պու խուսուսու մէրագ իտէճէ-
յինիզտէն անլէրին հագգընա տա պիր ճուզի
մալիւմաթ վէրէյիմ :

Օ կիճէ փատիշահ՝ թէպտիլի ճամէ իլէ եա-
նընա պիր գաշ վէզիր ալարագ չէհրտէն տիշարը
չըգըպ տօլաշըր իտի . քի օ վէզիրլէրին պիրիսի
տախի Տիւպէրանըն փէտէրի իտի :

Փատիշահ պիր միւտտէթ տօլաշտըգտան սօն-

րա պու գրգլարն ճիւնպիւշ իթմէքտէ օլտու-
ղու պախճէնին եանընա կէլտի, վէ իչէրիտէն
պիր չալղը ճիւնպիւշ սէսի իչիթտիյինտէ ֆիգ-
րինտէն՝ զալիպա պու կիճէ պախճէ սահիպինին
պիրիսինէ զիյաֆէթի օլմալը տէտի իսէ տէ պախ-
ճէնին գափուսուսուն էօնիւնտէն կէչտիյինտէ,
օրատա պիր իխթիյար ատէմին եաթմըլ ույու-
մագտա օլտուղունու կէօրէրէք, պու խուսուս
մէրագընը միւճիպ օլուպ՝ իխթիյարը ույանաըր-
տը, վէ անէ — սէն քիմսին, պուրատա նիչին
ույույօրսուն — տէյու սիւալ իթտի:

Իխթիյար հէր նէ գատար անըն փատիչահ օլ-
տուղունու պիլմէտի իսէ տէ՝ զապիթտէն պիր
ատէմ զսանըյլա — էֆէնտիմ, պէն պու պախ-
ճէնին պախճէվանըյլմ — տէտի:

Պախճէվանըն պու ճէվապը փատիչահըն տա-
հա զիեատէ մէրագընը թահրիգ իտիպ տէֆաթլէ
անէ խիթապէն — ա՛ պապաճըղըմ, պախճէվան-
լար պէօյլէ պախճէնին գափուսուսուն գափար
տա տիշարտա՞ մը եաթար, պախուսուս քի ի-
չէրիտէ չալղը ճիւնպիւշ վար, եօխսա էֆէնտին
սանա պու կէճէ եօլ մու վէրտի — տէտիյինտէ
պախճէվան — խայըր էֆէնտիմ, էֆէնտիմին պա-
նա եօլ վէրտիյի եօգ տուր, հաթթա պու կէ-
ճէքի իչէ պէն տախի թաճիւպ իտիյօրում, պէն-
տէնիզ ախչամ եագըն պախճէնին գափուսուն-
տա օթուրույօր իտիմ, պիր տէ պէշ օն թանէ
կէնճ գըղլար կէլիպ պախճէյի կէզմէք միւրատ
իթտիքլէրինի պանա պէեան իլէ օլ պապտէ
միւսաատէ իթմէքլիյիմի թալէպ իյլէմէլէրի իւ-

զերինէ պէն տախի փէք էյի կիրին կէզին տէ-
տիմ, հալ պու քի մերգումէլէր իչէրի կիրէր կիր-
մէզ հէփսի պիր օլուպ գափույու արգասընտան
գափատըլար վէ պէնի տըշարտա պըրագտըլար
վէ հէր նէ գատար գափույու չալտըմ իսէ աչ-
մատըգլարը իչին պու խուսուսու պախճէ սահի-
պինէ խապէր վէրմէք իչին շէհրէ կիթտիմ իտի
իսէ տէ, օնու տա էվտէ պուլամատըղըմտան կէ-
լիպ պուրատա եաթմայա մէճպուր օլտում—
տէտի :

Օ վագըթ փատիշահ տէօնիւպ եանընտաքի
վէզիրէրէ խիթապէն — իշթէ շիմտի սիզին քէ-
րիմէլէրինիզին պու կիճէ նէրէտէ գալմիշ օլ-
տուգլարը աշիքեար օլտու — տէտիքտէն սօնրա
արգատա պուրունան էթպաալար վասըթասըյլա
տէրագապ շէհիրտէն պալթա վէ սայիրէ ճէլ-
պիյլէ գափունուն պիրազ մահալինի գըրտըրըպ
վէզիրէրլէ պէրապէր իչէրի կիրտի վէ ուսուլ ի-
լէ պախճէյի տօլաշըպ էսքի քէօշքէ կէտիյինտէ
օրատա վէզիրգատէյի կէօրմէսիյլէ պիր եերէ
կիթմէմէսինի անէ իխթար իյլէտի, վէ վէզիրէր
իլէ պէրապէր տուրուպ օրատան գըզլարը սէյր
իթմէյէ պաշլատըլար, քի անլէրին հիշ պիր
շէյտէն խապէրլէրի օլմատըղը ճիհէթլէ չալըպ
չաղըրմագտա իտիլէր :

Իշթէ Տիւպէրանըն պու տէֆա քէօշքէ կիթ-
տիյի թա պու էսնատէ իտի, քի փէտէրի վէզիր
անըն էվվէլա քէօշքէ տօղրու կէտիյինի վէ սօն-
րա քէնտիլէրինի կէօրտիլիւնտէ կէրի տէօնիւպ
կիթտիյինի վէ օրատա պիր տէլիգանլը վար ի-

տուկինի կէօրմիւշ օլտուղունտան փատիշահ իլէ
պէրապէր տիւրլիւ վէսվէսէլէրէ զահիպ օլմուշ-
լար իտի :

Իմտի օ արատա եաւլաշ եաւլաշ շաֆագ տա-
խի աթմայա պաշլամըշ օլտուղունտան գըզլարըն
ճիւմլէսի տախի ուզագտան էսքի քէօշքիւն էօ-
նիւնտէ տուրան ատէմլէրի կէօրմէյէ պաշլայըպ
վէ անլէրին պիրիսինին փատիշահ օլուպ տիկէր-
լէրինին իչլէրինտէն պազըլարընըն փէտէրլէրի
օլտուղունու թանըյարագ դօրգու վէ հիճապ
իլէ մէմլու օլուպ վէ նէ՛ եափաճագլարընը շա-
շըրըպ պիր եանա տախի գըմըլտանամայարագ
օրատա օթուրտուլար :

Օ վագըթա գատար փատիշահ վէզիրզատէնին
քիմ օլտուղունու վէ նէրէտէն պախճէյէ կիր-
տիյինի վէ նէ՛ սէպէպէ մէպնի օրատա պէքլէ-
մէքտէ օլտուղունու սիւալ վէ իսթինթագ իլէ
վագըֆ օլմուշ օլտուղունտան անը պըրճա պիր
մահալտէ թէվգըֆ իթտիրիպ դօճա գարըյը նէզ-
տինէ ճէլպ իթտիրտի, վէ անտէն տախի քէյֆի-
յէթի սիւալ իլէ լագըրտըլարընըն պիր կէլտիյին-
տէն հագըգէթի հալէ էմնիյէթ քէսպ իտիպ Տիւ-
պէրանըն փէտէրինէ տէօնիւպ — հէր նէ գատար
պունլարըն իթտիքլէրի եագըշմագ պիր իշ իսէ
տէ միւսթագիլ պիր ֆէնայըգ ատտ օլմայըպ
կէնճլիք չաղընըն սայղըսըզլըղընտան նէշաթ իթ-
մէ պիր հարաքեաթ տըր, վէ սէնին քէրիմէնին
պու տէլիգանլըյա նիշանլամասը պու թէսատի-
ֆէ մէպնի օլմուշ օլտուղու իչին արթըգ սէն տէ
պունա մուխալիֆէթ իթմէյիպ միւսաատէ իթ-

մէլիսին — տէյիպ , վէ վէզիր տախի քէմալը ի-
թաաթլա — էմր էֆէնտիմիզին — տիյերէք ըազը
օլտուղունտան օ սապահ օրատա Տիւպերայը վէ-
զիրզատէյէ նիքեան իթտիլէր , վէ պատէհու
ճիւմլէսի պերապէր շէհրէ ավտէթ իթտիլէր :

Փատիշահ քեաֆֆէի տիւյիւն մէսարիֆինին
խազինէտէն թէէտիյէսինի էմր իյլէտի , պատէհու
պու վէճհ իլէ տիւյիւնլէրի իճրա օլունտուգտան
սօնրա Տիւպերա իլէ վէզիրզատէ պիրպիրլէրինէ
դավուշուպ պէր միւրատ օլտուլար տէյուպ Չին
փատիշահընըն գըզը Լաղման տախի հիքեայէսի-
նի թէքմիլ իյլէտի :

Խ Ի Թ Ա Մ

